

VANTAAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2018

Kaupunginhallitus 25.3.2019

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2018

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1	<i>Kaupunginjohtajan katsaus</i>	<i>1</i>
1.1.2	<i>Vantaan kaupungin hallinto</i>	<i>2</i>
1.1.3	<i>Kansantalouden ja aluetalouden kehitys</i>	<i>7</i>
1.1.4	<i>Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys</i>	<i>10</i>
1.1.5	<i>Vantaan kaupungin henkilöstö</i>	<i>20</i>
1.1.6	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä</i>	<i>22</i>
1.1.7	<i>Muut ei-taloudelliset asiat</i>	<i>28</i>
1.1.8	<i>Ympäristötekijät</i>	<i>29</i>
1.2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	30
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	32
1.3.1	<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	<i>32</i>
1.3.2	<i>Toiminnan rahoitus</i>	<i>34</i>
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	36
1.5	KOKONAISTULOT JA MENOT	40
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	42
1.6.1	<i>Konsernitilinpäätöksen sisältyvät yhteisöt</i>	<i>42</i>
1.6.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus</i>	<i>43</i>
1.6.3	<i>Olennot konsernia koskevat tapahtumat</i>	<i>44</i>
1.6.4	<i>Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste</i>	<i>45</i>
1.6.5	<i>Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittävillä tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen</i>	<i>70</i>
1.6.6	<i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	<i>75</i>
1.6.7	<i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	<i>75</i>
1.6.8	<i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	<i>79</i>
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	83
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	84
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	84
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	97
2.2.1	<i>Käyttötalouden toteutuminen</i>	<i>97</i>
2.2.2	<i>Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2018</i>	<i>171</i>
2.2.3	<i>Investointien toteutuminen</i>	<i>174</i>
2.2.4	<i>Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)</i>	<i>182</i>
2.2.5	<i>Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta</i>	<i>183</i>
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	184
3.1	VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA	184
3.2	VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA	185
3.3	VANTAAN KAUPUNGIN TASE	186
3.4	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA	188
3.5	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	189
3.6	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE	190
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	192
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	192
4.1.1	<i>Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	<i>192</i>
4.1.2	<i>Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	<i>193</i>
4.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	196
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	201
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	<i>201</i>

4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	207
4.4	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	212
4.5	YMPÄRISTÖTILINPITOJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	217
4.6	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	223
5	ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	228
5.1	KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	228
5.1.1	<i>Toimintakertomus</i>	228
5.1.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	232
5.1.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	233
5.1.4	<i>Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	236
5.1.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	241
5.2	VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	242
5.2.1	<i>Toimintakertomus</i>	242
5.2.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	246
5.2.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	247
5.2.4	<i>Vantaan työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	250
5.2.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	254
5.3	SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	255
5.3.1	<i>Toimintakertomus</i>	255
5.3.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	261
5.3.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	262
5.3.4	<i>Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	265
5.3.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	268
5.4	LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN	269
5.5	MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	271
5.5.1	<i>Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	271
5.5.2	<i>Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	272
5.5.3	<i>Sosiaalisen luotoksen rahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	274
5.5.4	<i>Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	275
6	LUETTELOT JA SELVITYKSET	277
6.1	KÄYTETTY KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	277
6.2	LUETTELO TOSITELAJEISTA	278
6.3	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	280
7	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	282

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2018 oli Vantaan kaupungille ennätysellisen kasvun aikaa. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi yli 5 100 hengellä ja uusia asuntoja valmistui yli 4 500. Myönnettyjen rakennuslupien määrä ja aloitettujen asuntojen määrät olivat kuitenkin laskussa, mikä ennakoii asuntotuotannon suurimman kasvun taittumista vuosien 2019–2020 aikana. Väkiluvun ja asuntotuotannon kasvun arvioidaan kuitenkin jatkuvan vielä varsin vahvana. Kuluvalle valtuustokauden aikana laaditaan kaupungin kasvun tueksi uusi yleiskaava. Vuoden 2018 aikana valmisteltiin yleiskaavaluonnos ja se asetetaan nähtäville ja lausunnoille vuonna 2019.

Käynnissä olevan valtuustokauden strategian 2018–2021 keskeisenä tavoitteena on kaupungin talouden tasapainosta huolehtiminen. Vuonna 2018 kaupungin pitkäaikaista lainakantaa kyettiin edelleen lyhentämään 80 milj. eurolla, jolloin viimeisen kolmen vuoden lyhennysten yhteissumma on noin 200 milj. euroa. Vuoden 2018 lopussa kaupungilla oli pitkäaikaisia lainoja 880 milj. euroa.

Vuonna 2018 kaupungin ulkoiset toimintamenot kasvoivat 4,3 prosenttia ja toimintakate heikkeni 6,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Toimintakate heikkenemisen syynä olivat erityisesti maankäyttö- ja kehittämiskorvausten sekä maanmyyntivoittojen lasku, vuoden 2018 palkankorotukset sekä erikoissairaanhoidon kustannusten ja ulkoisten vuokrien nousu. Kaupungin verotulot kehittyivät vuonna 2018 heikosti koko kuntakentän tapaan kilpailukykyopimuksen vaikuttaessa negatiivisesti verovuoden 2017 verotettaviin tuloihin. Kaupungin verotulot kasvoivat vuonna 2018 vain 0,6 prosenttia ja koko verorahoitus 0,9 prosenttia.

Vantaan kaupungin vuoden 2018 tilinpäätös osoittaa 3,9 milj. euron tilikauden tulosta, joka oli selkeästi talousarviossa ennakoitua parempi. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestointimenot olivat 134,8 milj. euroa ja rahoitusosuudet investointeihin olivat 3,9 milj. euroa. Vuosikatteen ollessa 112,6 milj. euroa investointien tulo- ja rahoitusosuusprosentiksi tuli 86. Kokonaisuudessaan tilinpäätös 2018 tuotti Vantaalle hyvän sijoituksen suurten kaupunkien talousvertailuissa.

Vantaan kannalta valmisteilla olevan maakunta- ja sote-uudistuksen pidemmän aikavälin talousvaikutuksiin liittyy suurta epävarmuutta. Myös kaupungin voimakas kasvu lisää kaupungin talouden riskejä, mikäli kuntien verorahoitus jatkaa vaisua kasvuaan erityisesti kouluihin ja päiväkoteihin liittyvien investointipaineiden kasvaessa.

Toimintaympäristön muuttuessa myös kaupungin on organisaationa osaltaan uudistuttava. Vuoden 2018 aikana aloitettiin kaupungin organisaatio- ja päätöksentekorakenteen kehittämistyö, jonka seurauksena uuden organisaatorakenteen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2020.

Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Suurena ja kansainvälistyvänä kaupunkina Vantaalla on tulevaisuudessa yhä merkittävämpi rooli isojen ja vaikeiden yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa.

Ritva Viljanen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo
Ayub Saba
Bruun Susanna
Eklund Tarja
Eskelinen Jarno
Ibrahim Aadan
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Laakso Päivi
Letto Pirkko
Lindblad-Palo Salla
Mölsä Jukka
Räsänen Minna
Sodhi Ranbir
Tahvanainen Säde

Kansallinen Kokoomus

Ahokas Siri
Chen Jenni
Edelmann Jan
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kurki Piia
Lehmuskallio Paula
Leppänen Janne
Multala Sari
Mäkinen Tapani
Norres Lasse
Orpana Anitta
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari
Weckman Markku

Vihreä liitto

Atiye Minna
Aura Anssi
Juurikkala Timo
Kostilainen Anniina
Kuusela Minna
Linnainmäki Joel
Norrena Vaula
Pajunen Emmi
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Silvennoinen-Hiisku Sveta

Perussuomalaiset

Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Mäkilaine Kirsi
Niikko Mika
Vahvelainen Tanja Isa

Vasemmistoliitto

Eerola Antero
Jääskeläinen Jari
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu
Tyystjärvi Kati

Suomen Keskusta

Ansalehto-Salmi Irja
Hirvonen Juha
Vähäkangas Jussi

Sininen tulevaisuus

Auvinen Timo
Jääskeläinen Pietari
Malmi Juha

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Lindtman Antti (SDP)
I varapuheenjohtaja	Orlando Carita (Kok.)
II varapuheenjohtaja	Kauppinen Sirpa (Vihr.)

Kaupunginhallitus**Kansallinen Kokoomus**

Kaira Lauri
Orpana Anitta
Rokkanen Sakari

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Puoskari Pentti

Vihreä liitto

Norrena Vaula

Perussuomalaiset

Niikko Mika

Vasemmistoliitto

Kotila Pirkko

Suomen Keskusta

Hakulinen Pentti

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Multala Sari (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Juurikkala Timo (Vihr.)

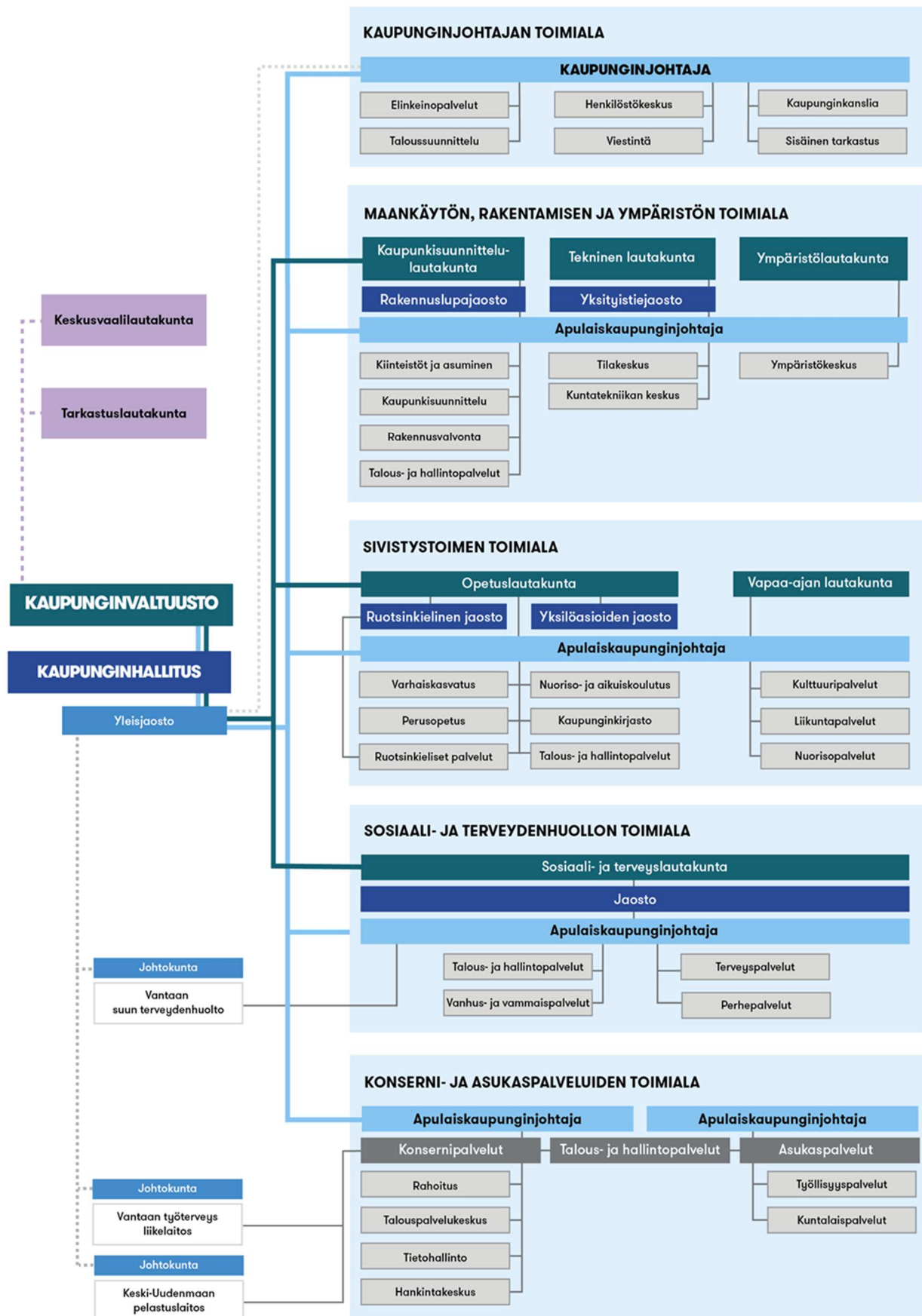
Esittelijä (31.12.2018)

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Tilivelvolliset (31.12.2018)

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen
Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen
Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
Apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen
Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä
Apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth

Vantaan kaupungin organisaatio 2018

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2018 kansantalous kasvoi edelleen nopeasti, ennakkotietojen perusteella 2,5 prosenttia. Talouskasvu jäi täten hieman edellistä vuotta alemmalle tasolle ja talouden suhdannehuippu (2017) ennakoidaan ohitetun. Vuonna 2019 kansantalouden ennustetaan kasvavan 1,5 prosenttia. Kuluttajien luottamus omaan talouteen oli vahva koko vuoden 2018 ajan ja vahvimmillaan luottamus oli pääkaupunkiseudulla. Sen sijaan kuluttajien luottamus kansantalouden kehitykseen heikkeni selvästi loppuvuodesta 2018. Yritysten luottamus oli lähes kaikissa keskeisissä toimialaryhmissä (teollisuus, palvelut, vähittäiskauppa) koko vuoden pääosin laskusuunnassa. Rakennusalan luottamus oli kuitenkin edelleen kasvusuunnassa.

Tavara- ja palveluviennin kasvu jatkui vuonna 2018, mutta kasvuvauhti hidastui selvästi vuoteen 2017 nähden. Myös investointien kasvuvauhti hidastui selvästi. Rakentaminen kasvoi edelleen voimakkaasti, 3,5 prosenttia, vuoteen 2017 verrattuna. Kasvua oli niin asuntorakentamisessa kuin muussakin rakentamisessa. Loppuvuodesta 2018 oli havaittavissa kuitenkin rakentamisen kasvun hidastuminen. Vuonna 2018 myönnettyjen rakennuslupien määrä väheni runsaat 10 prosenttia edelliseen vuoteen nähden, mikä ennakoii rakennustuotannon supistumista vuonna 2019. T&K -investoinnit olivat edelleen kasvusuunnassa ja tämän kehityksen ennakoidaan jatkuvan lähivuosina.

Ansiotason nousu kasvoi 2018 selvästi edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 1,8 prosenttia. Työn tuottavuuden kasvu katkesi vuonna 2018 ja sen ennakoidaan jopa hieman laskeneen. Kuluttajahintojen nousu kiihtyi edellisestä vuodesta runsaan prosentin tasolle. Vuonna 2018 kuluttajahintoja nosti erityisesti energian kallistuminen. Inflaatiovauhdin odotetaan Suomessa edelleen nousevan vuonna 2019. Euroopan keskuspankin rahapolitiikan odotetaan pysyvän keveänä ja kasvua tukevana loppuvuoteen 2019 asti.

Nimellinen ansiotaso kasvoi 2018 selvästi edellisvuotta enemmän, 1,8 prosenttia, mutta reaalisesti (kuluttajahintojen nousu huomioon ottaen) kuitenkin vain 0,7 prosenttia. Parantuneen työllisyyden myötä palkkasumma kasvoi 4,6 prosenttia. Sekä nimellisen että reaalisesti ansiotason kasvun ennustetaan kiihtyvän edelleen 2019.

Työllisyystilanne parani vuoden 2018 aikana nopeasti. Työttömyysaste laski 2017 joulukuun 11,2 prosentista 9,7 prosenttiin joulukuussa 2018. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2018 runsaat 256 500 henkeä, mikä on lähes 47 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömyys laski vastaavalla ajanjaksolla noin 25 000:lla mutta nuorisotyöttömyys vain vajaalla 5 000:lla.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2018 ylijäämäinen ensi kerran kymmeneen vuoteen. Valtiokonttorin mukaan velkaa lyhennettiin 0,8 miljardia euroa, siten valtion velka vuoden 2018 päättyessä oli 105,0 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2018 lopun tilanteessa noin 45 prosenttia bruttokansantuotteesta, missä on laskua noin 2,2 prosenttia edellisvuodesta.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot laskivat 0,8 prosenttia vuonna 2018. 53 kuntaa nosti ja 6 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2018. Kunnallisverotuoton heikon kehityksen taustalla olivat kilpailukyky-sopimuksen negatiivisesti vaikuttaneet veroperustemuutokset sekä poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Myös pääomatulojen voimakas kasvu vaikutti leikkaamalla kuntien jako-osuutta. Yhteisöverotulot laskivat 0,6 prosenttia johtuen pääosin edellisen vertailuvuoden yksittäisen yrityskaupan vaikutuksesta. Kiinteistöverot kasvoivat 2,2 prosenttia. Valtionosuudet laskivat 0,6 prosenttia eli noin 50 milj. euroa johtuen mm. kilpailukyky-sopimuksesta ja kuntien ja valtion kustannusjaon tarkistuksesta.

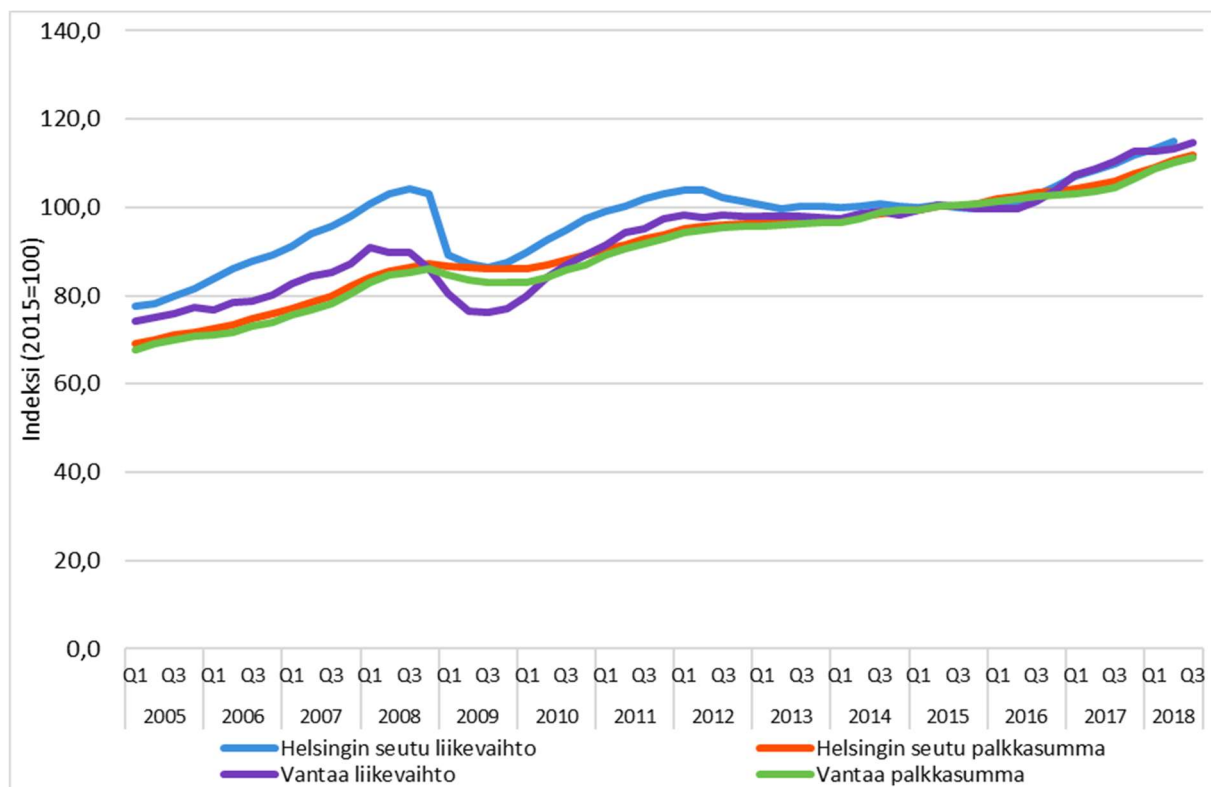
Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli ainoastaan 20 miljoonaa euroa vuonna 2018. Toimintatuotot kasvoivat 2,3 prosenttia ja toimintakulut 3,4 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 3,8 prosenttia ja vuosikatteen muutos -31,7 prosenttia. Toimintatuottoja alensi varhaiskasvatusmaksujen alennus 91 milj. eurolla. Toimintakuluja alensi edelleen kilpailukyky sopimus ja niitä kasvattivat kunta-alan palkankorotukset. Kunnat jatkoivat edelleen myös omia sopeutustoimiaan. Toimintakuluja kasvattivat mm. ikärakenteen tuomat paineet, päivähoidon kysynnän kasvu, korkealla tasolla pysynyt pitkäaikaistyöttömyys sekä maakuntauudistuksen valmistelu. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,77 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2018 lopussa noin 19,4 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen 1 miljardi euroa eli 5,4 prosenttia. Vuonna 2018 kunnan tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 196 kunnassa, kun se oli edellisenä vuotena 2017 ollut negatiivinen vain 55 kunnassa.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Ennakkotietojen perusteella Uudenmaan maakunnan väestönkasvun arvioidaan vuonna 2018 olleen noin 17 900 henkeä. Väestönkasvu Uudellamaalla keskittyy erittäin vahvasti seudun kolmeen suureen kaupunkiin. Pääkaupunkiseudun kasvu on ollut lähes 16 800 henkeä. Vantaan väestönkasvu oli ennakkotietojen mukaan 2018 runsaat 5 100 henkeä, Helsingin lähes 6 800 henkeä ja Espoon 4 900 henkeä. Helsingin seudun muita kuntia tarkasteltaessa havaitaan, että väestömäärä on vuonna 2018 ennakkotietojen perusteella kasvanut Järvenpäässä, Keravalla, Kirkkonummella, Nurmijärvellä, Sipoossa ja Vihdissä. Hyvinkäällä, Mäntsälässä, Pornaisissa ja Tuusulassa väestömäärä väheni 2018. Yhteenlaskettuna KUUMA-kuntien väestömäärä kasvoi 2018 runsaalla 2 300 hengellä.

Talouden nousukausi näkyy selkeästi Helsingin seudun yritysten liikevaihdon kehityksessä. Yritysten liikevaihto on ollut kasvussa vuodesta 2016. Palkkasummat ovat myös kasvusuunnassa.

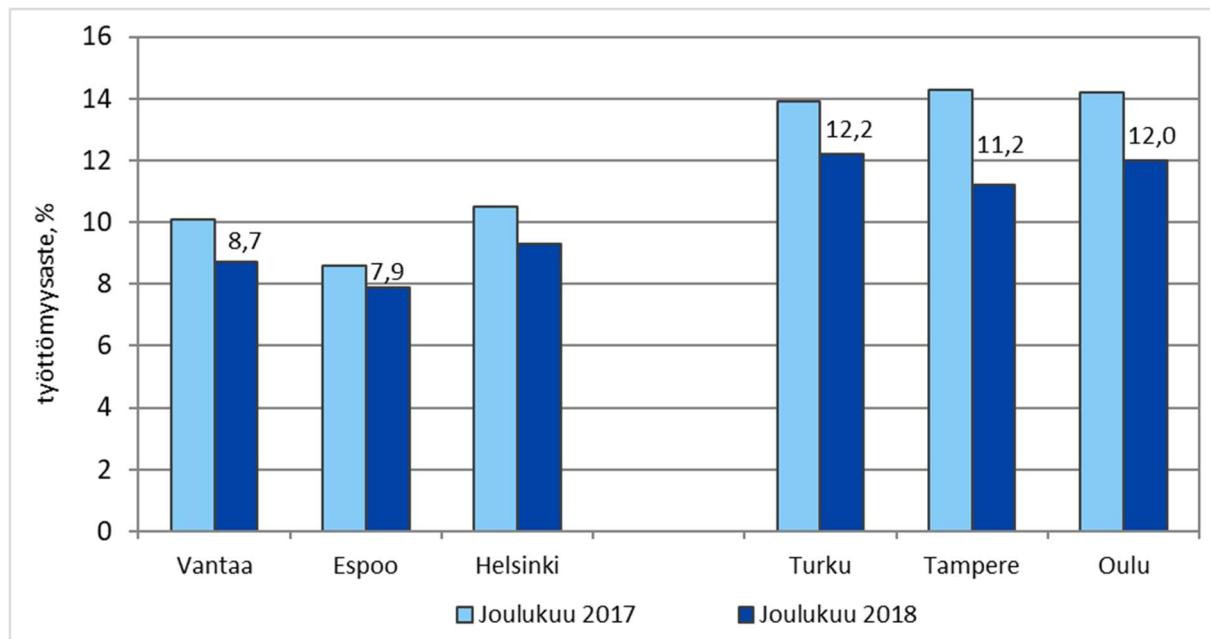
Kuvio 1: Yritysten liikevaihdon ja palkkasummien kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuosina 2005–2018 (Q3)

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyyskehitys jatkui suotuisana vuonna 2018. Helsingin seudun työttömyysaste laski vuoden aikana yli prosenttiyksiköllä, ollen 8,5 prosenttia joulukuussa 2018. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski joulukuusta 2017 joulukuuhun 2018 mennessä noin 19 prosentilla eli lähes 4 700 hengellä. Nuorisotyöttömien määrä väheni vastaavalla ajanjaksolla runsaalla 12 prosentilla. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista työttömyysaste oli joulukuussa 2018 alin Espoossa, 7,9 prosenttia. Vantaalla työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, Helsingissä 9,3 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 7,3 prosenttia. Suurten kaupunkien joukossa Vantaan työttömyysaste on Espoon jälkeen toiseksi alin.

Kuvio 2: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2017 ja joulukuu 2018

Lähde: TEM

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

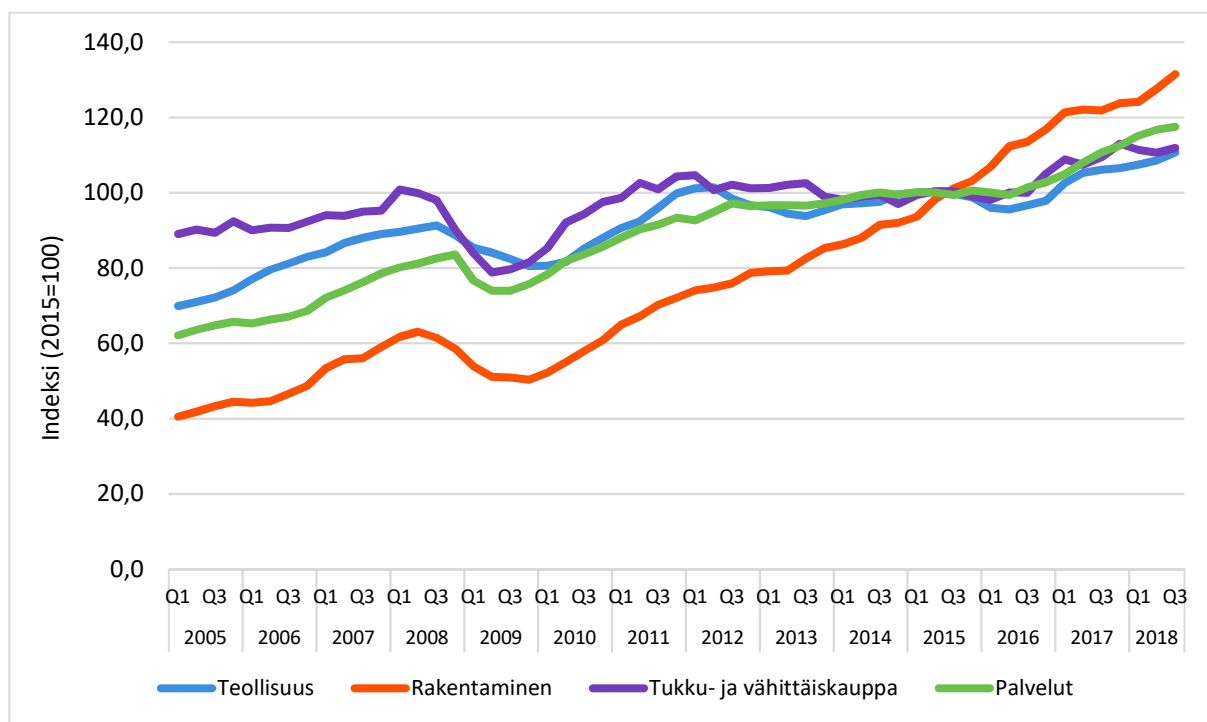
Väestönkasvu Vantaalla valtakunnan kärkeä

Vantaan väestönkasvu oli ennakkotietojen mukaan vuonna 2018 selvästi edellistä vuotta nopeampaa. Nopean väestönkasvun on mahdollistanut mittava, edellisestä vuodesta kasvanut, asuntotuotanto. Ennakkotietojen mukaan väestönkasvu olisi ollut 2018 runsaat 5 100 henkeä, mikä vastaa noin 2,3 prosentin kasvuvauhtia. Vantaan väkiluku oli vuodenvaihteessa 2018/19 ennakkotietojen mukaan 228 166 henkeä. Väestönkasvu olisi ylittämässä hienoisesti vuoden 2018 väestöennusteessa ennakoitua kasvun. Lähes puolet väestönkasvusta tuli kotimaisen muuttoliikkeen kautta. Vantaalle muutti runsaat 2 500 henkeä enemmän muista Suomen kunnista kuin mitä Vantaalta muutti muihin kuntiin. Syntyneiden enemmistö kuolleisiin nähden, luonnollinen väestönliikenne, oli runsaat 1 100 henkeä. Ulkomaan muuttoliikkeestä muuttovoittoa kertyi lähes 1 500 henkeä.

Rakennusalan kasvu jatkui

Vantaalaisten yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2018 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana noin kaksi prosenttia. Kasvua oli kaikilla muilla toimialaryhmillä, paitsi tukku- ja vähittäiskaupassa. Rakennusalan liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2017 jälkipuoliskolla, mutta ala kasvoi jälleen vahvasti 2018. Rakennusalan liikevaihdon kasvu 2018 oli noin 6 prosenttia.

Kuvio 3: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2005–2018 (Q3)

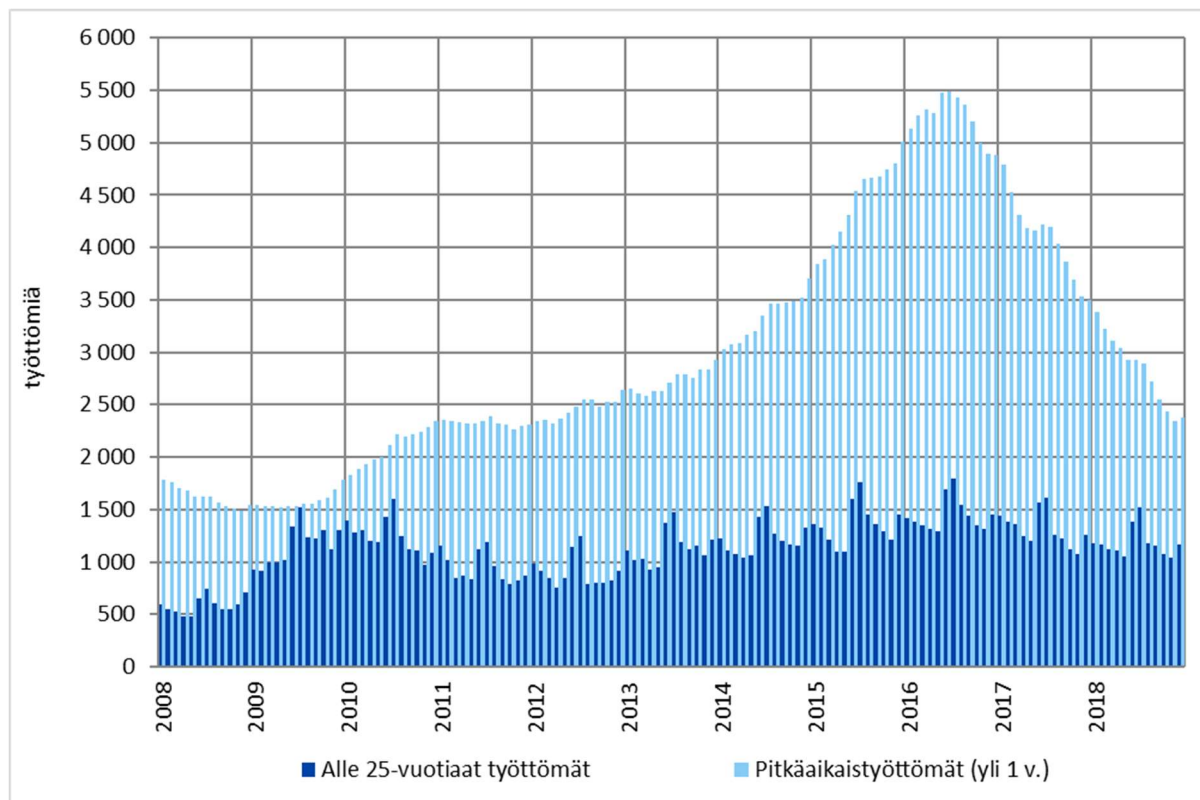

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyys jatkoi laskuaan

Työttömyys laski Vantaalla voimakkaasti vuonna 2018. Työttömyysaste laski joulukuun 2017 lopusta vuoden 2018 joulukuun loppuun 1,4 prosenttiyksikköä. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2018 noin 10 200. Pitkäaikaistyöttömiä oli samana ajankohtana vajaat 2 400 henkeä, missä on laskua vuodentakaiseen määrään noin 1 100 henkeä. Myös 50 vuotta täyttäneiden työttömyys on laskenut selvästi, noin 700 hengellä, joulukuuhun 2017 verrattuna. Nuorisotyöttömyys on kuitenkin laskenut varsin hitaasti, vain noin 100 hengellä, vuoden 2018 aikana. Työllisyysaste oli joulukuussa 2018 runsaan 74 prosentin tasolla.

Kuvio 4: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2008–2018

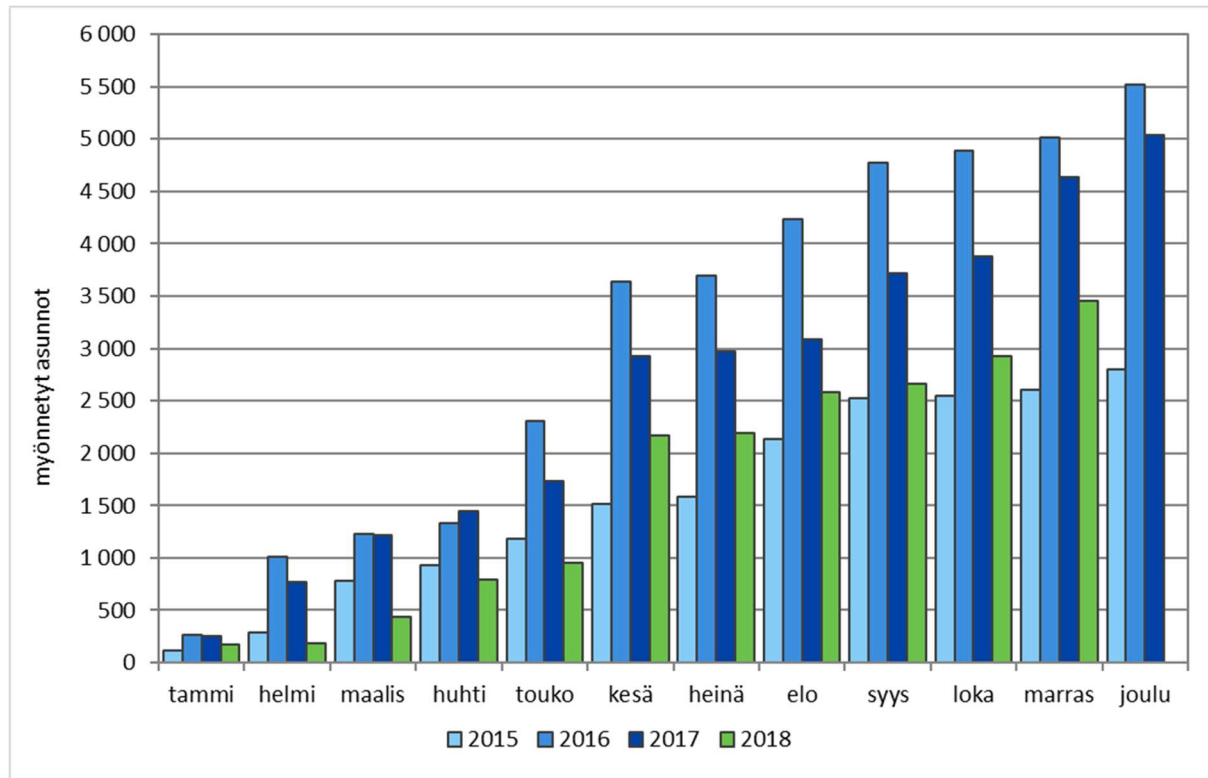

Lähde: TEM

Asuntotuotanto erittäin vilkasta

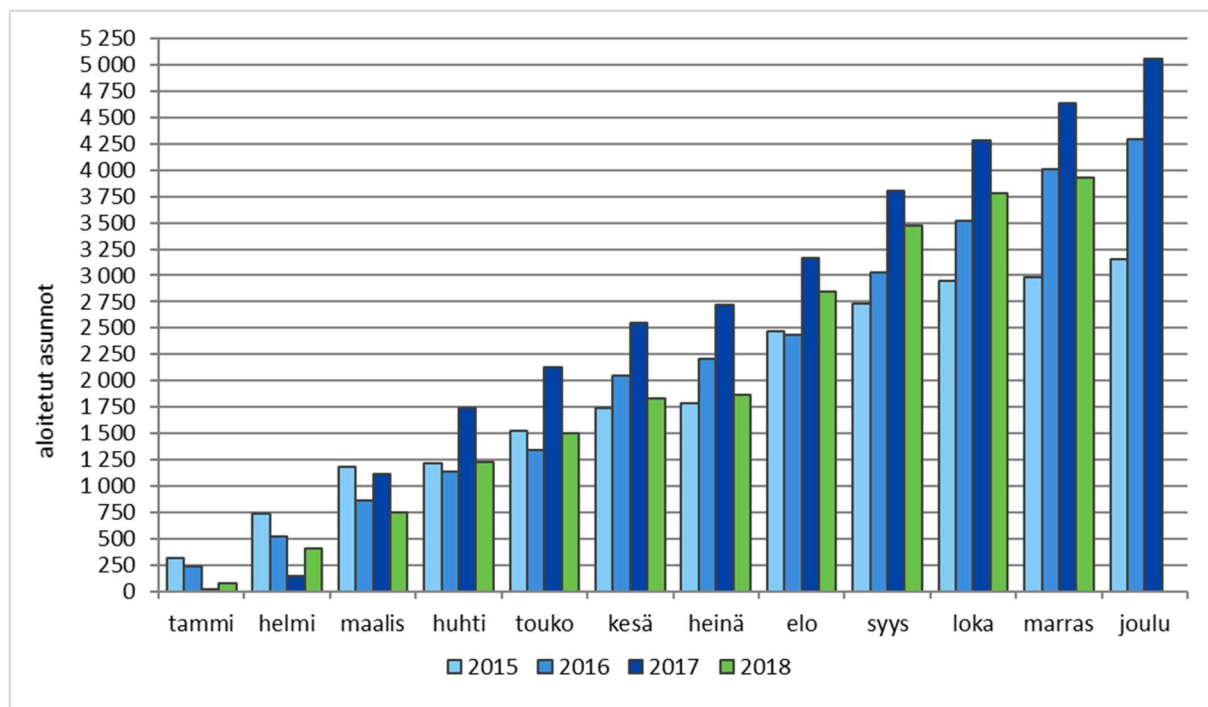
Asuntotuotanto oli Vantaalla vuonna 2018 erittäin vilkasta. Vuonna 2018 valmistui ennakkotietojen mukaan 4 533 asuntoa. Muilta asuntotuotannon osilta tässä vaiheessa on käytettävissä vain tammi-marraskuun 2018 tiedot. Asunnoissa kerrostalopainotus oli edellisten vuosien tapaan hallitseva. Aloitettujen ja erityisesti luvitettujen asuntojen määrät ovat kuitenkin jäämässä selvästi edellisen vuoden tasosta. Aloitettujen asuntojen määrä oli marraskuun 2018 tietojen perusteella lähellä vuoden 2016 tasoa. Luvitettujen asuntojen määrä oli marraskuussa 2018 selvästi vuosien 2016 ja 2017 tasoa alempi, noin 3 500 asuntoa, mutta kuitenkin selvästi vuoden 2015 tasoa korkeampi. Aloitettujen ja luvitettujen asuntojen määrän lasku edeltävään vuoteen nähden ennakoii asuntotuotannon kasvun taittumista 2019-2020.

Kuvio 5: Luvitettujen asuntojen kuukausikertymät vuosina 2015–2018 (joulukuun 2018 tiedot eivät ole saatavilla)

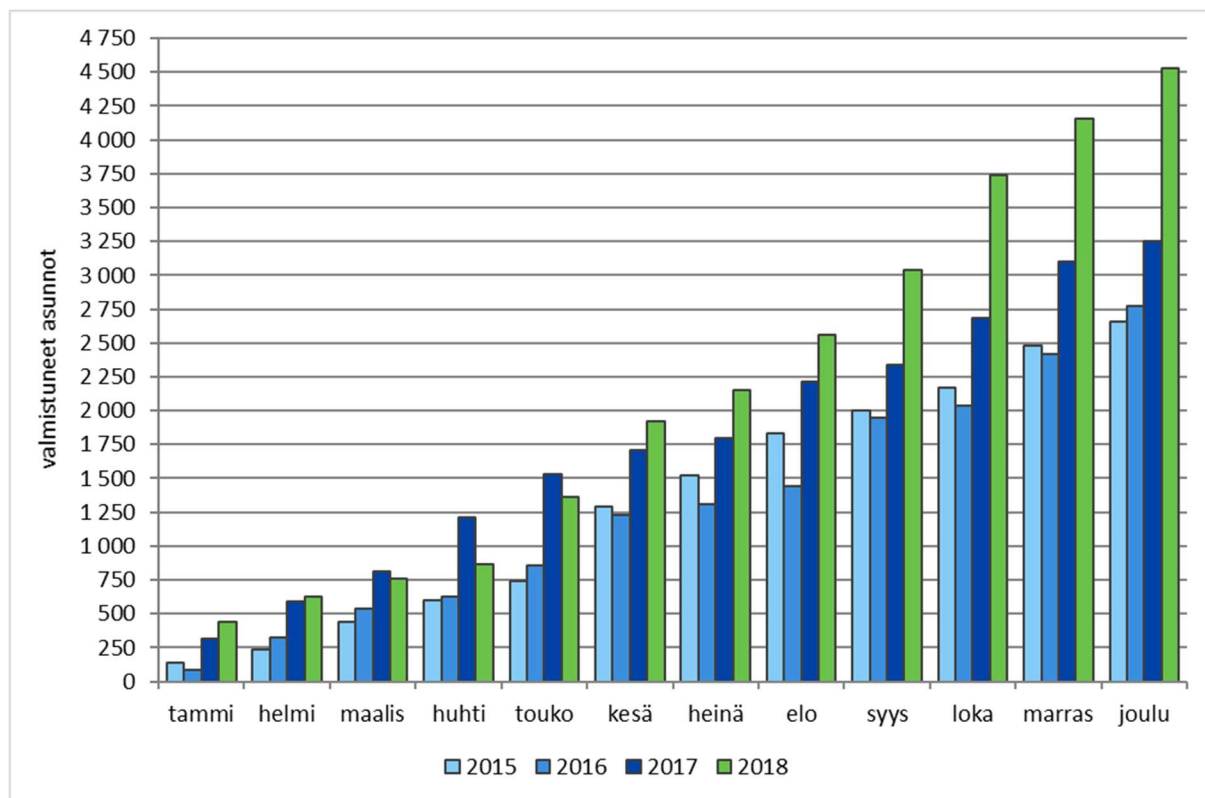

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Kuvio 6: Aloitetun asuntojen kuukausikertymä Vantaalla vuosina 2015–2018 (joulukuun 2018 tiedot eivät ole saatavilla)

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Kuvio 7: Valmistuneiden asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2015–2018

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 982,7 milj. euroa vuonna 2018. Verotulot kasvoivat 5,7 milj. euroa eli 0,6 prosenttia vuoteen 2017 verrattuna. Talousarvion verotuloarvio alittui yhteensä 11,3 milj. eurolla, mihin vaikuttivat kunnallisverotilitysten ennakoitua heikompi kasvu sekä yhteisöverotilityksiin vuonna 2017 sisältyneen merkittävän kertaerän oikaisu kuntien kesken. Talousarvion verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 98,9 prosenttia.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2018 yhteensä 825,7 milj. euroa, mikä on 6,8 milj. euroa ja 0,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Talousarvio alittui kunnallisverojen osalta 7,3 milj. eurolla ja talousarvion toteumaprosentiksi tuli 99,1 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset laskivat 0,8 prosenttia edellisvuodesta. Taustalla oli verovuoden 2017 odotettua heikompi kehitys pääosin kilpailukyky sopimuksen vaikutuksesta. Kunnallisveron heikko kehitys ja pääomatuloverojen voimakas kasvu verovuonna 2017 johtivat suuriin negatiivisiin oikaisuihin kunnallisveroon verotuksen päätyttyä. Henkilöasiakkaiden poikkeuksellisen suuret veronpalautukset vuodelta 2017 olivat suurin yksittäinen syy vuoden 2018 vaisuun kunnallisverokehitykseen. Koko maassa kaikkiaan 6 kuntaa laski ja 53 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2018. Helsingin kunnallisveroprosentin laskun myötä tämä tarkoitti 0,05 prosenttiyksikön laskua koko maan kunnallisveroprosentin painotettuun keskiarvoon, joka vuonna 2018 oli 19,86.

Verovuoden 2018 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 787,1 milj. euroa. Valmistuneen vuoden 2017 verotuksen tietojen mukaan vantaalaisten kunnallisverotuksessa veronalaiset tulot vuonna 2017 kasvoivat 4,7 prosentilla, mikä ylitti koko maan keskimääräisen 2,6 prosentin kasvutason. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2017 kasvoivat 3,5 prosentilla, mikä on 1,7 prosenttia koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Keskimääräistä paremmasta vuoden 2017 ansiotulokehityksestä johtuen Vantaan kunnallisveron jako-osuus nousi 2018 joulukuussa 4,42 prosenttiin. Koko Kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista puolestaan laski vuoden 2018 osalta 61,62 prosenttiin.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2018 yhteensä 77,9 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot vähenivät edellisvuodesta 2,8 milj. eurolla eli 3,4 prosenttia. Talousarvio alittui yhteisöverojen osalta 4,1 milj. eurolla, ja talousarvion toteumaprosentti asettui 95,0 prosenttiin. Vuoden 2016 yhteisöverotukseen liittyen toukokuun 2017 yhteisöverotilitykseen sisältyi huomattava yksittäinen yrityskauppaan liittynyt ennakontäydennysmaksu, josta kuntien osuus oli reilut 200 miljoonaa euroa ja Vantaan osuus vastaavasti lähes 10 milj. euroa. Kyseinen erä kohdentuu tarkemmin vuosien 2018 ja 2019 yhteisöverojen jako-osuuksien laskennan kautta ko. yrityksen sijaintikunnalle, joka on Helsinki. Tämä laski Vantaan kaupungin saamaa yhteisöverojen tilitystä vuonna 2018.

Vuonna 2018 kuntien jako-osuus yhteisöveroista nousi vuodesta 2017 nyt 31,36 prosenttiin. Nousulla kompensoitiin kunnille laskennallisesti 60 milj. euron edestä varhaiskasvatusmaksujen alennusta. Sen sijaan Vantaan oma jako-osuus kuntien yhteisöveroista laski 4,11 prosenttiin. Kuntaryhmän jako-osuuden noususta huolimatta koko maan kunnille tilitetty yhteisöverotulot laskivat 0,6 prosenttia edellisvuodesta johtuen pääosin edellisen vertailuvuoden yksittäisen yrityskaupan vaikutuksesta.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 79,1 milj. euroa vuonna 2018, kasvua edellisvuoteen 1,7 milj. euroa eli 2,3 prosenttia. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten kasvu edellisvuoteen nähden oli 2,2 prosenttia. Vantaalla yleinen kiinteistöveroprosentti sekä muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti olivat 2018 vuonna 1,00, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,00.

Vuoden 2018 talousarvion kiinteistöverotuloarvio ylittyi 0,1 milj. eurolla ja kiinteistöverotulojen toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 100,1 prosenttia. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi maksuunpantu 79,8 milj. euroa vuonna 2018, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 19,8 milj. euroa kertyi vakituista asuinrakennuksista ja 27,6 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan 0,05 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 32,4 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 2,0 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2018

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	994 000		994 000	982 746	-11 254
Kunnan tulovero	833 000		833 000	825 742	-7 258
Kiinteistövero	79 000		79 000	79 074	74
Osuus yhteisöveron tuotosta	82 000		82 000	77 930	-4 070

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos-%
2009	18,50	3 656,7	1,8
2010	19,00	3 730,0	2,0
2011	19,00	3 924,3	5,2
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 275,4	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	*	

* Vuoden 2018 verotus valmistuu syksyllä 2019

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	2,85
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 173,4 milj. euroa vuonna 2018, kun vuonna 2017 valtionosuuksia kertyi yhteensä 168,9 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2018 157,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 16,3 milj. euroa. Talousarvio ylittyi valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän suhteen 5,4 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2018 oli 25,34 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 599,08 euroa/asukas. Vuonna 2018 kuntien valtionosuuksia vähensivät kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen kasvu sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2018 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 977,1 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteena on uudessa valtionosuusjärjestelmässä syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaiden kotialue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2018 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 9,4 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 789,4 milj. euroa. Valtionosuuteen tehtävien lisäysten ja vähennysten vaikutus Vantaalle oli 1,7 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähensi -41,6 milj. euroa kaupungin vuoden 2018 valtionosuuksia (v. 2017: -45,5 milj. euroa).

Talousarviossa kaupungin arvioitiin saavan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia alustavan laskelman mukaisesti 13,4 milj. euroa vuonna 2018. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2018 oli 16,3 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuivat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikunta-korvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen sivistystoimen käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslaskuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2018

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	168 000		168 000	173 387	5 387
Peruspalvelujen valtionosuus	154 600		154 600	157 092	2 492
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	13 400		13 400	16 295	2 895
Muut valtionosuudet	0		0	0	0

Vuoden 2018 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 talousarvion vuodelle 2018 ja taloussuunnitelman vuosille 2018–2021. Vuoden 2018 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -12,2 milj. euron tilikauden tulokseen ja -11,9 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 129,5 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2018 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella syksyn 2018 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat erikoissairaanhoidon määrärahan nostaminen 10,8 milj. eurolla, tilakeskuksen positiivisen toimintakatteen pienentäminen 10 milj. eurolla kohonneiden vuokratustusten seurauksena sekä kiinteän omaisuuden ostojen määrärahan korottaminen 10,5 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -31,8 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 142,6 milj. euroa.

Vuoden 2018 tilinpäätös päättyi 3,9 milj. euron tilikauden tulokseen ja 5,2 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 16,1 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 35,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötaloulosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2018 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 12,9 milj. eurolla.
- Toimintakulujen alittuminen 20,2 milj. eurolla.
- Verotulojen alittuminen 11,3 milj. eurolla.
- Valtionosuuksien ylittyminen 5,4 milj. eurolla.
- Rahoitustuottojen ylittyminen 2,1 milj. eurolla.
- Korkokulujen alittuminen 1,8 milj. eurolla.
- Poistojen ja arvonalentumisten alittuminen 4,4 milj. eurolla.

Vuoden 2018 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 426,0 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 438,9 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 12,9 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 103-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne kasvoivat 7,1 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen. Talousarvion toimintatuotot ylittivät 9,5 milj. euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa ja maanlajitysmaksuissa. Myyntituotot sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY)

myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja. Vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden toimintatuottojen kasvuun vaikutti sisäisen vuokramallin muutos (noin 37 milj. euroa).

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 531,7 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 511,4 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 20,2 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 23 milj. eurolla. Palvelujen ostot ylittivät talousarvion noin 6 milj. eurolla, mitä selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö. Avustuskulut alittivat talousarvion noin 6 milj. eurolla ennakoitua pienempien palvelusetelikulujen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä. Toimintakulut sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 6,6 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Toimintakulujen kasvusta noin puolet selittyi sisäisen vuokramallin muutoksella ja ulkoisten vuokrien nousulla (noin 47 milj. euroa).

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2018 verotulot alittivat talousarvion 11,3 milj. eurolla. Talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 99 prosenttia, yhteisöveron toteuma 95 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 100 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 103 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 99,5-prosenttisesti suhteessa talousarvioon ja se kasvoi 0,9 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2018 yhteensä 29,0 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 24,9 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta sekä yksittäisistä asunto-osakkeiden myynneistä. Kaupungin noin 880 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkotulot yhteensä alittivat talousarvion 1,8 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2018 108,7 milj. euroa, joka oli 3,9 prosenttia ja 4,4 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2018 tilinpäätöksessä muodostui 112,6 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 3,9 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 5,2 milj. euroa.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 4,0 milj. euroa, menot 135,7 milj. euroa ja investointiosan netto 131,7 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana valtuusto päätti korottaa kiinteän omaisuuden ostojen investointimenoja 10,5 milj. euroa, lisätä osakkeiden hankinnan investointimenoja 2,2 milj. euroa, lisätä Kehäradan hankeryhmän investointimenoja 0,2 milj. euroa sekä lisätä irtaimen omaisuuden investointimenoja 0,2 milj. euroa. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 148,8 milj. euroa.

Vuoden 2018 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 134,8 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät osakkeiden ja osuuksien investointimenojen osalta 0,6 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 7,0 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Julkisen käyttöomaisuuden osalta investointimäärärahat alittuivat 2,6 milj. euroa ja kiinteän omaisuuden osalta 1,6 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 29,9 milj. euroa, noin 25,9 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2018 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 104,9 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 39,9 milj. eurolla.

Talousarviossa 2018 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 34,2 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2018 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointituottojen toteuduttua vuonna 2018 huomattavasti talousarviota paremmin lainan nostoon ei ollut tarvetta. Sen sijaan kaupungin lainamäärä vähentyi vuoden 2018 aikana 80 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 880 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Tuottavuusmittarit

		TP 2017	TP 2018
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	3,1 %	5,1 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos % (Suhteutettu myös hintatason muutokseen)	-0,9 %	1,3 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,5 %	4,2 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,7	3,7
Energiatehokkuus (kWh/rm ³)	Energiankulutus / tilavuus	63,0	63,0 *

*) Arvio vuoden 2018 toteumasta

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaoloihin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2018 Vantaan kaupungin toimintaan vaikuttivat ennätyksellisen korkeaksi nousseet asuntorakentaminen ja väestönkasvu. Työttömyys jatkoi selvää laskuaan vuonna 2018.

Vuoden 2018 aikana hyväksyttiin Vantaan valtuustokauden strategiaa 2018–2021 täydentäviä ja toimeenpanevia ohjelmia ja suunnitelmia, kuten Vantaan kaupungin hyvinvointiohjelma, resurssiviisauden tiekartta, maa- ja asuntopoliittiset linjaukset sekä palveluverkkosuunnitelma. Lisäksi valmisteltiin elinvoima- ja vetovoimaohjelmaa.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä toukokuussa 2017. Yleiskaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2018 aikana siten,

että se saadaan alkuvuodesta 2019 nähtäville ja lausunnoille. Yleiskaavatyötä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta.

Vantaan kaupunginhallitus nimesi toukokuussa 2018 Vantaalle organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamiseksi Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnan. Toimikunnan johdolla on valmisteltu mm. kaupungin uutta organisaatorakennetta, jonka on tarkoitus astua voimaan 1.1.2020.

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Lasten määrä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kasvoi 13,8 prosenttia, vastaavasti osa-aikaisten lasten määrä väheni. Vuonna 2018 valmistui Martinlaakson päiväkotit sekä tilapäisiä vuokrapäiväkotitiloja viiteen kohteeseen (Krassitie, Latukuja, Kuusikko, Virtatie ja Ravurinpuisto) sekä vuokrakoulu- ja päiväkotitiloja Pakkalaan.

Vuoden 2018 aika valmistui Uomarinteen koulun laajennus. Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) siirrettiin syksystä 2018 alkaen hallinnollisesti lukiokoulutuksen alaisuuteen. Perusopetuksen lisäopetus painottuu jatkossa aiempaa enemmän niille nuorille, joilla jatko-opintosuunnitelmissa on lukio-opinnot.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla edistettiin uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa Apotti-hankkeessa. Käyttöönoton ajankohta siirtyi keväälle 2019. Maakunta- ja sote-uudistuksen lakiesitykset eivät edenneet eduskunnassa vuoden 2018 aikana. Toimiala on ollut aktiivisesti mukana sote-uudistukseen liittyvässä valmistelussa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla valmisteltiin ja otettiin tuotantokäyttöön MATTI eli Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä -hankkeen ensimmäinen vaihe.

Kaupungin pitkäaikaista lainamäärää on lyhennetty kolmena vuonna peräkkäin, yhteensä noin 200 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana lainamäärää lyhennettiin noin 80 milj. eurolla. Tämän mahdollisti vuoden 2018 hyvä kasvatilanne ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointituottojen toteutuminen vuonna 2018 huomattavasti talousarviota paremmin. Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi vain 0,9 prosenttia. Tilikauden tulos oli positiivinen ja selkeästi talousarviota parempi.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2018 hyväksymä talousarvio vuodelle 2019 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 58 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2018 talousarviota parempi tilinpäätös kuitenkin luo hyvän pohjan talouden tasapainon kohtuulliselle kehitykselle myös vuoden 2019 aikana. Yleisen talouskehityksen ja työttömyyskehityksen muutokset vaikuttavat ennusteiden mukaan tulevaan verotulokasvuun selvästi positiivisesti. Väestönkasvu luo voimakkaana jatkuessaan paineita myös kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan.

Valmisteilla olevalla maakunta- ja sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen vuodesta 2021 alkaen. Vantaalla on jatkettu maakunta- ja sote-uudistukseen valmistautumista. Uudistuksen talousvaikutuksia arvioidaan ja ne huomioidaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti taloussuunnitelman 2020–2023 valmistelussa.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	31.12.2017	31.12.2018
Yleishallinto	8	6
Kaupunginjohtajan toimiala	176	174
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	335	323
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	476	485
Vantaan Työterveys liikelaitos	73	73
Sivistystoimen toimiala	5 771	5 971
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 790	2 831
Suun terveydenhuollon liikelaitos	325	326
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	665	640
Yhteensä	10 619	10 829

Palkat

Palkkamenot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,6 prosenttia eli 9,7 milj. euroa. Palkkamenojen kasvuun vaikutti kunta-alan sopimusratkaisu sekä henkilöstömäärän kasvu. Vuonna 2018 kaikilla sopimusaloilla palkkoihin tuli yleiskorotus (1,17 % - 2,55 %) sekä maksettiin virka- ja työehtosopimusmääräysten mukainen paikallinen tuloksellisuuteen perustuva kertaerä. Vuoden 2018 palkkamenot olivat 383,7 milj. euroa.

Henkilöstömenot jatkanevat nousuaan myös vuonna 2019, sillä kaikille sopimusaloille tulee noin prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä 1.1.2019 alkaen ja sen jälkeen yleiskorotus nostaa palkkoja 1.4.2019 alkaen. Vuoden 2018 aikana ehdittiin neuvotella edellä mainitut paikalliset järjestelyerät lääkärisopimuksen ja kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) osalta. Viimeksi mainittu nosti terveydenhoidon, sosiaalialan sekä varhaiskasvatuksen palkkoja eli mm. sairaanhoitajien, terveydenhoitajien, fysioterapeuttien, lähihoitajien, ensihoitajien, sosiaalityöntekijöiden, sosiaaliohjaajien, lastentarhanopettajien ja lastenhoitajien palkat nousivat.

Osaamisen johtamisen malli toiminnassa

Koulutussuunnitelmat käsiteltiin kaupungin yhteistoimintaryhmässä ja suunnitelmien pohjalta rakennetaan vuoden 2019 koulutusohjelma. Metropolia ammattikorkeakoulu on toiminut henkilöstökoulutuksen järjestämisen kumppanina vuosina 2015–2018. Metropolian kanssa yhteistyössä on toteutettu osaamisen kehittämisen malli, jossa tavoitteena on ollut sekä tuottaa vaikuttavia koulutuspalveluita asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin että vahvistaa osaamisen johtamista Vantaalla. Sopimus päättyi vuoden 2018 lopulla. Viime vuonna kilpailutettiin ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen järjestäminen henkilöstökoulutuksena sekä osaamisen johtamisen asiantuntijapalvelut. Vuoden 2019 alusta koulutusten järjestämisen pääyhteistyökumppanina toimii Amiedu.

Koulutussuunnitelman mukaisia oppimispäiviä toteutui yhteensä 41 756 päivää. Kaupunki tulee saamaan koulutuskorvausta työttömyysvakuutusrahastosta vuodelta 2018 noin 353 930 euroa. Vuonna 2018 omaehtoisen koulutuksen tukea henkilöstölle jaettiin noin 40 000 euroa.

Vantaan kaupungin henkilöstön työhyvinvointia mittaava Kunta10-työhyvinvointitutkimus toteutettiin syksyllä 2018. Tulosten perusteella kaupunkitasolla työyhteisöt saavat hyvän arvion. Myös lähiesimiesten toiminta arvioidaan tutkimuksen mukaan Vantaalla erittäin hyväksi. Kunta10 -tutkimukseen vastasi 70 prosenttia Vantaan kaupungin henkilöstöstä.

Systemaattiset esimiesvalmennus-portaat tuotannossa

Johtamisosaamisessa on vuonna 2018 korostettu strategiasta tulevia johtamisen kulmakiviä: valmentava suoritusten johtaminen, itsensä johtaminen, yhteistyö-, palaute- ja rohkean kokeilukulttuurin kehittäminen. Strategiset teemat on viety läpäisyperiaatteella eri esimiesten ja johtajien valmennusohjelmiin. Ylimmän johdon valmennus/verkostopäiviä on pidetty kolme kertaa vuoden 2018 aikana. Tilaisuuksissa on käsitelty tulevaisuuden kaupunki -teemaa sekä tulevaa Uusi Vantaa -muutosta.

Vuoden 2018 aikana on toteutettu myös suunnitelman mukaiset muut esimiesvalmennukset: Johtamistarjotin, Esimiehenä Vantaalla sekä ensimmäinen Lähiesimiestyön ammattitutkinto LAT, joka saatiin päätökseen keväällä 2018. Tutkinnon suoritti 17 lähiesimiestä. Uusi LAT-ryhmä käynnistyi keväällä 2018. Johtamisen erikoisammattitutkinnon (JET) osalta on yksi 16 hengen ryhmä toteutuksessa. Vuoden 2018 aikana käynnistettiin strategian toimeenpanon tueksi tulosaluejohtoryhmille suunnattu uusi strateginen valmennusohjelma, Tomuta, jonka keskeisinä tavoitteina on tukea toimintakulttuurin muutoksen johtamista tulosalueilla sekä lisätä valmiuksia hyvään ja osallistavaan muutosten johtamiseen. Lisäksi toteutettiin kokeiluna ensimmäinen Päällikköpäivä eli verkostopäivä kaikille Vantaan päälliköille. Päivän teemana oli muutos.

Konserniyhtiön hallitustyön arvioinnit

Vuoden aikana kehitettiin työkalut konserniyhtiöiden hallituksen ja toimitusjohtajan työn arviointiin. Vantaan konserniyhtiöiden hallitustyöskentelyn ja toimitusjohtajan työn arvioinnit toteutettiin loka- joulukuussa 2018 viidessä keskeisimmässä konserniyhtiössä.

Sairauspoissaolot lisääntyivät pitkien poissaolojen osalta

Vuonna 2018 sairauspoissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna vajaalla 0,2 prosenttiyksiköllä (v 2018: 4,71 %/ v 2017: 4,52 %). Poissaolojen kasvu painottui pitkiin, yli 30 päivän poissaoloihin sekä tapaturma-poissaoloihin. Diagnoosiluokittaisessa tarkastelussa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia (niin mielenterveys- kuin tuki- ja liikuntaelinsairausy molemmissa 26 %, hengitystiesairausy 13 %). Tuunatun työn osuus sairauspäivistä on lisääntynyt (4,49 % sairauspäivistä). Työssä tapahtuneiden tapaturmien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Noin puolet työtapaturmista johtui kaatumisesta, liukastumisesta, kompastumisesta tai putoamisesta. Toiseksi suurin syy oli kuormittuminen fyysisesti (nostaminen).

Mitä uutta vuonna 2018 terveys- ja turvallisuusjohtamisessa?

Esimiehen luvalla enintään viisi päivää kestävänsä sairauspoissaolon pilotointia laajennettiin varhaiskasvatuksen tulosalueen lisäksi kaupunginjohtajan toimialalle sekä konsernipalveluihin (pois lukien liikelaitokset).

Vuoden 2018 alussa otettiin käyttöön työturvallisuusjärjestelmä TUTKA, joka kokoaa niin henkilökunnan työturvallisuusilmoitukset, työolojen haittojen ja vaarojen arvioinnin, työterveyshuollon työpaikkaselvitykset, asiakastyöhön liittyvät varhaiskasvatuksen kiinnipitoilmoitukset kuin sosiaali- ja terveystoimen potilas- ja asiakas-turvallisuusilmoitukset.

Ilmoitettujen uhka- ja väkivaltailmoitusten määrä (1 821 kpl) kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna (942 kpl). Ilmoitusten lukumäärän kasvu ei johtunut pelkästään järjestelmämuutoksesta, sillä Kunta10-tutkimuksessa uhka- ja väkivaltakokemusten lisääntyminen on myös nähtävissä. Läheltä piti -tilanteita ilmoitettiin (285 kpl) edellistä vuotta (42 kpl) enemmän.

Järjestelmien kehittäminen

HR-perusjärjestelmän prosessien ja sähköisten palvelujen kehittämistä jatkettiin pks-yhteisprojektina ja otettiin käyttöön nykyiseen järjestelmäversioon mobiilipalkkalaskelma. Myös työsopimusten sähköisen allekirjoituksen käyttöönottoa valmisteltiin. Tiedolla johtamisen hankkeessa kehitettiin 1. vaiheen raportointia.

Uuden rekrytointijärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyi syksyllä ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön 1.1.2019.

Vuoden aikana kokeiltiin uusien työntekijöiden perehdytysvalmennuksen toteuttamista verkkovalmennuksena. Vuoden aikana on kartoitettu erilaisia verkkokoulutuksen ja eOppimisen järjestelmiä sekä käynnistetty kilpailutus koko Vantaan henkilöstökoulutuksen verkkokoulutusjärjestelmän hankkimiseksi.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki on laatinut vuoden 2018 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Henkilöstökertomus sisältää tiedon vuoden 2018 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja tulosalueiden vastuulla olevien toimintojen osalta näiden tulosalueiden laatimat ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosäännön (1.1.2018) 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitosten johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla eri toiminnoissa ja prosesseissa sekä palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritelty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Vantaalla toimialojen riskienhallintaa ohjaa ja koordinoi kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallinnan ohjausryhmä. Ohjausryhmän kokoonpano päivitettiin kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä tammikuussa 2018 ja ryhmä kokoontui vuoden aikana toimintasuunnitelmansa mukaisesti neljä kertaa. Ohjausryhmä käsitteli mm.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sekä muita vastualueensa ajankoh-
taisia asioita.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan kaupungin kaikilla toimialoilla ja tulosalueilla sekä liikelaitoksissa ja kau-
punkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelma laaditaan merkittäviin projekteihin
sekä muihin erityistarpeisiin, kuten esimerkiksi maakunta- ja sote-uudistukseen tai kaupungin ICT-toimintojen
uudistamiseen.

Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskien-
hallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista arviointia täydennetään lisäksi selonteolla kulu-
van vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta sekä organisaatiossa käytössä olevista riskienhal-
linnan ja sisäisen valvonnan toimintatavoista. Menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskien-
hallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista. Raportoin-
nin kautta toimialojen, liikelaitosten ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhal-
linta- ja valmiuspäälliköllä yhdessä riskienhallinnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kau-
punkikonsernin riskienhallinnan toteutumista.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kohdassa 1.6.7

Riskienhallinta

Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimin-
taan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös menettelyt
toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Riskienhallinnan vastuut ja toimintatavat on määritetty kaupunginvaltuuston hyväksymässä Riskienhallinnan ja
sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -asiakirjassa (2.3.2015). Vantaan
kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti.
Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Ris-
kien arvioinnissa riskit luokitellaan strategiaan, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Riskejä arvioi-
daan kaupunkikonsernissa monien eri prosessien yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riski-
tieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmi-
ksi arvioiduista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa, ja samalla arvioidaan
toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden vaikuttavuus. Riskienhallintasuunnitelmien laadinnan voidaan ar-
vioida muodostuneen luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen riskienhallintaa tuettiin vuonna 2018 järjestämällä yhtiöille
muun muassa riskienhallinta-aamupäivä, jossa esiteltiin kaupunkikonsernin riskienhallinnan järjestämisen pe-
riaatteita sekä pelastuslaitoksen johdolla valvontatoiminnassa havaittuja keskeisimpiä kehittämiskohteita.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkikonserniin
kuuluvien organisaatioiden laatimiin riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan
ohjausryhmän toimesta.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä näiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla tasoilla osana muun muassa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa.

Yhdeksi keskeisimmäksi strategiseksi riskiksi nousee maakunta- ja sote-uudistus, jonka toteutuminen aiheuttaa edelleen epävarmuutta kuntakentässä. Sote- ja maakuntauudistuksella voidaan arvioida olevan sekä pitkän aikavälin ei-toivottuja seurauksia että siirtymävaiheen hallintaan liittyviä riskitekijöitä. Edunvalvonta mahdollisesti tulevan maakuntauudistuksen osalta on ollut suunnitellun aktiivista ja riskin seurauksiin on näin pyritty vaikuttamaan. Myös esimerkiksi sopimushallinnalla on jo varauduttu erityisesti mahdollisen sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin.

Merkittäväksi strategiseksi riskiksi voidaan arvioida myös resurssit ylittävä kuntalaisten palvelutarpeen kasvu. Vantaan kaupunki on jatkanut voimakasta kasvuaan jo vuosia ja kasvoi pääkaupunkiseudun kaupungeista suhteessa eniten vuonna 2018. Erityisesti erilaisilla kielitaito- ja koulutustaustoilla tulevien ihmisten palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mikä on haasteellista kaupungin talouden liikkumavaran rajallisuuden näkökulmasta.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset (operatiiviset) riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä.

Vantaan kaupungissa keskeisiksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus ja osaaminen tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, tietohallinnon peruspalveluihin liittyvät poikkeamat (ml. tietoturvallisuuteen liittyvät riskit) sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön jaksamiseen liittyvät riskit.

Henkilöstön saatavuus on riski ennen kaikkea henkilöintensiivisissä toiminnoissa kuten sosiaali- ja terveystoimessa, sivistystoimessa ja tietyissä teknisissä tehtävissä sekä tietohallinnossa. Työmarkkinatilanteen ollessa suotuista riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa kaupungin kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota sekä rekrytointien että perehdytyksen myötä ja lisäksi vaihtuvuudella on negatiivinen vaikutus avainhenkilörisktiin. Avainhenkilöihin liittyviä riskejä osin myös toteutui vuonna 2018.

EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) siirtymäaika päättyi ja asetus astui voimaan 25.5.2018. Tietosuoja-asetuksen asettamien vaatimusten täyttämiseen on kaupungissa varauduttu jo siirtymäaikana ja toisaalta tietosuoja-asiat ovat olleet merkittävässä roolissa monessa kaupungin toiminnossa kuten sosiaali- ja terveydenhuollossa jo aiemminkin. TAISTO18-valmiusharjoituksessa, jossa harjoiteltiin julkishallinnon valmiuksia toimia muun muassa henkilötietojen tietoturvaloukkaustilanteissa, Vantaan kaupungin arvioitiin kuuluvan parhaaseen neljännekseseen.

Vuonna 2018 Vantaan kaupunkiin rekrytoitiin kaupunkitasoinen tietosuojavastaava, joka on järjestänyt tietosuojaan liittyviä koulutuksia kaupunkiorganisaatiolle. Tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmä päivitti ja laati kaupunkitasoisia toimintamalleja sekä ohjeistuksia ja toimialat omia ohjeitaan sekä tietosuojaselosteitaan. Tietosuoja-asetuksen mukaiset tietopyynnöt ovat kuormittaneet kaupunkiorganisaatiota jossain määrin ja niihin vastamisesta aiheutuu kustannuksia.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu muun muassa ICT-valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja sekä testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun. Vuonna 2018 globaali talouskasvu ml. euroalue jatkui kohtuullisen suotuisana, mikä heijastui myös Suomeen. Kaupungin menojen kasvua rajoitti mm. työllisyyden paraneminen. On kuitenkin todennäköistä, että suhdannehuippu on jo ohi-tettu, ja vuoden 2019 talouskasvu jää Suomessa selvästi alle edellisen vuoden, mikä heijastunee jatkossa kaupungin verotuloihin.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille on suunniteltu maakunta- ja sote-uudistus, joka toteutuessaan merkitsee huomattavaa laskua kaupungin verotuloissa, lisääntyneitä riippuvuutta valtiosta valtion-osuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun lainat jäävät kun-nille. Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti eikä yksin pysty vaikut-tamaan maakunta- ja sote-uudistuksen toteutustapaan, riskiä voidaan hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajautta-malla niitä ajallisesti.

Kaupungin lainasalkku supistui myös vuonna 2018 n. 79,5 milj. eurolla ja sen koko oli vuoden 2018 lopussa n. 880 miljoonaa euroa. Kaupunki on lyhentänyt pitkäaikaista velkaansa viimeisen 3 vuoden aikana yhteensä lähes 200 milj. euroa samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti. Lainamäärä/asukas tippui n. 3 860 euroon kun se oli korkeimmillaan vuonna 2015 yli 5000 euroa/asukas. Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhan-kinta pystyttiin järjestämään erittäin kohtuullisilla ehdoilla.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallin-nan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muu-toksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdol-lisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttä-mällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Kau-pungin lainasalkku hyötyi edelleen historiallisen matalan korkotason jatkumisesta, mikä näkyi ennätysellisen alhaisissa korkomenoissa. Korkomenot vuonna 2017 olivat n. 2,31 milj. euroa. Kaupunki allekirjoitti vuonna 2018 kolme uutta kiinteäkorkoista lainasopimusta, yhteismäärältään 90 milj. euroa, mikä paransi jonkin verran kaupungin korkoriskiasemaa ja siten pienensi salkun korkoriskiä. Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahin-gollisen tapahtuman seurauksena.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi Vantaan kaupungissa on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muu työturvallisuus, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisyys- ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat, kosteusvahingot), kuntalaisiin kohdistuvat tapaturmat, joista kaupunki on vastuussa sekä vakavat potilaisiin ja asiakkaisiin kohdistuvat riskit, kuten hoitovirheet tai mahdolliset ruokamyrkytykset.

Vuonna 2018 yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet kaupunkitasoisesti merkittäviä seurauksia, mutta sisäilmaongelmat tai epäilyt niistä ovat edelleen lisääntyneet. Sisäilmaongelmia selvittää sisäympäristöasioiden ohjausryhmä, joka on laatinut ohjeistuksia sekä selvittänyt ongelman laajuutta muun muassa Suomen laajimmalla kyselyllä yhdessä Turun Yliopiston kanssa. Kysely alkoi marraskuussa 2018 ja sen kohderyhmänä ovat olleet henkilöstö, oppilaat, opiskelijat sekä asiakkaat kaupungin päiväkodeista, alakouluista, yläkouluista ja Variasta sekä muun muassa Vantin henkilöstö. Kyselyn kohderyhmiin kuuluu yhteensä noin 40 000 henkeä sekä 200 koulua ja päiväkotia. Tiedossa olevien tulosten valossa lisäselvityksiä vaativat kohteet eivät näytä tuottavan yllätyksiä, vaan kohteet ovat kaupungin tiedossa, ja selvitys- tai korjaustoimenpiteisiin näissä kohteissa on jo ryhdytty.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Kaupunki kilpailutti vakuutuksensa vuonna 2018. Kilpailutuksen seurauksena vakuutusturva tietyiltä osin parani, mutta vakuutusmaksut alenivat merkittävästi.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2018

Sisäinen tarkastus on 30.10.2017 antamassaan tarkastusraportissa todennut, että tuomioistuinasioiden hallinnoinnissa kaupunki- ja osittain toimialatasolla on ollut puutteita. Puutteet liittyivät lähinnä siihen, että listauksia kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista ei saatu haettua diaarista ja näin ollen kaupunkitasolla ja osittain toimialoilla ei ollut tarkkaa tietoa kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista.

Vantaan kaupungilla on vireillään ennallistamisvaade Vantaan Golfpuisto Oy:n konkurssipesään. Tilinpäätöstä laadittaessa enimmäismääräisenä ilmoitettu saatava olisi 17,2 miljoonaa euroa. Ympäristölautakunta teki golfkentän vesiasiansa tutkintapyyntöä poliisille tammikuussa 2018. Ympäristökeskus teki Kotatien jäteasiassa tutkintapyyntöä kesällä 2017 ja asia on oikeuden käsittelyssä helmikuussa 2019.

Vantaan kaupungilla on myös vireillä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa riita-asian oikeudenkäynti Kivistön asutomessualueen neljää kiinteistönomistajaa vastaan. Kysymys on kiinteistökaupan sopimusehtojen noudattamisesta.

Kuntatekniikan keskuksella on käynnissä kaksi urakkariita-asiaa, joissa osapuolten vaatimukset toisilleen ovat pääosin yhtenevät.

Sivistystoimessa on tilinpäätöksen laatimishetkellä yksi hallinto-oikeuteen edennyt kunnallisvalitusasia koskien päätoimisen tuntiopettajan vakinaisen viran täyttöä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä kaksi hallintoriita-asiaa liittyen lastensuojelukustannuksiin, edellä mainittujen lisäksi 23.4.2018 kaupungille on yhdestä vastaavasta tapauksesta tullut velvoittava maksupäätös. 12.12.2018 korkein hallinto-oikeus velvoitti Vantaata korvaamaan Helsingille terveydenhuollon kustannuksia, mutta hylkäsi vaatimuksen vanhushuollon ja vammaispalvelun kustannusten osalta.

Konserniyhtiöiden osalta keskeneräisiä ovat vielä Myyrmäen Urheilupuisto Oy:tä sekä Kehäyhtiöitä koskevat tapaukset.

Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupunkiorganisaation ulkopuolisille tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, yhteensä lähes 153 000 euroa. Edellä mainituista valtaosa oli tavanomaisiksi luokiteltavissa olevia kaatumisia ja liukastumisia, joista aiheutuneista henkilövahingoista syntyi 106 000 euron kustannukset. Lisäksi ajoneuvoihin kohdistui vahinkoja hieman alle 21 000 euron arvosta.

Kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneet vahingonteot, kuten töhryt, lasien rikkomiset, ym. omaisuuden vahingoittamiset vähenivät hieman vuodesta 2017. Vuonna 2018 erilaisista vahingonteoista aiheutui kaupungille noin 59 000 euron kustannukset. On kuitenkin huomattava, että tiettyjen tapahtumien osalta selvitystyö on vielä kesken, näin muun muassa 6.12.2018 tehdyn tuhotyön osalta, jossa Tikkuparkki Oy:n hallinnoimassa parkkihallissa poltettiin kaupungin omistama henkilöauto. Teosta aiheutui vahinkoja myös parkkihallin rakenteille.

Vahinkorahastoa pääomitettiin vuonna 2018 viidellä miljoonalla eurolla.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä. Edellä mainittuun kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Vantaan kaupungilla on tiivis yhteistyö esimerkiksi sähkönjakelusta vastaavan Vantaan Energia Oy:n, vesi- ja jätehuollosta vastaavan Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY) sekä alueen eri turvallisuusviranomaisten ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa.

Vuonna 2018 hyväksyttiin maankäytön-, rakentamisen-, ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen päivitetty valmiussuunnitelmat. Lisäksi järjestettiin muun muassa perusopetuksen johdolle suunnattu kaupungin sisäinen valmiusharjoitus sekä osallistuttiin TAISTO18-valmiusharjoitukseen.

Kaupungin palvelujen järjestäminen edellyttää keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Voimassa oleva kaupungin hankintaohje edellyttää hankittaessa kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita, että hankintasopimusta tehtäessä on varmistuttava toimittajan sitoutumisesta ja kyvystä toimittaa palveluita tai tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (9.6.2014 § 7) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimuspohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Parhaillaan kehitteillä on sosiaalisen vastuun Code of Conduct. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan.

1.1.8 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vuonna 2018 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 928 700 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2018 olivat yhteensä 29,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat vuonna 2018 hieman yli miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmaston- ja luonnonsuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksettu ympäristötulo.

Vuonna 2018 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 928 700 euroa. Ne olivat 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 4,1 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksetetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 29,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (16,6 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 4,1 miljoonaa euroa, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,6 miljoonaa euroa ja ulkoilman suojeluun käytettiin 1,1 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 120,4 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli miljoonalla eurolla. Eniten, 264 000 euroa, investoitiin ilmastosuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ne olivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 4,5 euroa asukasta kohden.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Sisäisen valvonnan toteuttamiseen vaikuttavat organisaation toiminnan luonne, sisältö ja laajuus, talous sekä edellä mainittuihin liittyvät riskit. Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan kaupungin hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty. Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja tulosalueta-solla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla.

Esimiehet ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksytyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esimies vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Esimiesten ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Vantaalla on vuonna 2018 otettu käyttöön ns. ilmoituskanava, jonka avulla henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa nimettömästi kaupunkikonsernin toimintaan liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Kaupungin edustusohjeissa linjataan käytänteet mm. edustuksesta sekä lahjojen vastaanottamisesta. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävässä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esimiehet raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain tulosityksikkötasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa apulaiskaupunginjohtajan säännöllisissä tulosalueiden navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen riskit arvioidaan vuosittain tuloskortin laadinnan yhteydessä. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle.

Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja tulosalueen tehtävät on määritelty kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusten tuloksista raportoitii kuukausittain kaupunginjohtajalle ja kerran vuodessa kaupunginhallitukselle. Tarkastusraportit toimitettiin niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Tytäryhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitettiin myös ko. yhtiöön ja yleisjaostoon.

Vuonna 2018 sisäinen tarkastus on tehnyt 14 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista 4 kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli neljä henkilöä.

Yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Vantaan Golfpuiston tarkastuksen yhteydessä kuitenkin havaittiin Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sisäisessä tiedonkulussa ja valvonnassa kehittämistarpeita.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2018 tilikauden tulos oli 3,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 5,2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos heikkeni 36,5 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu vuoteen 2017 verrattuna oli 1,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut nousivat vuonna 2018 54,8 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien negatiivinen tulosvaikutus on yhteensä -53,6 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla kasvoivat 2,3 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset laskivat 14,9 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Toimintatuotot	243,0	252,0	298,7
Toimintakulut	- 1 315,5	- 1 260,7	- 1 288,8
Toimintakate	- 1 072,5	- 1 008,7	- 990,0
Verotulot	982,7	977,0	953,8
Valtionosuudet	173,4	168,9	189,4
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	14,1	14,2	14,3
Muut rahoitustuotot	17,4	15,3	15,5
Korkokulut	- 2,3	- 2,5	- 3,9
Muut rahoituskulut	- 0,1	- 0,2	- 0,1
Vuosikate	112,6	164,0	178,8
Poistot ja arvonalentumiset	- 108,7	- 123,6	- 116,1
Satunnaiset erät	0,0	0,0	1,8
Tilikauden tulos	3,9	40,4	64,5
Tilinpäätössiirrot	1,2	1,2	0,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5,2	41,7	64,8

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2018 olivat 1 430,6 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,1 miljoonaa euroa eli 0,2 prosenttia. Toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta 9 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 982,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2017 verrattuna kasvua oli 5,7 miljoonaa euroa (0,6 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2018 yhteensä 173,4 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 4,5 miljoonaa euroa (2,6 prosenttia).

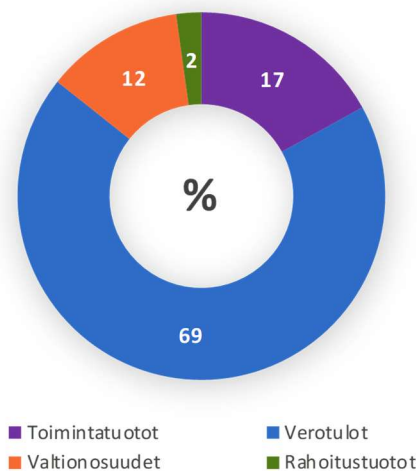
Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2018 oli 1 426,7 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 39,6 miljoonaa (2,9 prosenttia). Toimintakulut nousivat 54,8 miljoonaa euroa vuodesta 2017. Palvelujen ostot kasvoivat 43,0 miljoonaa euroa (7,2 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko. Tuotot v. 2018 – 2017

Tuotot	2018 milj. €	2017 milj. €
Toimintatuotot	243,0	252,0
Verotulot	982,7	977,0
Valtionosuudet	173,4	168,9
Rahoitustuotot	31,5	29,5
Yhteensä	1 430,6	1 427,5

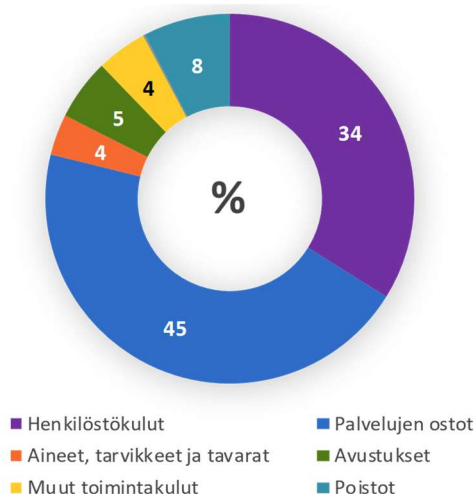
Kuvio. Vuoden 2018 tuottojen jakautuminen

Taulukko. Kulut v. 2018 – 2017

Kulut	2018 milj. €	2017 milj. €
Henkilöstökulut	483,5	476,8
Palvelujen ostot	641,4	598,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	51,1	53,4
Avustukset	76,2	77,7
Muut toimintakulut	63,3	54,3
Rahoituskulut	2,4	2,8
Poistot	108,7	123,6
Yhteensä	1 426,7	1 387,0

Kuvio. Vuoden 2018 kulujen jakautuminen

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli vuonna 2018 -1 072,5 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 63,8 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on laskenut edellisiin tilikausiin verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2018 toimintakuluista 18,5 prosenttia (20,0 prosenttia vuonna 2017).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	18,5	20,0	23,2
Vuosikate/ poistot, %	103,6	132,7	154,0
Vuosikate, euroa/ asukas	493,7	735,4	815,4
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate laski edellisestä vuodesta 31,3 prosenttia ollen 112,6 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on laskenut vuoden 2017 tasosta 241,7 euroa, ollen 493,7 euroa/ asukas vuonna 2018. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (131,1 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 574,6 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 108,7 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Tilikauden tulos laski edellisestä vuodesta 36,5 miljoonaa euroa, ollen 3,9 miljoonaa euroa vuonna 2018. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 5,2 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja ta-seesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2018 oli 7,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2018 investointimenot olivat 134,8 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 130,9 miljoonaa euroa. Omahankintameno kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 20,3 miljoonaa euroa (18,3 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 81,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 90 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 169,5 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 79,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 101,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen vähennys 16,2 miljoonaa euroa koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutos 0,7 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

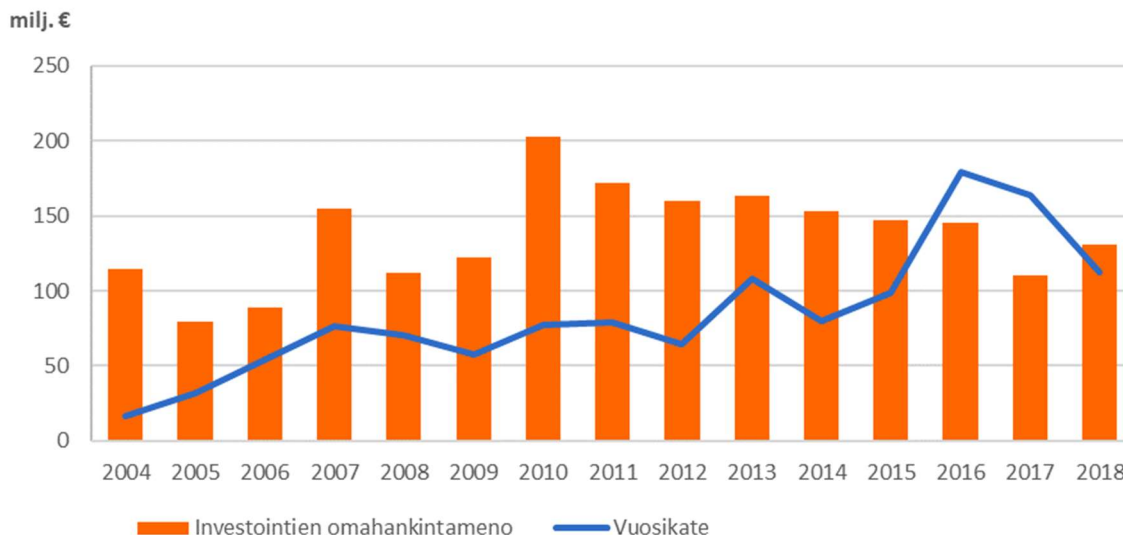
Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2018 lopussa 140,0 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 31,0 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo väheni 16,9 miljoonaa euroa vuoden 2018 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan vähenivät 73,5 miljoonaa euroa vuoden 2018 aikana.

Rahoituslaskelma	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	112,6	164,0	178,8
Satunnaiset erät	0,0	0,0	1,8
Tulorahoituksen korjauserät	- 40,9	- 40,5	- 48,9
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 134,8	- 111,3	- 146,7
Rahoitusosuudet investointeihin	3,9	0,7	1,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66,7	50,6	68,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	7,6	63,4	55,2
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 0,3	0,0	- 0,1
Antolainasaamisten vähennys	3,9	4,6	1,3
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	90,0	80,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 169,5	- 191,0	- 97,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 16,2	10,9	- 24,7
Oman pääoman muutokset	0,0	1,7	0,4
Muut maksuvalmiuden muutokset	11,1	40,5	13,1
Rahoituksen rahavirta	- 81,1	- 43,3	- 27,9
Rahavarojen muutos	-73,5	20,1	27,3
Rahavarat 31.12.	140,0	213,5	193,4
Rahavarat 1.1.	-213,5	-193,4	-166,2
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	21,5	-31,8	-181,9
Investointien tulorahoitus, %	86,1	148,2	123,0
Lainanhoitokate	0,7	0,9	1,8
Kassan riittävyys, pv	31,5	49,8	45,9
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 86,1 prosenttia vuonna 2018. Kahtena edellisenä vuonna oma tulorahoitus oli riittänyt kattamaan investoinnit kokonaisuudessaan.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2004 - 2018 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2004 – 2018

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 0,7 vuonna 2018. Tulorahoitus ei kokonaan riitä lainojen hoitoon, sillä tunnusluvun arvo on alle 1. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2018 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 31,5 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitosten, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2018 lopussa 1 831,6 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 223,8 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopussa (60,0 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2018 lopussa 569,6 miljoonaa euroa (27,9 prosenttia taseen loppusummasta).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2018 lopussa 1,3 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 205,9 miljoonaa euroa (10,1 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2018 lopussa 0,6 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui hoitotarvike- ja varaosavarastoista.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 65,3 miljoonaa euroa. Näistä pitkäaikaisia saamisia oli 3,6 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 22,3 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 1,2 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 13,3 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 24,8 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 139,8 miljoonaa euroa, eli ne olivat vähentyneet 72,6 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopun tilanteeseen verrattuna.

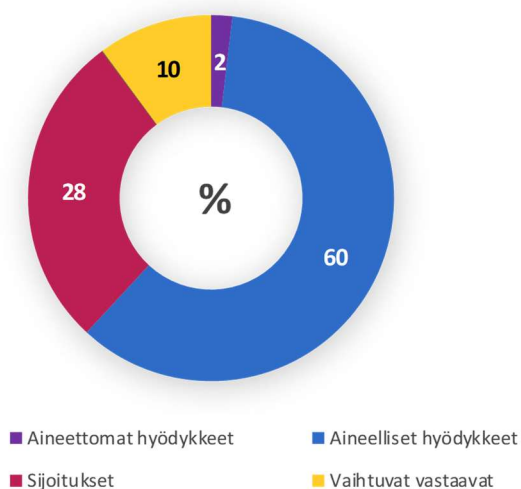
Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 942,8 miljoonaa euroa (46,2 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 126,4 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 462,1 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 5,2 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luotituksen rahasto sekä Vahinkorahasto.

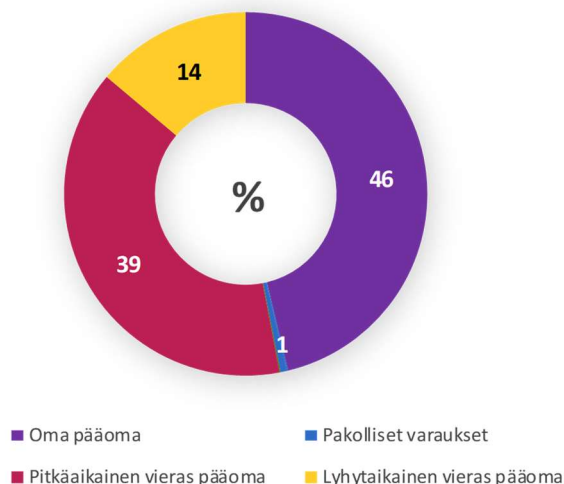
Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2018 lopussa. Aikaisempina vuosina muodostetut investointivaraukset oli purettu, eikä uusia ollut muodostettu. Investointivarausten käytöstä hankintamenoja kattamaan syntyi vuonna 2018 poistoeron vähennystä 0,2 miljoonaa euroa. Pakollisissa varauksissa oli 0,2 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 11,3 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 1,3 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 0,7 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 080,2 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta pieneni vuoden aikana 95,8 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 911,7 miljoonaa euroa. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 57,1 miljoonaa, ostovelkoja 62,5 miljoonaa, saatuja ennakoita 23,9 miljoonaa sekä muita velkoja 25,0 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

Kuvio. Taseen vastattavaa

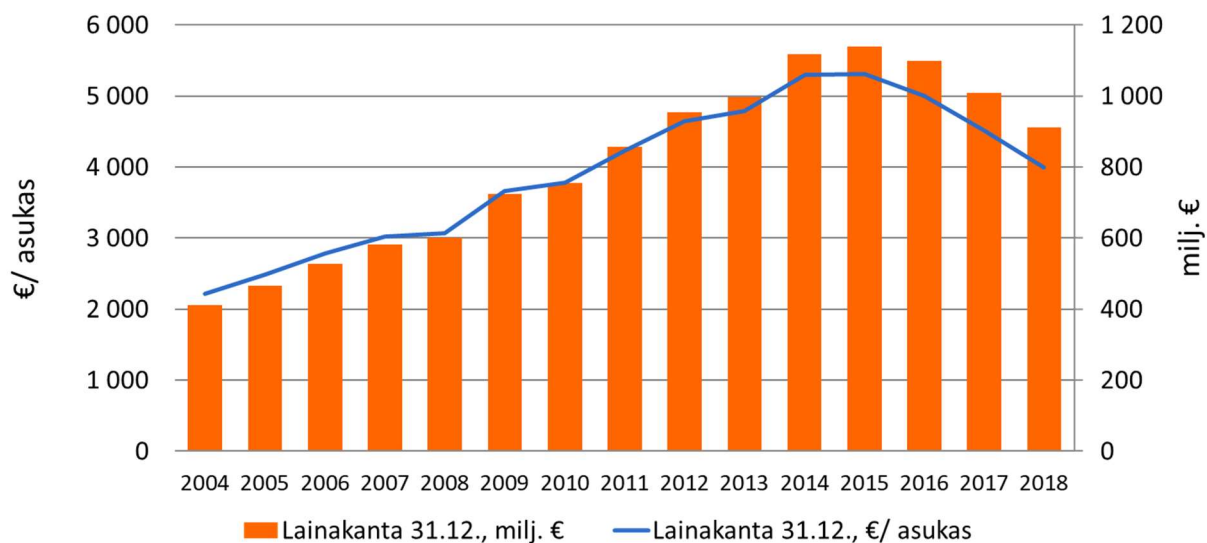
Tase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	1 831,6	1 839,0	1 865,8
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	38,2	55,6	75,2
<i>Aineettomat oikeudet</i>	0,1	0,0	0,9
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	38,1	55,5	74,3
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 1 223,8	 1 201,6	 1 197,5
<i>Maa- ja vesialueet</i>	296,7	292,8	277,8
<i>Rakennukset</i>	559,1	552,9	558,6
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	304,1	304,6	305,9
<i>Koneet ja kalusto</i>	18,0	16,6	18,3
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	0,3	0,3	0,3
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</i>	45,6	34,4	36,6
 <i>Sijoitukset</i>	 569,6	 581,8	 593,2
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	284,7	293,3	300,2
<i>Muut lainasaamiset</i>	284,2	287,9	292,5
<i>Muut saamiset</i>	0,7	0,6	0,5
 Toimeksiantojen varat	 1,3	 1,5	 1,5
<i>Valtion toimeksiannot</i>	1,3	1,5	1,5
 Vaihtuvat vastaavat	 205,9	 281,1	 306,6
<i>Vaihto-omaisuus</i>	0,6	0,6	19,7
<i>Aineet ja tarvikkeet</i>	0,6	0,6	0,5
<i>Muu vaihto-omaisuus</i>	0,0	0,0	19,2
 <i>Saamiset</i>			
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	3,6	13,7	16,7
<i>Lainasaamiset</i>	0,2	0,3	0,3
<i>Muut saamiset</i>	3,4	13,4	16,4
 <i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	 61,7	 53,3	 76,7
<i>Myyntisaamiset</i>	22,3	21,7	28,7
<i>Lainasaamiset</i>	1,2	0,6	7,9
<i>Muut saamiset</i>	13,3	14,0	13,2
<i>Siirtosaamiset</i>	24,8	17,0	27,0
 <i>Rahoitusarvopaperit</i>	 0,2	 1,1	 1,1
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	0,2	1,1	1,1
 <i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	 139,8	 212,4	 192,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 038,8	2 121,5	2 173,9

Tase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	942,8	938,5	897,1
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	126,4	122,2	122,9
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	462,1	425,5	360,2
Tilikauden yli-/alijäämä	5,2	41,7	64,8
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2,4	2,7	3,3
Poistoero	2,4	2,6	3,0
Vapaaehtoiset varaukset	0,0	0,1	0,3
Pakolliset varaukset	11,5	11,6	9,7
Eläkevaraukset	0,2	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	11,3	11,4	9,4
Toimeksiantojen pääomat	2,0	2,3	2,2
Valtion toimeksiannot	1,3	1,5	1,6
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,7	0,8	0,5
Vieras pääoma	1 080,2	1 166,3	1 261,7
<i>Pitkäaikainen vieras pääoma</i>	<i>797,4</i>	<i>859,7</i>	<i>1 000,0</i>
Joukkovelkakirjalainat	124,4	175,1	245,8
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	673,0	684,6	748,4
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0	5,8
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma</i>	<i>282,8</i>	<i>306,6</i>	<i>261,8</i>
Joukkovelkakirjalainat	50,7	70,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31,6	28,8	54,0
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0	0,5
Lainat muilta luotonantajilta	32,0	48,2	37,3
Saadut ennakot	23,9	32,5	32,7
Ostovelat	62,5	49,5	52,0
Muut velat	25,0	20,4	21,0
Siirtovelat	57,1	56,5	58,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 038,8	2 121,5	2 173,9

Taseen tunnusluvut	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	46,9	45,1	42,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	75,5	81,1	85,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	108,3	106,4	99,9
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	467,3	467,1	425,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 047,9	2 094,4	1 937,9
Lainakanta 31.12., milj. €	911,7	1 007,4	1 097,5
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 995,6	4 517,0	5 003,6
Lainasaamiset 31.12., milj. €	284,2	287,9	292,5
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2018 lopussa 46,9 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2018 tarvittu 75,5 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. Asukaskohtainen lainakanta oli 3 995,6 euroa asukasta kohti.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2004 - 2018

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun Terveysterveysten tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2018 olivat 1 553,6 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 638,1 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui -84,6 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (11,1 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi -73,5 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen vähennystä vuoden 2018 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2018 milj. €	2018 %	2017 milj. €	2017 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	243,0	15,6	252,0	16,3
Verotulot	982,7	63,3	977,0	63,3
Valtionosuudet	173,4	11,2	168,9	11,0
Korkotuotot	14,1	0,9	14,2	0,9
Muut rahoitustuotot	17,4	1,1	15,3	1,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-41,6	-2,7	-43,5	-2,8
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3,9	0,3	0,7	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66,7	4,3	50,5	3,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	3,9	0,3	4,6	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	5,8	90,0	5,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	10,9	0,7
Oman pääoman lisäys	0,0	0,0	1,7	0,1
Kokonaistulot yhteensä	1 553,6	100,0	1 542,3	100,0
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 315,5	80,3	1 260,7	80,7
Korkokulut	2,3	0,1	2,5	0,2
Muut rahoituskulut	0,1	0,0	0,2	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,1	0,0	-2,0	-0,1
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-0,8	-0,1	-1,0	-0,1
Investoinnit				
Investointimenot	134,8	8,2	111,3	7,1
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,3	0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	169,5	10,3	191,0	12,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	16,2	1,0	0,0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	1 638,1	100,0	1 562,8	100,0

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määäämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määäämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määäämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt

Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen veloitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määäämisvalta. Kunnalla on määäämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalla yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa *samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus* yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt ovat yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	27	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	12	1
Muut yhtiöt	1	-
Kuntayhtymät	8	-
Osakkuusyhteisöt	19	4
Yhteensä	67	5

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätty viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupungin konsernijohtoon muodostavat ne viranomaiset ja viranhaltijat, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöjä koskevia asioita sekä vastaavat kaupunkikonsernin edunvalvonnasta valtuuston hyväksymän konsernistrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Kaupunginhallitus päättää osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, ja sellaisen yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii yleisjaosto. Yleisjaosto avustaa kaupunginhallitusta konsernihallinnon järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konsernistrategiassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla, ja valmistelee sellaisen yhteisön perustamisen ja purkamisen, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Vantaan kaupungin konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Kaupungin talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Asetettavat tavoitteet valmistellaan konsernipalveluissa, ao. toimialan ja yhtiön yhteistyönä. Yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2012 § 7 hyväksymä, 1.1.2013 voimaantullut konsernistrategia sisältää toimivallan ja toimintaperiaatteet, jolla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsernistrategia on käsitelty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa muissa ylintä päätösvaltaa käyttävissä hallintoelimissä sekä yhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa hallintoelimissä ja hyväksytty tytäryhteisöä sitovaksi. Konsernistrategia ei sido Vantaan Energia Oy:tä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Merkittävien tytäryhtiöiden olennaiset tapahtumat tilikauden aikana on esitetty kohdassa 1.6.4. Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste.

VAV -konserni on jatkanut vuoden 2018 aikana yhtiöjärjestelyjään. Edellisenä vuonna (2017) VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiö VAV Hoivakodit Oy:öön sulautettiin sen tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy ja samalla muutettiin VAV Hoivakodit Oy:n nimi VAV Palvelukodit Oy:ksi. 15.3.2018 VAV-konserniin perustettiin uusi tytäryhtiö, VAV Ara-asunnot Oy, joka otti ARA-rahoitteisen kiinteistöliiketoiminnan vastaan myöhemmin vuonna 2018 emoyhtiöltään VAV Asunnot Oy:ltä. VAV Ara-asunnot Oy otti käyttöönsä emoyhtiönsä nimen VAV Asunnot Oy, kun emoyhtiö otti nimekseen VAV Yhtymä Oy. Näin emoyhtiön eli VAV Yhtymä Oy:n vapaarahoitteista asuntotuotantoa koskeva kiinteistöliiketoiminta erotettiin VAV Asunnot Oy:n ARA-rahoitteisesta kiinteistöliiketoiminnasta.

Vuoden 2018 alussa Vantaan kaupunki omisti Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalon osakekannasta 81,4%. Kaupunki osti loput Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalon osakkeista Veikko Laine Oy:ltä 28.2.2018. Osakkeiden hankinta liittyy Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennus -hankkeeseen, jonka 10.11.2017 päivätyn tarveselvityksen/ hankesuunnitelman ja kustannusarviot sekä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttamisen periaatteet kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2017. Monitilatoimistorakennus rakennetaan Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalon omistamalle tontille. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalo purkautui sulautuessaan VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018.

Vantaan kaupungin omistus Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinnistä kasvoi 65,5 %:sta kaupungin kokonaan omistamaksi yhtiöiksi, kun kaupunki päätti 28.5.2018 ostaa Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman omistamat B-sarjan osakkeet (34,5 %). Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasemasta kaupunki omistaa puolestaan 62,2 % ja Vantaan Energia Oy 19,4 %.

Kiinteistö Oy Vantaan Erikas myi vuoden 2017 aikana kaikki omistamansa maa-alueet Vantaan kaupungille. Yhtiö asetettiin selvitystilaan 31.12.2017 alkaen ja se purkautui 29.10.2018 yhtiökokouksen hyväksyttyä yhtiön lopputilityksen.

VTK Kiinteistöt Oy osti 3.12.2018 allekirjoitetulla kauppakirjalla Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalon osakkeita yksityishenkilöltä. Kaupanteon jälkeen yhtiön koko osakekanta on Vantaan kaupunkikonsernin omistuksessa. Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalon omistama tontti on Tikkurilan keskustan kehittämisen kannalta keskeisellä sijainnilla.

Kaupunki päätti 18.6.2018 myydä Asunto Oy Sinisafiirin koko osakekannan Lehto Asunnot Oy:lle. Lisäksi kaupunki päätti 24.9.2018, että Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10 asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi 25.9.2018 pidettävästä ylimääräisestä yhtiökokouksesta lukien ja 26.11.2018 että Vantaan Moottorirata Oy asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi 1.1.2019 lukien.

Vantaan Energian osaomistama tuulivoimayhtiö Innopower Oy on ollut vuonna 2018 selvitystilassa ja sen toiminta on lakannut vuoden 2018 aikana.

1.6.4 Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste

Tytäryhtiöiden vuosikoosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuodelta 2018. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 5.2.2018 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin tilintarkastamattomia, joten tässä raportissa esitetyt luvut saattavat erota virallisista tilinpäätöksistä. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Kaupunginhallituksen yleisjaostolle raportoivat merkittävät tytäryhtiöt

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Jukka Toivonen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille ja kotitalouksille koko Suomeen. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on pääosin Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymis- ja johtojen rakentamispalvelua.

Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä <http://www.vantaanenergia.fi/>

Toimintaympäristö

Suomen hallituksen uusi energia- ja ilmastostrategia sekä useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia, mutta avaavat samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia, esim. kiertotalouden kasvattamisessa. Taustalla ovat mm. kansainväliset ilmastopöytäkirjat ja energiaunionikehitys EU:ssa.

- mm. energiatehokkuus, teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi (IED), tietosuoja-asetus
- sähkömarkkinalain päivitykset
- energiaverotuksen muutokset
- puun käytön kestävyyskriteerit
- kivihiilen täyskielto
- kierrätysasteen nostoon liittyvät toimet

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhtenäistäminen jatkuu ja energiamarkkinan pelisäännöt kehittyvät seuraavasti:

- valmisteilla kansallinen Datahub sähkömarkkinoiden vähittäismyynnin tiedonvaihtoon
- tavoitteena yhden luukun periaate asiakasrajapintaan (= vain yksi laskuttaja, ei erikseen siirtolaskua)
- yhteispohjoismainen taseselvitysmalli on otettu käyttöön, eurooppalainen malli selvityksessä
- maakaasumarkkinalaki päivitetään
- energiamittauksissa ollaan siirtymässä tunnin mittausjaksoista 15 minuutin jaksoihin

Älykkyys lisääntyy energiaverkoissa ja niiden monimutkaisuus lisääntyy. Energian varastointiteknologioiden kehitys on merkityksellistä. Samalla hajautetun pientuotannon määrä ja kuluttajien rooli energian tuottajina kasvaa. Uusien palvelujen kysyntä nousee.

Verkkoliiketoiminnan valvontamalli on entistä pitkäjänteisempi ja paremmin riskit huomioiva.

Markkinahintataso nousi voimakkaasti sekä päästöoikeuksien että sähkön hinnan osalta kuluneen vuoden aikana.

Toiminta

2018

- Asiakaspalvelujärjestelmän toteutus jatkui. Otettiin käyttöön kaukolämmössä.
- Keimolan sähköaseman saneeraus valmistui
- Valtakunnallinen bonussähkötuote otettiin käyttöön
- Aurinkosähköjärjestelmien kaupallistaminen eteni
- Tuulivoimainvestointeja toteutettiin
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkui Pyhäjoella
- Martinlaakson biokattilamuutosprojekti käynnissä
- Sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennus- ja niiden sekä tuotannon kunnossapitoinvestointeja toteutettiin
- Tietosuoja-asetus tuli voimaan
- Osakkuusyhtiö Svartisen Holding hankki vesivoimaomistuksia Norjasta

Tulevat

- Asiakaspalvelujärjestelmän toteutus jatkuu ja sähkö otetaan käyttöön
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Tuulivoimainvestointeja toteutetaan
- Martinlaakson biolaitoksen kaupallinen käyttöönotto vuonna 2019
- Datahub käyttöön arviolta vuonna 2021. Useita muita merkittäviä lähes samanaikaisia energiamarkkinan muutosta tuovia viranomaisratkaisuja tulossa.
- TES neuvottelut vuoden 2019 lopussa
- Jätevoimalan laajennuksen esisuunnittelu toteutetaan vuoden 2019 aikana

Taloudellinen katsaus

Vuoden 2018 liikevoittoennuste ylittää 8 M€ budjetin. Suurin selittävä tekijä on nousseet sähkön markkinahinnat ja sen johdosta kasvatettu sähköntuotanto.

Vuoteen 2017 verrattuna vertailukelpoinen (v. 2017 ilman toteutettuja Peltolantien maakauppoja) liikevoitto parani n. 3 M€ vuonna 2018.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	310 778	289 561	21 217	301 492	9 286	310 817
Henkilöstökulut	-27 764	-26 206	-1 558	-26 575	-1 189	-28 051
Materiaalit ja palvelut	-175 550	-167 970	-7 580	-168 292	-7 258	-175 693
Kiinteistöom. hoitokulut	-3 014	-2 679	-335	-3 041	27	-2 753
Liiketoiminnan muut kulut	-28 268	-27 977	-292	-27 547	-721	-28 528
Poistot	-26 882	-26 367	-516	-26 518	-364	-31 366
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-4	2 535	-2 539	5 304	-5 308	2 000
Liiketulos	49 294	40 897	8 398	54 822	-5 528	46 426
Rahoitustuotot	358	79	279	613	-255	72
Rahoituskulut	-5 343	-3 543	-1 801	-1 735	-3 609	-4 109
Verot	-7 159	-6 937	-222	-7 171	12	-7 981
Nettotulos	37 150	30 496	6 654	46 529	-9 380	34 408
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	37 150	30 496	6 654	46 529	-9 380	34 408

1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit (netto)	109 836	72 038	37 798	44 397	65 439	52 568
Leasing-vastuut kauden lopussa	145 639	147 150	-1 510	159 905	-14 266	137 067
Lainat kauden lopussa	154 194	185 500	-31 306	135 651	18 543	167 050
Oma pääoma	258 664	252 303	6 361	242 423	16 240	275 305
Taseen loppusumma	669 414	618 718	50 697	581 655	87 759	674 195
Henkilöstö lkm	340	333	7	332	8	346

Vantaan Energia Oy -konserni				
Tunnusluvut	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2017
Oman pääoman tuotto %	14,8 %	12,4 %	2,4 %	20,3 %
Liikevoitto%	16,3 %	14,4 %	1,9 %	19,2 %
Omavaraisuusaste	38,6 %	40,8 %	-2,2 %	41,7 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	109 836	72,0	109 764	44,4
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	36,2 %	25,3 %	10,9 %	15,6 %

Investoinnit

Konsernin toteutuneet bruttoinvestoinnit vuonna 2018 olivat 109 M€, josta emoyhtiön investoinnit olivat 94 M€ ja sähköverkkojen 15 M€. Emoyhtiön suurimmat investoinnit kohdistuivat Martinlaakson biovoimalaan 49 M€, vesivoimaan 16 M€, kaukolämpöverkkoon 9 M€ ja muihin tuotannollisiin osuuksiin n. 10 M€.

Biovoimalaitosinvestointi Martinlaaksoon vuosille 2017 - 2019 on suuruudeltaan arviolta noin 64 M€. Laitokseen on hankittu vierasta pääomaa (pankkilaina) 27 M€.

Jätevoimalan laajennuksen esisuunnittelu on käynnistetty ja mahdollisen investoinnin kokonaisarvo on 120 - 180 M€ (riippuen laitospääomasta) vuosina 2020 - 2022.

Rahoitus

Vantaan Energia -konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella, eikä niihin oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voine pitää mielekkäänä.

Biovoimalaitosta varten on vuonna 2018 otettu pankkilainaa 27 M€ ja loppuosa rahoituksesta kilpailutetaan vuonna 2019.

Jätevoimalan laajennuksen rahoitustarve ajoittuu vuosille 2020 - 2022 ja se tullaan rahoittamaan pääosin vieraalla pääomalla, mikäli hanke toteutuu.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Kassa jakson alussa	15 264	2 828	12 436	10 129	5 135	16 999
+ liiketoiminnan rahavirta	71 191	68 222	2 969	73 093	-1 902	52 526
+ investointien rahavirta	-109 836	-72 038	-37 798	-44 397	-65 439	-52 597
+ rahoituksen rahavirta	39 201	6 590	32 611	-23 561	62 762	-3 434
Kassa jakson lopussa	15 820	5 603	10 217	15 264	556	13 494

Henkilöstö

Vantaan Energia –konsernin henkilöstö

	Yhteensä	Vakinaisia	Määräaikaisia	Henkilöstön keski-ikä
12/2016	328	321	7	45,03v
01-04/2017	331	320	11	44,65v
7/2017	367	316	50	43,49v
12/2017	329	314	15	44,62v
4/2018	337	313	24	43,94v
8/2018	369	315	54	42,53v
12/2018	337	313	24	44,46v

	Työntekijöitä	Toimihenkilöitä	Ylempiä toimihenkilöitä	Johtoa
12/2016	76	153	87	12
01-04/2017	79	153	87	12
7/2017	97	166	92	12
12/2017	70	157	90	12
4/2018	69	164	92	12
8/2018	86	175	96	12
12/2018	69	159	96	13

Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaoloprosentti:

12/2016	3,2%
01-04/2017*)	3,8% (sis. myös työtapaturmista johtuneet)
7/2017	3,0% (sis. myös tapaturmista johtuneet 0,14 %)
12/2017	2,9% (sis myös tapaturmista johtuneet 0,11 %)
1-12/2018	luku ei ole vielä saatavilla

Vaihtuvuus:	Eläkkeelle	Irtisanoutui/irtisanottiin	Uusia
v. 2016	13	10/5	32
01-04/2017	4	2	9
8/2017	6	6	14, josta 6 pidempää määräaikaista
v. 2017	7	10	54, josta 11 pidempää määräaikaista
01-04/2018	0	4	13
05-08/2018	1	4	*)37
v. 2018	4	10/1	**)56

*) Luku sisältää 32 kesätyöntekijää

**) Luku sisältää 38 kesätyöntekijää

Riskienhallinta

Vantaan Energian hallitus katselmoi kaikki yhtiön riskienhallintaan liittyvät politiikat vuosittain. Lisäksi käsitelään yhtiön avainriskit. Politiikat ja avainriskit on käsitelty viimeksi syksyllä 2018. Riskienhallintasuunnitelman toteutuksesta vastaa yhtiön operatiivinen johto. Päivitys suunnitelmista on tehty Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallintayksikölle aikataulun mukaisesti 21.11.2018.

Vantaan Energian kolme keskeistä riskiä ovat:

- Sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysyminen alhaisella tasolla. Riskiä hallitaan mm. sähköntuotannon ja sähkökaupan suojaustoiminnalla ja noudattamalla talousriskipolitiikkaa. Sähkökaupan osalta kova kilpailu markkinoilla on myös hinnan asettamiseen liittyvä riskitekijä.
- Politiikka- ja regulaatoririski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin.
- Riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/ kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallintakeinoina ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistususuus	100 %
Hallituksen pj	Tuula Laukkanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kahdesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy ja VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy rakennuttaa ja hallinnoi valtion tukemia ARA-asuntoja, jotka muodostavat enemmistön konsernin asuntokannasta. VAV Yhtymä Oy rakennuttaa ja hallinnoi muita kohtuuhintaisia asuntoja ja VAV Palvelukodit Oy palveluasuntoja.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä www.vav.fi

Toimintaympäristö

- Lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet korjaustoiminnan rahoitusta, korjauksiin varautumista ja asukasvalintaa.
- Asukasvalinnan tulorajavaade poistui 1.3.2018.
- Korjauksiin varautumisen euromäärää on rajoitettu ja omille varoille vuokrassa perittävä tuotto aleni 4 %:iin 1.1.2017 alkaen. Heinäkuussa 2018 voimaan tullut uusi korkotukilaki kieltää uusien kiinteistöjen, jotka on rahoitettu korkotukilainalla, mahdollisuuden varautua korjauksiin.
- Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetty vuoden 2017 tasoon.
- Lakiehdotus yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta rajaa konsernin sisäisten lainojen korkojen verovähennysoikeutta.
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin.
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.
- VAV Palvelukodit Oy:n vuokraustoimintaan maakunta- ja sote-uudistuksessa kohdistuvat mahdolliset muutokset
- Rakentamiseen ja kiinteistöalaan tulee kohdistumaan säädösmuutoksia, joilla pyritään ympäristön kestävyttä turvaaviin ratkaisuihin ja toimintamalleihin.

Toiminta

- Martinlaaksonkuja 2 b valmistui 31.1. asuntoja 52 kpl, liikevaihto kasvaa.
- Kaskelantie 1, Joutsenmerkki, valmistuu 31.9. asuntoja 127 kpl. Liikevaihto kasvaa
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Haetaan ARA:lta kohdennetusti kiinteistöjä rajoituksista vapaisiksi. Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.
- Viedään eteenpäin kaavakehityshankkeita, mm. Myyrmäessä ja Veturikuja 8:ssa. Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa pyritään kustannustehokkaisiin ja oikea-aikaisiin ratkaisuihin, uusitaan lämmöntuotantolaitteita ja toteutetaan esim. hybridiratkaisuja (mm. aurinkopaneelit). Ylläpitokustannusten hallinta pitkällä aikavälillä.
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. Toiminnan taloudellinen tehokkuus.
- VAV-konserniin perustettiin uusi tytäryhtiö, johon liiketoimintasiirrossa siirtyi ARA-asuntokanta. ARA on hyväksynyt yleishyödyllisen tytäryhtiön luovutuksen saajaksi. Yhtiön hallitus hyväksyi liiketoimintasiirron toteutusaikatauluksi 3.12.2018. Yhtiön hallinnollisen rakenteen selkeyttäminen. Parempi asuntopoliittinen reagointivalmius.
- Ernst & Youngin veroasiantuntijat selvittävät VAV Yhtymä Oy:n verotettavaa tulosta liiketoimintasiirron osalta. Liiketoimintasiirrossa kirjanpito ja verotus eriytyvät.

- Hallitus päätti 4.9.2018, että yhtiö toteuttaa tulevat uudishankkeet ensisijaisesti Joutsenmerkkitasoissa. Ympäristön kestävyyttä ja asumisterveyttä tukeviin vaatimuksiin vastaaminen.

Taloudellinen katsaus

- Liikevaihto on toteutunut budjetoidusti, vuokrat korottuivat keskimäärin 0,16 €/m² maaliskuun 2018 alusta. Keskivuokra oli tarkastelujaksolla 12,11 €/m².
- Omaisuuden myyntivoittoja on tuloutettu 72 tuhatta euroa.
- Suunnitelman mukaisesti on lyhennetty pitkäaikaisia lainoja. Alhainen korkotaso mahdollistaa budjetoidut ylimääräiset lyhennykset. Myös sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kas-
saan kerätään arvioitua nopeammin.
- PTS-korjaukset toteutetaan rullaavan budjetin mukaisesti. Kaikki kuluvan vuoden korjaukset 12,9 milj. euroa toteutetaan tulo-rahoituksella. PTS-töihin budjetoidusta rahasta siirtyy vuodelle 2019 yhteensä 0,7 milj. euroa.
- Vieraan pääoman korkokuluja alensi Valtiokonttorin vuosimaksulainojen korkojen alenema 1,39 %:sta 0,54 %:iin 1.3.2018 alkaen. Uustuotannon rahoitukseen kiinteistöön Martinlaaksonkuja 2b nostettiin korkotukilainaa 7,5 milj. euroa. Kaskelantie 1 -kiinteistön rahoitukseen nostettiin korkotukilainaa 19,2 milj. euroa. Koska lainoja lyhennettiin 27 milj. euroa, yhtiön velan määrä ei kasvanut vaan pysyi edellis-
vuoden tasossa.
- Kuluvan vuoden korjausbudjetti alittui kaikkiaan 2,5 milj. euroa. Kaikkia arvioituja korjaushankkeita ei toteutettu suunnitellusti vaan suunnitelmallisten ja ylläpitokorjausten sisältö muuttui korjausrakenta-
misen markkinatilanteen ja korjaustyön sisällön osalta joidenkin hankkeiden kilpailutusvaiheessa.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	94 815	94 032	783	95 341	-526	97 603
Henkilöstökulut	-3 032	-3 325	293	-2 953	-79	-4 052
Kiinteistöom. hoitokulut	-47 865	-49 945	2 080	-46 443	-1 422	-58 711
Liiketoiminnan muut kulut	-1 035	-1 068	33	-853	-182	-974
Poistot	-20 677	-19 020	-1 657	-18 265	-2 412	-19 561
Liiketulos	22 207	20 674	1 533	26 827	-4 620	14 305
Rahoitustuotot	216	42	174	67	149	34
Rahoituskulut	-5 573	-9 120	3 547	-6 325	752	-10 376
Verot	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	16 850	11 596	5 254	20 569	-3 719	3 963
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	16 850	11 596	5 254	20 569	-3 719	3 963

1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit (netto)	38 410	40 000	-1 590	44 105	-5 695	33 760
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	515 180	518 632	-3 452	508 603	-508 603	526 526
Oma pääoma	46 573	30 000	16 573	27 402	19 171	46 570
Taseen loppusumma	702 890	690 000	12 890	670 005	-623 432	740 000
Henkilöstö lkm	52	52	0	50	702 840	55

VAV Yhtymä Oy -konserni				
Tunnusluvut	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2017
Liikevoitto %	24	25	-1	30
Asunnot	10715	10516	199	10481
Asuntojen käyttöaste %	99,1	99,1	0	99,0
Vaihtuvuus %	11,6	12	0	12
Vuokrasaavat liikevaihdosta %	1,2	1,2	0	1,2
Henkilöstö	51	52	-1	50
Keskivuokra €/m2/kk	12,11	12,11	0	11,95
Vuokrien vaihteluväli	9,86-15,44	9,86-15,44		9,65-15,04

Investoinnit

- Martinlaaksonkuja 2b, (valm 1/2018), asuntoja 52 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 8,8 milj. euroa
- Kaskelantie 1, Joutsenmerkkikohde, asuntoja 127 kpl, hankinta-arvo 21,3 milj. euroa
- Myyrmäen vanhustenkeskus, (valm. 10/2019), asuntoja 199 kpl, veroton hankinta-arvo 34,2 milj. euroa
- Orvokkirinne 4 (valm. 4/19), asuntoja 72 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 10,3 milj. euroa
- Kiulukuja 7 (valm. 2/19), asuntoja 86 kpl, hankinta-arvo 14,1 milj. euroa
- Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja Aran takauslainalla. Omat varat katetaan mahdollisella käynnistysavustuksella (saatavilla vuoden 2019 loppuun asti) ja myyntituotoilla sekä tulo-rahoituksella.

Korjaushankkeet

- Kiinteistöihin tehtiin korjauksia 21,1 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella. Vuosibudjetti korjauksissa on yhteensä 23,5 milj. euroa. Korjauksista siirtyy vuodelle 2019 2,5 milj. euroa.

Rahoitus

- Maksuvalmius oli kohtuullinen ja lyhyen aikavälin velat pystytään hoitamaan likvideillä rahavaroilla. Maksuvalmiuteen vaikuttivat omaisuuden myyntituotot ja saatavien ja luottotappioiden säilyminen kohtuullisina. Vaikka velkakirjaehtoien mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa (keskimäärin asuntokanta 25 v), niin ylimääräisiä lyhennyksiä pystytään tekemään suunnitelmallisesti.
- Korkotaso on edelleen matala, mutta on syytä varautua maltilliseen korkojen nousuun. Talouskasvu jatkuu viime vuosia hitaampana, mutta asumisen kustannuksien nousuvauhti ei hidastu. Esim. asumiseen kohdistuvat verot kasvavat (kiinteistö- ja energiaverot). Korjauksiin varautuminen hankaloituu ja velkakirjaehdot ylittäviin lyhennyksiin ei ole mahdollisuuksia. Lisäksi pitkäaikaisen rahoituksen tarjoajia on nykyisin vain kaksi.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARA:n myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2018 – 2019. Omien varojen korkoa sisällytetään vuokraan ja sitä kautta turvataan uustuotannon ja korjausrakentamisen omat varat myyntituottojen lisäksi.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa vuonna 2020, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja että kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitussuudet kerätään vuokrissa.
- Tarve osittain lainoittaa korjausrakentamista jatkuu vuodesta 2020 vuoteen 2024 asti. Tällöin 80-luvun aravakiinteistöjen alkuperäiset rahoituslainat tulevat poismaksetuksi, ja korjausten rahoittaminen tulorahoituksella pitäisi olla taas mahdollista.
- Kiinteistökannan oikea-aikaisilla korjauksilla ja yksittäisillä myynneillä pyritään minimoimaan korjausvelkaa.
- Arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja asukkaiden maksuvaikeuksien lisääntyminen ovat lähivuosien haaste.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Kassa jakson alussa	29 047	29 047	0	19 979	-66 294	37 556
+ toiminnan tuotot (+)	94 815	94 032	783	95 341	142 111	97 603
- toiminnalliset menot (-)	-48 899	-51 013	2 114	-47 296	-4 794	-59 685
- investointien maksut kassasta (-)	-38 410	-40 000	1 590	-44 105	-8 151	-33 760
- lainojen lyhennykset (-)	-28 467	-27 522	-945	-30 259	-22 142	-29 989
- lainojen korot (-)	-5 573	-9 120	3 547	-6 325	-47 284	-10 376
+ lainojen lisäykset (+)	35 044	40 000	-4 956	41 711	5 997	41 335
Kassa jakson lopussa	37 556	35 424	2 133	29 047	37 556	42 684

Henkilöstö

- Henkilövahvuus 54 (vuonna 2018 keskimäärin 51)
- Naisia 57 % ja miehiä 43 %
- Henkilöstön keski-ikä 50 vuotta (2017 /50 vuotta)
- 20 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän (2017 /22 %)
- 4 työntekijää jää eläkkeelle 2019
- Kilpaillaan muiden toimijoiden kanssa kokeneesta rakennuttamisen ja korjausrakentamisen henkilöstöstä.
- Organisaatiomuutos 1.9. alkaen; asiakkuusyksikön perustaminen, johon kuuluu isännöinti, vuokraus ja asiakaspalvelu, muut rakennuttaminen, kunnossapito ja hallinto
- Vaihtuvuus 12,9 % (2017/16 %), 13 uutta työntekijää, joista 5 uuteen työtehtävään
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin ennakoivilla rekrytoinneilla.

Riskienhallinta

- Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty yhtiön hallituksessa joulukuussa 2018.
- 1. Vuokra-asuntojen ylikysyntä / riittävä uudistustuotanto
- 2. Yksittäiset tekniseltä ja taloudelliselta kunnoltaan heikkokuntoiset kiinteistöt / suunnitelmallinen korjaustoiminta ja kiinteistöjen hakeminen rajoituksista vapaiksi ja niiden myynti
- Lainsäädäntöriskit / edunvalvonta
- Korkoriski ja lainaehtojen takapainoisuus / lyhennysten aikaistaminen ja koronousilta suojautuminen
- Veroriski liiketoimintasiirtoon liittyen

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Hannu Vikman
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

VTK aloitti toimintansa 1970-luvulla nimellä Kiinteistö Oy Grandinkulma, kun Grandin kiinteistön paikalle ryhdyttiin suunnittelemaan toimistotiloja kaupungille. Toiminta kasvoi ja nimi vaihtui Vantaan Teollisuuskiinteistöt Oy:ksi. Yhtiö on toiminut nykyisellä nimellään VTK Kiinteistöt Oy:nä vuodesta 2005.

Kuluneiden neljän vuosikymmenen aikana VTK on ollut myös merkittävä opetus- ja palvelutilojen toteuttaja Vantaalla. Osa VTK:n toteuttamista hankkeista on edistänyt myös kaupungin elinkeinopolitiikkaa.

VTK Kiinteistöt tarjoaa laajan valikoiman erilaisia tilaratkaisuja pysyviin tai väliaikaisiin toimitilarapeisiin.

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä <http://www.vtkoy.fi/>

Toimintaympäristö

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus yhtiön toimintaan selviää päätösten jälkeen. VTK Kiinteistöt Oy:llä on viidessä kiinteistössä vuokralaisena kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. Karsikkokuja 15-17 ovat sosiaali- ja terveystoimen tiloja. Pakkalankuja 5:ssä on perheneuvolan tiloja, ympäristökeskus, suun terveydenhuollon liikelaitos ja kaupungin eläinlääkäri. Hakucenterissä osoitteessa Laukkarinne 6 toimii kaupungin sosiaali- ja terveydenhoidonyksikkö. Maakotkantie 10:ssä toimii kaupungin hammashoitola. 31.10.2017 ostetussa Koy Vantaan Jönsaksentie 4:ssä toimii Myyrmäen terveysasema.

Työllisyyspalveluiden siirtyminen pääkaupunkiseudun Kasvu kuntayhtymään vaikuttaa Hosantie 2:ssa sijaitseviin Reelin tiloihin.

Toiminta

Pääomavuokrauskohteiden pääoma- ja ylläpitovuokrien päivittäminen on saatettu loppuun. Päivityksessä huomiointiin kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukautettiin pääomavuokrasopimukset vastaamaan yleisiä vuokranmäärittäjäsiä.

Vuonna 2015 alkanut Metropolia Ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampuksen laajennusinvestointi on valmistunut. Laajennuksen käyttöönotto oli syksyllä 2018. Hankkeen kokonaiskustannus oli n. 36 miljoonaa euroa. Investoinnin rahoitus tapahtui leasing-rahoituksella.

Ylästön koulun laajennusosan rakennus- ja vanhanpuolen tilamuutosten investointi aloitettiin vuonna 2017. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2019, investoinnin arvo n. 6,9 miljoonaa euroa, josta 2018 on toteutunut n. 4,3 milj. euroa (2017: 0,2 milj. euroa).

Varia Aviapoliksen peruskorjaushanke aloitettiin kesällä 2017 ja se valmistui alkusyksystä 2018. Hankkeen arvo on n. 2,9 milj. euroa, josta 2018 toteutui 1,9 milj. euroa (2017: 1,0 milj. euroa).

Vuoden 2018 aikana toteutettiin Hosantie 2:een Reelin muutostyöt. Hankkeen toteuma on yhteensä 2,1 milj. euroa, josta oli investoinnin osuus 0,5 milj. euroa. Arkiston muutostöiden hankebudjetti on 2,9 milj. euroa, josta vuonna 2018 on toteutunut 1,8 milj. euroa.

Myyrmäen Urheilupuiston liikuntalaitoksiin tehtiin LVI-korjauksia yhteensä 1,1 milj. eurolla.

Yhtiö osti 6/2018 Vantaan Moottorirata Oy:n rakennuksia ja ratoja yhteensä 0,6 milj. eurolla. Karting-radan muutostöitä on tehty 0,5 milj. eurolla vuonna 2018.

VTK Kiinteistöt Oy osti Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan 31.10.2017. Kauppahinta oli 12,6 milj. euroa, lisäksi VTK:lle siirtyi Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4:n velat emoyhtiölleen n. 9,1 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus teki tammikuussa 2018 päätöksen tehdä oman pääoman ehtoisen sijoituksen Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Järjestelyn yhteydessä Jönsaksentien 9,1 milj. euron velka VTK:lle kuittaantui pois.

Tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti Oy fuusioitui VTK Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalan-talo fuusioitui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018. VTK Kiinteistöt Oy osti 980 kpl (15,4%) Kiinteistö Oy Lehdokki-tien Virastotalon osakkeita. Lisäksi VTK Kiinteistöt Oy myi Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin osakkeita 16 kpl. Ennen fuusiotaan VTK Kiinteistöt Oy:lle Kivistön Pysäköinti myi Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkin osakkeita kolme kappaletta.

Merkittävin tuleva investointi:

Tikkurilan keskustan monitoimitilatorakennuksen rakentaminen aloitetaan vuonna 2021, hankkeen arvo 35-45 milj. euroa. Kustannusarvio täsmentyy kevään 2019 aikana kun hankesuunnitelma valmistuu.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Alustava Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	28 360	26 348	2 012	19 812	8 548	29 022
Henkilöstökulut	-636	-622	-14	-989	353	-604
Kiinteistöom. hoitokulut	-13 456	-12 607	-849	-6 523	-6 933	-13 949
Poistot ja arvonalennukset	-10 724	-10 667	-57	-10 298	-426	-11 429
Liiketulos	3 544	2 453	1 091	2 002	2 453	3 040
Rahoitustuotot ja -kulut	-730	-796	66	-552	-178	-616
Verot	-1 312		-1 312	-649	-663	-1 558
Voitto/tappio ennen vähemmistöosuutta	1 502	1 657	-155	801	1 611	866
Vähemmistöosuus	913		913	650		
Tilikauden tulos	2 415	1 657	-155	1 451	1 611	866

1 000 eur	Alustava Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit	12 953	10 426	2 527	16 017	-3 064	9 292
Leasing-vastuut kauden lopussa	36 673	45 000	-8 327	31 331	5 342	38 817
Lainat kauden lopussa	125 512	115 000	10 512	125 048	464	113 000
Oma pääoma	41 740	47 085	-5 345	45 428	-3 688	176 692
Taseen loppusumma	185 214	157 000	28 214	174 277	10 937	185 000
Henkilöstö lkm 31.12	8	6	2	23	-15	8

Raportilla esitetyt VTK Kiinteistöt Oy -konsernin luvut ovat alustavia.

Vuoden alusta yhtiön omistamien kiinteistöjen ylläpito siirtyi kaupungilta VTK Kiinteistöt Oy:lle (lukuun ottamatta Myyrmäen ja Tikkurilan liikuntalaitoksia, joiden ylläpito siirtyi VTK:lle 1.4.18 alkaen).

Emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n tuotot kasvoivat 9,0 milj. euroa edellisvuoteen nähden (2018: 28,4 milj. euroa, 2017 19,4 milj. euroa). Pääomavuokrien laskentaperusteiden päivitys ja ylläpito vuokrauksen siirtyminen VTK:lle kasvatti tuottoja n. 6,5 milj. euroa. KOy Vantaan Jönsaksentie 4:n vaikutus ylläpito- ja pääomavuokrien kasvuun oli 1,0 milj. euroa edellisvuoteen nähden (VTK osti yhtiön osakkeet 10/2017). Lisäksi Kiinteistö Oy Kauppalan-talon fuusiovoitto 1,3 milj. euroa on kirjattu muihin tuottoihin.

Emoyhtiön hoitokustannukset kasvoivat 7,1 milj. euroa (2018: 14,0 milj. euroa, 2017 6,9. milj. euroa) edellisvuoteen nähden. Pääomavuokrakohteiden ylläpitokustannusten osuus kasvusta oli n. 3,1 milj. euroa, KOy Vantaan Jönsaksentie 4:lle maksetut vastikemaksut kasvattivat hoitokuluja 1,5 milj. euroa. Korjaukset ja vuokralaismuutokset kasvoivat edellisvuoteen nähden 4,3 milj. euroa (2017: 1,2 milj. euroa, 2018: 5,6 milj. euroa). Kasvu johtuu pääosin Hosantie 2:n arkiston muutostöistä, Minkkitie 8:n ja Kielotie 13:n purkuvarauksista ja kasva-neista vuosikorjauskustannuksista (huom. VTK:lle siirtynyt pääomavuokrakohteiden ylläpito sisältää myös ko-kohteiden vuosikorjaukset).

Emoyhtiön alustava tulos on 3,5 milj. euroa (sis. fuusiovoittoa 1,3 milj. euroa) (2017: 2,3 milj. euroa).

Konsernin tuotot vuonna 2018 olivat 28,4 milj. euroa (2017: 19,8 milj. euroa). Konsernin hoitokustannukset olivat 13,4 milj. euroa (2017: 6,5 milj. euroa). Konsernin alustava tulos 2018 on 2,4 milj. euroa (oikaistu tulos 2017: 1,5 milj. euroa).

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 12,8 milj. euroa (2017: 16,0 milj. euroa). VTK Kiinteistöt Oy:n investoinnit olivat 11,5 milj. euroa (2017: 14,9 milj. euroa), josta Kiinteistö Oy Lehdokkitien virastotalon osakkeiden hankinnan osuus oli 1,1 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n putkikeräysjärjestelmän investoinnit olivat 1,1 milj. euroa (2017: 1,3 milj. euroa).

VTK Kiinteistöt Oy, merkittävimmät meneillään olevat ja tulevat investoinnit

- Ylästön koulun laajennusosa ja vanhanpuolen tilamuutokset, 2017 - 9/2019, hankearvio 6,9 milj. euroa – lainarahoitus
- Hosantie 2: Arkiston muutostyöt 2018-2019, hankearvio 2,7 milj. euroa (josta n. 1,8 milj. euroa investointia) - oma rahoitus
- Kolohonka liikekiinteistön laajennus 2019-2020, hankearvio 0,8 milj. euroa - oma rahoitus
- Lumon monitoimitalon nuorisotilan ja kirjaston muutostyöt 2019-2020, hankearvio 0,9 milj. euroa - oma rahoitus
- Lumon liikuntasalin korjaus 2019, hankearvio 0,3 milj. euroa - oma rahoitus
- Metropolia, Viemärit, vesikatto ja IV -korjaukset 2019, 0,3 milj. euroa - oma rahoitus
- Myyrmäen jalkapallohallin teknumeron uusiminen 2019, 0,3 milj. euroa - oma rahoitus
- Kielotie 13, monitiloimitalon purkukustannukset vuonna 2019 arvio 1,2 milj. euroa.
- Nykyisen kiinteistökannan vuosi- ja peruskorjaukset vuodet 2019-22: Koulut ja päiväkodit 500 t€/v, Sotekiinteistöt 100 t€/v, Liikuntakiinteistöt 100 t€/v, Yrityskiinteistöt 120 t€/v
- Tikkurilan keskustan monitiloimistorakennuksen rakentamisen aloitus 2021, hankearvio 35-45 milj. euroa - lainarahoitus

Kivistön Putkijäte Oy:n maanrakennus, putkistot ja jäteposte -investoinnit ovat vuonna 2019 n. 1,7 milj. euroa.

Rahoitus

VTK konsernin pankkitilien saldot 31.12.2018 olivat yhteensä 20 milj. euroa, josta VTK:n osuus on 15 milj. euroa.

VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta 31.12.2018 oli 126 milj. euroa. Yhtiö lyhensi lainoja vuonna 2018 24 milj. eurolla.

VTK Kiinteistöt Oy:n lainojen loppulyhennysten suuruus 1/18 – 1/19 olivat yhteensä n. 19 milj. euroa, jotka VTK jälleenrahoitti nostamalla 6/2018 kaksi lainaa, yhteensä 25 milj. euroa. Ko. lainoilla rahoitetaan myös mm. Ylästön koulun investointi.

Kivistön Pysäköinti Oy:n lainakanta oli 1,9 milj. euroa vuoden lopussa. Yhtiö lyhensi lainoja 0,3 milj. eurolla vuonna 2018.

Emoyhtiön Metropolian vanhan kiinteistön leasing-vastuu 31.12.2018 on 3,5 milj. euroa ja laajennuksen leasing-vastuu 31.12.2018 33,1 milj. euroa.

Kassavirta 1 000 eur	Alustava Toteuma 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017
Kassa jakson alussa	1 800	1 386	414
+ toiminnan tuotot (+)	25 773	20 729	5 044
- toiminnalliset menot (-)	-16 693	-17 859	1 166
- investointien maksut kassasta (-)	-11 942	-15 342	3 400
- lainojen lyhennykset (-)	-24 751	-11 028	-13 723
- lainojen korot (-)	-730	-552	-178
+ lainojen lisäykset (+)	25 000	22 500	2 500
+ osakeanti	4 244	1 966	2 278
Kassa jakson lopussa	2 701	1 800	901

Henkilöstö

VTK Kiinteistöt Oy:n henkilöstömäärä 31.12.2018 oli 8 henkilöä (31.12.2017 5 henkilöä). Syksyn aikana rekrytoitiin yhtiöön kaksi henkilöä.

Kaupungin liikuntapalveluiden ja Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n välinen henkilöstövuokraussopimus on päättynyt keväällä 2018 liikuntapalveluiden organisaatiomuutoksen johdosta. Tämän vuoksi yhtiössä ei ole enää henkilöstöä.

Kivistön Putkijäte Oy:ssä toimii oto-toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty 14.11.2018 pidetyssä hallituksen kokouksessa. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevana vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään.

Valtaosa yhtiön uudesta rakennuskannasta on valmistunut 2000-luvulla ja ne tulevat peruskorjausikään n. 10 vuoden kuluessa. Mikäli peruskorjausten kanssa rinnan tehdään uusia isoja investointeja, yhtiön taloutta rasittavat samanaikaisesti peruskorjausten kustannukset ja uustuotannon kustannukset.

Yhtiö joutuu edelleen panostamaan rahoitusrakenteen ja talouden vahvistamiseen myös tulevana vuosina, johon tuen 100 %:n velkapääomalla viimevuosina suoritetuista investoinneista. Lähivuodet tulevat olemaan rahoitussellisesti raskaita ja mikäli korkotasossa tapahtuu huomattavaa nousua, on maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttävä toimiin lainojen järjestelemiseksi. Mikäli korkotasot kuitenkin pysyvät nykyisessä tasossa, helpottuu rahoitustilanne 3-5 vuoden jälkeen.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset yhtiön vuokraustoimeen sekä mahdollinen sisäilmaongelmien korjausten lisääntyminen erityisesti koulukiinteistöissä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus	2440395-5
Omistususuus	100 %
Hallituksen pj	Jari Ahokas
Toimitusjohtaja	Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Yhtiön toimialana on kiinteistön- ja maisemanhoito, rakennus- ja korjauspalvelut, siivouspalvelut sekä ateriapalvelut ja muut ravitsemis- ja ateria-, turvallisuus- ja vartiointipalvelut sekä posti- ja kuriiritoiminta. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vuoden 2016 lopussa yhtiön palveluksessa oli 949 henkilöä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja. Yhtiön markkinointinimi on Vantti.

Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä <http://www.vantti.fi/>

Toimintaympäristö

1.1.2017 voimaan tullut hankintalaki tarkensi yhtiön toimintaedellytyksiä in-house asemaan liittyen ja muutti mm. hankintamenettelyn valintaan vaikuttavia kynnysarvoja. Yhtiö on saanut Hankintakeskukselta lausunnon yhtiön markkinoille suuntautuvan myynnin järjestämistä koskien.

Mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen siirtyminen vuoden 2021 alkuun tuo yhtiölle ja kaupunkikonsernille lisää aikaa muutokseen varautumiseen. Uudistus näyttää joka tapauksessa vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta voimaantulosta lähtien. Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osuus yhtiön myynnistä on yli 20 %. Yhtiö selvittää tilanteeseen liittyviä mahdollisia henkilöstövaikutuksia ja muutoksen edellyttämiä vaihtoehtoisia toimintamalleja pystyäkseen varautumaan hallittuun uudistuksen voimaantuloon.

Toiminta

Yhtiö yksinkertaisti ateriapalveluiden organisaatorakennetta yhdistämällä palvelukeittiöt samaan palvelualueeseen niille ruokaa valmistavan valmistuskeittiön kanssa. Muutos tuli voimaan 1.1.2018 ja sillä pyritään läpinäkyvämpään talousohjaukseen sekä tarpeettomien sisäisten transaktioiden eliminointiin. Yhtiö uudisti syksyllä talousyksikön organisaatorakenteen vahvistamalla controller-toimintoa liiketoimintayksiköissä ja siirtämällä laskutustoiminnon liiketoimintayksiköihin. Yhtiö uudisti ateriapalveluidensa organisaatorakennetta 1.12.2018 alkaen. Ateriapalveluissa aloitti uusi esimiestaso, ruokapalveluesimiehet. He raportoivat alue-esimiehille ja ovat esimiehinä ruokapalvelutyöntekijöille, ruokapalveluvastaaville ja kokeille.

Yhtiössä valmisteltiin syksyllä 2017 toimintojen modernisointiin, automaatioasteen kasvattamiseen ja työn sisällön sekä tehokkuuden kasvattamiseen tähtäävä digistrategia, jonka yhtiön hallitus hyväksyi 25.1.2018. Syksyn aikana uudet palvelukassat otettiin käyttöön. GM-järjestelmässä puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen laadun seurannan, palautteiden ja reklamaatioiden käsittely aloitettiin syksyllä, ateriapalveluissa vuoden 2019 alussa.

Yhtiön intran uudistamiseksi on kartoitettu tarvittavien päätelaitteiden ominaisuudet sekä yksiköiden julkaisutarpeet, ruokalistojen julkistamisen uudistaminen etenee Aromi-järjestelmässä suunnitellusti.

Yhtiö on ottanut puhtauspalveluissa vuoden aikana Kiha-järjestelmän palvelusopimukset -moduulin käyttöön, mikä yksinkertaisti ja selkeytti laskutuskäytäntöjä. Kyseessä on ensimmäinen tietojärjestelmä mainittuun käyttötarkoitukseen ja kohdealueeseen yhtiön toimintahistoriassa.

Yhtiö ulkoisti palkanlaskennan ja operatiivisen henkilöstöhallinnon palvelut Asetz Insight Oy:lle 1.6.2018 alkaen ja viisi Vantin henkilöä siirtyi Asetz Insight Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Yhtiö otti vuoden 2019 alussa käyttöön Asetz Insight Oy:n kautta uudet hr-järjestelmät: Mepcon palkanlaskennassa sekä Quinyxin työvuorosuunnittelussa ja työajanseurannassa.

Yhtiö panostaa viestintään ottamalla käyttöön viestintästrategian vuosille 2019 - 2022. Yhtiön tarkoituksena on parantaa organisaation tiedonkulkua, julkisuuskuvaa ja työtyytyväisyyttä. Yhtiö ottaa käyttöönsä alkuvuonna 2019 uuden intranetin, sekä suunnittelee verkkosivujen uudistamista.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön tulos oli 292 t€ ja se on selvästi yhtiön historian paras. Tulos parani lähes 150 t€ edellisvuodesta ja se muodostui nimenomaan kiinteistöpalvelussa, jossa tulos parani noin 325 t€. Yhtiön loppuvuosi sujui kuitenkin taloudellisesti osavuositarkastuksessa 1-8/2018 ennakoitua huonommin. Ateriapalveluiden liikevaihto jäi ennustettua alemmalle tasolle joulukuussa ja myös palveluiden ostot kasvoivat viimeisen kvartaalin aikana.

Yhtiön liikevaihto 2018 oli noin 48 m€, missä oli kasvua edelliseen vuoteen noin 1,1 m€. Liiketoimintayksiköiden välillä kehitys poikkesi paljon toisistaan. Kiinteistöpalvelujen liikevaihdon kasvu oli peräti 1,3 m€. Puhtauspalvelujen liikevaihto kasvoi 67 t€ ja ateriapalveluissa liikevaihto laski noin 300 t€.

Yhtiön henkilöstökulut ovat pysyneet samalla tasolla kuin vuonna 2017. Kiinteistöpalveluissa kasvua on 369 t€, puhtauspalveluissa 79 t€ ja ateriapalveluissa henkilöstökulut laskivat -345 t€. Liiketoimintayksiköittäin henkilöstövuokrauksen kulut toteutuivat ateriapalvelussa 580 t€, kiinteistöpalveluissa 30 t€ ja puhtauspalveluissa 231 t€. Yhtiötasolla henkilöstövuokrauksen kulut olivat 852 t€, joka oli 15 t€ alle edellisen vuoden.

Palveluiden ostot ovat kasvaneet 887 t€ yhtiötasolla. Suurimpia syitä ylityksiin ovat: Ateria- ja puhtausliiketoimintayksiköissä johtuva suurempi vuokratyövoiman käyttö ja palkka- ja henkilöstöhallinnon ulkoistusprojekti Azets Insight Oy:lle.

Aineiden ja tarvikkeiden osalta kulut pienenevät 128 t€ edelliseen vuoteen nähden. Saavutettu säästö perustuu ateriapalvelut -liiketoimintayksikön positiiviseen kehitykseen.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	47 999	47 566	432	46 929	1 070	48 459
Henkilöstökulut	-29 857	-30 706	849	-29 817	-40	-30 790
Materiaalit ja palvelut	-16 400	-15 649	-751	-15 641	-758	-16 001
Liiketoiminnan muut kulut	-1 140	-1 064	-76	-1 146	6	-951
Poistot	-224	-206	-18	-189	-34	-275
Liiketulos	378	-58	436	135	243	444
Rahoitustuotot	5		5		5	1
Rahoituskulut	-24	-8	-16	-13	-11	-8
Verot	-72		-72		-72	
Nettotulos	287	-65	353	122	165	437
Satunnaiset erät (netto)	5		5	21	-16	19
Kokonaistulos	292	-65	358	143	149	456

1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit (netto)	172	439	-267	353	-181	507
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	1156	0	1156	880	276	0
Taseen loppusumma	9326	0	9326	9 302	24	0
Henkilöstö lkm	944	0	944	970	-26	0

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy						
	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vaht- imestarit)	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. Huolto
1000 eur	2018	2018	2018	2017	2017	2017
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	22 523	13 101	12 363	22 828	13 034	11 055
Liiketoiminnan kustannukset	-23 038	-12 954	-11 710	-23 201	-12 845	-10 727
Liiketulos	-515	146	653	-373	189	328
	TOT	Budjetti	Toteuma			
Tunnusluvut	2018	2018	2017			
Liikevaihto 1000 eur	47 999	47 566	46 929			
Henkilöstön lkm	944		970			
Liikevaihto / henkilö / kk	4,24		4,03			
Tuotettuja aterioita kpl / kk	797 913		822 208			
Siivoussopimuksia m2 / kk	498 167		488 777			
Kiinteistöhuoltosopimukset m2 / kk (ei sis. piha-alueita)	914 042		908 300			

Investoinnit

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan Vantaan kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä.

Yhtiön suurin vireillä oleva investointikokonaisuus muodostuu vuosille 2018-2021 hyväksytystä digistrategiasta. Suunnitellut kokonaisinvestoinnit ovat yhteensä alustavasti 680 t€. Ohjelman kokonaissumma jakautuu useisiin osaprojekteihin, joista suurimpia ovat tietovarasto ja sitä hyödyntävä raportointiohjelmisto (250 t€), työvoiman hallintajärjestelmä (100 t€) ja elintarvikelaskujen automaattinen kohdentaminen (100 t€).

Yksittäisistä investoinneista tehdään käynnistysvaiheessa vielä normaalit Vantaan tietojärjestelmäinvestointien valmisteluprosessin mukaiset tarkentavat hanke- ja hyötyarviot. Varsinaisten ohjelmaan liittyvien investointien lisäksi digistrategialla on vaikutuksia yhtiön päätelaitteista aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kustannukset yhtiö huomioi vuosibudjetointinsa yhteydessä.

Aikaisemmin käynnistetyistä, digistrategian ulkopuolisista järjestelmäinvestoinneista voidaan merkittävimpana mainita kaupungin ja Vantin yhteinen kiinteistöhallinnan Kiha-projekti. Käyttöönotto on alkanut vuonna 2016 ja saatiin päätökseen vuoden 2018 aikana. Vantin kustannusosuus hankkeen investointitarpeesta on 68 t€.

Yhtiön liiketoiminnat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella. Yhtiön hallitus vahvistaa investointisuunnitelman kullekin vuodelle vuosibudjetoinnin yhteydessä.

Vuodelle 2019 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 507 000 euroa.

Esitetty investointisumma jakaantuu liiketoimintayksiköihin seuraavasti:

Ateriapalvelut	202 000 €
Puhtauspalvelut	130 000 €
Kiinteistöpalvelut	50 000 €
Sisäiset palvelut	125 000 €

Toimipistetasolla suunnitellut investoinnit muodostuvat ateriapalveluissa astioista, ruoan valmistamiseen ja kuljettamiseen liittyvistä hankinnoista sekä mittalaitteista. Puhtauspalveluiden suunnitelma muodostuu käsityövälineiden ja rikkoutuneiden siivouskoneiden korvausinvestoinneista. Kiinteistöpalveluiden suunnitellut investoinnit liittyvät työkonien hankintaan sekä postinjakelutoiminnan kehittämiseen. Sisäisten palveluiden investointi kohdistui yhtiön lähiesimiesten ja sisäisten palveluiden käytössä olevien toimistotilojen yhdistämiseen ja kalustamiseen. Tältä osin suunnitelman toteuttaminen on sidottu tarkoitukseen sopivan toimitilan löytymiseen. Muita sisäisten palveluiden investointeja ovat ostolaskujen automatisoitu kohdentaminen ja verkko-oppimis-ympäristö. Vuoden 2018 vastaavat investoinnit operatiivisen toiminnan kehittämiseen olivat 439 t€.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä 31.12.2018 oli hieman yli 2,9 m€ (31.12.2017 noin 2,3 m€).

Kassatilanne vaihtelee yhtiön säännöllisessä toiminnassa yhtäältä kuukausitasolla palkanmaksun ja myyntilaskutuksen erääntymiseen liittyen ja toisaalta vuositasolla liiketoiminnan kausivaihtelun seurauksena. Kuukausitasolla yhtiö turvautuu ajoittain konsernitilin limiittiin palkanmaksujen yhteydessä ja vuositasolla kesän hiljaiset myyntikuukaudet rasittavat tilapäisesti kassaa, joka kuitenkin normalisoituu tyypillisesti tavanomaisiin myyntikuukausiin perustuen.

Konsernitilin limiitti turvaa yhtiön rahoitusasemaa riittävästi aikavälillä 2018-2022 edellyttäen, että yhtiö pääsee toimintansa kannattavuudessa vähintään likimain nollatuloksen tasolle eikä yhtiön tuotantovolyyymeissa tapahdu ennakoimattomia muutoksia tai merkittäviä häiriöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Yhtiön suunnittelema investointien maltillinen kasvattaminen aiempiin toimintavuosiin verrattuna lisää toteutuessaan toimintaan sitoutuvan pääoman määrää. Kassavaikutus on käytännössä mahdollista hallita investointien etukäteisellä suunnittelulla.

Sote-uudistus saattaa vaikuttaa yhtiön tuotantovolyyymiin. Yhtiö varautuu uudistukseen kuitenkin ensi sijassa toiminnallisena ja taloudellisena ennemminkin kuin rahoituksellisenä muutoksena - yhtiön tulee sopeuttaa hallitusti toimintojaan mahdollisten volyymimuutosten edellyttämällä tavalla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Kassa jakson alussa	4		4	4	0	
+ toiminnan tuotot (+)	47620		47620	46983	637	
- toiminnalliset menot (-)	-47448		-47448	-46630	-818	
- investointien maksut kassasta (-)	-172		-172	-353	181	
- lainojen lyhennykset (-)			0		0	
- lainojen korot (-)			0		0	
+ lainojen lisäykset (+)			0		0	
Kassa jakson lopussa	4	0	4	4	0	0

Huom. Konsernitilin saldo esitetty saamisissa

Henkilöstö

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna ilmenevät alla olevasta taulukosta. Henkilöstön kokonaismäärässä on pientä laskua vuoden takaiseen tilanteeseen, mikä voi johtua mm. työvoiman saatavuuden haasteesta.

31.12.2017 vs. 1.1.-30.8.2018 vs. 31.12.2018

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät:

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	12/2017	8/2018	12/2018	12/2017	8/2018	12/2018	12/2017	8/2018	12/2018
Ateria	352	347	333	31	24	27	383	371	360
Kiinteistö	176	188	190	12	8	7	188	196	197
Puhtaus	363	358	356	18	27	17	381	385	373
Sisäiset	17	16	12	1	2	2	18	18	14
Vantti	908	909	891	62	61	53	970	970	944

Vaihtuvuus on kasvanut vuoden 2017 vertailutietoon verrattuna. Vaihtuvuus kasvoi kaikissa liiketoimintayksiköissä. Yleisen taloustilanteen piristymisen kasvattaa lähtövaihtuvuutta ja heikentää työvoiman saatavuutta yhtiön harjoittamilla verrattain matalapalkkaisilla toimialoilla.

1.1.-31.12.2017 vs. 1.1.-30.8.2018 vs. 31.12.2018

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset		
	12/2017	08/2018	12/2018
Ateria	11,1	7,0	14,1
Kiinteistö	10,5	7,2	13,2
Puhtaus	10,6	12,5	16,2
Sisäiset	22,7	5,0	23,5
Vantti	11,0	9,1	15,0

Toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten (= vakinaisten määrä) on hieman noussut vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Keskimääräinen palveluaika on hieman alentunut vaihtuvuuden seurauksena. Vantin henkilökunnan keski-ikä on lähes 48 vuotta.

31.12.2017 vs. 1.1-30.8.2018 vs. 31.12.2018

	12/2017	08/2018	12/2018
Vakinaisia henkilökunnasta	93,6 %	93,7 %	94,4 %
Naisten osuus henkilökunnasta	75,6 %	73,8 %	73,2 %
Keski-ikä	47,6 v	47,7 v	47,8 v
Keskimääräinen palveluaika	9,3 v	9,1 v	9,0 v

Yhtiön sairauspoissaolo-% (terveysperusteiset poissaolot yhteensä, 1-12/2018) oli 6,9 (vuonna 2017: 8,1 %). Yhtiö pyrkii alentamaan edelleen sairauspoissaoloja mm. lisäämällä työturvallisuusjohtamista ja koko henkilöstön ergonomiatietoisuutta sekä kouluttamalla palveluohjaajia ergo-kummeiksi. Lisäksi esimiehille on lisätty tietoisuutta aktiivisen välittämisen mallin hyödyistä ja koulutettu varhaisempaan välittämiseen hyödyntäen aktiivisen välittämisen keskusteluja. Myös työkyvynarviointipyyntöjä on tehty aktiivisemmin esimiesten aloitteesta, kun työntekijän työssä suoriutumisessa on ilmennyt vaikeuksia, joita ei ole saatu korjattua työpaikan omin toimin.

Riskienhallinta

Yhtiön hallitus on hyväksynyt päivitetyn riskienhallintasuunnitelman 28.11.2018. Keskeisimmiksi yhtiön toimintaan liittyviksi riskeiksi on tunnistettu yhtiön kilpailukyky, osaavan henkilöstön saatavuuteen, sitoutumiseen ja sairauspoissaoloihin liittyvät riskit sekä ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvät riskit.

Yhtiön kilpailukyvystä on laadittu erillinen selvitys tammikuussa 2018. Selvitys tuo aiempaa tarkempaa tietoa kilpailukyvystä eri toimialoilla ja asiakasryhmissä helpottaen jatkotoimenpiteiden kohdentamista. Henkilöstöön liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö on käynnistänyt pitkäkestoisen hankkeen uudistaakseen johtamis- ja toimintakulttuuriaan. Hankkeessa kehitetään tavoitteellista, arvostavaa ja vuorovaikutteista esimiestyötä ja johtamista kaikilla organisaation tasoilla sekä mm. lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen. Ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö kehittää edelleen omavalvonnan prosessejaan.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus	0503417-0
Omistususuus	95,5 %
Hallituksen pj	Miikka Nieminen
Toimitusjohtaja	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5 %:sti omistama yhtiö. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksossa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos. Yhtiö tarjoaa liiketalouden perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että näyttötutkintoina. MERCURIA Aikuiskoulutuksen koulutusvalikoimaan kuuluvat lisäksi liiketalouden alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, kuten lähiesimiehen ammattitutkinto, kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Opiskelijoita oppilaitoksessa on keskimäärin 800 (aikuiset ja nuoret).

Lisätietoa Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta <http://www.mercuria.fi>

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2018. Keskeistä uudessa lainsäädännössä on osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Uusi laki velvoittaa koulutuksenjärjestäjät organisoimaan toimintansa siten, että asiakaslähtöinen ja osaamisperusteinen, toisin sanoen opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet paremmin huomioiva malli voidaan toteuttaa yhä vähemmillä resursseilla.

1.1.2018 tuli voimaan myös uusi laki ja asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Uuteen rahoitusmalliin siirrytään vaiheittain vuosien 2018 ja 2022 välisenä aikana. Siirtymäkaudella painottuu opiskelijavuosien mukaan laskettavan perusrahoituksen osuus, kun taas suoritetuista tutkinnoista ja niiden osista maksettavan rahoituksen osuus on vähäinen.

Valtionosuusrahoitusjärjestelmässä eri koulutusalojen hintaeroja kompensoidaan kustannuskertoimilla. Liiketalouden alalla kustannuskerroin on alhaisin (0,7). Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on yksialainen koulutuksen järjestäjä, joten yhtiö ei voi kompensoida heikosti rahoitettua liiketaloutta minkään toisen koulutusalan kautta. Tämä on merkittävä haaste kannattavuuden kannalta.

Pääosa valtionosuusrahoituksesta jaetaan tavoitteellisten opiskelijavuosien perusteella ns. suoritepäätokeksellä. Rahoitusta jaetaan lisäksi erillisen strategiarahoitushaun sekä mahdollisten lisätalousarvioihin perustuvien hakujen perusteella. Nämä lisärahoitusmuodot ovat hanketyyppisiä, tiettyyn toimintaan tarkoitettuja, eivätkä paranna perustoiminnan rahoitusta. Rahoituksen hakeminen useita kertoja vuodessa on myös erittäin työlästä. Uuden lainsäädännön lisäksi 1.8.2018 tuli voimaan uudet tutkinnon perusteet liiketoiminnan perustutkintoon.

Opiskelijoiden suoritustietojen reaaliaikainen siirto viranomaisten yhteiseen koulutusrekisteriin (KOSKI) otettiin käyttöön helmikuun lopussa 2018.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa seurataan vuoden 2019 aikana mahdollisesti voimaan tulevan tiedonhallintalain vaikutuksia yhtiön toimintaan. Lain vaatiman tiedonhallintamallin teko on aloitettu vuoden 2019 alussa.

Toiminta

Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa siirryttiin vuoden 2018 aikana tiimiorganisaatioon, jossa eri vuosikurssien opettajista muodostettiin omat tiimit. Tiimiorganisaatiomallilla tuetaan uuden lainsäädännön mukaista henkilökohtaisiin opintopolkuihin perustuvaa opetusta ja ohjausta.

Myös kaikki vuonna 2017 liiketalouden perustutkinnon suorittamisen aloittaneet siirrettiin uuteen liiketoiminnan perustutkintoon. Tämä oli suuri muutos sekä opettajille että opiskelijoille. Ryhmäkohtaisista lukujärjestyksistä siirryttiin yksilöllisiin opintopolkuihin, joissa jokainen voi edetä omaan tahtiin.

Uudistetussa tiimiorganisaatiossa toimitaan OTE-toimintamallin mukaan. OTE-lyhenne tarkoittaa kolmea eri oppimisympäristöä, jotka ovat oppilaitoskampus, työelämäkampus ja e-kampus. Toimintamalli tukee yhtiön arvojen mukaista toimintaa, jossa korostuu välittämisen, luottamuksen ja arvostuksen kulttuuri.

Työelämäyhteistyötä on tiivistetty ja siitä on esimerkkinä mm. kolme paikallista 15 osaamispisteen tutkinnon osaa (tekninen myyjä, muotikaupan tuote- ja trendituntemus ja pieneläinalan asiakaspalvelija). Paikallisten tutkinnonosien suunnittelu on lähtenyt liikkeelle työelämän tarpeista. Yhteistyöyhteyksinä edellä mainituissa ovat Wihuri Oy, Bestseller-ketju sekä Musti ja Mirri.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos anoi ja sai strategiarahoitusta 170 000 euroa uudenlaisen toimintakulttuurin luomiseen. Projekti on osa OTE-mallia ja toteutetaan vuosien 2018 ja 2019 aikana.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos täytti 110 vuotta 1.9.2018. Yhtiö tarjosi tärkeimmille sidosryhmille Vantaan viihdeorkesterin konsertin Martinus-salissa. Juhlapuheen piti kaupunginjohtaja Ritva Viljanen.

Vuoden 2019 alussa yhtiössä käynnistettiin uuden strategian suunnittelu. Kehittämisryhmään on kutsuttu eri henkilöstöryhmien edustajia. Tarkoitus on myös kuunnella opiskelijoiden ääntä kutsumalla heitä mukaan strategiatyöhön. Strategiatyön tavoitteena on kirkastaa nykyistä toimintamallia, suunnitella tehokas opetuksen järjestämismalli ja kehittää tiedolla johtamista.

Taloudellinen katsaus

Vuosi 2018 päättyi talousarvioon verrattaessa odotetulla tavalla. Kokonaistulos on noin -143.000 euroa alijäämäinen (talousarviossa noin -138.000). Merkittävimmät erot talousarvioon nähden olivat palveluiden ostoissa (ylitys noin 93.000) ja liiketoiminnan muissa kuluissa (alitus noin 156.000).

Palveluiden ostoihin on vaikuttanut mm. kaksoistutkintoon kuuluvien lukiokurssien kasvanut määrä. Liiketoiminnan muita kuluja on laskenut mm. opiskelijaruokailun kustannusten (suosion) lasku sekä opintososiaalisten etujen ja koulutuskorvausten arvioitua alhaisemmat kustannukset.

Vuoteen 2017 verrattaessa huomataan, että liikevaihdon lievä lasku ja samaan aikaan tapahtunut henkilöstökulujen sekä liiketoiminnan muiden kulujen nousu ovat vaikuttaneet yrityksen kannattavuuteen negatiivisesti. Yhtiö hakee säästöjä erityisesti hallinnon toiminnoista. Samaan aikaan pitäisi kuitenkin kasvattaa opiskelijavuosi-määrää ja hakea lisää rahoituspohjaa erityisesti ammatillisesta lisäkoulutuksesta (ammatti- ja erikoisammattitutkinnot). Tämä sitoo henkilöstöresursseja ja tuo kustannuspaineita

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6372	6335	37	6426	-54	6181
Henkilöstökulut	-3817	-3781	-36	-3695	-122	-3838
Materiaalit ja palvelut	-349	-256	-93	-295	-54	-317
Kiinteistöom. hoitokulut	-822	-745	-77	-810	-12	-760
Liiketoiminnan muut kulut	-1069	-1225	156	-961	-108	-934
Poistot	-467	-470	3	-453	-14	-470
Liiketulos	-152	-142	-10	212	-364	-138
Rahoitustuotot	9	8	1	10	-1	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Verot	0	-4	4	0	0	0
Nettotulos	-143	-138	-5	222	-365	-138
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	-143	-138	-5	222	-365	-138

1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit (netto)	1215	926	289	127	1088	250
Leasing-vastuut kauden lopussa	89	100	-11	72	17	90
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	16926	16940	-14	17069	-143	16800
Taseen loppusumma	17665	17700	-35	17831	-166	17500
Henkilöstö lkm	56	56	0	56	0	55

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy				
Tunnusluvut	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2017
Liikevoitto %	-2	-9	7	3
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen			0	714
ammattillinen peruskoulutus				57
oppisopimuskoulutus			0	

Investoinnit

Vuonna 2018 toteutetut merkittävät investoinnit:

- IV-koneiden uusimisia 516.891
- Pihakannen/pääsisääkäynnin peruskorjaus 519.735
- Kalustehankinnat 137.566
- Muut investoinnit 40.396
- Yhteensä: 1.214.588

Vuodelle 2019 on hyväksytty seuraavat investoinnit:

- Sähkötekniikka/ryhmäkeskusten modernisointi 140.000
- IV-koneiden uusimisia 30.000
- Kiinteistöautomaation modernisointi 30.000
- Muut investoinnit 50.000
- Yhteensä: 250.000

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2020-2023 ajoittuu luokkien peruskorjauksia noin 450.000 euroa, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 590.000 euroa, sähkötekniisiä korjauksia noin 530.000 euroa, WC-tilojen pintaremontteja noin 130.000 euroa, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80.000 euroa sekä muita pienempiä kaluste- ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.

Rahoitus

Yhtiön tulorahoituksen perustana on valtionosuusrahoitus (noin 90% tuloista). Rahoitustason lasku oli vuotta 2018 suunniteltaessa tiedossa, mutta siitä huolimatta lopullinen rahoituspäätös oli odotettua heikompi. OKM:n myöntämä strategiarahoitus (170.000 euroa) nosti tulorahoituksen lähes budjetoidulle tasolle. Strategiarahoituksesta tuloutettiin vuodelle 2018 yhteensä 100.000 euroa. Jäljelle jäävä osuus siirtyi vuodelle 2019.

Samaan aikaan koulukiinteistössä tehdään merkittäviä korjausinvestointeja. Tuloksen ollessa nollassa, investoinnit rahoitetaan edellisten tilikausien voittovaroilla. Yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvällä tasolla eikä sillä ole pitkäaikaista velkaa. Yhtiön kassavarat laskivat vuoden aikana noin 800.000 eurolla.

Valtionosuusrahoituksen tasoon ei odoteta merkittävää korotusta rahoituslain siirtymäkauden aikana, joten myös vuosina 2019 ja 2020 koulutustoiminnan rahavirran odotetaan olevan negatiivinen. Mikäli investointeja pystytään jaksottamaan pidemmälle tulevaisuuteen, rahoitus pysyy kuitenkin tasapainossa.

Vuoden 2021 jälkeen tutkintojen ja tutkinnon osien sekä palautteen ja työllistymisen osuus rahoituksesta painottuu siirtymäkauteen enemmän. Tämän oletetaan suosivan Kauppiaitten Kauppaoppilaitosta ja kääntävän VOS-rahoituksen jälleen nousuun.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Kassa jakson alussa	7515	7515	0	6692	823	6702
+ toiminnan tuotot (+)			0		0	
- toiminnalliset menot (-)			0		0	
- investointien maksut kassasta (-)			0		0	
- lainojen lyhennykset (-)			0		0	
- lainojen korot (-)			0		0	
+ lainojen lisäykset (+)			0		0	
Kassa jakson lopussa	6702	6908	-206	7515	-813	6800

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2018 keskimäärin 56 henkeä (56 henkeä 2017). Henkilöstöstä 71 % on naisia ja 29 % miehiä. Henkilöstön keski-ikä on noin 48 vuotta. Vuonna 2018 sairauspoissaolot olivat keskimäärin 5 päivää / henkilötyövuosi.

Yhtiössä on pitkäaikaisia työsuhteita ja keskimääräinen palvelusaika on 12,1 vuotta. Opettajien muodollinen kelpoisuus on korkealla tasolla. Yhtiö tukee henkilöstön kouluttautumista ja moni on suorittanut mm. näyttötutkintomestarikoulutuksen, joka edellytetään näyttöjen arvioinnissa.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy kuuluu EK:n alaiseen Sivistystyönantajien liittoon. Uusi ammatillinen koulutus on muuttanut opettajuutta mm. siten, että opettajan työ ei enää perustu vain pidettäviin oppitunteihin, vaan tilalle on tullut ohjausta, neuvontaa, arviointia ja projekti- ja hanketoimintaa. OAJ ja Sivista pääsivät sopimukseen uudesta opettajien vuosityöaikamallista marraskuussa 2018. Yhtiö on tiiviisti mukana vuosityöajan käyttöönoton suunnittelussa yhdessä Perho Liiketalousopiston ja Business College Helsingin kanssa. Vuosityöaikamallissa opettajalla on 1500 tuntia työtä jaettuna 40 työviikolle kalenterivuoden aikana.

Uusi malli saattaa tarkoittaa henkilöstön vähentämistä, jotta kaikille voidaan tarjota 1500 tunnin työkuorma. Yhteisten tutkinnon osien opettajien tuntimäärät ovat laskeneet uuden tutkinnon myötä. Lisäksi opiskelijoista yhä suurempi osa haluaa suorittaa kaksoistutkinnon, mikä vähentää Mercuriassa tarjottavien yhteisten tutkinnon osien opintojaksojen määrää.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty osakeyhtiön hallituksessa 1.12.2016. Riskienhallintasuunnitelman päivitys on käsitelty osakeyhtiön hallituksessa 5.12.2018.

Keskeiset riskit ja niihin varautuminen:

1. Rahoituspäätökset ja valtionosuusrahoituksen tason vaihtelut
 - uudet tulonlähteet
 - opiskelijavuosimäärän kasvattaminen
 - kustannustason seuranta
 - strategiarahoitus

2. Vetovoimariski
 - markkinointitoimenpiteet
3. Henkilöstön sitoutuminen ja jaksaminen
 - työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut
 - työnohjauspalvelut
 - koulutus
 - tiimiorganisaatio
4. Kaupan alalla tapahtuvien muutosten ennakointi
 - aktiivinen yhteistyö elinkeinoelämän kanssa
 - toimiminen verkostoissa

A-tulkkaukset Oy

Y-tunnus	2103384-8
Omistususuus	99,6 %
Hallituksen pj	Jaakko Niinistö
Toimitusjohtaja	Susanna Taipale-Vuorinen

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkipalvelukeskus Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkipalvelukeskus -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkaukset Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), Espoon kaupunki sekä Keravan kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Yhtiön toimialana on tulkkaukset- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Toimintaympäristö

Tulkkauspalveluiden kysyntä Suomessa on kasvanut voimakkaasti maahanmuuton kasvaessa. Tämän johdosta toimintaympäristön muutos on edellyttänyt yhtiöltä voimakasta panostamista toiminnan kehittämiseen. Tietojärjestelmän kehittäminen ja tulkkien rekrytoinnin tehostaminen ovat olleet keskeisessä asemassa vuoden 2018 aikana. Yhtiö tuotti palveluita omistaja-asiakkaille, joiden tarpeiden muutokset sekä turvapaikanhakijoiden oleskelulupapäätösten määrät vaikuttivat olennaisesti palveluiden kysyntään vuoden 2018 aikana. Yhtiö tuotti edelleen suurimman osan palveluistaan sosiaali- ja terveyspalveluihin. Tämän johdosta mahdollinen aluehallinnon uudistus vaikuttaa olennaisesti yhtiön toimintaan. Välittömän tulkkauksen tarve lisääntyy, joten yhtiön tulee panostaa entistä enemmän olemassa olevan teknologian entistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Toiminta

Tulkkauksetintien määrä kasvoi vuoden 2018 aikana tunneilla mitattuna 12 % ja liikevaihto 8 %. Käännöspalveluiden myynti kasvoi käännössivuilla mitattuna vuoden 2018 aikana 2 %.

Yhtiö on panostanut etätulkkauksen markkinointiin omistajille sekä sopivien tulkkaukstopojen ja välineiden hyödyntämiseen. Toiminnan kehittäminen edellyttää sähköisen asioinnin mahdollistamista sekä asiakkaille että tulkeille. Investoinnit sähköisen asioinnin järjestelmiin tulevat vaikuttamaan toiminnan tehokkuuteen ja siihen liittyvät investoinnit vaikuttavat seuraavien vuosien aikana yhtiön talouteen.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 6,8 miljoonaa euroa, mikä on noin 8 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhtiön tulos oli 47 000 euroa, mikä oli 65% vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yhtiön tekemien tietojärjestelmäinvestointien johdosta poistot ovat kasvaneet 18 000 eurosta 119 000 tuhanteen euroon. Yhtiön henkilöstökulut kasvavat aina suhteessa tulkkaustuntien määrään. Yhtiön liikevaihto oli vain 29 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Yhtiön tulos oli sen sijaan 38 000 euroa talousarviota parempi.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6 882	6 911	-29	6 341	541	7 250
Henkilöstökulut	-4 589	-4 817	228	-4 273	-316	-4 835
Materiaalit ja palvelut	-1 241	-1 165	-76	-1 131	-110	-1 366
Liiketoiminnan muut kulut	-872	-776	-96	-750	-122	-888
Poistot	-119	-140	21	-18	-101	-154
Liiketulos	61	14	48	169	-108	7
Rahoituskulut	0	-1	1	0	0	0
Verot	-14	-3	-11	-34	20	-2
Kokonaistulos	47	10	38	136	-88	5

1 000 eur	Toteuma 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017
Investoinnit (netto)	101	219	-118
Oma pääoma	1 401	1 354	47
Taseen loppusumma	2 449	2 548	-99
Henkilöstö lkm	22	23	-1

A-Tulkkaus Oy				
Tunnusluvut	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2017
Liikevaihto 1000 euroa	6 882	6 911	-29	6 341
Liikevoitto 1000 euroa	47	10	37	136

Investoinnit

Yhtiö ei ole tehnyt investointeja vuoden 2018 aikana. Yhtiö otti loppuvuodesta 2017 ja alkuvuodesta 2018 käyttöön päivitetyn tietojärjestelmän.

Vuoden 2019 alussa yhtiö toteuttaa tulkkien mobiilisovelluksen, jonka arvo on noin 120 000 euroa.

Rahoitus

Yhtiön kanssatilanne on hyvä.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017
Kassa jakson alussa	1 086	616	470
+ toiminnan tuotot (+)	7 369	6 855	514
- toiminnalliset menot (-)	-6 793	-6 194	-599
- investointien maksut kassasta (-)	-9	-191	182
Kassa jakson lopussa	1 653	1 086	567

Henkilöstö**Vakituinen henkilöstö 22 henkilöä**

- palvelupäällikkö
- asiakaspalvelupäällikkö
- tulkit 6
- palveluvastaavat, 4
- asiakaspalveluvastaavat, 3
- tulkkikoordinaattori, 4
- laskutuskoordinaattori, 3

Vuokratyövoima, 4 henkilöä**Toimitusjohtaja, OTO**

Yhteensä 26 henkilöä + toimitusjohtaja

Tulkit ja kääntäjät, noin 370 henkilöä

Yhtiön henkilöstötilanteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinta

Yhtiön keskeisinä riskeinä voidaan pitää mahdollista sote-uudistuksen toteutumista, yhtiön hinnoittelun epäonnistumista sekä tulkkien rekrytoinnin epäonnistumista. Yhtiö rakentaa tulevaisuuden varalle skenaarioita, joita päivitetään hallituksessa sote-uudistuksen edetessä. Tulkkien rekrytointiin panostetaan ja tulkkien osaaminen pyritään varmistamaan jatkuvalla koulutuksella. Yhtiö seuraa tarkoin markkinoiden hinnoittelua.

1.6.5 Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittävälle tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2018–2021. Vuodelle 2018 keskeisille ja taloudellisesti merkittävälle tytäryrityksille asetettiin yhteensä 29 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 16 täysin, 2 tavoitetta toteutui osittain ja 5 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi 6 tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiina.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA 1.1.-31.12.2018

Konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategia suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuode n toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan Energia- konserni	Konsernin liikevoitto, Meur	Meur	50,2	54,8	40,9		49,3	Tavoite toteutui täysin	
	Konsernin SIPO %	%	10 %	15 %	10 %		12 %	Tavoite toteutui täysin	
	Omavaraisuusaste	%	38 %	42 %	41 %		39 %	Tavoitteesta jäätin hieman	Investointiaste oli korkeampi kuin oli suunniteltu.
	Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a	0,12	0,09	0,2		0,03	Tavoite toteutui täysin	
	Uusutuva energia koko energiatuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia)	%	32 %	34	30		37	Tavoite toteutui täysin	
	Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia)	%	20 %	21	20		19	Tavoitteesta jäätin hieman	Suhteellinen osuus jäi suunniteltua pienemmäksi muun energiovolymin kasvaessa.
	Henkilöstötyytyväisyys	(1-5)	3,2	3,3	3,7		3,3	Tavoitteesta jäätin selkeästi	Toimenpidesuunnitelma henkilöstötyytyväisyyden parantamiseksi on tehty.
	Työturvallisuus	Tapaturmataajuus (LTA)	11	18,5	0		9,4	Tavoitteesta jäätin	Työturvallisuuteen panostamista jatketaan.

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuode n toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
VAV Yhtymä Oy- konserni	Tulostavoite	1000 eur	0	190	0		16 850	Tavoite toteutui täysin	ARA-lainsäädännön omakustannusperiaate.
	Asuntotuotantotavoite	kpl	105	355	179		179	Tavoite toteutui täysin	
	Korjaustoiminnan tavoite	M€	19,2	22,6	21,7		22,1	Tavoite toteutui täysin	
	Työhyvinvointikyselyn tulos kaikilta osa-alueilta			Asteikolla 1-5, työhyvinvointi- kysely 3,6	Tyhy-kysely tehdään joka toinen vuosi				Verrataan eläkevakuutusyhtiö Elon vertailulaineistoon.
VTK Kiinteistöt Oy- konserni	VTK Kiinteistöt Oy:n tulos	1000 eur	280	2215	Positiivinen		3505	Tavoite toteutui täysin	Alustava tulos.
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokrahoitajien vuokrausaste	Ulosvuokrattavat tilat / kaikki vuokrattavat kohteet vuoden lopussa * 100 = x %	90 %	90 %	90 %		92 %	Tavoite toteutui täysin	
	VTK Kiinteistöt Oy: Energian kulutuksen vähentäminen (1000 euro)	Lasku 2-prosenttia vuoden 2016 kulutuksesta	360	2017 toteuma oli 470 keur	7,2		Vertailu- kelponen kustannus 410 keur	Tavoite ei toteutunut lainkaan	Laskelma ei huomioi energian hinnan korotuksia. Lisäksi sisäilmaongelmien vuoksi kiinteistöjen ilmanvaihtoa on tehostettu, tämä on aiheuttanut sähkön ja lämmön kulutuksen nousemisen.

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuode n toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen vähintään	%	4,9 %	2,2 %	2 %	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	2,4	Tavoite toteutui täysin	
	Asiakastytyttyvyys	1-5	3,21	3,81	3,65		3,72	Tavoite toteutui kokonaisuudessaan täysin	V. 2017 alkaen seurataan kaksiosaisesti asiakastytyttyvyys & laatu.
	Asiakastytyttyvyys, asiakaspalvelu v. 2017 alkaen	1-5			4,5	Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatuksierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	3,82	Tavoitteen asiakaspalvelu-osa- alueesta jäätin hieman	
	Asiakastytyttyvyys, laatu v. 2017 alkaen	1-5			4,0	Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatuksierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	3,65	Tavoitteen laatu-osa- alueesta jäätin hieman	
	Toiminnan laatu (toimipistekohtaiset laatuksierrokset)	1-5	4,77	4,82	4	Laatuksierrokset ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen	4,84	Tavoite toteutui täysin	
	Henkilöstötytytyvyys	1-5	3,29	3,34	3,65	Toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma	3,45	Tavoitteesta jäätin hieman	
	Sairauspoissaolot %	%	7,80 %	8,11 %	6,9 %	Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työkuntokeskustelut	6,90 %	Tavoite toteutui täysin	

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuode n toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
A-Tulkkauk Oy	Yhtiö saavuttaa positiivisen tuloksen	1000 eur	3 927	169 784	Positiivinen	Myyntin tehokas kasvattaminen	47	Tavoite toteutui täysin	
	Asiakastytyväisyys asteikkolla (1-4) 3.1	asteikko 1-6 uusi asteikko 1-4	4,0	4,4	3,1	Asiakastytyväisyyskysely	3.1.	Tavoite toteutui täysin	
	Yhtiön vuoden aikana tehtyjen tulkkaukustuntien määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna	tulkkaukustuntien lukumäärä	82 000	110 000	95 000	Myynti kasvoi	112 165	Tavoite toteutui täysin	
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Nettotulos	eur	709 896	222 443	100 000		-143 653	Ei lainkaan	Yhtiölle maksettavast valtionosuusrahoituksesta leikattu noin miljoona euroa. Yhtiön talousarvio vuodelle 2018 oli -138.832.
	Opiskelijoiden työllistyminen	%	77	tieto puuttuu	83		Tieto puuttuu	Tieto puuttuu	Tilastokeskuksen tieto ei ole saatavilla. Tämä mittari poistuu vuonna 2019, tilalle "Opiskelijavuodet" ja "Opiskelijapalaute".
	Työelämäpalaute	asteikko 1-5	4,6	4,5	4,3		Tieto puuttuu	Tieto puuttuu	Kysely käynnissä, tulokset vuoden 2018 osalta valmiit 2/2019.
	Opintojen keskeyttäminen	kpl	32	18	30		17	Täysin	Laskettu nuorista perustutkinto-opiskelijoista (1.1.-31.12.2018).

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, jota Suomessa on koskaan tehty. Tämä merkittävä rakenteellinen uudistus tulee toteutuessaan vaikuttamaan merkittävästi myös Vantaan kaupunkikonserniin. Vaikutusten selvitystyötä on jatkettu vuoden 2018 aikana ja selvitystyötä jatketaan edelleen vuonna 2019.

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) mukaisesti konsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia jatketaan. Tavoitteena on edelleen samantyyppisten toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on joku muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Kaupunginhallitus teki vuonna 2018 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä 12 kpl, joista 3 päätöstä koski konserniyhtiöiden lainojen takauksia tai myöntämisistä, 4 päätöstä sopimusten tekemistä tai osakekauppoja, yksi päätös Tiedekeskussäätiön avustusta ja yksi päätös yhtiön purkautumista. Lisäksi kaupunginhallitus antoi kolme lausuntoa kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista.

Yleisjaosto antoi vuonna 2018 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan johtosäännön 16 §:n 5. kohdan mukaan konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Yleisjaosto päätti vuonna 2018 menettelyohjeiden antamisesta yhtiökokouksiin, kuntayhtymien yhtymä- ja valtuustokokouksiin sekä säätiöiden ja yhdistysten kokouksiin 71 päätöksellä. Apulaiskaupunginjohtaja antoi vastaavia ohjeita 56 viranhaltijapäätöksellä. Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista, sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konsernistrategian noudattamisesta.

Yleisjaosto antoi tilikauden 2018 aikana konsernistrategian mukaisen omistajan ennakkosuostumuksen kahdeksalle toimenpiteelle, jotka koskivat yhtiöiden järjestelyitä ym. toimenpiteitä. Tytäryhtiöt antoivat selvityksiä yleisjaostolle mm. tilintarkastajien tarkastuspöytäkirjoissa esittämiin havaintoihin liittyen.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Konsernistrategian mukaan kaupungin ja tytäryhteisön välillä pidetään kaksi kertaa vuodessa suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus (navigointitilaisuus) kaupungin ja yhteisön strategioiden yhteensopivuuden varmistamiseksi sekä vuositason toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi. Vuoden 2018 aikana navigoitiin Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy, A-Tulkkaus Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, KOy Korson Toimistokeskus, Korson Pienteollisuustalo Oy, KOy Tikkurilan Terveysasema sekä erikseen kirjallisesti Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy. Konsernihallinto laatii pitämistään navigointitilaisuuksista muistiot. Navigointimuistiot raportoidaan yleisjaostolle muun navigointiaineiston ohessa.

Kirjalliset navigoinnit yleisjaostolle toteutetaan vuosittain tytäryhteisöiden riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevan kyselyn yhteydessä. Navigointi voidaan toteuttaa myös muuna yhteistyönä tai kirjallisesti käyttäen konsernipalveluiden tätä tarkoitusta varten tekemää lomakepohjaa. Konserniohjeen mukaan tytäryhtiöt raportoivat asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kaupungille konserniohjeiden mukaisesti ja yleisjaoston tarkemmin päättämällä tavalla vähintään kaksi kertaa vuodessa. Erikseen päätettävien yhteisöjen osalta raportointi suoritetaan kaupunginvaltuustolle.

Navigointitilaisuuksiin veloitetaan osallistumaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan. Yhtiöiden tulee käsitellä palautettavat navigointiaineistot yhtiön hallituksessa ennen niiden toimittamista konsernihallintoon. Yhtiön toimitusjohtajan ja yhtiön hallituksen puheenjohtajan edellytetään allekirjoittavan kaikki palautettavat lomakkeet.

Navigointitilaisuuteen kaupungin puolelta osallistuvat konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan tai tämän määräämän lisäksi edustajat talous- ja hallintopalveluiden, rahoituksen, talouspalvelukeskuksen sekä hankinnan tulosalueilta sekä tarvittaessa edustaja siltä toimialalta, jonka toimintaan yhtiö lähinnä liittyy, ja henkilöstökeskuksen edustus, mikäli yhtiössä on merkittävästi omaa henkilökuntaa.

Tytäryhteisöjen tuloksen seuranta toteutettiin vuonna 2018 siten, että tytäryhteisöt toimittivat konsernihallinnolle määrämuotoiset talousraportit kultakin vuosikolmannekselta. Raporteista laadittiin yleisjaostolle yhteenveto, jossa tulosta verrattiin budjettiin, edellisen vuoden tilinpäätökseen ja vastaavan kolmanneksen tulokseen edellisellä vuonna. Kaikki toimivat tytäryhteisöt palauttivat osavuosisuoritusraportit. Tytäryhtiöiden toiminnasta, taloudesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tunnusluvuista laadittiin osavuosisikatsaukset kolme kertaa vuoden 2018 aikana. Tytäryhteisöjen osavuosisikatsausten yhteenveto sekä kaupunginvaltuuston päättämät tavoitteet merkittävälle tytäryhtiölle raportoitiin myös kaupunginhallitukselle sekä valtuustolle osana kaupungin osavuosisikatsausta.

Vantaan Energia, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy sekä Vantaan Tilapalvelut Vanthi Oy kutsuttiin syksyllä 2018 esittelemään valtuuston iltakouluun yhtiöidensä toimintaa, strategiaa, tavoitteita sekä esitykset tavoitteiksi vuosille 2019–2022.

Konsernistrategian mukaisesti tytäryhteisöjen toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat sekä kopiot hallitusten kokousten esityslistoista ja pöytäkirjoista liitteineen tulee seuranta varten toimittaa konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajalle tai tämän määräämälle vastuuhenkilölle sekä yleisjaoston kyseisen yhteisön hallitukseen nimeämälle asiantuntijalle. Keskeisten konserniyhtiöiden hallituksiin on nimetty yleisjaoston antamien menettelyohjeiden mukaisesti asiantuntijat, jotka yhtiöiden hallitukset kutsuvat tarpeen mukaan kokouksiin. Asiantuntijajäsenet ovat tilakeskuksen, konsernihallinnon tai liikuntapalveluiden tulosalueilta.

Tytäryhtiöille on tilikauden aikana lähetetty yksi konsernihallinnon tiedote. Tiedotteessa yhtiöitä on ohjeistettu yhtiökokousasioissa sekä yhtiöiden hallitusten kokousaineistoista, talousraportoinnin aikatauluista sekä informoitu voimaantulleista hankintalain muutoksista.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Kaupungin tytäryhteisöjen rahoitus- ja pääomahuolto toteutetaan rahoituksen tulosalueen toimesta tai sen antamien ohjeiden mukaan. Kaupunki voi myöntää yhtiön lainarahoitukseen takauksen, ja tulosalue kilpailuttaa yhtiön tarvitseman rahoituksen ja toteuttaa pääomahuollon järjestämisen. Kaupunki voi myöntää pitkäaikaista lainaa tytär- ja osakkuusyhtiölle pääasiallisesti oman pääoman luontoisesti. Takauksia myönnettäessä kaupunki huomioi aina EU:n valtioneuvoston sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Muista ehdoista päättää kaupunginhallitus pannessaan täytäntöön kaupunginvaltuuston päätöstä. Takauspäättöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen. Kaupunki voi tapauskohtaisesti myöntää takauksia muille kuin määräysvallassaan oleville sellaisille yhteisöille, joiden toiminta liittyy läheisesti kunnan omaan toimintaan noudattaen konsernistrategiassa määriteltyjä periaatteita.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Keskityksen tavoitteena on tehokas rahoitus- ja korkoriskien hallinta, kustannussäästöt sekä rahavirtojen optimointi.

Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan yleisjaoston päätöksellä liittää. Konsernitilijärjestelmästä vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue. Vantaan kaupungin konsernitili- ja maksuliikepalvelut kilpailutettiin keväällä 2013. Päätös valitusta päävälittäjäpankista ja sivuvälittäjäpankista annettiin tiedoksi yleisjaostolle 8.4.2013 § 12.

Vantaan kaupungin Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) sekä konsernistrategian mukaisesti Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palvelut keskitetään talouspalvelukeskukseen. Konsernipalveluista mm. hankintakeskus, konsernihallinto, rahoitus, tietohallinto ja talouspalvelukeskus ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä. Konsernipalveluiden tulosalueet tuottavat myös Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tukipalvelut lukuun ottamatta palkanlaskentapalveluja.

Konsernipalveluiden tulosalueiden lakimiehet antoivat asiantuntijapalveluita julkisissa hankinnoissa, sopimusasioissa ja muissa tehtäväalueensa lakiasioissa. Henkilöstökeskus antoi asiantuntijapalveluita henkilöstö- ja työ-sopimusasioissa. Tilakeskus antoi asiantuntijapalveluita asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

8.5.2017 voimaan tulleen johtosäännön mukaan, kaupunginjohtajan toimiala vastaa konserniyhteisöjen valvonnasta. Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seuranta- ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua.

Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana. Vuoden 2018 aikana kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutus-turva kilpailutettiin rahoituksen tulosalueen johdolla vuosille 2019 – 2022, jonka jälkeen hankintayksiköillä on oikeus jatkaa sopimusta toistaiseksi voimassa olevana. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit päätettiin yleisjaoston kokouksessa 13.3.2018 § 7. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2019. Kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut on kilpailutettu vuoden 2014 aikana. Vantaan kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalveluiden toimittajaksi valittiin Marsh Oy (YJA 24.2.2014 § 7). Vuonna 2019 vakuutusmeklaripalvelut kilpailutetaan uudelleen.

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Erikseen nimetyt merkittävät ja keskeiset tytäryhteisöt raportoivat riskienhallinnastaan kaksi kertaa vuodessa, noudattaen samaa riskienhallinnan vuosikelloa kuin toimialat ja liikelaitokset. Muut tytäryhteisöt raportoivat riskienhallintaan liittyviä asioita osavuositarkastusten yhteydessä.

Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohdolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa. Tytäryhtiöillä on mahdollisuus käyttää kaupungin sisäistä tarkastusta oman sisäisen tarkastuksensa järjestämisessä.

Sisäinen tarkastus raportoi vuonna 2018 tarkastuksiaan seuraavasti: Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tarkastus talouden suunnittelun ja seurantajärjestelmän osalta, tarkastus kohteesta harmaan talouden torjunta kaupunkikonsernissa rakennusurakoissa sekä As Oy Vantaan Katriinanrinteen sisäisen tarkastuksen jälkitarkastus.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Toimintatuotot	1 066,0	1 017,4	1 049,8
Toimintakulut	- 1 942,1	- 1 838,6	- 1 877,1
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 4,3	5,7	1,1
Toimintakate	- 880,5	- 815,5	- 826,2
Verotulot	982,5	977,0	953,8
Valtionosuudet	178,5	174,3	195,7
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10,3	10,8	10,7
Muut rahoitustuotot	4,6	2,3	4,2
Korkokulut	- 18,5	- 19,6	- 21,9
Muut rahoituskulut	- 4,7	- 1,6	- 3,0
Vuosikate	272,1	327,8	313,3
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 205,0	- 214,6	- 194,2
Omistuksen eliminointierot	- 2,3	- 0,1	0,1
Arvonalentumiset	0,0	- 1,3	- 0,8
Satunnaiset erät	0,0	0,8	13,5
Tilikauden tulos	64,8	112,5	131,9
Tilinpäätössiirrot	0,8	0,7	0,1
Tilikauden verot	- 8,0	- 7,7	- 7,0
Laskennalliset verot	- 9,2	- 5,8	- 5,7
Vähemmistöosuudet	- 12,7	- 18,4	- 15,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35,7	81,2	103,9

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	54,9	55,3	55,9
Vuosikate/ poistot, %	132,7	151,8	160,7
Vuosikate, euroa/ asukas	1 192,7	1 469,6	1 428,3
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Konsernin rahoituslaskelma	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	272,1	327,7	313,3
Satunnaiset erät	0,0	0,8	13,5
Tilikauden verot	- 8,0	- 7,7	- 7,0
Tulorahoituksen korjauserät	- 40,5	- 42,1	- 45,2
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 465,4	- 304,3	- 321,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,3	1,0	1,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	194,2	100,0	111,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 43,2	75,5	66,3
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 0,3	0,0	5,4
Antolainasaamisten vähennys	0,5	0,4	2,7
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	68,0	82,9	114,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 11,3	- 110,5	- 155,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 99,3	- 40,9	- 10,0
Oman pääoman muutokset	- 5,2	- 4,0	- 17,3
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	- 0,1	0,2	0,1
Vaihto-omaisuuden muutos	- 2,4	15,8	25,6
Saamisten muutokset	- 22,1	12,0	69,5
Korottomien velkojen muutos	66,1	1,3	- 27,9
Rahoituksen rahavirta	- 6,2	- 42,9	- 3,4
Rahavarojen muutos	- 49,4	32,6	63,0
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	234,8	284,2	251,6
Rahavarat 1.1.	284,2	251,6	188,6

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 33,4	- 88,3	- 269,0
Investointien tulorahoitus, %	59,0	108,1	97,9
Lainanhoitokate	9,7	2,7	1,9
Kassan riittävyys, pv	35,0	45,4	38,4

Konsernitase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	3 379,4	3 277,2	3 241,6
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	62,4	75,7	97,9
Aineettomat oikeudet	9,1	10,0	7,6
Muut pitkävaikutteiset menot	49,6	62,5	85,7
Ennakkomaksut	3,7	3,2	4,7
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 2 934,9	 2 841,4	 2 794,5
Maa- ja vesialueet	391,0	386,0	379,0
Rakennukset	1 423,2	1 401,3	1 397,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	809,7	808,4	807,5
Koneet ja kalusto	81,2	78,7	75,1
Muut aineelliset hyödykkeet	8,5	8,1	8,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	221,3	158,9	126,4
 <i>Sijoitukset</i>	 382,1	 360,1	 349,2
Osakkuusyhteisöosuudet	74,4	65,3	60,8
Muut osakkeet ja osuudet	108,6	95,5	87,4
Muut lainasaamiset	193,9	194,4	195,4
Muut saamiset	5,2	4,9	5,5
 Toimeksiantojen varat	 3,3	 3,3	 3,6
 Vaihtuvat vastaavat	 431,8	 466,0	 460,7
Vaihto-omaisuus	23,2	20,9	36,6
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	15,1	16,1	20,1
Lyhytaikaiset saamiset	158,7	144,9	152,3
 Rahoitusarvopaperit	21,4	21,6	10,7
 Rahat ja pankkisaamiset	213,4	262,6	240,9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 814,5	3 746,5	3 705,9

Konsernitase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	1 190,2	1 170,1	1 080,2
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Arvonkorotusraho	0,0	5,5	0,0
Muut omat rahastot	187,5	182,2	182,3
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	617,9	552,1	445,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35,7	81,2	103,8
Vähemmistöosuudet	116,6	103,7	93,1
Pakolliset varaukset	26,4	24,8	22,5
Eläkevaraukset	0,3	0,3	0,4
Muut pakolliset varaukset	26,1	24,5	22,1
Toimeksiantojen pääomat	3,9	4,2	4,3
Vieras pääoma	2 477,3	2 443,7	2 505,8
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 785,0	1 808,9	1 927,7
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	187,6	176,3	168,7
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	143,2	161,9	111,7
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	361,4	296,5	297,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 814,5	3 746,5	3 705,9

Konsernitaseen tunnusluvut	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	34,6	34,4	32,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	109,7	110,8	112,1
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %	126,9	126,8	127,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	653,6	633,3	548,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 864,5	2 839,7	2 502,1
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 928,2	1 970,9	2 039,3
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 451,0	8 836,9	9 297,6
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	193,9	194,4	195,4
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 3 946 768,92 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2018 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 356 044,39 euroa.
- Vantaan työterveys liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 95 317,93 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 22 438,27.
- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 517 431,47 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 022 403,80 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 7 584,56 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Vahinkorahaston alijäämä 1 336 789,80 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 872 962,22 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.
- Vantaan työterveys liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 665 359,19 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.
- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 234 247,19 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.
- Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 5 159 429,15 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2018

Vuodelle 2018 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 31 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 7 osittain ja 5 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,5 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2018 ennakoitiin 6,6 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 8,0 prosentin menokasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin maanmyyntiä tehostamalla, maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2018 38,2 miljoonaa euroa.

Maankäytössä kohdennettiin asuntokaavoitusta asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle. Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä vuonna 2018 oli 70 prosenttia.

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2018 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 4533 (v. 2017: 3290). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 3994 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa ja 404 pientaloissa. Näiden asuinrakennusten lisäksi on 2 uutta asuntoa teollisuus- ja varastorakennuksissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin ja sen toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

Kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla. Työttömyysaste joulukuussa 2018 Vantaalla oli 8,7 prosenttia (-3,5 prosenttiyksikköä verrattuna v. 2016 lopun tilanteeseen), Espoossa 7,9 prosenttia (-2,4 prosenttiyksikköä) ja Helsingissä 9,3 prosenttia (-3,1 prosenttiyksikköä). Nuorisotyöttömien määrä on laskenut taloussuunnitelmakauden nuorisotyöttömyyden puolittamistavoitteen mukaisesti. Heitä oli Vantaalla vuoden 2018 lopulla 1163.

Vantaalle rakennettiin yhteistyössä kaupungin toimialojen, oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kesken yhteinen yrittäjyyskasvatussuunnitelma. Lisäksi on tunnistettu ja käynnistetty kaikkiaan neljä yrityksistä, oppilaitoksista ja kaupungin toimijoista koostuvaa yritysklusteria. Tavoitteet on kirjattu myös osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täytäneiden osuus oli vuoden 2018 lopussa 93,1 prosenttia (v. 2017: 93,0 %).

Uuden oppimisen toimintatapoja on edistetty. Muun muassa robotiikan oppimiskeskus on toiminnassa.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähenemisen osalta ei saavutettu tavoitetasoa, sairauspoissaoloprosentti oli 4,71 (v. 2017: 4,52 %). Välittämisen keskustelujen kattavuus vuonna 2018 oli 87 prosenttia.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Turvaamme talouden tasapainon							
1. Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	0,2 %	Talousarvion 2018 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2018 mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,5 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2018 ennakoitiin 6,6 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 8,0 prosentin menokasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Vuokramallin muutos ja palkkatarkistukset nostavat kasvuprosentteja edellisiin vuosiin nähden.	Tavoite toteutui täysin.
2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoa vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	48,8 M€	34,0 M€	Hannu Penttilä	Kerrostaloontteja myytiin 2018 10 kpl, rivijä pientaloontteja 52 kpl sekä työpaikkaontteja ja tontinosa 22 kpl.	38,2 milj. euroa	Tavoite toteutui täysin.
3. Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, korkoriski duraatiolla mitattuna ei kasva, nettolainanotto budjetin mukainen	Korkomenot 3,9 milj., duraatio 0,751	Korkomenoennuste 3,9 milj., duraatio 0,751 tai korkeampi	Martti Lipponen Raportointivastuu: Pirjo van Nues	Rahoittajien kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen kaupunki nosti vuonna 2018 3 kpl pitkäaikaisia, kiinteäkorkoisia lainoja (EIB, Kuntarahoitus ja CEB), yhteensä 90 milj. euroa. Lisäksi lainoja, joissa oli nykyistä markkinatilannetta heikkommat ehdot, maksettiin enneaikaisesti pois 70 milj. euroa.	Korkomenot 2018 olivat n. 2,31 milj. euroa ja lainasalkun duraatio oli yli 1,5.	Tavoite toteutui täysin.
4. Tukipalvelujen tuotantotapojen selvittäminen sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä	Selvityksen tekemisen tilanne	Selvitystä ei ole tehty	Selvitys tehty	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Konsas: ICT-ulkoistuksen kilpailutus käynnissä. Tarjousvertailu toteutettu. Käsittely KH:ssa 03/2019	Selvitys on toteutettu, tarkoitetaan integraattorihankintaa, strategisen tietohallinnon suunnitelmaa ja liikkeenluovutussuunnitelmaa.	Tavoite toteutui täysin.
5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	35 %	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelma suunnitellaan niin, että kaupungin maiden osuus on strategian mukainen.	53 %	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemansuoduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä	50 %	80 %	Hannu Penttilä	Kaavoja on valmistunut enakoitua vähemmän. Isot asumisen kaavat, jotka tullaan hyväksymään tänä vuonna, sijoittuvat joukkoliikennevyöhykkeelle.	70 %	Tavoite toteutui osittain.
7. MAL-tavoitteet toteutuvat	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065 000 k-m ² / 4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta Uudispientaloja luvitaan 450/vuosi	159 600 k-m ² 2986 asuntoa	Keskimäärin: 266 250 k-m ² /vuosi ja 2400 asuntoa/vuosi 450	Hannu Penttilä	Vuoden lopun tavoitetta 250 000 k-m ² asumisen kaavaa ei saavutettu. Pientalolupia on myönnetty 190 kpl, yhteensä 277 talolle.	170 536 k-m ² Valmistuneita asuntoja on yhteensä 4533, joista 3994 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa ja 404 pientaloissa. Näiden asuinrakennusten lisäksi on 2 uutta asuntoa teollisuus- ja varastorakennuksissa. 277 kpl	Tavoite toteutui osittain.
8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 2,5 %	107 500 nousua arkivuorokaudessa	113 300 nousua arkivuorokaudessa	Hannu Penttilä	Vantaa edistää runkolinjojen käyttönottoa, suunnittelee Raide-Jokeri 3:a, kehittää joukkoliikenneinfraa ja liikennevalotauksia sekä edistää pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenkytkeä.	2018 arkivuorokautena tehtiin 129 684 nousua. (Mittarin lähtö- ja tavoitetasossa on ollut virheelliset luvut: oikea lähtötaso 123 328 ja tavoitetaso 129 571 nousua arkivuorokaudessa.)	Tavoite toteutui täysin.
9. Pysäköinti uudistuu	Kadunvarsipysäköinnin uudistaminen, pysäköintiyhtiön selvittäminen	kadunvarsipysäköinnin tulot: 0 €, ei pysäköintiyhtiötä	kadunvarsipysäköinnin tulot: 300 000 €, yhtö aloittanut toimintansa	Hannu Penttilä	Kadunvarsipysäköinnin maksullisuus aloitettiin 2.1.2018. Pysäköinnin toimivuutta ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tiiviisti. Pysäköintiyhtiön perustamisen mahdollisuuksia selvitetään ja suunnitellaan.	Pysäköintitulot olivat 116 814 euroa. Pysäköintiyhtiön toimintamallin selvittely on edelleen käynnissä.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
10. Ekologiset viher yhteydet säilyvät	Tärkeimmät ekologiset yhteydet selvitetään	Selvitystä ei ole tehty	Selvitys tehty	Hannu Penttilä	Selvitys valmistunut. Ratkaisut tehdään yleiskaavassa.	Selvitys tehty.	Tavoite toteutui täysin.
11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030	Hiilineutraalin Vantaan tiel kartta laaditaan vuoden 2018 aikana	Ei suunnitelmaa	Suunnitelma laadittu ja hyväksytty, toimenpiteet käynnistetty	Hannu Penttilä	Resurssivisauden tie kartta hyväksytty.	Toimenpiteet käynnissä.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Lisämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
12. Kaupungin työllisyystilanne kehittyvä parhaiten pääkaupunkiseudulla	Vantaan työttömyysaste laskee	12,2 %	Työttömyysaste on alle 10 %	Jaakko Niinistö	Asiakkaiden ohjausprosesseja on tehostettu, kuntouttavan työtoiminnan paikkoja on lisätty, valmennustalojen toimintaa uudistettu ja yritysryhdykkipaneelien määrä on kaksinkertaistunut. Ks. edellä.	8,7 % Työttömyysaste 12/2018 (ero lähtötasoon 12/2016) Vantaa 8,7 % (-3,5 %-yksikköä) Espoo 7,9 % (-2,4 %-yksikköä) Helsinki 9,3 % (-3,1 %-yksikköä)	Tavoite toteutui täysin.
	Työttömyysasteen muutos vuodessa prosenttisyyskokoina verrattuna Helsinkiin ja Espooseen	Vantaa 12,2 % Espoo 10,3 % Helsinki 12,4 %	Työttömyysasteen lasku prosenttisyyskokoina on suurempi kuin Helsingissä ja Espoossa				
	Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos vuodessa prosentteina (%) verrattuna Helsinkiin ja Espooseen	Vantaa 20 173 998 euroa Espoo 19 472 189 euroa Helsinki 60 605 236 euroa	Kehitys on myönteisempää kuin Espoossa ja Helsingissä				
	Puolitetaan nuorisotyöttömyys TS-kauden aikana	1 454	1 272				
13. Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysypäristö	Yritysten, kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrä	Yrityksiä: 10 915 Kansainvälisiä yrityksiä: 605 (2014) Työpaikkoja: 109 779 (2015)	Yritysten lukumäärän kasvu 1,5 %, kansainvälisten yritysten määrän kasvu 2 %, työpaikkojen määrän lisäys 1,5 %	Jose Valanta	Yritysten ja kv-yritysten osalta kehitys on ollut muun pääkaupunkiseudun tasoa, mutta sen sijaan työpaikkojen määrän kasvu on ollut Vantaalla nopeinta.	Yrityksiä: 11 484 (Q2/2018) Kansainvälisiä yrityksiä: 622 (2015) Työpaikkoja: 110 784 (2016)	Tavoite toteutui täysin.
14. Valmistellaan valtuustokauden mittaiset yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet yhteistyössä elinkeinopalveluiden, sivistystoimen, koulujen ja oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kanssa	Toimenpiteet laadittu ja otettu käyttöön	Alustavaa pohjatöitä tehty	Toimenpiteet laadittu ja valmiit käyttöön otettavaksi	Jose Valanta	Vantaalle on rakennettu yhteistyössä kaupungin toimialojen, oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kesken yhteinen yrittäjyyskasvatussuunnitelma.	Työ on valmis.	Tavoite toteutui täysin.
15. Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjiä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisalustoja yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vahvistamiseksi	Kehittämisalustat toiminna	Alustavat toimijat ja yhteistyökumppanit tiedossa	Kehittämisalustojen yhteistyö aloitettu ja toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta	Jose Valanta	Vantaalle on tunnistettu ja käynnistetty kaikkiaan neljä yrityksiä, oppilaitoksista ja kaupungin toimijoista koostuvaa yrittäjyysalustaa. Tavoitteet on kirjattu myös osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista.	Työ on valmis.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuushenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
16. Ikäntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	Omassa kodissa asuvia 92,7 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä	Omassa kodissa asuu 93,0 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä	Jukka T. Salminen	Ikäihmisten kotona asumista on tuettu lisäämällä tehokuntoutuksen paikkoja sekä aloittamalla kuntouttavan päiväsaalan ja geriatrisen vastaoston yhteisen poliklinikamallin kehittäminen. Tehokuntoutuksen tarjonta purkaa myös Vantaan sairaalan Jonotilannetta. Vanhusten ja vammaisten asumispalveluihin ohjautumisen prosessin kehittäminen on aloitettu luomalla yhteisiä toimintatapoja. Geropsykiatrisen toiminnan kehittäminen jatkuu HUS:n kanssa. Psykogeriatrisen yhteisosaston sairaansijamäärä kasvoi viidestä seitsemään. Kotona asuvien vanhusten yksinäisyyden kokemusten selvittämiseen on tehty esitys toimintamallista. Kotikuntoutustoimintaa ja vanhusten päivätoiminnan osapäiväryhmätoimintaa on kehitetty edelleen. Tehokuntoutuspaikkoja otettu lisäkäyttöön Korson vanhustenkeskuksen 1. kerroksessa. Tavallista palveluasumista on kehitetty.	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta on 93,1 % (31.12.2018).	Tavoite toteutui täysin.
	Ikäntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy	- Palvelutarpeen arviointi uusille 75 vuotta täyttäneille asiakkaille keskimäärin 7 vuorokaudessa - Asiakas saa tarvittavat kotihoidon palvelut heti päätöksen jälkeen - Pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan ei yli 3 kk odottaneita asiakkaita	Ikäntyneiden määrän kasvusta huolimatta odotusajat palveluihin eivät kasva vuoden 2016 lähtötasosta		Palveluihin pääsystä viimeisin tilastotieto on ajalta 9-12/2018, jolloin palvelutarpeen arviointi toteutui keskimäärin 5 vuorokaudessa ja pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan yli 3 kk jonottaneita ei ollut. Tarvittaessa on ostettu lisäpaikkoja yksityisiltä palveluntuottajilta.		

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
17. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Huostaanottojen tarve vähenee	Huostaanotettuna 0,18 % Vantaan 0-17-vuotiaista	Huostaanotettuna vähemmän kuin mittarin lähtötaso vuoden 2016 lopussa	Jukka T. Salminen ja Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Jukka T. Salminen	Perhepalvelujen tulosaluelalla on jatkettu pitkäjänteistä kehittämistyötä sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittämiseksi sekä vakiinnutettu 2017 tehdyn organisaatiomuutoksen mukaista palvelurakennemuutosta. Tavoitteena on muuttaa painopiste korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä. Tavoitteiden tukemiseksi on mm. päätetty perustaa perhesosiaalityön yksikkö ja kehittää monialaista palvelutarpeen arviointia. Perhesosiaalityön kohderyhmänä ovat erityisen tuen tarpeessa olevat lapsiperheet. Lastensuojelun avohuollossa toteutettiin systemisen lastensuojelutyön pilotointi ja toimintamalli päätettiin vakiinnuttaa pysyväksi toiminnaksi. Perhepalvelut osallistui lapsiperheiden palveluiden muutosohjelma LAPEn sen päättymiseen asti. Vantaalla toteutetuista perhekeskuspiloteista saatiin kokemuksia, joita hyödynnetään perhekeskustoiminnan kehittämisessä Vantaalla jatkossa.	Vuoden 2018 aikana huostaanotettiin 94 lasta, joka on 0,2 % Vantaan 0-17-vuotiaista	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
18. Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta- ja arviointia	Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien kokeilu ja käyttöönotto	Ei toteutumisarviointia vuodelta 2016	Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien lukumäärä ja raportointi.	Apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Jaakko Niinistö	2018 osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kartoitus toimialoilta: Kyselyssä raportoitin sähköiset ja kasvokkaiset osallistavat menetelmät ja prosessit sekä osallistujamäärä. Kartoitus toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista tehty. Kartoituksen tuloksen analysointi ja viestiminen Vautsissa.	Kahdessa osassa (5/18 ja 12/18) toteutettu kartoitus toimialoilte. Kasvokkaisia 432 ja sähköisiä 45. Toimialat raportoivat vuodelta 2018 108 prosessia tai kokonaisuutta, joihin asukkaat saivat osallistua ja vaikuttaa. Niissä käytettiin 45 kertaa sähköistä menetelmää ja 432 kertaa kasvokkaista menetelmää. Monelta tulosalueelta ei saatu lainkaan raportointitietoja, joten luvut eivät anna luotettavaa kokonaiskuvaa osallisuustyön määrästä.	Tavoite toteutui täysin.
	Seurantamenetelmien kehittäminen, jotka mahdollistavat myös vertailun muiden kuntien välillä	Osallistumisen laatua ja määrää ei juurikaan mitata	Mittarit ovat käytössä		Muiden kuntien tilannetta tiedusteltu, mittareita ei ole tai ne ovat hyvin hajanaisia. Osallisuuden arviointi -työpaja vedetty kuntademokrataverkostossa. Kartoitettu eri seuranta- ja mittareiden tarkoituksenmukaisuutta ja linjattu jatkoa.	Sisäinen kartoitus tehty, osallisuusprosessien määrää mitataan. Kuntalaisten tytyväisyyttä osallistumismahdollisuuksiin kartoitetaan asukasbarometrin yhteydessä vuodenvaihteessa. Mittarit ovat käytössä ja työ kuntien välisen vertailtavuuden edistämiseksi jatkuu Kuntaliiton johdolla.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
19. Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat toteutuvat	Ei toteutumisarviointia vuodelta 2016	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2018 aikana: - osallistuu TE-toimiston kielten koulutukseen 80 % - oma vuokrasopimus 70 % - työllistynyt 12 %	Elina Lehto-Häggroth, Jaakko Niinistö ja Jukka T. Salminen	Kotoutumisen onnistumista seurataan pakolaisten ja paluumuuttajien osalta maahanmuuttajapalveluissa luodulla mittarilla. Kotoutumissuunnitelmat on laadittu koto-lain edellyttämässä aikarajassa suunnitelmallisesti. Maahanmuuttajapalvelujen sosiaaliohjauksessa ja sosiaalisuudessa tuetaan kotoutumistoimia asiakkaiden henkilökohtaisilla tapaamisilla, tsempparitönnän työntehtäjien avulla ja järjestöyhteistyöllä. Asiakasluvassa korostuu moninaiset pakolaisuudesta johtuvat traumat, jotka asettavat haasteen kotoutumisen onnistumiselle. Monikulttuurisuussuunnitelman puitteissa tapahtuva järjestöyhteistyö ja siihen liittyvät kotoutumistoimenpiteet mm. Arrival Cities- ja Tsemppataan yhdessä-hankkeissa - Hygieniapasseja suoritettu 17 kpl - Hakutyöopaja ammatilliseen koulutukseen 53 osallistujaa	Seuranassa on 303 vuonna 2016 MAP:n asiakkaiksi tulleita työkäisiä asiakkaita, joista: - 86 % on osallistunut TE-toimiston suomen kielen kursseille tai muuhun suomen kielen opetukseen. Lisäksi 36 % on osallistunut Vantaan aikuisopiston starttikurssille - 91 % asuu omassa asunnossa - 12 % on työllistynyt. Osa työllistyneistä on muuttanut työn perässä toiseen kuntaan. Vahva kumppanuusverkosto ja yhdistykset maahanmuuttoon liittyen. 269 opiskelijaa Varian maahanmuuttaja-tutkinnon osakoulutuksissa	Tavoite toteutui täysin.
20. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisääminen vapaa-ajan tulosalueiden ja kolmannen sektorin välillä yhteistyötä tiivistämällä	Ammatillisen koulutuksen ja kieliohjaintojen yhteistyömallin piirissä olevien maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä	Yksittäisiä opiskelijoita	Muutamassa pöytäryhmässä 100 opiskelijaa	Elina Lehto-Häggroth	Kerhotoiminnan järjestäminen, hankerahoituksen ym. lisäresurssien hyödyntäminen aiempaa monipuolisemman kerhotoiminnan mahdollistamiseksi.	Yhteensä yhteistyössä järjestettyjä kerhoja 46 kpl. OKM on myöntänyt kerhotoiminnan järjestämiseen 220 000 € lukuvuodelle 2018-2019.	Tavoite toteutui täysin.
21. Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat	Käyttäjien tyytyväisyys-% toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa, mittareita kehitetään talousarviovuoden aikana	71 % kokee olosuhteiden parantuneen	80 % kokee olosuhteiden parantuneen	Hannu Penttilä	Vuoden 2018 sisäilmakorjauskohteiden työohjelma ja laadunvarmistusmalli on laadittu. Sisäilmakysely on toteutettu.	Annetun palautteen perusteella vain 32 % kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustulos kärsi alhaisesta vastausprosentista. Vastausten perusteella on arvioitava onnistuminen ainoastaan yhdessä koulussa ja kahdessa päiväkodissa, vaikka merkittäviä korjaustoimia tehtiin vuoden aikana näiden lisäksi yli kymmenessä kohteessa. Siten kyselytulos ei anna oikeaa kuvaa kokonaistilanteesta, joka on kohteista saadun tiedon perusteella parempi.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
22. Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistunut käyttöönotto	Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönotto toteutuu suunnitellusti	Päätökset uusiin asiakas- ja potilastietojärjestelmiin siirtymisestä tehty	Käyttöönotto toteutunut suunnitelluissa toiminnoissa	Jukka T. Salminen (Apotti) ja Elina Lehto-Häggroth (varhaiskasvatuksen järjestelmä)	Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä: Prosesseja on läpikäyty ja uudistettu ennakoivasti. Apotti: Apottiin käyttöönoton valmistelua on jatkettu Apotti-hanketoimistossa. Valmisteluun ja kehittämistyöhön on osallistuttu aktiivisesti koko toimialalla. Apotti Oy:n kanssa on sovittu sisällön katseleminen ja hyväksymistapausten toteuttamisesta. Järjestelmän koulutussuunnitelma valmistui keväällä ja ensimmäiset kouluttajien koulutukset käynnistyivät elokuussa, henkilöstön koulutukset järjestettiin suunnitelmien mukaisesti. Käyttöönoton edellytyksiä on toimialalla valmisteltu, mutta marraskuussa järjestelmä ei ollut käyttövalmis. Käyttöönottoa siirrettiin toukokuulle 2019.	Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä: markkinaoikeuden myöntäminen päätös tehty 19.11.2018 ja järjestelmän käyttöönotto aloitetaan vaiheittain arviolta syys-lokakuussa 2019. Apotti: Järjestelmän käyttöönottoa valmistellaan edelleen. Apottiin käyttöönottoajaksi sovittu 10.5.2019	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
23. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistuen	Uudistuksen valmistelu lainsäädännön edellyttämällä tavalla vantaalaisten etu turvaten	Lakiuudistukset valmistelussa	Uudistus valmisteltu lainsäädännön edellyttämällä tavalla	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Hanna Ormio	Työryhmä jatkaneet toimintaansa ja toimittaneet maakunnasta pyydytyjä tietoja. Lainsäädännön seuranta. Tilannekatsaukset edunvalvontatoimikunnassa, kaupungin YTR:ssä, valtuuston iltakoulussa, kh:n iltakoulussa. Organisointi yhdistetty huhtikuussa 2018 organisaatiouudistuksen yhteyteen.	Lainsäädäntöä ei hyväksytty vuoden 2018 loppuun mennessä. Kaikki maakunnan vuoden aikana edellyttämät tiedot toimitettiin.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
24. Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen	Robotiikan oppimiskeskus aktiivisessa toiminnassa	Robotiikan oppimiskeskusta ei ole	Esiopetuksessa olevat lapset ovat saaneet leikillisiä kokemuksia tutustuessaan koodaamiseen ja robotiikkaan päiväkodissa tai Robotiikan oppimiskeskuksessa. Varhaiskasvatuksen gurutopagogit ovat saaneet koulutusta Robotiikan oppimiskeskuksessa. Ryhmät vähintään 2/3 koululista ja oppilaitoksista on vierailut robotiikkakeskuksessa	Elina Lehto-Häggroth	Robotiikan oppimiskeskus on toiminnassa.	ESIOPETUS: Ryhmiä on yhteensä 170, joista esiopetuksen kyselyyn vastanneista 79 %:ssa lapset ovat saaneet kokemuksia leikillisestä ohjelmoinnista ja robotiikasta. Gurupedagogit (16 hlö) ovat saaneet koulutusta Robotiikan oppimiskeskuksesta. PERUSOPETUS: Koulutusta ja aktiivista toimintaa ryhmille on tarjottu lokakuun alusta alkaen. Erilaisissa työpaikoissa on käynyt noin 120 oppilasta ja koulutuksiin on osallistunut 50 opettajaa. Tämän lisäksi on järjestetty kolme avointa luentoiltaa sekä useita erilaisia robotiikan demoja ja opastuksia.	Tavoite toteutui osittain.
	Esiopetus ja kirjasto sitoutuvat tavoitteelliseen pedagogiseen yhteistyöhön: Yhteistyössä on aloitettu vähintään yhden kirjaston valitseman oppimiskokonaisuuden osallistumisen käyttö. Malli on tuotettu Kumous-kokeilussa	Malli on kehitetty esiopetuksen ja kirjaston yhteistyössä ja se on valmis käyttöön otettavaksi	Eskari Loves Kirjasto -malli käytössä ja osana kirjaston ja esiopetuksen vakintunutta toimintaa		Esiopetustyhmiä ovat kirjanneet toimintasuunnitelmiinsa kirjastovierailun ja osa on jo ehtinyt toteuttaa vierailun.	Optaan mitä vaan! -malli käytössä ja osana kirjaston ja esiopetuksen vakintunutta toimintaa	
	Kehittävän palautteen mallin arviointitiedon hyödyntäminen varhaiskasvatuksen kehittämisessä.	Arviointityö on valmisteluaiheessa	Arviotietoa hyödynnetään varhaiskasvatuksen kehittämisessä		Ensimmäiset tiedot on saatu ja tuloksia on esitelty Leikkien liikkumaan ohjausryhmässä, Vasu-infoissa, tulosaluepäivässä, kehityksen ja oppimisen tuen kehittämissäpäivässä sekä varhaiskasvatuksen johtoryhmässä	Kehittävän palautteen tuloksia käytettiin tuloskortin 2019 tavoitteiden asettelussa erityisesti vähän liikkuvien lasten osalta.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
	Vuoden 2018 aikana toteutettavien arviointien tulokset (digitaalisen oppimisen seurantatutkimus, PKS-arviointi, opetussuunnitelmien vaikuttavuuden arvioinnit, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelija-arviointi)	Uudet opetussuunnitelmat otettu käyttöön	Arviointien tulokset osoittavat opetus- ja arviointimenetelmien kehittyneen opetussuunnitelmien mukaisesti. Toimintaa on kehitetty tutkimustuloksia hyödyntäen		ESIOPETUS: Tablettitutkimus vuosina 2015-2018. PERUSOPETUS: PKS-yhteistyö ei toteutunut oppimisen arviointitutkimuksen kilpailuttamisessa. Vantaan oma oppimisen arviointia koskeva kilpailutus on käynnissä. Oppimisen arviointitutkimuksen tulokset saadaan vasta 2/2019. Vantaalta oli viisi koulua Karvin otantatutkimuksessa, jossa kartoitettiin uuden opetussuunnitelman implementointia. LUKIOKOULUTUS: Digitaalisen oppimisen seurantatutkimuksen loppuraportin mukaan opetusta on kehitetty siihen suuntaan, että se tukee opiskelijoiden digivalmiuksia ja valmistautumista sähköiseen ylioppilaskokeeseen. Lukiokoulutuksen opiskelija-arviointi toteutettiin helmikuussa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toimesta otantana yhdessä Vantaan	ESIOPETUS: Tutkimus osoitti, että tabletti on pedagogisena välineenä esiopeutuksen käytössä. Tutkimuksen tulokset vahvistavat valittua kehityssuuntaa, jossa keskeistä on lasten tasavertaisen mahdollisuuksien edistäminen henkilöstön osaamista lisäämällä ja ajamukaisten puitteiden tarjoamisella. PERUSOPETUS: Tulosten mukaan opetusmenetelmät ovat monipuolistuneet, mutta suoraa yhteyttä oppimistuloksiin ei voida osoittaa. Osallisuus koettiin merkitykselliseksi ja se paransi sitoutumista, vastaavasti haastavimpana koettiin laajalaisen osaamisen toteutus.	
						LUKIOKOULUTUS: Digitaalisen oppimisen seurantatutkimuksen tulokset osoittavat opetusmenetelmien kehittyneen. KARVIN arvioinnin tuloksia ei vielä ole julkaistu. PKS-yhteistyönä suunniteltua arviointia ei toteutettu, koska sopivaa toteuttajaa ei löydetty kilpailutuksen pohjalta. RKT: Edellä oleva koskee myös ruotsinkielistä perusopetusta ja lukioita. Ruotsinkielinen perusopetus on osallistunut myös Fyrenin oppimistuloksia ja opetussuunnitelman toteutumista koskevaan arviointiin.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
25. Uuden oppimisen edellyttämien verkkojen ja konekannan uusiminen turvataan	Uusitun laitekannan määrä	Vuonna 2014 hankittu laitekanta	Laitekannan uusiminen aloitetaan vuoden 2017 loppupuolella ja hankintoja täydennetään seuraavina vuosina	Martti Lipponen Raportointivastuu: Tietohallintojohtaja	Normaalin leasing-kierron mukaiset toimenpiteet: laitekantaa muokattu tarpeen mukaisesti ja laitekantaa lisätty budjetin puitteissa	Vuonna 2017 laitekantaa kasvatettu 13 500 Chrome-työaseman avulla, olemassa olevan laitekannan päälle. 2018 Leasing-laitekanta kasvoi 4,6 %	Tavoite toteutui täysin.
26. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan	Sukupuolittaisen budjetoinnin pilotti	Sukupuolittaisen budjetoinnin toimintatapaa ei ole	Sukupuolittaisen budjetoinnin pilotti on toteutettu	Jaakko Niinistö ja Elina Lehto-Häggroth (pilotti kirjastopalveluissa)	Kirjaston toiminta analysoitu sukupuolittaisen budjetoinnin näkökulmasta.	Pilotti on toteutettu. Myös muille tulosalueille sopiva työkalu ja toimintatapa esitellään loppuraportin yhteydessä.	Tavoite toteutui täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
27. Tikkurilan toimitalohanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnittelu käynnistetty	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Hannu Penttilä	Tarveselvitys/hankesuunnitelma on hyväksytty kh:ssa 11.12.2017. Yleisjaosto päätti 12.3.2018 toimintaohteet Kiinteistö Oy Vantaan kauppataloa ja VTK Kiinteistöt Oy:tä koskien. Kiinteistö Oy Vantaan kauppatalo on tehnyt hankintapäätöksen rakennuttajakonsultista ja valitun konsultin kanssa on allekirjoitettu sopimus. Kaavavalmisteluun yhteydessä on huhtikuussa järjestetty 3 vuorovaikutustilaisuutta asukkaille, luottamushenkilöille ja henkilöstölle. Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 palautti asemakaavan muutosluonnosehdotuksen uudelleen valmisteluun. Asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä. Toimitilan pysäköinti- ja liikkumisselvitys on käynnissä. Vanhan toimitalon purku-urakan valmistelu on käynnissä.	Hankkeen suunnitelmat ovat edenneet ja asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
28. Hallittu sote- ja maakuntaudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla	Kunta 10: Päätöksenteon oikeudenmukaisuus ja sosiaalinen pääoma	3,32 ja 3,82	3,32 ja 3,82	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Muutosjohtamisen ja muutoksykykkyyden tukea tarjolla. Oikea-aikainen viestintä.	3,25 ja 3,84	
29. Osamisen johtaminen on systemaattista	Oppimistypäivät	27 032	28 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Osuman aktiivinen käyttö ja ohjaus.	41 756	
30. Henkilöstön itsenjohtamistaidot kasvavat	Kunta 10: työyhteisötaidot / tavoitteellisuus	3,92	3,95	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Taitojen valmentamista osana esimiesvalmennuksia ja työyhteisövalmennuksia ja arviointia osana tulos- ja kehityskeskusteluja.	3,91	
31. Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-% eVälke-keskusteluja käytetty	4,52 87 %	4,4 90 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Työterveyshuollon ja työhyvinvointiasiantuntijoiden toimenpiteet pitkittyvien poissaolojen hallinnassa.	4,71 % 87 %	

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10

Yleishallinto yhteensä

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 791	0	2 791	4 861	-2 071
Menot	-29 191	984	-28 207	-26 065	-2 142
Toimintakate	-26 400	984	-25 416	-21 204	-4 212

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 174 prosenttisesti ja toimintakulut 92 prosenttisesti. Tulojen talousarvion ylitys johtui osakkeiden myyntivoitoista. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan 4,2 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10

Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Nelli Jääskeläinen

Puheenjohtaja: Tapani Salmi

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	714	0	714	345	369
Menot	-1 037	0	-1 037	-468	-569
Toimintakate	-323	0	-323	-123	-200

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toimittaa kuntavaalit, eduskuntavaalit, tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu kaupunginvaltuuston toimikaudekseen 2017–2021 valitsemat viisi jäsentä ja kahdeksan varajäsentä. Vuonna 2018 toimitettiin presidentin vaali. Keskusvaalilautakunta kokoontui neljä kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan talousarvion tulot toteutuivat 48 prosenttisesti ja menot toteutuivat 45 prosenttisesti, sillä presidentin vaalin toinen kierros jäi toteutumatta. Keskusvaalilautakunta käytti ylijäämää vuoden 2019 eduskuntavaalien ja europarlamenttivaalien valmisteluun.

10 20**Kaupunginvaltuusto****Vastuhenkilö: Ritva Viljanen****Puheenjohtaja: Antti Lindtman**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 184	0	-1 184	-1 134	-50
Toimintakate	-1 184	0	-1 184	-1 134	-50

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokouksia pidettiin vuoden 2018 aikana 11 kappaletta. Valtuustovaliokunta kokoontui kuusi kertaa, selostustilaisuuksia pidettiin 11 ja iltakouluja kolme. Lisäksi valtuusto piti syyskuussa yhden päivän seminaarin sekä kahden päivän valtuustoseminaarin toukokuussa.

Toukokuussa Vantaalla järjestettiin pääkaupunkiseudun valtuustojen yhteinen kokous, jossa laadittiin lausunto maakunta- ja sote-uudistuksesta. Kaikki valtuustot pitivät samassa yhteydessä myös omat kokouksensa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston osalta talousarvion toteuma oli 96 prosenttia.

10 30**Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus****Vastuhenkilö: Helena Hyvönen****Puheenjohtaja: Pietari Jääskeläinen**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2	-2
Menot	-524	-5	-529	-449	-80
Toimintakate	-524	-5	-529	-448	-82

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Kokouksia on vuoden aikana ollut tarkastuslautakunnalla yhteensä seitsemäntoista. Arviointikertomus vuodelta 2017 hyväksyttiin lautakunnassa 2.5.2018.

Yhteistyössä tilintarkastajan kanssa lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa. Vastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle huhti- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2017–2021 yhteensä 11 jäsentä. Lautakunta 2017–2021 ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana ei ollut lisätoimeksiantoja tilintarkastustoiminnassa. Tarkastuslautakunta teki Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n kanssa tehtyjä sopimuksia koskevan lisäarvioinnin vuonna 2018. Talousarvion menojen alitus oli 15 prosenttia.

10 40

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen

Puheenjohtaja: Sari Multala

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 077	0	2 077	4 515	-2 438
Menot	-12 043	1 069	-10 974	-9 638	-1 337
Toimintakate	-9 967	1 069	-8 897	-5 123	-3 774

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2018 aikana 21 kertaa. Lisäksi järjestettiin kuusi kaupunginhallituksen iltakoulua. Kaupunginhallituksen yleisjaosto piti 8 kokousta.

Kaupunginhallitus asetti 7.5.2018 § 6 organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamiseksi Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnan, jonka tehtävänä on

- 1) arvioida kaupungin poliittisen päätöksentekorakenteen muutostarpeita,
- 2) arvioida kaupungin viranhaltijaorganisaation muutostarpeita,
- 3) arvioida valmisteilla olevan maakunta- ja sote-uudistuksen vaikutukset kunnan päätöksenteko- ja organisaatiorakenteeseen
- 4) seurata maakunta- ja sote-uudistuksen toteutusta.

Toimikunta työskentelee kaupunginhallituksen toimikauden loppuun (31.5.2019) saakka. Vuoden 2018 aikana toimikunta piti 7 kokousta ja antoi kaupunginhallitukselle linjauksensa uuden Vantaan toimialoista. Työ jatkuu vuonna 2019.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen talousarvion menojen toteuma oli 88 prosenttia.

10 50**Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset****Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen****Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-14 402	-80	-14 482	-14 376	-106
Toimintakate	-14 402	-80	-14 482	-14 376	-106

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle, KatuMetro- tutkimusohjelmalle sekä Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Lisäksi määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen (seututieto) ja kaupunkitutkimusinstituutin kustannukset ja Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutuma oli 99 prosenttia.

11**Kaupunginjohtajan toimiala****Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen****Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 333	0	2 333	2 843	-510
Menot	-20 114	-60	-20 174	-18 741	-1 432
Toimintakate	-17 781	-60	-17 841	-15 899	-1 942

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Kaupunginjohtajan toimiala sisältää yleisjohton, kaupunginkanslian, sisäisen tarkastuksen, taloussuunnittelun, henkilöstökeskuksen, elinkeinopalvelujen ja viestinnän tulosalueet.

Kaupunginkanslian tulosalue vastaa

- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta,
- kaupungin yhteisistä ja kaupunginjohtajan toimialan lakiasioista,
- valmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä,
- käänköspalveluista,
- yleisten vaalien järjestelyistä, kaupunkitason turvallisuus- ja valmiusasioista,
- kaupunginjohtajan toimialan keskitetyistä hallintopalveluista ja
- tehtäväaluettaan koskevien kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Kaupungin tietosuojavaltuutettu aloitti toimintansa tammikuussa 2018 ja loi monia käytänteitä ja ohjeistuksia yhdessä kaupungin tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmän kanssa uuden tietosuojadirektiivin vaatimalla tavalla.

Kaupunginjohtaja päätti 27.4.2018 § 30 perustaa Uusi Vantaa -projektin, joka koostuu kahdesta osa-alueesta:

- 1) Maakunta- ja sote-uudistuksen Vantaan valmistelu sekä kasvupalveluiden valmistelu, jossa selvitetään maakuntaan siirtyvät toiminnot ja resurssit sekä muutoksen vaikutukset jäljelle jäävään organisaatioon ja karotetaan maakunnan ja kaupungin yhdyspinnat sekä valmistellaan niihin erilaiset toimintamallit. Lisäksi projektissa tuotetaan maakunnan vaatimat selvitykset.
- 2) Uuden Vantaan valmistelu, jossa valmistellaan organisaatiomuutosta, selvitetään kaupungin tukipalveluiden uudelleenorganisointia sekä linjataan kaupungin toimitilahanketta muutosjohtamisen ja toimintojen sijoittumisen näkökulmasta.

Projekti päättyi 31.12.2019.

Päätös korvasi kaupunginjohtajan aikaisemman päätöksen (6.2.2017 § 10) kaupungin sisäisestä varautumisesta maakunta- ja sote-uudistukseen. Hallintojohtaja vastaa projektin ensimmäisen osuuden eli maakunta- ja sote-uudistuksen sekä kasvupalveluiden valmistelun koordinoinnista. Kaupunginkanslia on myös aktiivisesti osallistunut uuden Vantaan valmisteluun niin kokonaisuutta johtavalle muutosjohtoryhmälle kuin Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnallekin.

Presidentinvaalien järjestämistä varten luottamushenkilöille järjestettiin 7 koulutusta, joihin osallistui yhteensä 375 henkilöä.

Kaupungin henkilöstölle järjestettiin neljä koulutustilaisuutta eri aiheista (hallintosääntöä, tietosuojalainsäädäntö, Uusi Vantaa -tukipalvelutyöpajat). Niihin osallistui yhteensä 76 henkilöä.

Kaupunginkanslian vuoden 2018 talousarvion toteuma oli 95 prosenttia.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Tarkastustyön vuosisuunnitelma toteutui suunnitellusti. Sisäisen tarkastuksen talousarvio alittui.

Taloussuunnittelun johdolla valmistui vuoden 2018 aikana kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma, jota valmisteltiin yhdessä toimialojen kanssa. Kaupunkitutkimusyhteistyötä edistettiin pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken mm. postdoc-yhteistyön ja kaupunkitalousprofessorin osalta. Vuonna 2018 jatkettiin uuden Kompassi-raportointijärjestelmän kaupunkitasoista käyttöönottoa ja koulutusta. Uuden hankesalkkujärjestelmän käyttöönotto valmistui. Talousarvion menojen toteuma oli 93 prosenttia.

Henkilöstökeskuksen käyttösuunnitelman 2018 toteutuma: menot 97 prosenttia ja tulot 109 prosenttia. Tulojen ylitys aiheutuu työterveyshuollon palveluiden voimakkaasta kasvusta työterveysliiketaloksesta ja työterveyspalveluihin liittyvistä Kela-korvauksista.

Vuoden 2018 toiminnan keskeisimmät muutokset

- Viiden sairauspoissaolopäivän kokeilu varhaiskasvatuksessa, kaupunginjohtajan ja konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla.
- Tuunattu työ on aktiivisesti käytössä.
- Osuma-koulutuksenhallinta -järjestelmän 1. käyttöönotto vuosi meni erinomaisesti: uuteen järjestelmään saatiin kirjattua lähes 25 prosenttia enemmän oppimistyyppisiä kuin aiemmin.
- Tutka -työturvallisuusjärjestelmän käyttöönotto 1.1.2018 sujui hyvin ja järjestelmä on ollut aktiivisessa käytössä.
- Metropolia -yhteistyössä vaikuttavuuden teemavuosi ja uusi kumppani osaamisen johtamisessa ja henkilöstökoulutuksissa on Amiedu. Yhteistyö alkaa 1.1.2019.
- Tehtiin konserniyhtiöiden hallitus- ja toimitusjohtajatyöskentelyn arviointityökalu ja toteutettiin arviointi viidelle, kaupunkikonsernin merkittävimmälle yhtiölle.
- Valmisteltiin pks-yhteistyönä hr- ja palkanlaskentajärjestelmän versiopäivitystä.
- Otettiin käyttöön mobiilipalkkalaskelma.
- Määriteltiin ja saatiin kilpailutukseen uuden työvuorosuunnittelun järjestelmä.
- Rekrytointijärjestelmä uusittiin syksyn 2018 aikana ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön 2.1.2019 alkaen.
- Valmisteltiin vuoden 2019 alusta alkavaa Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien osaaminen käyttöön Suomessa –hanketta, johon saatiin OPH:n rahoitus 1,5 vuodeksi.

Elinkeinopalvelujen tulosalue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden kehittämisestä, elinkeino- ja kansainvälistymispoliittikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä. Vuoden 2018 osalta elinkeinopalvelujen tulosalueelle kuului yritysten toimintaympäristön kehittäminen, toimivien sijoittumispalveluiden kehittäminen ja ylläpitäminen sekä metropolialueen kilpailukykystrategian toteuttaminen. Lisäksi tulosalueen tehtäviä olivat yritysten neuvontapalvelut, matkailun kehittäminen sekä yritystoimintaa kehittävän ystävyyskaupunkitoiminnan edistäminen erityisesti Jinanin kaupungin kanssa.

Vuonna 2018 aloitettiin tulosalueen vastuulla olevan kaupungin uuden elinvoima- ja vetovoimaohjelman laatiminen. Sen ohella Vantaa osallistui tulosalueen johdolla kuuden suurimman kaupungin yhteisen 6Aika-hankkeen toteuttamiseen, Uia (Urban Innovative Action) -hankerahoituksen suunnittelun ja hakemiseen Euroopan komissiolta, kaupungin matkailunkärkien kirkastamiseen ja markkinointiin erilaisissa tilaisuuksissa yhdessä seudullisen matkailuverkoston kanssa, yritysten sijoittumispäätösten edistämiseen, yrityskiihdyttämö Turbiinin ja alkavien yritysten yhteistyötila Kiitoradan toimintaan sekä erilaisten tapahtumien toteuttamiseen, alueellisen klusterimallin rakentamiseen, vantaalaisen yrityskasvatus-mallin ja elinkeinopäivän toteuttamiseen. Lisäksi tulosalue osallistui Uudenmaan erillisratkaisua koskevan kasvupalvelu-uudistuksen valmistelutyöhön.

Tulosalueen toimintamenot alittivat talousarvion, mikä johtui pääosin henkilöstömenojen toivottua alhaisemmasta toteumasta ja säästöistä hanketoiminnassa.

Viestinnän digitalisoinnissa edettiin uudistamalla sisäinen intranet osaksi O365-ympäristöä. Sosiaalisen median hallintaan hankittiin alusta ja Vantaa.fi-sivuston uudistamiselle määriteltiin visio. Uutiskirje laajennettiin kaikille suuralueille sekä ruotsinkielisiin palveluihin ja tiedotejakelusta tehtiin sopimus uuden toimittajan kanssa. Brändinhallinta vahvistui, kun yhteistyö uusien viestintä- ja markkinointipalvelujen kaupunkitasoisten puitesopimus-kumppanien kanssa käynnistyi. Markkinointiosaamista omassa organisaatiossa vahvistettiin. Asukaslehti jatkoi viiden numeron vuositahdilla ja henkilöstölehteä julkaistiin kolme numeroa. Viestinnän menot alittivat 18 prosentilla talousarvion.

Talousarvion toteutuminen 2018

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kaupunginjohtajan toimialan tulot ja menot. Talousarvioon nähden tulot ylittivät 0,5 milj. euroa ja menot alittuivat 1,4 milj. euroa. Tulojen ylittyminen johtui projektitoiminnan tuotoista. Menojen alittuminen johtui mm. palvelujen ostojen alittumisesta ja henkilöstösäästöistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaupunginjohtajan toimialan %-osuus koko kaupungin henkilöstöstä	1,7 %	1,6 %	1,6 %
Henkilöstökeskuksen järjestämät oppimispäivät	1 494	1 500	2 288
Työterveyshuollon kustannukset, euroa per työntekijä	347	365	383
Palkkalaskelmia per käsittelijä, 1 htv			
Muut sopimusalat (KVTES)	6 881	7 150	7 028
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	4 462	4 090	4 596
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	12,8	13,1	13,0
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	21,6	24,3	22,1
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	507	470	519
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	1 707	1 700	1 749

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaupunginvaltuuston kokoukset	11	11	11
alle 3h kokousten %	36,3	45,4	36,3
Kaupunginhallituksen kokousmäärät	22	21	21
Käännöstyöt	2 810	2 790	2 469
Viestinnän kustannukset, euroa per asukas	4,30	5,67	4,68

17**Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala****Vastuhenkilö: Martti Lipponen ja Jaakko Niinistö****Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	9 780	0	9 780	9 596	185
Menot	-89 570	-45	-89 615	-81 289	-8 326
Toimintakate	-79 790	-45	-79 835	-71 694	-8 141

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Hankintojen strategisen johtamisen mallin jalkauttamista jatkettiin mm. käymällä esittelemässä mallia toimialojen johtoryhmissä. Strategisten hankintojen tunnistamista ja koordinoitua varten on hankintakeskuksen vetämänä toiminut hankintojen kaupunkitasoinen koordinoitiryhmä. Vastuullisuusneuvottelukunnan ensimmäisen toimintakauden aikana on tuotettu YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukainen olennaisuusarviointi. Kiinteistönhallintajärjestelmä (KIHA) otettiin puhtauspalveluiden hallinnoinnissa käyttöön. Hankintasopimuksia on päivitetty vastaamaan Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen (GDPR) tietosuoja- ja tietoturva vaatimuksia.

Talouspalvelukeskus otti käyttöön robotiikan laskujen tiliöinneissä, reitityksessä sekä laskujen sisältövaatimusten tarkastamisessa ja arvonnäkökoirjausten oikeellisuuden valvonnassa.

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja toimi Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmän puheenjohtajana vuoden 2018 aikana. Monikulttuurisuussuunnitelma hyväksyttiin osana Vantaan kaupungin Hyvinvointiohjelmaa vuosille 2018–2022.

Työttömyys laski vuonna 2018 aikana. Vantaan työttömyysaste oli vuoden lopussa 8,7 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 10,1 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömyys laski vuodessa kolmanneksen. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden lopussa 2 381. Vantaan maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta vuonna 2018 yhteensä 18,2 milj. euroa, mikä on 1,9 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Positiiviseen kehitykseen vaikutti muun muassa kuntouttavaan työtoiminnan asiakasmäärän kasvu. Vuonna 2018 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 761 henkilöä, mikä on 17 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2018

Konserni- ja asukaspalveluiden valtuustokauden strategiset päämäärät painottuvat työllisyyden hoitamiseen, osallisuuden vahvistamiseen ja sähköisten palveluiden kehittämiseen sekä palvelumuotoilun käyttämiseen.

Työllisyyden hoitoon liittyvät tavoitteet on saavutettu vuonna 2018 kaikilta muilta osin paitsi nuorisotyöttömyydessä, johon lisätään jatkossa panoksia. Uuden kuntalain edellytykset täyttävä Osallistuva Vantaa –toimintatapa hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa ja otettiin kaupunkitasoisesti käyttöön. Osallisuuden seurannan ja arvioinnin kehittäminen on ollut painopisteenä vuonna 2018. Toimialojen tekemää osallisuustyötä kartoitettiin ensimmäistä kertaa. Vuoden aikana kartoituksia tehtiin kaksi, keväällä ja loppuvuodesta. Vuoden 2018 aikana valmistui yhteensä 4 kuntalaisille suunnattua sähköistä palvelua.

Talousarvion toteutuminen 2018

Konserni- ja asukaspalveluiden toimintatuottojen talousarvio oli 9,78 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma vuoden lopussa oli 8,17 milj. euroa.

Asukaspalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 46,0 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma vuoden lopussa oli 42,0 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus alittui 2,8 milj. euroa ja palkkatukikulut noin 0,9 milj. euroa.

Konsernipalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 43,6 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma oli 39,6 milj. euroa. Kulujen alitus johtui pääosin Apotin viivästyisestä.

Talous- ja hallintopalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan talouden ja projektien hallintaa sekä raportointia kehitettiin hallintopilven työkalujen avulla. Kehittämisyksikössä toteutettiin konserniyhteisöjen ohjausta yleisjaoston ja apulaiskaupunginjohtajan päätösten mukaisesti. Vuoden aikana toteutettiin useita konserniyhteisöjä koskevia rakenteellisia muutoksia. Vuoden lopussa konserniyhteisöjä oli 32 ja osakkuusyhteisöjä 15.

Talousarvion toteutuminen

Toimintakulujen talousarvio oli 1,15 milj. euroa ja toteuma 1,01 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat noin 138 000 euroa. Toimintatuottoja oli budjetoitu 14 280 euroa ja toteuma oli 9 978 euroa.

Rahoitus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen

Vuonna 2016 alkanut pitkäaikaisten lainojen lyhentäminen jatkui vuonna 2018, jolloin kaupungin pitkäaikainen lainakanta pieneni lähes 80 milj. eurolla ja yhteensä lainoja on lyhennetty viimeisen kolmen vuoden aikana lähes 200 milj. euroa. Ennakoitua paremmasta talous- ja kassatilanteesta johtuen bruttolainanotto jäi 90 milj. euroon. Lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti noin 99,5 milj. euroa, minkä lisäksi lainoja maksettiin takaisin ennenaikaisesti yhteensä 70 milj. euroa. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2018 lopussa noin 880 milj. euroa ja lainamäärä/asukas noin 3 860 euroa.

Kaupungin pitkäaikainen varainhankinta toteutettiin edelleen poikkeuksellisesti kolmella kiinteäkorkoisella lainalla. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat kaupungin lainasalkun korkoriskiasemaa, ja salkun duraatio nousi vuoden 2018 lopussa jo yli 1,5:n. Rahoituksen tulosalue mm. järjesteli pitkäaikaisen rahoituksen Vantaan Energian ns. Marbio- hankkeelle ja jälleenrahoitti VTK Kiinteistöt Oy:n lainoja ilman kaupungin takausta sekä kilpailutti VAV Asunnot Oy:lle useita pitkäaikaisia lainoja.

Kaupungin lainasalkku hyötyi historiallisen alhaisella tasolla jatkuneesta korkotasosta. Korkomenot alittivat selvästi budjetin ollen noin 2,31 milj. euroa. Lainasalkun keskiporko nousi hieman 0,26 prosenttiin, koska lainasalkun suojausastetta nostettiin uusilla kiinteäkorkoisilla lainoilla.

Kaupunkikonsernin vakuutusturva kilpailutettiin vuonna 2018. Kilpailutuksen lopputuloksena kaupunki ja yhtiöt saavuttivat merkittävät säästöt turvan kattavuudesta tinkimättä. Lisäksi riskienhallinnan kehittämistä ja jalkauttamista kaupunkikonsernin organisaatiossa on jatkettu myös vuonna 2018.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituksen tulosalueen toimintakulut alittivat vuoden 2018 talousarvion johtuen muun muassa rahoitussopimusten hallintajärjestelmän SAP-liittymän rakentamisen siirtymisestä vuodelle 2019.

Talouspalvelukeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talouspalvelukeskuksen prosessien automatisointia on jatkettu robotiikkaa pilotoimalla. Ensimmäisessä vaiheessa robotiikkaa on otettu tuotantokäyttöön ostolaskujen reitityksessä ja esitiliöinnissä sekä laskujen sisältövaatimuksien tarkastamisessa ja arvonlisäverokirjausten oikeellisuuden valvonnassa. Ostolaskuista reitittyy automaattisesti noin 70 prosenttia ja tiliöityy yli 10 prosenttia. Jo pilotointikokemusten perusteella voidaan todeta robotiikan käyttöönottoon liittyvän kustannuksen takaisinmaksuajan olevan varsin lyhyt - kyseisissä prosesseissa alle puoli vuotta.

Konserniyhtiöiden taloushallinnon tietojärjestelmiä ja prosesseja ollaan harmonisoimassa emokaupungin kanssa. Vuonna 2018 työ eteni siten, että jatkossa yli 90 prosenttia keskitetystä taloushallinnon tositevolymista hoidetaan yhtenäisillä tietojärjestelmillä.

Talousarvion toteutuminen

Talouspalvelukeskuksen toimintatuotot ylittyivät 27:lla prosentilla ja toimintakulut alittuivat 6:lla prosentilla. Toimintakatteella mitattuna talouspalvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 83 prosenttia talousarviosta.

Tietohallinnon palvelukeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tietohallinto sai tukipalvelujen tuotantotavan uudistuksen hankinnan neuvottelut päätökseen. Tietohallinto panosti vahvasti kehittämiseen ja investointiohjelman toteutukseen. Merkittävimmät investoinnit ja ohjelmat olivat: Apotti (jossa rakennettiin merkittävä määrä integraatioita ja tiedonsiirtoa), Matti (jossa oli järjestelmän ensimmäinen käyttöönotto) ja Yhdentyvän viestinnän projekti (jolla kehitettiin koko kaupungin tietoliikennettä laadukkaammaksi). Robotiikalla automatisoitiin talouspalvelukeskuksen prosesseja. Palveluja kehitettiin rakentamalla työasemaympäristöön edellytykset Windows 10 käyttöjärjestelmän käyttöönottoon ja parempaan elinkaarenhallintaan. Toimialojen IT osaamista kasvatettiin siten, että opastettujen määrä kaksinkertaistettiin 5 800 henkilöön pilviakatemian ja koulutusvideoiden avulla. Lisäksi, toimialojen suunnitelman mukaisempaa digitalisointia varten toteutettiin useita tulosaluekohtaisia digisuunnitelmia ja sitä tukevaa koulutusta. Myös kuntalaisille lanseerattiin useita palveluita, kuten palautepalvelu, velkajärjestelyn sähköinen lomake, kumppanuus- ja kohdeavustushakemuslomakkeet

Keskeisimpiä vuoden 2018 projekteja, joista osa jatkuu vuodelle 2019 olivat:

- Apotti
- Matti (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä)
- Yhdentyvä viestintä
- EU-tietosuoja-asetus
- Sähköinen asiointi (palaute ja avustushakemukset)
- Mobiilipalvelut
- ohjelmistorobotiikka
- Tiedolla johtaminen
- Intranet ja Verkkajulkaisu
- Varian oppilashallintojärjestelmä

Talousarvion toteutuminen

Tietohallinnon talousarviossa oli toimintatuottoja budjetoitu 1,30 milj. euroa. Vuoden lopussa oli tuottoja toteutunut 1,23 milj. euroa, eli 95 prosenttia talousarviosta. Toimintakuluja oli budjetoitu 33,8 milj. euroa. Vuoden lopussa kuluja oli toteutunut 31,1 milj. euroa eli 92 prosenttia (henkilöstökulut 108 %). Toimintakatteella mitattuna tietohallinnon palvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 91 prosenttia talousarviosta.

Hankintakeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hankintakeskus on kilpailuttanut ja kilpailuttaa kaupungin keskeisimmät palvelu- ja materiaalihankinnat kuten tietohallinnon projektit ja kaupunkikonsernin vakuutuspalvelut.

Kiinteistönhallintajärjestelmä (KIHA) otettiin puhtauspalveluiden hallinnoinnissa käyttöön. Hankintasopimuksia on päivitetty vastaamaan Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen (GDPR) tietosuoja- ja tietoturva vaatimuksia. Kartoitettu sisäisten asiakkaiden tilaamiseen liittyviä tarpeita sekä tehty laaja markkinakartoitus markkinoilla olevista ratkaisuista.

Hankintakeskuksen vetämä ja kaupunginjohtajan asettama vastuullisuusneuvottelukunta aloitti toimintansa vuonna 2018.

Talousarvion toteutuminen

Hankintakeskukselle oli talousarvioon budjetoitu toimintatuottoja 1,36 milj. euroa. Vuoden lopussa oli toimintatuottoja toteutunut 1,25 milj. euroa. Toimintakuluja oli hankintakeskukselle budjetoitu 4,36 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 3,52 milj. euroa.

Kuntalaispalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen

Vantaa-infon vuoden 2018 käyntiasiakasmäärä oli 175 085 (2017: 166 496). Uutena kokonaisuutena monikanavaiseen keskitettyyn asiakaspalveluun alettiin integroida maankäytön asiakaspalvelua. Koivukylän palvelutori vakiinnutti paikkansa vuoden 2018 aikana. Uudeksi asiointikanavaksi Vantaa-infoon avattiin chat.

Asianhallintajärjestelmää (ASTA) kehitettiin ottamalla käyttöön uusia ominaisuuksia ja integraatioita.

Osallistuva Vantaa -toimintamalli on ollut käytössä vuoden. Painopistealueena vuonna 2018 oli osallisuuden seurannan ja arvioinnin kehittäminen. Toimialojen tekemää osallisuustyötä kartoitettiin keväällä ja loppuvuodesta. Viestintää osallistumismahdollisuuksista kehitettiin mm. Vaikuta nyt -sivuston aktiivisella päivittämisellä. Tammikuusta lähtien kaikilla suuralueilla on ilmestynyt kuukausittainen uutiskirje. Sähköisen osallisuusympäristön hankintaa valmisteltiin vuoden aikana ja varsinainen kilpailutus käynnistyi joulukuussa.

Uudet avustusten myöntämisperiaatteet otettiin käyttöön 1.2.2018. Myöntämisperiaatteiden mukaisesti avustukset jaetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksiin sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin. Syyskuussa järjestettiin järjestöseminaari, jossa käsiteltiin kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja sen kehittämistä.

Yhteisen pöydän toiminta laajeni entisestään vuonna 2018. Verkostoon kuuluu 65 toimipaikkaa, jotka hyödynsivät toiminnassaan hävikkielintarvikkeita yhteisöllisiin kahvituksiin, ruokailuihin ja lyhytkestoisiiin kohdennettuihin ruokajakoihin. Keskitettyyn logistiikkaan ja laajaan verkostoon perustuvasta ruoka-aputoiminnasta hyötyi 4 500 vähävaraista vantaalaista viikoittain. Vuodessa vierailijoita oli 170 000. Lisäksi Yhteisen pöydän hävikkiterminaali työllisti vuoden aikana 30 pitkäaikaistyötöntä. Hävikkiterminaalin kautta kulki miljoona kiloa hävikkiä vuonna 2018.

Yhteisen pöydän ja Sitran projekti yhteisöllisen ruoka-avun mallin levittämiseksi jatkui. Vuoden 2018 aikana kymmenen aluetta Suomessa teki toimenpiteitä Vantaan mallin soveltamiseksi. Yhteisen pöydän toimintakäsikirja ja uusi kampanjailme Hukaton Vantaa valmistuivat. Vaikuttavuusarviointi osoitti, että Vantaan ruoka-apuverkosto hyötyy Yhteisen pöydän mallista sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti, ja hyvinvointivaikutukset erottavat mallin muista ruoka-avun jakomalleista.

Sosiaali- ja potilasasiamiehen asiakasmäärät olivat vuonna 2018 ennallaan. Keskimäärin yhteydenottoja on noin kymmenen päivässä. Potilasasiakirjojen ja lääkemääräystietojen sähköistyminen on lisännyt huomattavasti kysymyksiä potilasasiakirjojen oikeellisuudesta ja virheellisiksi koettujen tietojen poistamismahdollisuuksista.

Aiemmin sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluneet vaikuttajatoimielimet vanhus- ja vammaisneuvosto siirtyivät vuoden aikana kuntalaispalveluiden osallisuus- ja yhteisöpalveluiden yksikköön. Talous- ja velkaneuvonta valmistautui toiminnan siirtymiseen valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2018 lopussa.

Talousarvion toteutuminen

Kuntalaispalveluiden talousarviossa toimintatuottoja oli budjetoitu 734 000 euroa. Vuoden lopussa tuottoja oli toteutunut 670 475 euroa. Toimintakuluja oli talousarvioon budjetoitu 6,8 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 6,5 milj. euroa ollen 96 prosenttia talousarviosta.

Työllisyyspalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työllisyystilanteen positiivinen kehitys jatkui vuonna 2018. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys laski voimakkaasti. Joulukuun 2018 lopussa Vantaan työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 10,1 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli 10 194, josta 55 prosenttia oli miehiä ja 45 prosenttia naisia. Pitkäaikaistyöttömiä oli 2 381. Määrä on 32 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Alle 25-vuotiaiden työttömiä oli 1 163. Nuorten työttömyys vähentyi 8 prosenttia.

Työllisyyspalveluiden asiakasmäärät kasvoivat vuoden 2018 aikana tavoitteiden mukaisesti, mikä näkyi erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisenä ja kunnan maksaman työmarkkinatuen kuntaosuuden laskuna. Vuonna 2018 Vantaa maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta 18,2 milj. euroa. Määrä on 9,5 prosenttia alempi kuin vuonna 2017.

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP palveluja ja prosesseja kehitettiin, mikä näkyi muun muassa asiakkaiden entistä nopeammassa pääsyssä kuntouttavan työtoiminnan palveluihin ja siirtymisessä palvelusta eteenpäin. TYP:n kokonaisasiakasmäärä oli 3 134, mikä on 20 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuotena. Uutena toimintana aloitettu TYP-palvelupuhelin on vakiinnuttanut paikkansa ja palvelee hyvin sekä asiakkaita että yhteistyötahoja.

Alle 30-vuotiaiden työllisyyttä edistävän Ohjaamo-projektin toiminta sai jatkoa TEM:n nelivuotisella rahoituksella. Ohjaamon uudet tilat avattiin Lummetielle Tikkurilaan toukokuussa. Vuonna 2018 ajanvarauskäyntejä oli yli 1 300 ja ilman ajanvarausta käyntejä oli noin 600. Ohjaamoon yhteydessä toimii nuorten psykososiaalista tukea kehittävä Onni-hanke.

Vuonna 2018 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 761 henkilöä, mikä on 17,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrä kasvoi erityisesti ostopalveluissa, mutta myös valmennustaloissa ja kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminnoissa määrä kasvoi.

Uusi valmennustalo Luxi aloitti toimintansa Tikkurilassa Lummetalossa toukokuussa 2018. Samalla toiminta valmennustalo Valossa Korsossa päättyi tilojen huonokuntoisuuden vuoksi.

Valmennustalo Reelissä tapahtui myös tilamuutoksia toimitilojen laajennuksen valmistuttua syyskuussa. Vuoden 2018 aikana valmennustaloilla nostettiin kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrää tarjoamalla aiempaa monipuolisempia palveluvaihtoehtoja asiakkaille. Opinnollistamiseen panostaminen tuotti 33 osaamistodistusta valmennustalojen asiakkaille. Vuoden 2018 aikana valmennustalojen kuntouttavaan työtoimintaan osallistui noin 798 henkilöä. Asiakasmäärä kasvoi 22,6 prosenttia. Lisäksi valmennustaloilla oli 245 työkokeilijaa.

Vuoden 2018 aikana päättyi useita ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita: romanien työllistymistä edistävä Nevo tiija –hanke, työkokeilun avulla yli 30-vuotiaiden työllistymistä edistävä Työrasti-projekti, sosiaalisen kuntoutuksen kehittämishanke Sosku, korkeasti koulutettujen työllistymistä edistävät Korko-hanke sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä Viva-hanke.

Vuonna 2017 alkanut Sosiaalisia innovaatioita ja työtä julkisilla hankinnoilla (SIEPP) -hanke jatkuu vuonna 2019. Uutena projektina aloitti syyskuussa Digipore-projekti, jonka tavoitteena on ohjata työttömiä digialan ja robotiikan aloille. Lisäksi rahoitusta myönnettiin vuonna 2019 aloittaville Luotsi-projektille, maahanmuuttajien osamiskeskukseksi ja Korko-hankkeen jatkohankkeelle. Match-hankkeen rahoituksesta käydään jatkoneuvotteluja.

Työllisyyspalvelut on tiiviisti mukana toteuttamassa elinkeinopalveluiden hallinnoimaa EU:n kaupunkiagendaan (UIA) liittyvää Growth and Social Investment Pacts for local companies (GSIP) -hanketta, joka sai neljä milj. euroa hankerahoitusta vuosille 2018–2021. Hanke yhdistää yritysten kasvun, teknologisen uudistuksen sekä yhteiskuntavastuun. Hankkeen tavoitteena on lisätä erityisesti työntekijöiden ja työttömien osaamistasoa ja koulutautumismahdollisuuksia.

Työllisyyspalveluiden Yritysohjaamon yritysasiakkaiden määrä lähes kaksinkertaistui 447 yritykseen. Yrityskontakteja oli yli 1 200. Vantaan suurin rekrytointitapahtuma Megarekry järjestettiin keväällä viihdekeskus Flamingossa ja syksyllä Energia Areenalla (yht. noin 15 000 kävijää). Lisäksi järjestettiin 58 muuta rekrytointitilaisuutta, joihin on osallistunut satoja yrityksiä ja tuhansia kävijöitä.

Yrityksille myönnettävää Valtti-tuen käyttö kasvoi 49 prosenttia. Tukea myönnettiin 110 henkilön työllistämiseen palkkatuella. Järjestöille myönnettävää työllistämisen lisätukea myönnettiin 78 palkkatukityöntekijän palkkaamiseen. Kasvua edellisvuodesta tuli 17 prosenttia. Valttituen määrä oli 500 euroa kuukaudessa ja järjestöjen työllistämistuki 300 euroa kuukaudessa.

Vuoden 2018 aikana Vantaan kaupungin eri toimipisteissä työskenteli yhteensä 421 palkkatuettua henkilöä, mikä on 37 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Palkkatuella rahoitetun oppisopimuskoulutuksen aloitti 16 henkilöä.

Vuonna 2018 myönnettiin yhteensä 387 kesätyöseteliä 15-18-vuotiaiden vantaalaisten työllistämiseen yrityksiin ja yhdistyksiin. Työnantajista yrityksiä oli 179 ja järjestöjä 48. Kesätyösetelin arvo oli 300 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Työllisyyspalveluiden toimintakulujen talousarvio vuodelle 2018 oli 38,1 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus alittui 2,8 milj. euroa ja palkkatukikulut noin 0,9 milj. euroa. Lisäksi henkilöstömenoista säästettiin 0,2 milj. euroa. Vastaavasti avustukset ylittyivät 0,3 milj. eurolla. Toimintakulujen toteuma oli lopulta noin 34,6 milj. euroa.

Kunta on velvoitettu rahoittamaan työmarkkinatuesta 50 prosenttia yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta ja 70 prosenttia yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta siltä ajalta, kun työtön ei osallistu työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin. Työmarkkinatuen kuntaosuus laski vuodessa 9,5 prosenttia. Vuonna 2018 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 18,2 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli 20,1 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Talousspalvelukeskus			
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	27 884	27 900	30 311
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	8 529 (3 toimi- alaa)	8 590 (3 toimi- alaa)	9 590 (3 toimi- alaa)
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	42 877	43 700	49 947
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	7 465 (3 toimi- alaa)	7 333 (3 toimi- alaa)	9 418 (3 toimi- alaa)
Kirjanpito tehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	9,3 (3 toimi- alaa)	9,7 (3 toimi- alaa)	7,2 (3 toimi- alaa)
Konserniyhtiöiden palveluhintojen muutos-% (vrt. ed. vuosi)	2,0 %	1,5 %	-8,9 %
Tietohallinto			
Työasemamäärä -hallinto - kannettavat ja työasemat, kpl	7 400	7 600	7 599
Työasemamäärä opetus - tabletit, kpl	20 000	20 000	Ei tiedossa tietohallin- nossa
- kannettavat ja työasemat, kpl	10 700	10 700	11 550
Asiakastyytyväisyys - ServiceDesk (1-5 > aiemmin 1-10)	4,4	4,4	4,4
Tikettimäärä - Keskimäärin kuukaudessa	5 300	5 000	4 874
IT-investointien onnistunut läpivienti - budjettitoteuma	Tavoite yli 94 %	Tavoite yli 94 %	95 %
Kuntalaispalvelut			
Tulosalueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryh- mien lukumäärä	190	200	135
Vantaa-infojen keskitettyjen palvelujen määrän kasvu (%)	10	15	8
Vantaa-infon asiakasmäärä	156 000	150 000	175 000
Talous- ja velkaneuvonnan sähköisen palvelun kautta tullei- den asiakkaiden määrä (%).	88	90	94
Koettu tyytyväisyys järjestettyyn osallistumismahdollisuu- teen (ka väliltä 1-5)	-	3,6	4,1
Ruokahävikin talteenotto (kg / vko)	27 000	38 000	20 000

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Työllisyyspalvelut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän vuosimuutos (%)	1 478 10 %	1 626	1 761 +17,2 %
Työttömien nuorten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen	33 %	29 %	37 %
Ei työttömänä tai toimenpiteissä kolme kuukautta kaupungin palkkatukityösuhteen päättymisen jälkeen (tammi-huhtikuu) - vuosi	15,0 %	25,0 %	27,0 %
Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n päättyneet asiakkuudet	1 000	2 300	2 009
Valmennustalojen asiakaspäivän hinta	-	60 €	83 €
Valmennustalojen asiakaspaikkojen täyttöaste	-	70 %	64 %

12

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Vastuhenkilö: Jukka T Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta
Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	42 382	-800	41 582	40 643	939
Menot	-621 444	-6 342	-627 786	-630 071	2 285
Toimintakate	-579 062	-7 142	-586 204	-589 427	3 224

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	41 232	-800	40 432	39 490	942
Menot	-393 145	4 458	-388 687	-393 940	5 253
Toimintakate	-351 913	3 658	-348 255	-354 450	6 195

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vuosi on ollut kehittymismyönteinen kasvavan kaupungin palvelutarpeet ja muut toimintaympäristön haasteet huomioiden. Toiminnan tuloksellisuuden ja laadun varmistamiseksi on jatkettu pitkäjänteistä työtä.

Toimiala valmistautui koko vuoden uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönottoon huomattavin järjestelyin. Apotti hanketoimisto sekä sadat toimialan työntekijät osallistuivat järjestelmän kehittämiseen liittyviin tehtäviin yhteistyössä Apotti oy:n kanssa. Toimialalla organisoitiin mittavat järjestelmän testaukset, henkilöstön koulutukset sekä sijaisjärjestelyt. Marraskuussa kuitenkin selvisi, että järjestelmä ei ollut vielä valmis käyttöönottoon. Käyttöönoton ajankohta siirtyi keväälle 2019 ja valmistautuminen jatkuu.

Maakunta- ja sote -uudistuksen lakiesitykset eivät edenneet eduskunnassa vuoden 2018 aikana. Toimiala on ollut mukana sote -uudistukseen liittyvässä valmistelussa sekä kaupunkitasoisissa että kaupunkien välisissä työryhmissä. Kaupunkien välillä yhteistyötä on tehty mm. asiakas- ja palvelusetelikehittämisessä, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinaation sekä asiakasmaksujen yhtenäistämiseksi. Kaupungin sisäisesti on esimerkiksi aloitettu hyvinvointityöhön liittyvien palveluyhdyspintojen kartoittaminen.

Vantaalaisten palvelutarpeeseen on vastattu tuottamalla palveluja laatu ja kustannustehokkus huomioiden. Ikääntyvän väestönosan kasvusta huolimatta odotusajat vanhuspalveluihin eivät ole kasvaneet. Palvelutarpeen arviointiin pääsi vuoden aikana keskimäärin viidessä vuorokaudessa eikä pitkäaikaiseen hoivaan yli kolme kuukautta jonottaneita ollut lainkaan. Vuoden 2018 lopussa vantaalaisista yli 75-vuotiaista omassa kodissaan asuu 93,1 prosenttia. Ikäihmisten kotona asumista on tuettu muun muassa lisäämällä tehokuntoutuksen paikkoja sekä aloittamalla kuntouttavan päiväsaalan ja geriatrisen vastaanoton yhteisen poliklinikkamallin kehittäminen. Kotikuntoutustoimintaa ja vanhusten osapäiväryhmätoimintaa on vuoden aikana kehitetty edelleen. Kotona asuvien vanhusten yksinäisyyden kokemusten selvittämiseksi on toimialalla käynnistetty Yksinäiset vanukset Vantaalla -projekti.

Terveysasemapalvelujen toimintaa uudistettiin ja yhtenäistettiin vuoden aikana. Toimintojen vakioinnilla on aikaansaatu palveluiden tasalaatuisuutta, työn tasapuolista jakautumista henkilöstön kesken sekä toiminnan tehostumista. Vastaanottojen ajanvarauspohjat sekä hoidon tarpeen arvio vakioitiin. Lisäksi kehittämistyötä on tehty terveysasemien iltavastaanottotoiminnan laajentamiseksi ja puhelinpalvelujen parantamiseksi. Kehittämisen tukena on hyödynnetty kuntalaisista koottua kehittäjäryhmää.

Maahanmuuttajapalvelujen tavoitteet kotoutumisen tukemiseksi ja osallisuuden edistämiseksi ovat edistyneet suunnitellusti. Lokakuun alusta alkaen yksikköön keskitettiin paperittomien eli Vantaalla ilman laillista oleskeluoikeutta olevien välttämättömät palvelut. Myös ihmiskaupan uhreina olleita asiakkaita oli palveluissa aikaisempaa enemmän. Maahanmuuttajataustaisen väestönosan alueellisiin muutoksiin on reagoitu nopeasti esimerkiksi järjestämällä matalan kynnyksen kotoutumista tukevaa toimintaa lapsille ja heidän perheilleen. Maahanmuuttajapalvelut ovat tehneet jatkuvaa yhteistyötä sekä kaupungin muiden toimialojen, valtion että kolmannen sektorin kanssa mahdollistaakseen ja kehittääkseen vantaalaisten kotoutumista edistäviä ja mahdollistavia palvelumuotoja.

Lapsiperheiden palveluja on kehitetty toimialalla edelleen ja painopistettä on siirretty ennaltaehkäiseviin palveluihin. Erityisen tuen tarpeessa olevien lapsiperheiden palveluja päätettiin vahvistaa uuteen yksikköön sijoitettavalla perhesosiaalityöllä. Psykososiaalisten palvelujen tulosityksikössä sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden kysyntä jatkui aktiivisena ja palvelun tarjonnan turvaamiseksi laajennettiin palveluiden asiakaskohtaisia ostoja. Lapsiperheiden kotipalvelun ja suunnitelmallisen sosiaalityön välillä on tiivistetty yhteistyötä. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman perhekeskustoimintamallia kehitettiin Vantaalle. Varhaisen tuen palvelujen kehittämiseksi valmisteltiin vuoden aikana Lapset SIB Vantaa -ohjelma. Sen tavoitteena on ehkäistä neuropsykiatrisesti oireilevien lasten päätymistä lastensuojelun palveluihin oireilunsa vuoksi. Sopimus vaikuttavuusinvestointihankkeesta solmittiin perhepalvelujen ja rahoittajien kesken. Uudenlaista rahoitusmuotoa hyödyntävä toiminta alkaa vuoden 2019 aikana. Lastensuojelun tarve ei ole Vantaalla laskenut vuoden 2018 aikana. Osaltaan sitä selittää edellisvuonna poikkeuksellisesti lisääntyneet kiireelliset sijoitukset.

Lastensuojelun tulosityksikössä toteutettiin lautakunnan hyväksymiä lastensuojelun kehittämistoimenpiteitä koskien sosiaalityöntekijöiden rekrytointia ja työhyvinvoinnin edistämistä. Toimenpiteet sekä viestinnän vahvistaminen edistivät sosiaalityöntekijöiden saatavuutta avohuollon lastensuojeluun. Systeemisen lastensuojelun pilotoitu toimintamalli todettiin vaikuttavaksi ja työmuoto päätettiin vakiinnuttaa.

Perustoimeentulotukea saaneiden kotitalouksien lukumäärä kasvoi etuuden siirryttyä Kelan piiriin vuonna 2017. Vuonna 2018 perustoimeentulotukea sai noin 17 500 vantaalaista kotitaloutta. Toimeentulotuen osalta yhteistyö Kelan kanssa on vakiintunut ja kunnan vastuulla olevan täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat ovat edelleen pysyneet täysin lain edellyttämässä määräajassa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta toteutui palvelusopimuksen mukaisena.

Asiakkaiden valinnanvapauden lisäämiseksi toimialalla päivitettiin palvelusetelien myöntämisen periaatteita sekä valmisteltiin uusien palvelusetelien (psykiatriin konsultaatio, lapsiperheiden kotisiivous, rintaproteesi, henkilökohtainen apu) käyttöönottoa. Uusia palveluseteleitä ei vielä otettu käyttöön vuoden 2018 aikana.

HUS tuotti kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivä-tuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoi-minnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vantaalaisille tehtiin yhteensä 54 609 lähetettä HUSiin, mikä oli 4,8 prosenttia (2 542) enemmän kuin vuonna 2017. Kasvu näkyi myös HUS:n tuottamissa käynti- ja hoitopäi-vissä. Vuonna 2018 jatkettiin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön ja hoitopolkujen kehittä-mistä mm. lisäämällä erikoissairaanhoidon lääkäreiden jalkautumista terveysasemille.

Toimialan organisaatiossa tapahtui muutoksia vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosityksikkö siirtyi perhepalveluista osaksi terveyspalvelujen tulosaluetta. Maahanmuuttajapalvelujen terveydenhuollon ammat-tihenkilöt psykologeja lukuun ottamatta siirtyivät myös terveyspalvelujen tulosalueelle lokakuun 2018 alusta lähtien. Vanhus- ja vammaisneuvostojen työn koordinointi ja sihteerityö siirtyi vuoden 2018 aikana kuntalais-palveluihin. Lisäksi kuraattoripalvelujen ja esiopetuksen psykologien siirtyminen sivistystoimen organisaatioon vuoden 2019 alusta varmistui. Perhepalvelujen tulosalueelle valmisteltiin uuden yksikön, perhesosiaalityön yk-sikön perustamista niin ikään vuoden 2019 alusta.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala jatkoi valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteuttamista mm. jat-kamalla asukkaiden hyvinvointia edistävien palvelujen kustannustietoista uudistamista sekä laajentamalla asi-akkaiden valinnan vapautta vaihtoehtoisilla tuotantotavoilla. Esimerkiksi digitaalisten palvelujen tuotantoa on lisätty. Toimiala osallistui hallintorajat ylittävien, asukkaiden hyvinvointia edistävien ohjelmien (Hyvinvointioh-jelma, Myönteisen erityiskohtelun ohjelma) valmisteluun ja toimeenpanoon. Kaupungin resurssiviisauden tie-kartasta valmistui toimialalle toteutussuunnitelma. Osallistavaa johtamiskulttuuria on koko toimialalla vahvis-tettu muun muassa muutosjohtamisen koulutuskokonaisuuksin.

Talousarvion toteutuminen 2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2018 olivat 630,1 milj. euroa ja tulot 40,5 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2018 olivat 394,0 milj. euroa ja tulot 39,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto pienensi 17.12.2018 toimialan menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 4,6 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 0,8 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteu-tumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettuja määrärahoja siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä toimialalle 0,2 milj. euroa.

Oman palvelutuotannon menot ylitti alkuperäisen määrärahan 0,8 milj. eurolla (0,2 %) ja tulot alittuivat 1,9 milj. eurolla (4,6 %). Lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 5,3 milj. eurolla (1,4 %) ja tulot alittuivat 1,1 milj. eurolla (2,7 %). Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 2,7 milj. euroa ja muutet-tua käyttösuunnitelmaa 6,3 milj. euroa heikompi.

Lopullisen määrärahan ylitys aiheutui pääosin asiakaspalvelujen ostoista erityisesti lastensuojelun sijaishuollossa.

Toimeentulotuen menot vuonna 2018 olivat 5,2 milj. euroa ja tulot 0,6 milj. euroa. Menot alittivat alkuperäisen määrärahan 3,8 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 0,1 milj. eurolla.

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2018 olivat 236,1 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon menot.

HUS:n ja Vantaan välisissä kuntaneuvotteluissa Vantaan vuoden 2018 maksusuudeksi eli palvelusopimuksen arvoksi sovittiin 219,6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 10,8 milj. eurolla, josta HUS-palvelusopimuksen osuus oli 10,5 milj. euroa ja HUS-eläkevastuiden osuus 0,3 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui palvelusopimuksen osalta HUS-johdon toteutumisennusteeseen.

HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle olivat vuonna 2018 noin 226,7 milj. euroa. Vantaan osuus vuoden 2018 HUS:n ylijäämän palautuksesta jäsenkunnille oli noin 7,1 milj. euroa. Palvelusopimuksen menosta on lisäksi Vantaan osuus Töölön kiinteistön myyntivoiton palautuksesta 5,6 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 7,8 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 3,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 7,8 milj. euroa heikompi ja lopullista talousarviota 3,0 milj. euroa parempi.

12 10

Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	552	0	552	212	340
Menot	-9 170	2 952	-6 218	-5 704	-514
Toimintakate	-8 618	2 952	-5 666	-5 492	-174

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveystalouden luvut.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden keskeisin hanke oli valmistautua Apotti-järjestelmän käyttöönottoon marraskuussa. Käyttöönoton vuoksi koordinoitiin mittavia koulutuksia, sijaisten hankintaa ja muita täytäntöönpanotoimia. Talous- ja hallintopalveluista on valmisteltu esim. järjestelmän asiakasmaksujen ja muun laskutuksen sekä kokonaisraportoinnin osa-alueita. Käyttöönotto jouduttiin kuitenkin siirtämään järjestelmän keskeneräisyyden vuoksi. Valmistautuminen on jatkunut kohti uutta käyttöönottoa, jonka on sovittu tapahtuvan toukokuussa 2019.

Tulosalue on osallistunut sote -uudistukseen liittyvään valmisteluun sekä kaupunkitasoisissa että kaupunkien välisissä työryhmissä. Kaupunkien välillä yhteistyötä on tehty mm. asiakas- ja palvelusetelien, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinaation sekä asiakasmaksujen yhtenäistämiseksi.

Toimialalla on toteutettu lähiesimiehille kohdennettua henkilöstöasioiden koulutusta. Henkilöstöyksikössä on koordinoitu mm. tietotekniikan, suomen kielen ja kirjaamisen koulutuksia, joilla tuetaan Apotti järjestelmän käyttöönottoa. Turvallisuusjohtamisen tueksi on käytössä Tutka- järjestelmä. Terveysjohtamisen tukitoimenpiteitä on edistetty toimialalla ja terveystoimintaperusteisia uudelleensijoituksia on koordinoitu mm. työkokeiluina ja hakemalla työntekijöiden terveydelle soveltuvia tehtäviä. Toimialan laskujen asiastarkastajien koulutusta jatkettiin siten, että 2018 loppuun mennessä toimialan kaikki asiastarkastajat on koulutettu.

Sosiaalipalvelujen asiakasasiakirjojen seulonta ja järjestäminen keskitettyä arkistointia varten on käynnistetty sosiaalihuollon toimipisteissä. Sopimus arkistointipalvelusta on solmittu palveluntuottajan kanssa ja arkistopalvelun tarjoamaan väliaikaissäilytykseen on ryhdytty siirtämään toimintayksiköiden asiakasasiakirjoja. Sosiaali- ja terveystoimen keskitetylle arkistolle on yhteistyössä kaupunginarkiston kanssa rakennettu uudet tilat, jotka valmistuvat Hosantielle tammikuussa 2019. Sosiaali- ja terveystoimen keskitettyyn arkistoon valmistuu n. 5 kilometriä hyllytilaa.

Uusi Vantaan potilasarkisto valmistui Katriinan sairaalan tiloihin ja otettiin käyttöön maaliskuussa 2018. Kevään ja kesän aikana on kaikkien terveysasemien potilasasiakirjat siirretty keskitettyyn Vantaan potilasarkistoon. Neuvoloista ja kouluterveydenhuollosta saapuneiden potilasasiakirjojen järjestäminen Vantaan potilasarkistoon jatkuu vuoden 2019 aikana.

Talous- ja hallintopalvelujen Kanta-projektityöryhmä on valmistellut Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan liittymisestä Kelan KanTa -palveluiden käyttäjäksi vanhojen tietojen arkistoinnissa. Työryhmän tavoitteena on varmistaa, että sosiaalihuollon organisaatio täyttää Kanta-liittymisen auditointivaatimukset. Työ jatkuu vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Vantaa on selvittänyt HUSin XDS –arkiston hyödyntämistä. XDS -arkistoon voidaan skannata ja säilyttää kaikki toistaiseksi paperisena tuotetut asiakasasiakirjat sähköisesti. Apotin myötä tulee vastaava arkistointimahdollisuus, joten asian selvitys jatkuu.

EU:n tietosuojalainsäädännön voimaantulon edellyttämät toimenpiteet, kuten tietopyyntöjen prosessikuvaus, rekisteritietojen tarkastuspyyntöjen lomakkeiden uudistaminen, tietotilinpäätös, tietosuojaselosteet – rekisteriselosteet, tietojenkäsittelyä koskevan ohjeistuksen päivittäminen ja uusiminen, tietosuojariskianalyysi, tietojenkäsittelyn vastuut, tietosuojan, tietoturvan ja tietojärjestelmien käytön omavalvontasuunnitelma, ostopalvelusopimusten tietosuojalausekkeet ja asiakirjahallinnan tietosuojaohjeistus, on toteutettu.

Tulosalueella on valmisteltu muiden tulosalueiden kanssa toimialan valmiussuunnitelman päivitys, joka valmistui loppuvuodesta.

Hankintatiimi on jatkanut ostopalvelujen vaikuttavuuden kehittämistä muun muassa lastensuojelun kilpailutuksia suunniteltaessa.

Tulosalueille on organisoitu koulutustilaisuuksia palvelujen muotoilun ja markkinoinnin sekä asiakaslähtöisten prosessien kehittämiseksi. Toimialan hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen on osallistuttu aktiivisesti, merkittävimpinä hankkeina Lape-, CoHeWe (Co-Created Health and Wellbeing) -hanke, SIB lapset – vaikuttavuusinvestointihanke ja AKU (asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat). Lisäksi tulosalue on valmistellut toimialan palveluverkkosuunnitelman (2018-2028) osaksi kaupunkitasoista suunnitelmaa.

Kaupunkitasoisen hyvinvointiohjelman valmistelutyö tehtiin vuoden 2018 aikana ja tulosalue oli koordinoimassa mm. ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman valmistelutyötä. Tulosalue on valmistellut myös resurssiviihauksen tiekartan toimialakohtaisen toteutussuunnitelman. Loppuvuodesta käynnistettiin muiden tulosalueiden kanssa yhteistyössä LEAN -kehittämisen projekteja sekä tuettiin toimialatasoisen tiedolla johtamisen uudistamista.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 5,7 milj. euroa ja tulot 0,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto pienensi 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 3,0 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Tulosalueen alkuperäisen talousarvioon nähden menot alittuivat 3,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,3 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 0,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,3 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 3,1 milj. euroa ja muutettua käyttösuunnitelmaa 0,2 milj. euroa parempi.

Talous- ja hallintopalvelujen määrärahassa varauduttiin Kaunialan sairaalapalvelujen mahdollisiin sopimusvelvoitteen mukaisiin lisäpaikkojen ostoihin. Lisäksi talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa oli varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toimialan henkilöstömäärä ⁽¹⁾	2 655	2 718	2 754
Toimialan esimiesten määrä ⁽¹⁾	191	191	197
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä ⁽²⁾	69	64	71
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	53,8	51,2	62,9
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,6 %	2,0 %	2,6 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	36,1 %	33,5%	36,0 %

¹⁾ Henkilöstömäärän laskentatapaa on talousarviovuosien aikana täsmennetty. Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.

²⁾ Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstöä.

12 20

Erikoissairaanhoito

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 150	0	1 150	1 154	-4
Menot	-228 299	-10 800	-239 099	-236 131	-2 968
Toimintakate	-227 149	-10 800	-237 949	-234 977	-2 972

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta ja määrärahasta on sovittu vuonna 2017 käydyissä kuntaneuvotteluissa. HUS:n ja Vantaan välinen palvelusopimus allekirjoitettiin 23.1.2018.

HUS tuotti kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivä-tuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoi-

minnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vuonna 2018 jatkettiin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön ja hoitopolkujen kehittämistä mm. lisäämällä erikoissairaanhoidon lääkäreiden jalkautumista terveysasemille.

Vuonna 2018 HUS tuotti Vantaalle NordDRG-tuotteita 4,1 prosenttia, käyntituotteita 1,4 prosenttia ja hoitopäivätuotteita 4,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Vantaalaisille tehtiin yhteensä 54 609 lähetettä HUSiin, mikä oli 4,8 prosenttia (2 542) enemmän kuin vuonna 2017. Läheteistä 62,6 prosenttia tehtiin Vantaan terveyskeskuksesta, 30,8 prosenttia yksityissektorilta ja 4,0 prosenttia työterveyshuollosta. Terveyskeskuksen tekemien ei-päivystyksellisten läheteiden osalta kasvua edellisvuoteen oli 9,5 prosenttia. Vuoden lopussa (31.12.2018) osastojonoissa oli 2 289 potilasta. Heistä yli 6 kuukautta jonottaneita oli 54, joista 18 kirurgian ja 23 silmäsairauksien erikoisalojen jonoissa. Siirtoviivepäivistä maksettiin vuonna 2018 yhteensä noin 237 000 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2018 olivat 236,1 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon menot.

HUS:n ja Vantaan välisissä kuntaneuvotteluissa Vantaan vuoden 2018 maksuosuudeksi eli palvelusopimuksen arvoksi sovittiin 219,6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 10,8 milj. eurolla, josta HUS-palvelusopimuksen osuus oli 10,5 milj. euroa ja HUS-eläkevastuiden osuus 0,3 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui palvelusopimuksen osalta HUS-johdon toteutumisennusteeseen.

HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle olivat vuonna 2018 noin 226,7 milj. euroa. Vantaan osuus vuoden 2018 HUS:n ylijäämän palautuksesta jäsenkunnille oli noin 7,1 milj. euroa. Palvelusopimuksen menosta on lisäksi Vantaan osuus Töölön kiinteistön myyntivoiton palautuksesta 5,6 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 7,8 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 3,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 7,8 milj. euroa heikompi ja lopullista talousarviota 3,0 milj. euroa parempi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	90 224	89 809	93 956
Poliklinikkakäynnit	269 911	270 890	274 219
Vuodeosastohoitopäivät	31 168	30 266	32 585
Kaikki jonossa olevat	2 149	2 222	2 289
Laskutetut siirtoviivepäivät	41	0	395
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. euroa ¹⁾	218	219,6	229,5
Euroa/asukas	977	975	1 028
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 547	1 497	1 534

¹⁾ Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen. Tilinpäätöstiedot eivät sisällä kalliin hoidon tasausta.

12 30**Terveyspalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 000	0	4 000	3 923	77
Menot	-94 216	494	-93 722	-93 903	180
Toimintakate	-90 216	494	-89 722	-89 980	257

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaa liittyi Päivystysapu-puhelinpalvelun käyttäjäksi lokakuussa yhtäaikaisesti Peijaksen päivystyksen ja Keravan kanssa. Päihdepalvelujen tulosityksikkö siirtyi 1.1.2018 Perhepalvelujen tulosalueelta Terveyspalvelujen tulosalueelle. Terveyspalvelujen johtamisjärjestelmä vakioitiin vuoden 2018 aikana siten, että kaikkia kuutta tulosityksikköä johtaa palvelupäällikkö, joille ylilääkärit raportoivat. Kokouskäytäntöjä on vakioitu varmistamaan yhtenäinen tiedonkulku organisaatiossa.

Toimintojen vakioinnilla on aikaansaatua palveluiden tasalaatuisuutta, työn tasapuolista jakautumista henkilöstön kesken sekä toiminnan tehostumista. Vastaanottojen – kuten lääkäri-, hoitaja- ja terapiavastaanottojen – ajanvarauspohjat vakioitiin. Hoidon tarpeen arvioinnin tekeminen, joka tehdään lakisääteisesti kaikille, jotka ottavat yhteyttä terveysasemapalveluihin, vakioitiin.

Maksuttomien hoitotarvikkeiden jakelu laajeni Smartpost-automaatteihin. Neuvoloiden aukioloaikoja laajennettiin iltavastaanottoihin. Viikoittainen avoneuvolatoiminta laajennettiin kaikkiin neuvoloihin. Koululaisten kesäterkkärit toimintaa jatkettiin. Maksuttomia raskauden ehkäisyvälineiden jakelu kaikille alle 20-vuotiaille aloitettiin perhesuunnitteluneuvoloissa. Fysio-, toiminta- puhe- ja ravitsemusterapiassa yhtenäistettiin asiakaspalvelun puhelinnumeroita ja laajennettiin puhelinpalveluaikaa. Terapiatoimintaa tehostettiin lisäämällä ryhmä-vastaanottoja ja hoitopuheluita. Fysioterapian suoravastaanotto laajennettiin kaikille terveysasemille. Ihomuu- tospoliklinikka toiminta alkoi. Päihdepalvelujen sairaanhoitaja alkoi työskennellä vakituisesti Peijaksen päivystyksessä. Kiireettömien lääkäriaikojen odotusajat terveysasemille lyhenivät.

Oman palvelun riittämättömyyden vuoksi on ostopalveluna järjestetty muun muassa neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelua sekä mahasuolikanavan tähyystoimenpiteitä.

Kunta10-tutkimus osoitti työhyvinvoinnin laskeneen aiemmasta. Työhyvinvointia on pyritty parantamaan koulutuksella ja työnohjauksella. Muutosjohtamista ja esimiesten hyvinvointia tuettiin tavoitteellisella esimiesvalmennuksella. Työntekijöiden työhyvinvointia alettiin mittaamaan kuukausittaisilla fiilismittarikyselyillä. Ammattilaisemme ovat osallistuneet aktiivisesti kaupunkitasoiseen, maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehittämiseen ja valmisteluun, kuten Uudenmaan sote-valmisteluun ja Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan (LAPE).

Asiakasosallisuutta hyödynnettiin iltavastaanottojen suunnittelussa ja puhelinpalvelun kehittämisessä, sekä toimipisteiden opasteiden laadinnassa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 93,9 milj. euroa ja tulot 3,9 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto pienensi 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 0,5 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen palvelutuotanto toteutui palvelutilauksen mukaisena.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot alittuivat 0,3 milj. eurolla ja tulot 0,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 0,2 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 0,2 milj. euroa parempi ja lopullista talousarviota 0,3 milj. euroa heikompi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vastaanottokäynnit terveysaseman lääkärille asukasta kohti	0,82	0,92	0,85
Vastaanottokäynnit terveysaseman sairaanhoitajalle tai terveydenhoitajalle asukasta kohti	0,64	0,76	0,65
Vastaanottokäynnit kuntoutusyksikön palveluun asiakasta kohti	2,8	2,5	2,9
Vastaanottokäynnit neuvolan lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	3,5	3,8	3,8

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vastaanottokäynnit koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	2,2	2,4	2,3
Terveysasemien palveluita käyttäneiden osuus väestöstä (koko- naispeittävyys)	44	55	46
Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 60 min %	69,8	70,0	72,0
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on nimetty omalääkäri/ vrk	28,5	21	27
Päivystyksen perustason kokonaiskustannukset asukasta kohti/ euroa	19,45	23,15	20,60
Päivystysyksikössä toteutunut potilaan läpimenoaika keskimää- rin/ hh:mm ⁽¹⁾	4:05	3:30	4:09

¹⁾ Tammi-lokakuun keskiarvo. Apotin käyttöönoton jälkeen tietoa ei Peijaksesta saatavilla.

12 40**Perhepalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 580	0	12 580	12 702	-122
Menot	-107 717	2 187	-105 530	-109 170	3 640
Toimintakate	-95 137	2 187	-92 950	-96 468	3 519

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhepalveluissa jatkettiin pitkäjänteistä kehittämistyötä palvelujen painopisteen muuttamiseksi korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin. Tämän edistämiseksi aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tulosyksiköön päätettiin perustaa uusi perhesosiaalityön yksikkö vuoden 2019 alusta. Perhesosiaalityön kohderyhmänä on erityisen tuen tarpeessa olevat lapsiperheet.

Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -yksikön Uusien asiakkaiden palveluissa kehitettiin monialaisen palvelutarpeen arvioinnin prosesseja yhteistyössä mm. suunnitelmallisen sosiaalityön ja lastensuojelun kanssa. Kehittämistyön etenemistä on hidastanut sosiaalityöntekijöiden saatavuus ja pysyvyys. Suunnitelmallisen sosiaalityön yksikössä toteutettiin moniammatillista kehittämistyötä mm. luomalla yhteistyörakenteita perheiden sosiaalityön sekä lapsiperheiden kotipalvelun välille tavoitteena ehkäistä lastensuojeluasiakkuuksia. Lisäksi yksikössä kehitettiin asiakaslähtöistä palveluneuvontaa. Toimeentulotuen osalta yhteistyö Kelan kanssa on vakiintunut ja täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat ovat edelleen pysyneet täysin lain edellyttämässä määräajassa. Vuoden aikana yksikön henkilöstörakennetta arvioitiin suhteessa kuntaan jääneisiin toimeentulotuen tehtäviin. Arvion perusteella päätettiin lisätä sosiaaliohjaajien määrää suhteessa toimistosihteerien määrään.

Päihdepalvelujen asumispalvelut yhdistyivät aikuissosiaalityön asumispalveluihin vuoden alussa. Yksikköön rekrytoitiin asumispalvelujen päällikkö, toimintoja yhteensovitettiin ja asiakas- ja työprosesseja kehitettiin mm. keskittämällä asunnottomien sosiaalityö sekä yhdistämällä asiakasprosesseja asiakaslähtöisesti. Asumisen tuen ostopalvelujen kilpailutus saatiin päätökseen.

Sovittelutoiminnassa rikos- ja riita-asioiden sovitteluun tulleiden sovittelualoitteiden määrä kasvoi edelleen. Sidosryhmätyöskentelyä vahvistettiin toimialueen kuntien kanssa ja valmisteltiin vuoden 2019 alussa tapahtuvaa valtakunnallisen SOPS-tietojärjestelmän käyttöönottoa.

Lastensuojelun tulosyksikössä toteutettiin lautakunnan hyväksymiä lastensuojelun kehittämistoimenpiteitä koskien sosiaalityöntekijöiden rekrytointia ja työhyvinvoinnin edistämistä. Toimenpiteet sekä viestinnän vahvistaminen edistivät sosiaalityöntekijöiden saatavuutta avohuollon lastensuojeluun. Lastensuojelun avohuollossa toteutettiin systeemisen lastensuojelutyön pilotointi, ja hyviin kokemuksiin perustuen toimintamalli päätettiin vakiinnuttaa pysyväksi toiminnaksi. Erityissosiaaliohjaajien rekrytoiminen lastensuojelun avohuollon sosiaalityön tiimeihin on vahvistanut lastensuojelun sosiaalityötä.

Kaikki kotiin vietävät tukipalvelut ja ostopalvelujen koordinointi keskitettiin vuoden 2018 alussa lastensuojelun tukiyksikköön ja asiakasohjausta kehitettiin. Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen laajennus mahdollisti perhekuntoutuksen lisäämisen. Sijaishuollossa kehitettiin sijaisperheiden saamaa ohjausta ja tukea. Lastensuojelulaitosten johtamisrakenteita kehitettiin tarkoituksenmukaisemmiksi. Lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon kilpailutus toteutettiin Uudenmaan maakunnan kuntien välisenä yhteistyönä.

Varhaisen tuen palvelujen kehittäminen ei vielä ole vaikuttanut lastensuojelun asiakasmäärään vähentävästi. Lastensuojelun asiakasmäärä on kasvanut, joka on osittain selitettävissä vuoden 2017 suurella huostaanottojen määrällä.

Maahanmuuttajapalveluissa jatkettiin tavoitteiden mukaista työtä kotoutumisen tukemiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Lokakuun alusta alkaen yksikköön keskitettiin paperittomien eli Vantaalla ilman laillista oleskeluoikeutta olevien välttämättömät palvelut. Palvelujen keskittäminen mahdollistaa kokonaiskäsityksen muodostamisen mm. ilman laillista oleskeluoikeutta Vantaalla olevien henkilöiden määrästä. Lisäksi heitä voidaan paremmin ohjata ja tukea vapaaehtoisen paluuseen.

Maahanmuuttajapalveluissa oli asiakkaana aikaisempaa enemmän ihmiskaupan uhreja. Kotoutumista tukeva tiimi jatkoi laajaa järjestöyhteistyötä. Erinomaisia tuloksia saavuttanut kotivanhempitoiminta (KOTVA) jatkui yhteistyössä Vantaan aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen kanssa. Maahanmuuttajapalveluissa kehitettiin alakäisenä ilman huoltajaa maahan saapuneiden ja oleskeluluvan saaneiden nuorten jälkihuoltopalvelu. Maahanmuuttajapalvelujen terveydenhuollon ammattihenkilöt psykologeja lukuun ottamatta siirtyivät terveyspalvelujen tulosalueelle lokakuun 2018 alusta lähtien.

Psykososiaalisten palvelujen tulosityksikössä sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden kysyntä jatkui aktiivisena. Palvelun tarjonnan turvaamiseksi laajennettiin sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden asiakaskohtaisia ostoja monialaiseen palvelutarpeen arvioon perustuen.

Kaupunginjohtaja teki päätöksen kuraattoripalvelujen ja esiopetuksen psykologien siirtymisestä sivistystoimen organisaatioon vuoden 2019 alusta. Siirtymistä valmisteltiin yhteistyössä työntekijöiden ja sivistystoimen kanssa.

Perheneuvolatoiminnassa laajennettiin asiakkuuden alussa tarjottavaa ensiryhmätoimintaa mm. vanhemmuuden tukemiseen sekä lapsen kasvun ja kehityksen haasteisiin vastaamiseksi. Lisäksi toteutettiin perheterapeuttien YouTube-vinkkivideot, jotka ovat tavoittaneet hyvin kohderyhmän.

Perheoikeudellisten asioiden yksikössä jatkettiin eron ensiapupisteen toimintaa. Psykologipalvelujen terapeutisen vauvaperhetyön työmallia kehitettiin edelleen. Monialaista palvelutarpeen arviointia ja konsultaatiokanteita toteutettiin edelleen yhteistyössä mm. ennaltaehkäisevän terveydenhuollon, perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, erikoissairaanhoidon ja järjestöjen kanssa.

Perhepalvelut jatkoi työtä lapsiperheiden palveluiden muutosohjelma LAPEssa sen päättymiseen asti. Vantaalla toteutetuista perhekeskuspiloteista saatiin kokemuksia, joita tullaan hyödyntämään perhekeskustoiminnan kehittämiseksi Vantaalla jatkossa. Tulosalue oli aktiivisesti mukana myös maakunta- ja sote -valmistelussa. Apotin käyttöönottoa valmisteltiin aktiivisesti ja koko perhepalvelujen henkilöstö koulutettiin Apotti-järjestelmään syksyllä 2018.

Perhepalvelut teki sopimuksen FIM varainhoito OY:n kanssa SIB vaikuttavuusinvestointihankkeen toteuttamisesta Vantaalla. Sopimusta edelsi laaja valmistelutyö yhteistyössä muiden tulosalueiden, sivistystoimen, Sitran, FIM varainhoito OY:n sekä Epiquksen kanssa. Lapset SIB Vantaa -ohjelman tavoitteena on ehkäistä neuropsykiatrisesti oireilevien lasten päätymistä lastensuojelun palveluihin oireilunsa vuoksi.

Perhepalveluissa toteutettiin lisäksi useita eri hankkeita:

- Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat - varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki - hanketta (Aku), jossa keskitytään erityisesti ennaltaehkäisevän asunnottomuustyön kehittämiseen ja juurruttamiseen kunnissa. Hanke on osa hallituksen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmää (Aune).
- Avain kansalaisuuteen – henkilökohtaiseen budjettiin (HB) perustuva sote-palvelujen järjestämismallin kehittäminen. Hanketta on pilotoitu mm. lastensuojelun jälkihuollossa sekä nuorten sosiaalityössä.
- Vantaan uudet asumispalvelut - Suuntana oma koti. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa asumisneuvontaa.
- Osatyökykyisten työllistymistä tukeva Rivakka ote -hanke (hallituksen kärkihanke).
- Maahanmuuttajapalvelut jatkoi yhteistyötä Uudenmaan ELY-keskuksen Järjestöistä voimaa -hankkeen kehittämistyössä tuottamalla sähköiselle alustalle tietoa maahanmuuttajapalvelujen kotoutumista tukevasta toiminnasta.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 109,2 milj. euroa ja tulot 12,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 2,1 milj. eurolla, joka sisältää toimeentulotuen määrärahan pienennyksen 3,9 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 1,5 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 3,6 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 1,5 milj. euroa ja lopullista talousarviota 3,7 milj. euroa heikompi.

Määrärahan ylitykset syntyivät lastensuojelun ostopalveluista 1,8 milj. euroa, hallinto-oikeuden päätöksistä, joissa Vantaa veloitettiin maksamaan muille kunnille lastensuojelun korvauksia yht. 0,8 milj. euroa, työvoiman vuokrauskustannuksista 1,3 milj. euroa sekä turvapalvelujen ostoista 0,4 milj. euroa. Säästöä syntyi maahanmuuttajien ostopalveluista 0,5 milj. euroa ja siivouspalveluista 0,2 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	95 %	100 %	92 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	100 %
Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista	7,5 %	7,4 %	8,2 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa	..	0,2 %	0,2 %
Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,7	3,6	4,2
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	2,7	3,2	3,9
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,2	3,2	4,3
Lastensuojelun tehostetun perhetyön osuus lastensuojelun 0-17-v asiukkaista	..	16,5 %	14 %
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön asiakasperheet	..	140	181
Lapsiperheiden kotipalvelun työaika asiakkaiden kotona	4	5,5	3,7
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	..	3,3	2,5

.. = uusi tunnusluku

12 60

Vanhus- ja vammaispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	24 100	-800	23 300	22 653	647
Menot	-182 042	-1 175	-183 217	-185 163	1 946
Toimintakate	-157 942	-1 975	-159 917	-162 509	2 593

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue jatkoi vuonna 2018 määrätietoista toiminnan ja tuottavuuden kehittämistä. Tulosalueella 2017 valmisteltu organisaatiomuutos vakiinnutettiin 1.1.2018 alkaen. Uudistuksessa vanhusten avopalvelujen, hoiva-asumisen palvelujen ja vammaispalvelujen tulosityksiköt korvattiin perustetuilla kotona asumisen tuen tulosityksiköllä ja erityisasumisen tulosityksiköllä. Sairaalapalvelujen tulosityksikön nimi muutettiin Vantaan sairaalaksi. Kotona asumisen tuen tulosityksikön vastuulle kuuluvat keskitetty asiakasohjaus, kotihoito, vanhusten päivätoiminta, vammaisten päivätoiminta sekä vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Erityisasumisen tulosityksikkö järjestää ikääntyneiden ja vammaisten perhehoitoa, lyhytaikaishoitoa ja kuntoutusta sekä pitkäaikaista asumista tehostetussa palveluasumisessa, palvelutaloissa ja laitoshoidossa.

Koko tulosalueella valmistauduttiin sittemmin peruuntuneeseen Apotin 1. vaiheen käyttöönottoon esimerkiksi henkilökunnan mittavalla koulutusohjelmalla. Apotin toisen vaiheen käyttöönoton suunnittelu aloitettiin vuoden 2018 loppupuolella.

Tulosalueelta osallistuttiin laajasti sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun osana Uusimaa2019 -työtä ja tehtiin aktiivista yhteistyötä muiden Uudenmaan kuntien kanssa. Tulosityksiköistä osallistuttiin aktiivisesti GeroMetro -verkoston toimintaan. Vanhus- ja vammaisneuvostojen työn koordinointi ja sihteerityö siirtyi vuoden 2018 aikana kuntalaispalveluihin.

Tulosityksiköihin saatiin nimikemuutoksella vuoden aikana 20 apulaisosastonhoitajan toimea tukemaan yksiköiden päivittäisen työn organisointia ja lähijohtamista. Vuonna 2017 aloitetun johtamisjärjestelmän muutoksen

tueksi järjestettiin vuonna 2018 eri tulosyksiköissä muutosvalmennusta. Lähijohtamista ja muutosta tukemaan apulaisosastonhoitajille järjestettiin tehtävään liittyvää valmennusta.

Tulosalueella käynnistettiin huhtikuussa 2018 projekti Resurssipooli -mallin kehittämiseksi ja jalkauttamiseksi kaikissa tulosyksiköissä. Vuoden aikana mallia on kehitetty sekä toimintatapoja yhtenäistetty resurssipoolien ja tulosyksiköiden välillä projektin tavoitteiden mukaisesti ja valmistautuen resurssikeskukseen siirtymiseen.

Vantaan 75 vuotta täyttäneistä asui kotona 93,1 prosenttia. Vuoden 2018 lopussa vanhusten erityisasumisessa oli 1 226 laskennallista hoivapaikkaa. Kehitysvammaisten asumispalveluissa kevyempien asumisratkaisuiden käyttö kasvoi. Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa oli 36,7 prosenttia.

Kotona asumisen tuen tulosyksikön keskeisin muutos vuonna 2018 oli uudistuneen organisaatorakenteen toiminnan vakiinnuttaminen. Erityisesti muutos koski vammaisten asiakasohjausyksikön perustamista ja toiminnan vakiinnuttamista vuonna 2017 alkaneen käyttöönottopilotin jälkeen sekä vammaisten työllistymistä tukevien palvelujen uuden vastuualueen kehittämistä. Liikkumista tukevia palveluja kehitettiin vuoden aikana sosiaalihuoltolain linjausten mukaisesti ja ensisijaisena tukimuotona on asiakkaiden neuvonta ja palveluohjaus sekä julkisten liikennevälineiden käyttämisen ohjattu harjoittelu. Asiakasohjauksessa käynnistettiin vammaisten puhelinneuvonnan uusi toimintamalli ja uusien omaishoitajien valmennukseen luotiin lain edellyttämä toimintamalli. Henkilökohtaisen avun palkanmaksussa siirryttiin sähköiseen järjestelmään. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden vaihtoehtoisia järjestämistapoja selvitettiin ja osallistuttiin kilpailutuksen valmisteluun. Yksinäiset vanhukset Vantaalla -projekti käynnistyi 1.8.2018 ja eteni projektisuunnitelman mukaisesti. Kotihoidon varahenkilöstön toimintaa on kehitetty osana koko tulosalueen resurssipooli-mallia. Kotikuntoutusta ja arviointijaksoa akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikössä kehitettiin edelleen osana GeroMetro-työskentelyä.

Erityisasumisen tulosyksikössä uuden organisaatiomallin mukainen toiminta aloitettiin 1.1.2018 ja vuoden aikana tulosyksikössä rakennettiin perustaa yhteiselle toiminnalle visio, palvelulupaus ja johtamisjärjestelmä -työskentelyllä. Tulosyksikössä pilotoitiin johtaminen palveluna -toimintamallia osana johtamisjärjestelmän ja käytäntöjen kehittämistä. Myyrmäen vanhustenkeskuksen rakennusprojekti eteni vuoden 2018 aikana aikataulun ja suunnitelmien mukaisesti ja arvioitu käyttöönotto on syyskuussa 2019. Laatu- ja valvontatyötä on yhtenäistetty koko erityisasumisessa, valvontakäynnit ja auditointikäynnit suunniteltu ja toteutettu vuosittain valvonnan toimintasuunnitelman mukaisesti. Perhehoidon kehittämistä jatkettiin edelleen ja uusi perhehoidon toimintaohje valmisteltiin kattamaan sekä ikääntyneet että vammaiset henkilöt. Ostopalveluissa laitospaikkoja ostettiin 20 paikkaa aikaisempaa vähemmän ja vastaavasti tehostetun palveluasumisen paikkoja on ostettu aiempaa enemmän (+20). Tehokuntoutuspaikkojen määrä lisääntyi vuoden aikana 14 paikalla ja toimintaa kehitettiin esimerkiksi vahvistamalla työntekijöiden sosiaalisen kuntoutuksen osaamista. Toiminnan tuottavuuteen kiinnitetty huomiota perehdyttämällä lähiesimiehiä tilauskäytäntöihin, ohjaamalla henkilöstöresurssin optimaalista käyttöä ja henkilöstösuunnittelua. Palvelutaloihin ohjautumisen prosessin osalta aloitettiin Lean-kehittäminen. Vaikeavammaisten asumispalvelut kilpailutettiin sopimuskaudeksi 2019–2020.

Katriinan sairaalan B-talon peruskorjaus valmistui huhtikuussa 2018 ja uudistuneet tilat otettiin käyttöön. Korson vanhustenkeskuksessa väistötiloissa olleet kolme kuntoutusosastoa, geropsykiatrinen osasto ja päiväsairaala palasivat takaisin Katriinan sairaalan tiloihin. Peruskorjauksen jälkeen sairaansijamäärä Katriinassa on 163 ja Peijaksessa 48 eli yhteensä Vantaan sairaalassa on 211 sairaansijaa. Sairaansijamäärä lisääntyi 14 paikalla. Sairaalan hoitajaksojen mediaani säilyi edellisvuosien tasolla. Vuoden aikana erikoissairaanhoidon lähetemäärät kasvoivat 14 prosenttia ja Kaunialan sairaalasta ostettiin suunniteltua enemmän kuntoutupaikkoja. Sairaalan toiminnan kehittämistä jatkettiin sairausröyhäkohtaisten profiilien mukaisesti kuntoutuksen ja saattohoidon osalta. Vantaan sairaalan tukipalveluiden selvitys jatkui 2018. Sairaalan johtamisjärjestelmän uusiminen aloitettiin keväällä 2018 ja tehdyn selvityksen pohjalta tehtiin muutosesitys sairaalan johtamisjärjestelmän muuttamiseksi. Sairaalaan rekrytoitiin syksyllä 2018 toinen ylihoitaja ja johtamisjärjestelmän muutosta jatketaan muilta osin vuonna 2019.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 185,2 milj. euroa ja tulot 22,7 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 1,2 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 0,8 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 3,1 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,4 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 1,9 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,6 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 4,6 milj. euroa ja lopullista talousarviota 2,6 milj. euroa heikempi.

Tulosalueen menoissa henkilöstömenojen osalta määräraha alittui 5,8 milj. euroa sisältäen vuokratyövoiman käytön. Tulosalueen asiakaspalvelujen ostot ylittyivät 4,6 milj. euroa. Kaunialan sairaalan ostopalvelujen osuus ylityksestä oli 2,7 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	93,0 %	93,0 %	93,1 %
Kotihoidon käynnit ¹⁾	..	401 618	458 295
Palvelutalojen käynnit	..	343 500	351 699 ³⁾
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	3,0 %	3,0 %	2,4 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,7 %	9,0 %	8,4 %
Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi	2 569	2 500	2 578
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %	9,4 %	8,9% ²⁾	9,1 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	18,3	17,3	16,5
Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumis-palveluissa	21,8 %	35,0 %	36,7 %

.. = uusi tunnusluku

¹⁾ Sisältää tehostetun kotihoidon 2014-2016, johon kuuluu sairaalapalveluista siirtynyt kotisairaala. Sisältää kotihoidon ostokäynnit.

²⁾ Mikäli Kaunialan sopimusvelvoitteen mukaiset laitoshoidon 40 paikkaa tulevat käyttöön, peittävyys on 9,2 prosenttia.

³⁾ Koivutorin senioritalo on siirtynyt vuoden aikana kentän kotihoidon toiminnaksi.

12 13**Suun terveydenhuollon liikelaitos****Tuloslaskelma**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	22 835	0	22 835	23 217	-382
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	17	-17
Materiaalit ja palvelut	-4 424	0	-4 424	-5 203	778
Henkilöstökulut	-15 901	0	-15 901	-16 105	204
Poistot ja arvonalentumiset	-87	0	-87	-77	-10
Liiketoiminnan muut kulut	-1 855	0	-1 855	-1 873	18
Liikelylijäämä (-alijäämä)	567	0	567	-25	592
Muut rahoitustuotot	0	0	0	18	-18
Kunnalle maksetut korkokulut	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-1	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-227	0	-227	-210	-18
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	340	0	340	-234	574
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	340	0	340	-234	574

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä pysyi lähes ennallaan vuonna 2018. Vuoden aikana annettiin palveluja 77 159 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 2,9 prosenttia.

Suun terveydenhuollossa toteutui 137 227 hammaslääkärikäyntiä (143 704 käyntiä vuonna 2017, vähennystä edelliseen vuoteen 8,2 %), 51 094 suuhygienistikäyntiä (48 493 käyntiä vuonna 2017, lisäystä edelliseen vuoteen 5,3 %) sekä 11 276 hammashoitajakäyntiä (11 212 käyntiä vuonna 2017, lisäystä 0,6 %).

Oikomishoidossa olevien potilaiden määrä oli 6 414 (6 362 potilasta vuonna 2017).

Suun terveydenhuollon liikelaitos otti käyttöönsä uusia digitaalisia ratkaisuita tukemaan laadukasta hoitoa ja parantamaan saavutettavuutta. Etäkonsultaatio- ja etähammaslääkäripilotoinnit aloitettiin syksyllä 2018 ja vakiinnutettiin osaksi toimintaa joulukuussa 2018.

Työnjakoa kehitettiin edelleen alle 18-vuotta täyttäneiden hoidon osalta. Työnjaon kehittämisellä saatiin ohjattua aikuispotilaita entistä tehokkaammin hammaslääkärin vastaanotolle.

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto 1-12/2018 oli 23,2 milj. euroa vuoden 2018 talousarvion toteuma-asteen ollessa 101,7 prosenttia. Painotettujen toimenpiteiden osalta talousarvion toteuma-aste on 110,9 prosenttia. Vuoden 2018 osalta palvelusopimuksessa todettujen toimenpiteiden sisäisiä yksikköhintoja laskettiin -3,8 prosenttia verrattuna vuoden 2017 (muutos v 2017 todelliseen yksikköhintaan oli -5,3 %). Asiakasmaksutulojen kehitys on ollut edellisvuoden tasolla.

Operatiiviset kulut 1-12/2018 olivat 123,3 milj. euroa talousarvion toteuma-asteen ollessa 104,4 prosenttia. Kasvua selittää panostukset IT-kehitykseen sekä sovitun kiky-korvauksen kirjaaminen vuodelle 2018.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituserät 1-12/2018 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	327	-157	484
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	1 398	-1 398
Rahavarojen muutos	327	1 241	-914

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Irtain omaisuus	-100	0	-100

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuodella 2018 on talousarviossa merkitty olemaan 100 000 euroa. Vuoden aikana investointeja ei ole kirjattu. Koko vuoden osalta hoitoyksiköitä joudutaan korvaamaan vanhenemisen johdosta tapauskohtaisesti. Kaikki investoinnit rahoitetaan leasingjärjestelyillä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
asiakasmäärä kpl	78 987	74 000	77 159
käynnit yhteensä kpl	203 435	199 500	204 152
painotetut toimenpiteet kpl	461 541	433 968	481 346
painotetut toimenpiteet per käynti kpl	2,3	2,2	2,4

13**Sivistystoimen toimiala****Vastuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth****Toimielin: Opetuslautakunta****Puheenjohtaja: Sami Kanerva****Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta****Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	35 425	1 162	36 587	38 332	-1 745
Menot	-475 753	-3 448	-479 201	-476 081	-3 121
Toimintakate	-440 328	-2 286	-442 614	-437 749	-4 865

13**Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	31 909	1 259	33 168	34 997	-1 829
Menot	-435 617	-4 613	-440 230	-438 174	-2 056
Toimintakate	-403 707	-3 354	-407 061	-403 177	-3 885

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Tämän seurauksena kunnallisessa varhaiskasvatuksessa osa-aikaisten lasten määrä väheni 61,8 prosenttia (953 lasta) joulukuusta 2017 joulukuuhun 2018 ollen vuoden lopussa 5,8 prosenttia. Vastaavasti lasten määrä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kasvoi 13,8 prosenttia (1 165 lasta). Kerhotoiminnan lasten määrä väheni huomattavasti (33,2 %) aikaisempiin vuosiin nähden ja kerhoissa oli joulukuussa 2018 enää 516 lasta kun lapsia vuotta aikaisemmin oli 726.

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 493 oppilaalla vuonna 2018, mikä oli huomioitu vuoden 2018 talousarviossa. Valtio myönsi avustusta koulutuksellisen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin syksyn 2018 osalle 911 000 euroa. Vammaisopetuksen oppilaiden määrä kasvoi 21 oppilaalla ennakoitua enemmän. Lisäksi vammaisten ja sijoitettujen oppilaiden kuljetusten määrä kasvoi selkeästi ja talouskärjessä päätetyn oppilaanohjauksen ja työelämäpainotteisuuden kehittämisen myötä oppilaanohjaajien määrä on noussut kymmenellä ja ohjaus on ulotettu myös alakouluihin. Syksyllä 2018 ilmeni tarve perustaa yksi uusi polikliininen luokka.

Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) siirrettiin syksystä 2018 alkaen hallinnollisesti lukiokoulutuksen alaisuuteen. Perusopetuksen lisäopetus painottuu jatkossa aiempaa enemmän niille nuorille, joilla jatko-opintosuunnitelmissa on lukio-opinnot.

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto päätti 9.8.2018, että esiopetus järjestetään 1.8.2019 lähtien osana ruotsinkielistä varhaiskasvatuspalvelua ruotsinkielisen perusopetuksen sijaan ja siirtoa ryhdyttiin valmistelemaan.

Nuorisopalvelut aloitti vuoden 2018 uudessa organisaatorakenteessa, joka astui voimaan 1.1.2018.

Kaupungin intranetin uudistuksen toteutus aloitettiin keväällä 2018. Uuden intran suunnittelutyö käynnistettiin keväällä toimialan vastuulla olevien sisältöjen siirron suunnittelulla.

Tikkurilan kirjastoon vuonna 2017 perustetussa robotiikan oppimiskeskuksessa pidettiin avoimet ovet touko-kuussa ja keskuksen tiloja laajennettiin ja remontoitiin syksyllä 2018. Oppimiskeskus on kaikkien sivistystoimen tulosalueiden yhteinen hanke, jonka tavoitteena on lisätä ohjelmoinnillisen ajattelun ja robotiikan taitoja vantaalaisten lasten ja nuorten keskuudessa sekä lisätä kaikkien kuntalaisten tietoisuutta ohjelmointiin ja robotiikkaan liittyen.

Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018, että kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan oirekyselyt henkilökunnalle, oppilaille ja lapsille syksyllä 2018.

Myyrmäen kirjaston uudistus valmistui keväällä. Kävijämäärä Myyrmäessä on kuukausitasolla kasvanut 30-50 prosenttia aiempaan verrattuna. Lumon kirjasto suljettiin uudistustyön vuoksi asiakkailta joulukuun alussa.

Vuoden alusta päivitetty "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018–2021" ohjasi toimintaa sitovasti. Asiakasmäärät ja suuret tapahtumat kasvoivat tulokortin tavoitteen edellyttämällä tavalla.

Liikkuva päiväkotitoiminta -ohjelmassa olivat mukana kaikki Vantaan varhaiskasvatusyksiköt. Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin ministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloissa koskeissa uudistuksissa.

Talousarvion toteutuminen 2018

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena sivistystoimen tulomäärärahaa korotettiin yhteensä 1,2 milj. euroa ja menomäärärahaa 3,0 milj. euroa. Vuosikatsauksen taulukoissa sarakkeessa talousarviomuutokset näkyy valtuuston hyväksymien muutosten lisäksi tulosalueiden väliset siirrot (esim. varhe -määrärahat) sekä opiskelija- ja kesätyöntekijöiden määrärahasiirrot kaupunginhallituksen määrärahoista toimialoille.

Sivistystoimen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2,9 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1,7 milj. euroa. Bruttoyksiköistä toimintatuotot muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyivät eniten perusopetuksessa 1,2 milj. euroa, varhaiskasvatuksessa 0,6 milj. euroa ja lukiokoulutuksessa 0,2 milj. euroa. Liikuntapalveluiden toimintatuotot alittuivat 0,2 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintatuotot alittuivat 0,1 milj. euroa.

Toimintakulut ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 0,3 milj. euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 3,1 milj. euroa. Suurimmat toimintakulujen alitukset muutettuun talousarvioon verrattuna bruttoyksiköissä kohdistuvat perusopetukseen 1,2 milj. euroa, ruotsinkieliseen tulosalueeseen 0,3 milj. euroa, yhteisiin palveluihin 0,2 milj. euroa ja liikuntapalveluihin 0,8 milj. euroa. Lukiokoulutus ylitti toimintakulunsa 0,3 milj. euroa ja varhaiskasvatus 0,2 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintakulut alittuivat 1,0 milj. euroa.

13 10**Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-158	0	-158	-121	-37
Toimintakate	-158	0	-158	-121	-37

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2018 aikana opetuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja samoin vapaa-ajan lautakunta 11 kertaa. Ruotsinkielinen jaosto kokoontui 7 kertaa ja sillä oli lisäksi 3 iltakoulua. Yksilöasioiden jaosto kokoontui 2.

Talousarvion toteutuminen

Lautakuntien toimintakulut olivat yhteensä 0,121 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 77.

13 20**Yhteiset palvelut**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	3	-3
Menot	-6 298	2 717	-3 581	-3 340	-241
Toimintakate	-6 298	2 717	-3 581	-3 337	-244

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018, että kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan oirekyselyt henkilökunnalle, oppilaille ja lapsille syksyllä 2018. Oirekysely toteutettiin osana Turun yliopiston Satakunta-hanketta. Oirekyselyn toteutuksen valmistelussa talous- ja hallintopalvelut oli vahvasti mukana.

Kaupungin intranetin uudistuksen toteutus aloitettiin keväällä 2018. Uuden intran suunnittelutyö käynnistettiin keväällä toimialan vastuulla olevien sisältöjen siirron suunnittelulla. Monelle yksikölle pilvipalveluihin ja kaupungin Office365-sovelluksiin pohjautuva intra tuo uusia mahdollisuuksia sisäiseen viestintään ja muuttaa työ- kulttuuria ja työtapoja. Uutta intraa on valmisteltu tulosalueella viestinnän johdolla.

Tikkurilan kirjastoon vuonna 2017 perustetussa robotiikan oppimiskeskuksessa pidettiin avoimet ovet touko- kuussa ja keskuksen tiloja laajennettiin ja remontoitiin syksyllä 2018. Robotiikan oppimiskeskuksen tavoitteena on mahdollistaa ja lisätä robotiikan ja ohjelmoinnin käyttöä opetuksessa. Oppimiskeskus tutustuttaa kaupungin opetus- ja kasvatustalouden ammattilaisia sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetusryhmiä ohjelmointiin ja robotiikkaan.

Osallistuttiin Uuden Vantaan valmistelutyöpajoihin. Lisäksi valmistaudittiin sivistystoimen Silkkiin muuttoon ja toimintakulttuurin muutokseen.

Henkilöstöyksikkö tuki vuoden 2018 aikana perusopetuksen vuosityöaikakokeilun valmistelutyötä. Toinen laajempi valmistelukokonaisuus henkilöstöyksikössä oli Varian siirtyminen OVTES:n mukaiseen vuosityöaikaan sekä kalenteriryhtiin opettajan työn suunnittelussa.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden varsinaiset toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Tilinpäätöskirjauksena yhteisten palveluiden eläkevakuutusmaksuihin kirjattiin hyvityksenä sivistystoimen osuus kaupungin liikaa maksamista Kuel-maksuista. Sivin osuus hyvityksestä 0,216 milj. euroa eli tämän kirjauksen jälkeen yhteiset palvelut jäi 0,241 milj. euroa alle muutetun talousarvion.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	1,0 %	1,06	1,0 %
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan esimiesten määrä %	25,3 %	25,3 %	23,6 %
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä *)	0,6 %	0,6 %	0,6 %

*) Yhteisten palveluiden henkilöstömenot vähennettynä mm. toimialan varhe -määrärahalla.

13 30

Suomenkielinen perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	7 252	911	8 163	9 386	-1 222
Menot	-182 928	-3 922	-186 851	-185 623	-1 228
Toimintakate	-175 676	-3 011	-178 687	-176 237	-2 450

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 493 oppilaalla vuonna 2018, mikä oli huomioitu vuoden 2018 talousarviossa. Valtio myönsi avustusta koulutuksellisen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin syksyn 2018 osalle 911 000 euroa. Syksyllä 2018 ilmeni tarve perustaa yksi uusi polikliininen luokka. Vammaisopetuksen oppilaiden määrä kasvoi 21 oppilaalla ennakoitua enemmän. Lisäksi vammaisten ja sijoitettujen oppilaiden kuljetusten määrä kasvoi selkeästi.

Perusopetuksessa on kohdennettu lisärahoitusta 0,5 milj. euroa oppilaanohjauksen ja työelämäpainotteisen opiskelun kehittämiseen, oppilaanohjaajien määrä on noussut kymmenellä ja ohjaus on ulotettu myös alakouluihin. Perinteisten Jopo-luokkien lisäksi kahdeksassa yläkoulussa on mahdollista opiskella työelämäpainotteisesti. Tällä hetkellä noin 140 opiskelijaa on valinnut tämän mahdollisuuden.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahamuutoksena perusopetuksen toimintatuottoja korotettiin 0,9 milj. euroa ja toimintakuluja korotettiin 3,1 milj. euroa. Toimintakuluja korotettiin vammaisopetuksen avustajakulujen (0,5 milj. euroa) ja vammais-

ja sijoitettujen oppilaiden kuljetuskustannusten (0,4 milj. euroa) kasvun sekä talouskärjessä päätetyn opinto-ohjauksen kehittämisen (0,5 milj. euroa) vaatiman lisärahoituksen sekä uuden polikliinisen luokan (0,03 milj. euroa) perustamisen takia. Lisäksi valtiolta saatu avustus tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin merkitsee menojen ja tulojen ylittymistä (911 000 euroa). Perusopetuksen toimintakulujen toteumaprosentti oli 99,3 prosenttia muutettuun talousarvioon verrattuna.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	21 718	22 122	22 211
käyttömenot, euroa/oppilas *)	7 745	8 213	8 357

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	54,0 %	***)	51,0 %
huoneistonieliöt / oppilas	10,9	11,4	10,9
keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	18,3	17,6	16,8
jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	98 %	99 %	99 %
iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 431	2 300	2 450
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	46 %	45 %	46 %
oppilaita / oppilaanohjaaja	270	250 **)	240
oppilaita / koulupsykologi	916	922	941

*) TA2018 luvussa mukana uudet sisäiset vuokrat.

**) Oppilaita oppilaanohjaajaa kohti on 300, jos perusopetuksen talouskärkeä ei toteuteta ja 250 jos toteutetaan.

***) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa.

13 40

Lukiokoulutus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	507	0	507	677	-170
Menot	-24 073	-310	-24 383	-24 679	296
Toimintakate	-23 566	-310	-23 876	-24 002	127

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) siirrettiin syksystä 2018 alkaen hallinnollisesti lukiokoulutuksen alaisuuteen. Perusopetuksen lisäopetus painottuu jatkossa aiempaa enemmän niille nuorille, joilla jatko-opintosuunnitelmissa on lukio-opinnot.

Lukioiden ICT-hankintojen osalta vuoden aikana esille tuli kiireellisiä kehittämistarpeita, joista tehtiin tarvekartoitus syksyn 2018 aikana. Kartoituksen pohjalta lukioihin hankittiin kiireellisimpänä digitaalisissa kokeissa vaa-
dittavaa tekniikkaa, kuten tukiasemia ja kytkimiä. Samalla tehtiin selvitystä mm. laitehankintatarpeista tulevia vuosia silmällä pitäen.

Lukiokoulutuksen oppimisympäristöjä, robotiikan ja ohjelmoinnin opetusta ja työelämälähtöisyyttä kehitettiin kolmessa lukioden yhteisessä hankkeessa ja yhdessä pääkaupunkiseudun lukioden yhteishankkeessa.

Talousarvion toteutuminen

Lukiokoulutuksen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 0,17 milj. euroa, joista suurin osa johtui tuista ja avustuksista. Lukiokoulutuksen toimintakulut ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden noin 0,3 milj. eurolla. Määrärahamuutoksena Variasta siirrettiin perusopetuksen lisäopetuksen määräraha lukiokoulutukselle. Ylitystä aiheuttivat sisäisten vuokrien ylitys, viime vuotta suuremmat lomapalkkakajaksotukset sekä lukioden toimintakulujen ylittyminen. Lukiot keräsivät myös toimintatuottoja arvioitua enemmän, minkä vuoksi lukioden toimintakate ylittyi vain 0,05 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
suomenkielisten päivälukioden opiskelijat	3 556	3 600	3 563
suomenkielisten päivälukioden opiskelijamäärä / lukio, keskiarvo *)	711	720	713
aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	259	280	229
keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	2,06 %	2,50 %	2,77 %
kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	87 %	87 %	87,5 %
kaikki tunnit / vvt / opiskelija (päivälukiot)	1,31	1,30	1,30
käyttömenot, euroa / opiskelija (päivälukiot) **)	6 043	6 325	6 543
huoneistoneuliot / opiskelija (päivälukiot)	7,7	8,0	8,0

*) Uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen.

**) TA 2018 luvussa mukana uudet sisäiset vuokrat.

13 80

Aikuisopisto

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 621	-9	1 612	1 670	-58
Menot	-4 917	355	-4 562	-4 538	-24
Toimintakate	-3 296	346	-2 950	-2 868	-82

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja maahanmuuttajien kotoistavaa koulutusta. Laaja kansalaisopisto-opetus jatkui vakaana. Oppivelvollisuusiän ylittäneiden opetusta koskevan perusopetuslain 46 § muuttui 1.1.2018 alkaen, josta johtuen mm. uusi opetussuunnitelma otettiin täysimääräisenä käyttöön. Uusi maahanmuuttajien koulutusmalli (UMAKO) ohjasi valtionosuusrahoitusta vapaan sivistystyön oppilaitoksissa toteutettavaan maahanmuuttajakoulutukseen entistä enemmän. Vantaan aikuisopisto oli yksi suurimmista tämän rahoituksen saajista.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahamuutoksena aikuisopiston toimintatuottoja alennettiin yhteensä 9 000 euroa ja toimintakuluja alennettiin 355 000 euroa. Toimintakuluja alennettiin pääosin sen vuoksi, että maahanmuuttajakoulutukseen tarvittiin ennakoitua vähemmän palkkaresursseja.

Toimintatuotot ylittyivät 49 000 euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon ja 58 000 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon. Ylitys johtui suurimmaksi osaksi suomi toisena kielenä -opetuksen valtionosuudesta.

Toimintakulut alittuivat 379 000 euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon ja 24 000 euroa muutettuun talousarvioon.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	31 034	33 000	30 196
opetustuntien kokonaismäärä	47 349	44 000	44 679
kurssien määrä	1 895	1 600	1 919
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 127	1 400	1 175
maahanmuuttajien perusopetuksen opiskelijat	84	..	..
– joista maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskelijoita	21	..	..
aikuisten perusopetuksen opiskelijat *)	..	75	101
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat *)	..	200	125
oman maksutulon osuus budjetista	38 %	33 %	33 %

*) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 50

Varhaiskasvatus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	14 885	308	15 193	15 762	-569
Menot	-157 839	-1 293	-159 132	-159 330	198
Toimintakate	-142 954	-985	-143 939	-143 569	-370

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Tämän seurauksena kunnallisessa varhaiskasvatuksessa osa-aikaisten lasten määrä väheni 61,8 prosenttia (953 lasta) joulukuusta 2017 joulukuuhun 2018 ollen vuoden lopussa 5,8 prosenttia. Vastaavasti lasten määrä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kasvoi 13,8 prosenttia (1 165 lasta). Kerhotoiminnan lasten määrä väheni huomattavasti (33,2 %) aikaisempiin vuosiin nähden ja kerhoissa oli joulukuussa 2018 enää 516 lasta kun lapsia vuotta aikaisemmin oli 726. Kokonaisuudessaan lapsia oli varhaiskasvatuspalveluissa 2,4 prosenttia enemmän (295 lasta) kuin vuotta aikaisemmin.

Kotihoidon tuelta siirryttiin varhaiskasvatukseen ja kotihoidon tuella oli 2018 joulukuussa 280 lasta vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Perhepäivähoitajia oli 3 vähemmän (12 paikkaa) kuin vuotta aikaisemmin.

Kunnalliseen varhaiskasvatukseen tuli 559 paikkaa lisää vuonna 2018. Investointisuunnitelman mukaisesti perustettiin Martinlaakson päiväkoti, 136 paikkaa (josta 62 kokonaan uusia) sekä Uomarinteen koululle 2 esiopetusryhmää, 42 paikkaa (josta 26 kokonaan uusia). Varhaiskasvatusoikeuden laajenemisen myötä lisättiin kuusi paviiljonkia, joissa on 381 paikkaa.

Yksityiseen varhaiskasvatukseen tuli 386 uutta paikkaa syksyllä 2018 ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuus vuonna 2018 oli 14,8 prosenttia.

Kehityksen ja oppimisen rakenteellisten tukitoimien piirissä olevien lasten osuus on kasvanut edellisen vuoden 7,0 prosentista 8,6 prosenttiin (874 lasta). Arvion mukaan kokoikäisten lasten määrän kasvaessa rakenteellisia tukitoimia on tarvittu aiempaa enemmän.

Kielitietoinen ja -taitoinen päiväkoti ja koulu -hanke päättyi kesällä 2018. Hankkeessa vahvistettiin varhaiskasvatuksen kentän valmiuksia toteuttaa kielitietoista varhaiskasvatusta. Jatkohanke alkoi syksyllä 2018. Jatkohankkeen tavoitteena on edistää kielitietoista varhaiskasvatusta hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa oppimisympäristön osana.

Robottiikan oppimiskeskuksen toiminta on käynnistynyt kesällä 2018. Oppimiskeskus on kaikkien sivistystoimen tulosalueiden yhteinen hanke, jonka tavoitteena on lisätä ohjelmoinnillisen ajattelun ja robottiikan taitoja vantaalaisten lasten ja nuorten keskuudessa sekä lisätä kaikkien kuntalaisten tietoisuutta ohjelmointiin ja robottiikkaan liittyen.

Kehittävä palaute -hanke päättyi keväällä 2018 ja toiminta siirtyi osaksi Vantaan varhaiskasvatuksen perustointia. Kehittävän palautteen arviointitieto yhdistetään ja hyödynnetään Vantaan varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja käynnissä oleviin hankkeisiin. Jatkosuunnitelmien keskeisempiä tavoitteita ovat uudenlaisen arviointi- ja seurantakulttuurin yhteisen ymmärryksen luominen ja kirkastaminen. Tavoitteena on integroida menetelmä luontevaksi osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

Koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella (OKM) toteutettu Kota-hanke päättyi kesällä 2018. Kota-resurssilastentarhanopettaja -mallin myötä pyrittiin vahvistamaan erityisesti monikielisten sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Hanke jatkui syksyllä 2018 Opetushallituksen valtionavustuksen tukemana.

Opetushallituksen rahoittama Kokeellinen oppimisympäristö -hanke alkoi keväällä 2018. Hankkeessa on kehitetty Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman 2017 ja Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman 2016 mukaista oppimisympäristöjä. Syksyllä 2018 valmistunut Martinlaakson päiväkoti on toiminut oppimisen laboratoriona, jossa on testattu ja edelleen kehitetty varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä.

Syksyllä 2018 käynnistyi varhaiskasvatuksen arvo- ja visioprosessi, jonka avulla arvot vietiin jokaiselle tulosalueen työntekijälle organisaation kaikilla tasoilla. Prosessiin ovat osallistuneet varhaiskasvatuksen työntekijät, lapset ja huoltajat. Arvoja työstettiin yhdessä monissa eri foorumeissa. Yhteinen arvoperusta luo pohjan laadukkaaseen varhaiskasvatuksen toteuttamiselle.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahamuutoksena toimintatuottoja nostettiin 0,3 mlj. euroa hoitopäivämaksujen arvioitua paremman kertymän vuoksi. Hoitopäivämaksuja kertyi kuitenkin alkuperäisen tuloarvion mukaisesti 13,9 mlj. euroa. Toimintatuottojen toteuma oli yhteensä 15,8 mlj. euroa, joka oli 0,6 mlj. euroa yli muutetun talousarvion. Valtiolta saadut tuet ja korvaukset sekä varhaiskasvatuspalvelujen myyntituotot muille kunnille kerryttivät toimintatuottoja arvioitua enemmän.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Määräraha ylittyi 0,2 milj. euroa, joka on 0,12 prosenttia budjetista. Henkilöstökulut oman henkilöstön osalta alittuivat, jolla katettiin osa Seuren kasvatushenkilöstön työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Lisäksi kehityksen- ja oppimisen tuen henkilöstövuokraukseen Seuren avustajien kustannukset ylittivät talousarvion 0,9 milj. eurolla. Avustuksissa kotihoidon-tuella olevien lasten määrä väheni, palvelusetelikustannukset, muiden palvelujen ostot ja materiaalihankinnat alittuivat, joten talousarvio alittui näistä johtuen yhteensä 3,1 milj. euroa.

Toimintakulujen määrärahalla on katettu ennakoidettavina kuluina; palkkaratkaisun mukainen tuloksellisuus-erä 0,6 milj. euroa, sisäisten vuokrien ylittyminen uusien paviljonkien vuokrista johtuen 0,3 milj. euroa sekä epäpätevyyssalennusten kompensointi 1 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuu- kaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 122	10 158	10 263
Yksityinen varhaiskasvatus	1 632	1 932	1 783
Kerhotoiminta	773	830	625
Kotihoidon tuki	3 961	4 057	3 733
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *)	72,4 %	75,7 %	76,9 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	13,9 %	14,6 %	14,8 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	7,0 %	7,7 %	8,6 %
Käyttömenot, euroa / palveluja käyttävä lapsi **)	8 967	9 223	9 713

*) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

**) TA 2018 ja TP 2018 luvussa mukana uudet sisäiset vuokrat.

13 55

Kirjastopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	462	-136	326	339	-14
Menot	-10 132	-10	-10 142	-10 115	-26
Toimintakate	-9 670	-146	-9 816	-9 776	-40

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asiakastyytyväisyyden jatkuva mittaus aloitettiin keväällä. Vuoden 2018 loppuun mennessä oli saatu yhteensä 5 000 arviota. Toimintaa kehitetään saadun palautteen avulla.

Myyrmäen kirjaston uudistus valmistui keväällä. Kävijämäärä Myyrmäessä on kuukausitasolla kasvanut 30-50 prosenttia aiempaan verrattuna. Lumon kirjasto suljettiin uudistustyön vuoksi asiakkailta joulukuun alussa.

Kirjastojen yhteenlaskettu kävijämäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin 11 prosenttia, yli 1,93 milj. käyntiin. Aineistolainaus pysyi edellisvuoden tasolla, e-aineistojen osuus kokonaislainauksesta on kasvussa. Kirjaston verkkopalveluiden käyttö kaksinkertaistui, Helmet-verkkosivuilla käytiin yli kuusi miljoonaa kertaa, mobiilisovellusta käytettiin yli kolme miljoonaa kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kirjaston toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen toteumaprosentti oli 102 prosenttia, menojen 100 prosenttia. Vantaan kirjaston asukas-kohtaiset kustannukset kuuluvat koko maan alhaisimpiin, ja ovat edelleen laskussa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
kävijät	1 781 572	1 850 000	1 953 350
aineistolainojen määrä	2 736 013	2 900 000	2 775 644
aineistolainaus / asukas	13	14	12
aineistomääräraha, euroa / asukas	5	5	5
toimintamenot, euroa / asukas	43	44	44

13 60

Muu koulutus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20	0	-20	-15	-5
Toimintakate	-20	0	-20	-15	-5

Talousarvion toteutuminen

Helsingin seudun kesäopistolle maksettiin sopimuksen mukaisesti 15 000 euroa.

13 90

Ruotsinkielinen tulosalue

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	663	0	663	652	11
Menot	-12 050	-1	-12 052	-11 759	-292
Toimintakate	-11 388	-1	-11 389	-11 108	-281

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan kysyntä laski ja ruotsinkielistä kerhotoimintaa lakkautettiin. Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto päätti 9.8.2018, että esiopetus järjestetään 1.8.2019 lähtien osana ruotsinkielistä varhaiskasvatustalveta ruotsinkielisen perusopetuksen sijaan ja siirtoa ryhdyttiin valmistelevaan.

Syksyllä 2018 käynnistyi varhaiskasvatuksen arvo-visioprosessi. Prosessiin tavoitteena oli purkaa kaupungin arvot teoiksi organisaation kaikilla tasoilla. Huoltajien ja työntekijöiden osallistaminen arvojen työstämisessä oli oleellinen osa prosessia. Ruotsinkieliset toimintayksiköt osallistuivat varhaiskasvatuksen tulosalueen järjestämään Valmentava tiimijohtaminen Vantaan varhaiskasvatuksessa-valmennusohjelmaan. Valmennuksen tavoitteena oli vahvistaa valmentavaa tiimijohtamista organisaation kaikilla tasoilla ja tukea erityisesti lastentarhanopettajien valmiuksia toimia tiimijohtajina.

Helsingfors Universitetin Partnerdaghem-toiminta käynnistyi kahdessa päiväkodissa. Kulttuuripalvelujen hallinnoima RimCirkus-hanke kohdentuu vuosina 2018–2021 Trollebon ja Håkansbölen päiväkotien lisäksi kahteen suomenkieliseen päiväkotiin ja sekä suomen- että ruotsinkieliseen kouluun. Hankkeen tavoitteena on edistää ruotsin ja suomen kielen oppimista innovatiivisesti sirkus-, draama- ja sanataidepedagogiikan keinoin.

Tulosalueen kaikki koulut mukaan lukien Helsinge gymnasium osallistuvat kolmivuotiseen Challenging Learning-projektiin, joka tähtää tulosalueen pedagogisen henkilökunnan osaamisen kehittämiseen ja yhteisen pedagogisen linjan luomiseen. Työskentely aloitettiin syksyllä 2018.

Perusopetuksen ruotsinkieliset alakoulut yhdistettiin kahdeksi hallinnolliseksi yksiköksi: Dickursby ja Västersunds muodostavat yhden yksikön, jota johtaa uusi rehtori Mia Förars-Pöytäniemi, ja Mårtensdals ja Kyrkoby muodostavat toisen yksikön, jota johtaa Mårtensdals skolan rehtori Per Wiander.

Ruotsinkielisen erityisopetuksen järjestämistä koskeva yhteistyösopimus Helsingin kaupungin kanssa muotoiltiin uudestaan: uusi sopimus kattaa ainoastaan oppilaat, joilla on pidennetty oppivelvollisuus.

Yrityskasvatusta tarjottiin Helsinge skolassa Nuori Yrittäjyys-ohjelman mukaisena valinnaisaineena ja Helsinge gymnasiumissa yrittäjyyden suuntautumisvaihtoehtona. Mårtensdals skolassa pilotoitiin alakouluille suunnattua Nuori Yrittäjyys-kurssia. Koulut vierailivat myös Yrityskylässä.

Ruotsinkieliselle tulosalueelle laadittiin oma ohjelmoinnin ja koodaamisen suunnitelma, jota päivitetään tarpeen mukaan.

Jokainen Helsinge skolan keväällä 2018 päättötodistuksen saanut yhdeksäsluokkalainen sijoittui joko lukioon, ammatilliseen koulutukseen tai lisäopetukseen.

Helsinge gymnasium jatkoi yhteistyötä sekä ruotsinkielisten lukioiden muodostamassa Gnet-verkostossa että Vantaan suomenkielisten lukioiden kanssa. Ruotsinkielisen ammattiopisto Praktikumin kanssa solmittu kaksoistutkintoa koskeva yhteistyösopimus sanottiin irti, mutta merkonomin tutkintoa koskeva yhteistyösopimus pidettiin yhä voimassa.

Helsinge gymnasium oli STT:n lukiovertailussa Uudenmaan paras lukio, kun verrattiin lukiolaisten aloitus- ja päättötodistusten keskiarvoja. Koko maan vertailussa Helsinge gymnasium ylsi viidennelle sijalle.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisena, toteumaprosentti oli 98,3. Maksutuotot jäivät noin 0,13 milj. euroa alle talousarvion, mikä johtui varhaiskasvatusmaksujen arvioitua pienemmistä tulosta. Vastaavasti tukia ja avustuksia toteutui kuitenkin arvioitua enemmän. Toimintakulut jäivät 0,3 milj. euroa alle talousarvion, toteumaprosentti oli 97,6. Toimintakuluissa säästöä syntyi tulosalueen henkilöstökuluissa, niin perusopetuksessa kuin varhaiskasvatuksessakin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	267	262	266
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa *)	0	0	0
Lapsia kerhotoiminnassa **)	12	15	10
Lapsia esiopetuksessa	75	81	72
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	796	834	804
Käyttömenot, euroa / oppilas	8 225	***)	8 799
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista / oppilas	57,0 %	***)	53,0 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Huoneistoneliöt / oppilas	12,5	11,6	12,2
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat ****)	18,1	18,8	18,3
jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	98 %	98 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	130	133	143
Oppilasta / koulupsykologi *****)	927	888	871
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	132	142	139
Kaikki tunnit / vuosiviikkotunnit / opiskelija	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot, euroa / opiskelija	7 800	***)	8 543
Huoneistoneliöt / lukio-opiskelija	9,2	9,7	9,3

*) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.

**) Ruotsinkielinen kerhotoiminta loppui kokonaan toukokuussa 2018.

***) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa.

****) Sis. esiopetuksen oppilaat, koska esiopetus tapahtuu koulujen tiloissa.

*****) Sis. lukion opiskelijat, koska ruotsinkielisillä lukiolaisilla ei ole omaa koulupsykologia. Ei sisällä esiopetuksen oppilaita.

13 91

Kulttuuripalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	426	128	554	606	-53
Menot	-6 608	-195	-6 803	-6 838	35
Toimintakate	-6 183	-67	-6 249	-6 232	-17

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kulttuuripalveluiden toiminta kaikissa tulosityksiköissä on toteutunut toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Vuoden alusta päivitetty "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018–2021" ohjasi toimintaa sitovasti. Asiakasmäärät ja suuret tapahtumat kasvoivat tuloskortin tavoitteen edellyttämällä tavalla. Vantaan kaupungin tuki vetovoimatapahtumille -toimintaohje hyväksyttiin valtuustossa syksyllä 2018. Se linjaa suurten, Vantaalla järjestettävien tapahtumien johdonmukaista hankkimista kaupunkiin, niiden saamia tukia, vahvistaa tapahtumien suunnitelmallisuutta sekä pitkäjänteistä toteuttamista. Kulttuurin vuoden 2018 vetovoimatapahtumia olivat esimerkiksi Tikkurila festivaali ja BRQ Vantaa -festivaali.

Kulttuuripalvelut järjesti joko omana tuotantonaan tai yhdessä kumppaneidensa kanssa yli 2 000 tapahtumaa, joissa kävijämäärä oli yli 220 000 ihmistä (näissä luvuissa ei ole vetovoimatapahtumia). Kävijämäärältään suurimpia olivat tapahtumatiimin järjestämät Vantaan päivän konsertit, Elokuun torikonsertit, Sun Festival -tapahtuma, Louhela Jam sekä nelosluokkalaisten itsenäisyyspäivän juhla Energia Areenalla. Ensimmäistä kertaa järjestetty Kukkuu! -taidefestari vauvoille ja taaperoille saavutti myös suuren suosion.

Kulttuuritalo Martinuksen tapahtumatuotanto laajeni kävijämäärän kasvaessa yli 20 600 maksavaan asiakkaaseen. Yhteensä tapahtumia oli 81 ja varaukset oli 403 eli keskimäärin 1,1 varausta/pvä. Toimintatuottoja Martinuksessa tuloutettiin noin 123 000 euroa. Vuoden 2018 näkyvin produktio mediassa oli teatterinäytelmä "Blondi tuli taloon" sekä Katri Helenan 55-vuotistaiteilijajuhlakonsertti. Martinukseen palkattiin kulttuurituotaja toukokuusta 2018 alkaen.

Vantaan kaupunginmuseossa oli esillä valokuvanäyttely #ThrowbackVantaa, joka nimensä mukaisesti laajeni myös kaupunkilaisten julkaisemien kautta sosiaaliseen mediaan. Vuoden aikana museo palveli 13 461 asiakasta ja järjesti yhteensä 38 tapahtumaa. Kaupunginmuseolle avattiin tammikuussa oma Finna-sivusto, jossa kuvaarkiston, esinekokoelmien ja rakennusperintökohteiden tietoja on ensimmäistä kertaa kaikkien saavutettavissa olevalla verkkosivustolla. Museossa käynnistyi sivistystoimen ja maankäytön toimialan kolmivuotinen yhteishanke Kulttuuriympäristölinjaukset.

Taidemuseo Artsissa esiteltiin vuoden aikana kaksi suurta näyttelykokonaisuutta: PAX – puhutaan rauhasta sekä Suomi Finland 101. Kokonaisuudet sisälsivät myös pienempiä vaihtuvia näyttelyitä, kuten Tove Janssonin Hobitti-kuvituksista kootun näyttelyn sekä Ville Juurikkalan Korson kriminaalit -valokuvanäyttelyn. Artsi sai näkyvyyttä paikallisessa, valtakunnallisessa ja kansainvälisessä mediassa, kuten Helsingin Sanomat ja brittiläinen ArtReview. Kävijämäärät olivat koko vuoden tasaisessa nousussa. Galleria K:ssa järjestettiin vuoden aikana kaksi näyttelyä Vantaan kokoelmista. Artsin uusien toimi- ja näyttelytilojen tarvekartoitus alkaa vuoden 2019 puolella.

Vantaan kuvataidekoulussa ja Vantaan musiikkiopistossa on keskitytty oman toiminnan arviointiin ja kehittämiseen sekä toiminnan uudistamiseen vuonna 2017 julkaistujen opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta. Uudet paikalliset opetussuunnitelmat astuivat voimaan 1.8.2018.

Vuoden 2018 alussa aloitettiin kulttuuripalveluiden eri yksiköiden hallinto henkilöstön välisen yhteistyön tiivistäminen ja kehittäminen, ja tätä jatketaan vuonna 2019.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen toteumaprosentti oli 109, menojen 100 prosenttia. Kulttuuripalveluiden yhteinen ulkopuolinen rahoitus vuonna 2018 oli 256 000 euroa. Vantaan kaupunginmuseo sai Museoviraston innovatiivisille hankkeille myönnetyn 40 000 euron avustuksen. Vantaan Lastenkulttuuri ja kulttuurituotanto sai 80 000 euroa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää avustusta Lastenkulttuurikeskus Pessille ja Toteemille ja 60 000 euroa hallituksen kärkihankeavustusta Taidekaruselli – Konstkarusell -kerhotoiminnalle. Lisäksi Svenska

Kulturfonden myönsi hankkeelle RimCirkus 2018–2021 yhteensä 120 000 euroa. Vantaan kuvataidekoulu sai Opetushallituksen myöntämän 16 000 euron avustuksen Taiteidenvälinen pariopettajuushankkeelle. Vantaan musiikkiopisto sai Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän 20 000 euron avustuksen El Sistema pedagogiikkaan perustuvan Tempo-orkesteritoiminnan kehittämiseen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	212 759 *)	58 404	197 284
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	3 039	2 791	2 996
Taiteen perusopetus, euroa / oppilas	1 410	1 704	1 667
Taiteen perusopetus, euroa / asukas	19,2	21,7	21,9
Avustukset, euroa / asukas	4,4	5,2	4,7
Kävijämäärä kaupunginmuseossa	11 435	5 149	10 850
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	15 785	7 379	18 852
Käyttömenot, euroa / asukas	48,18	51,21	51,57

*) Luku sisältää kuvataidekoulun Paalutorilla 24/7 olleen näyttelyn ja kävijäarvio on 50 000 hlöä.

13 92

Liikuntapalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 450	-125	5 325	5 098	227
Menot	-21 984	-1 609	-23 592	-22 819	-773
Toimintakate	-16 534	-1 734	-18 267	-17 721	-546

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntaan aktivoinnin kohderyhminä jatkoivat lapset ja nuoret sekä seniori-ikäiset. Liikkuva päiväkotitoiminta oli mukana kaikissa Vantaan varhaiskasvatusyksiköissä. Ohjelmaa toteutettiin Leikkien liikkumaan -hankkeena, jota jatkettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Hankkeen keskeisiä toimenpiteitä olivat kasvattajille ja päiväkodin johtajille suunnatut työpajat ja koulutukset sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehittämishankkeet. Hankkeen toimenpiteet vakinaistuvat vuonna 2019 kahden uuden vakanssin myötä.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin ministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihalle että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloissa koskeissa uudistuksissa. Kuraattoripalveluiden kanssa luotua Sporttikaveri-toimintamallia kehitettiin edelleen hyödyntäen ohjaajakorvauksien maksuun WorkPilots-sovellusta. Vuoden aikana Sporttikaverin avulla liikuntalajeihin kävi tutustumassa 43 koululaista. Lasten liikunnan lisäämiseksi tiivistettiin yhteistyötä perusopetuksen kanssa ja suunniteltiin toimenpiteitä kyyditön koulumatka -kampanjan ja matalan kynnyksen joukkutoiminnan käynnistämiseksi. Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta sekä oppilaisurheilukisoja toteutettiin edellisvuoden tapaan. Yläkoululaisten Urhea-toimintaa järjestettiin kaikille vuosiluokille ja mukana oli yli 800 nuorta 14:stä eri lajista. Liikuntapalvelut tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta.

Sporttia kaikille -hankkeessa noin 100 kaikille avoimen harrasteliikuntaryhmän rinnalla pilotoitiin mm. naisille suunnattua joukkuepeleä Mamanet:ia sekä hyvinvointivalmennusryhmiä. Toimenpidekokonaisuuden vakiinnuttamiseksi tiivistettiin yhteistyötä Sporttia kaikille ry:n kanssa. Hankkeen jatkeeksi liikuntapalvelut sai koordinoitavakseen EU:n Erasmus+ Sport -ohjelmasta rahoitettavan Youth with Immigrant Background in Sport -hankkeen. Hanke käynnistyy vuoden 2019 alusta. Lasten ja nuorten harrastetavaratalo -hankkeessa kehitettiin edelleen harrasteliikuntamahdollisuudet yhteen palveluun kokoavaa verkkosivustoa Hobihobi.fi. Hankkeen pilotti jatkui Aviapoliksen alueella. Sivuston uusi kehitysversio julkaistaan vuoden 2019 alussa. Vuoden aikana järjestettiin useita maksuttomia tapahtumia, joissa oli mahdollista tutustua ja kokeilla eri liikuntalajeja. Kokeile liikuntaa -tapahtumia tarjottiin myös varhaiskasvatusikäisille. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha-liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n sekä muiden seurojen kanssa. Tapahtumia oli yhteensä 11.

Liikuntapalveluiden ohjattu kurssitoiminta tarjoaa erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Yhä suurempi osa työikäisten kursseista toteutetaan yhteistyömallilla seurojen toimesta. Senioreiden vertaisohjattuja kuntosali- ja liikuntaryhmiä toteutui noin 100. Liikunta-apteekki -toimintaa jatkettiin kuudella terveysasemalla. Liikunta-apteekkitoiminnan laajentaminen nostettiin keskeiseksi toimenpiteeksi kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin edistämishankkeen suunnitelmassa. Hankkeen kohderyhmiksi valittiin erityisen vähän liikkuvat.

Liikuntapalvelut on mukana Ikäinstituutin Elämäni eläkevuodet -hankkeessa, jonka puitteissa toteutettiin neljä ryhmää. Kesällä pilotoitiin korttelikerhotoimintaa, jossa kotona asuville ikääntyneille järjestettiin asuinalueilla ohjattua liikuntaa. Maksuttomia kauppakeskuskävelyitä, eli ohjattuja yhteislenkkejä kauppakeskuksen tiloissa, järjestettiin kerran kuukaudessa yhteistyössä kauppakeskus Jumbon ja viihdekeskus Flamingon kanssa.

Vuonna 2018 koottiin selvitys vantaalaisten liikkumisesta ja liikkumattomuudesta osana kaupungin hyvinvointiraportointia ja toteutettiin liikuntapalveluiden sukupuolivaikutusten arviointi. Arvioinnin kohteena olivat liikuntaseurojen tukeminen, liikuntatilojen käyttö ja kunnossapito sekä ohjatun liikunnan järjestäminen.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikunta-paikkoihin. Harrasteliikunnan ohjaajatukihakemuksia jouduttiin ensimmäistä kertaa priorisoimaan ja hylkäämään määrärahan loppumisen vuoksi. Uudet yksityiset liikuntatilat pienensivät vuokratuen hakijoiden saamaa tukiosuutta. Avustusten määräytymisperusteita yhdenmukaistettiin kaupunkitasoisesti, minkä seurauksena erityisryhmien liikunnan toiminta-avustukset laajenivat koskemaan myös potilasjärjestöjä sekä muita hyvinvointia ja terveyttä liikunnan keinoin edistäviä toimijoita. Avustuslomakkeiden sähköistäminen käynnistettiin.

Tilavarausyksikkö koordinoi yli 1 200 tilan käyttöä (liikuntapalveluiden tilat, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käyttö). Timmi -tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin tietohallinnon kanssa.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Tikkurilan uimahalli peruskorjattiin, Kartanonkosken multigolfrata ja huoltorakennus, Hakunilan urheilupuiston skeittipaikka, Varistonniityn frisbeegolfrata, Koivukylän koulun pihan, Variston opetuspisteen lähiliikuntapaikka sekä Lehtikuusen koulun ja Hakunilanrinteen päiväkodin pihan kehittämishankkeet valmistuivat, Rekolan liikuntapuiston kehittäminen käynnistyi lähiliikuntapaikan rakentamisella, Rajakylän liikuntapuiston ja Martinlaaksossa olevan Raikukujan lähiliikuntapaikkojen rakentaminen sekä Hämeenkyön liikuntahallin ja Ylästön koulu lähiliikuntapaikan suunnittelu käynnistyivät. Koulujen pihakartoituksen päivitys ja päiväkotien pihakartoituksen laatiminen käynnistyivät. Koillis-Vantaan uimahallin sijoituspaikkaselvitys käynnistyi. Selvityksen yhteydessä tarkastellaan myös Elmon urheilupuiston toteuttamismahdollisuuksia.

Liikuntapalvelut on vuosittain mukana toteuttamassa ja luomassa olosuhteita erilaisille liikuntatapahtumille. Merkittäviä liikunnan ja urheilun yleisötapahtumia vuonna 2018 olivat maastohiihdon SM-kisat tammikuussa Hakunilan urheilupuistossa, monilajitapahtuma SM-viikko heinäkuussa ympäri Vantaata sekä amerikkalaisen jalkapallon EM-kisat heinä-elokuun vaihteessa Myyrmäen stadionilla. Runsaasti osallistujia kuntoilijoista tosis-

saan kilpaileviin keräsivät Vantaa Hiihto, Extremerun Vantaa, Vantaa Triathlon, Vuelta Vantaa ja Vantaan Maraton, jotka yhdessä muodostavat nyt toista kertaa järjestetyn Vantaan kestävyyskierroksen. Vuonna 2018 Vantaalla oli 14 kumppaniurheilijaa ja 4 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Vantaan urheiluareenat (Energia Areena, Hakunilan urheilupuisto, Kuusijärvi, Lumo, Myyrmäki Stadion, Myyrmäen urheilupuisto, Myyrmäen urheilutalo, Trio Areena, Tikkurilan urheilutalo ja Tikkurilan urheilupuisto) näkyivät vuonna 2018 televisiossa yhteensä 207 kertaa ja lähes 42 tuntia. Printtimediassa kuvia julkaistiin 258 kappaletta ja verkossa 270.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion muutoksena toimintatuottoja laskettiin 0,125 milj. euroa ja toimintakuluja nostettiin 1,399 milj. euroa. Tuotot toteutuivat 0,227 milj. euroa alle muutetun talousarvion lähinnä kuntosalien aiempaa pienemmistä kävijämääristä, Tikkurilan kuplahallin ennakoi mattomasta käyttökiellosta sekä käyttövuoromaksujen pienemmästä toteutumasta. Menot toteutuivat 0,773 milj. euroa alle muutetun talousarvion lähinnä VTK Kiinteistöt Oy:n perimien sisäisten vuokrien pienenemisestä loppuvuonna 0,440 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Asiakastyytyväisyys 1-5			
– uimahallit	*)	4	*)
– kuntosalit	*)	4,1	*)
Kokonaiskulut, euroa / asukas	87,77	101,80	100,01

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot, euroa / asukas	24,53	24,80	22,34
Avustukset, euroa / asukas	5,99	5,34	5,90
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	22 %	22 %	25,86
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa / käynti	5,27	5,50	7,86
– uimahallien verorahoitusosuus, %	77 %	73 %	83 %
Toimitilaneliöt, m ²	80 933	82 736	81 558
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	69 %	67 %	67 %

*) Tietoa ei ole kerätty TP 2017–2018.

13 93

Nuorisopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	644	182	826	805	21
Menot	-8 610	-346	-8 955	-8 996	41
Toimintakate	-7 966	-164	-8 129	-8 191	62

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuorisopalvelut aloitti vuoden 2018 uudessa organisaatorakenteessa, joka astui voimaan 1.1.2018. Uudessa rakenteessa sekä yksikkörakenne, johtamisjärjestelmä että esimies- ja päällikkö-tason tehtäväkuvat on uudistettu ja rooli- ja vastuujakoja selkeytetty aiemmasta. Uudistuksen myötä päälliköt aloittivat vuoden 2018 alussa itselleen uudessa tehtäväkuvassa ja kuusi uutta esimiestä aloitti uudistetussa esimiesroolissa. Tavoitteena uudistuksessa oli selkeyttää ja parantaa organisaation toimintaa ja tavoitteiden toteuttamista, yhtenäistää käytänteitä ja parantaa yhteistyötä eri yksiköiden välillä sekä parantaa johtamista joka tasolla.

Vuoden 2018 aikana keskityttiin pitkälti organisaatiouudistuksen tuomien muutosten jalkauttamiseen, uusien yksiköiden käynnistämiseen, käytänteiden yhtenäistämiseen ja uusien johtamisen käytänteiden omaksumiseen.

Varsinaisessa nuorten kanssa tehtävässä työssä kehitettiin erityisesti oppilaitoksissa tehtävää erityisnuorisotyötä. Toukokuussa kolme erityisnuorisotyöntekijää aloitti työt kolmella eri koulutusallalla Variassa ja syyskuussa kolme erityisnuorisotyöntekijää aloitti kolmella eri yläkoululla työskennellen koululla 50 prosenttia työajasta ja 50 prosenttia läheisellä nuorisotilalla. Uudenlaisen työmuodon tarkoituksena on tukea nuoria arjessa kynnyskettömästi kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamisessa yhdessä oppilaitosten muun henkilökunnan kanssa.

Kehittämishankkeissa keskityttiin AVI:n tuella kulttuurisen nuorisotyön teemassa laajentamaan kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksia lähiöalueilla Havukoskella, Hakunilassa ja Myyrmäessä sekä aloitettiin digitaalisen harrastamisen kehittämistä. Lisäksi kehitettiin OKM:n rahoituksella jalkautuvaa nuorisotyötä erityisesti junissa ja asemilla NTR-hankkeessa sekä aikuissosiaalityön ja etsivän nuorisotyön yhteistyötä ESR-rahoitteisessa Moodi-hankkeessa.

Työpajatoiminnassa haasteita aiheutti nuorten ohjautuminen työpajoille, sillä TE-palveluissa ohjattiin ilman työ- ja koulutustaikaa olevia nuoria kasvupalvelu-uudistukseen liittyviin uusiin palveluliiketoimintaa kehittäviin kokeiluihin, eikä entiseen malliin kaupungin palveluihin. Työpajat eivät tästä toimintaympäristön muutoksesta johtuen syksyllä toimineet täysillä ryhmillä, kuten tavallisesti.

Tilojen osalta tapahtui muutamia isompia muutoksia. Tammikuussa avattiin Tikkurilan keskustassa Nuorten monitoimitila Liito, johon siirtyivät Nuorisopalveluiden toiminnoista Tikkurilan pajatalolla toimineet keittiöpaja ja viestintä- ja vuorovaikutuspaja, Menolippu-toiminta ja Tikkurilan nuorisotila sekä Kipinä-talolla aiemmin toiminut kädentaitopaja. Liidossa toimintaa, tilojen käyttöä ja yhteistyökuvioita kehitettiin aktiivisesti koko vuoden ajan.

Ratatiellä toimiva Kipinä-talo muuttui samalla kokonaan etsivän nuorisotyön toimitilaksi, kun etsivän nuorisotyön ryhmätoiminta Kipinä-paja muutti sinne ja pääsi näin toimimaan talolla jo työskennelleiden muiden etsivien nuorisotyöntekijöiden yhteyteen.

Korsossa luovuttiin sisäilmaongelmaisesta nuorisotilasta ja siirryttiin väistötilaan odottamaan Lumoon valmistuvaa uutta nuorisotilaa. Hakunilassa nuorisotila meni syksyllä peruskorjaukseen ja loppuvuosi toimittiin väistötilassa.

Vuoden 2018 aikana valmistui myös koko nuorisopalveluiden yhteinen missio ja strategiset painopisteet, joita oli työstetty yhdessä koko henkilökunnan kanssa puolentoista vuoden ajan. Missio ja painopisteet ohjaavat nuorisopalveluiden toimintaa vuosien 2018–2021 -strategiakauden ajan.

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden hanketulot talousarviossa olivat 560 000 ja menot 720 000. Toimintatuottoja lisättiin määrärahamuutoksella 182 000 ja toimintakuluja 252 000. Tulojen toteumaprosentti oli 98 ja menojen 101 prosenttia. Menojen ylitys (noin 40 000 euroa), johtui Variaan palkatuista kolmesta erityisnuorisotyöntekijästä, joiden palkkakuluihin meni kokonaisuudessaan 142 000 euroa. Palkkakustannusten ylitys nuorisopalveluissa näkyy Varian käyttötalouden alituksessa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät) *)	314 426	400 000	..
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät) **)	..	..	104 855
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukkonotko ja Palajärvi)	7 325	7 900	7 672
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden määrä ***)	1 114	..	..
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet ****)	..	380	380
Etsivän nuorisotyön asiakkaat ****)	..	690	623
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	56	65	53
Käyttömenot, euroa /asukas	35,8	39,6	39,4
Avustukset, euroa / asukas	1,8	1,8	1,7
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	23	23	20
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m ²	14 560	16 509	15 815

*) Tilastointitapa muuttunut, lukua ei ole saatavissa vertailukelpoisena.

**) Uusi tunnusluku TP 2018 alkaen, luku kuvaa paremmin oman toiminnan onnistumista.

***) TP 2017 ei sisällä sosiaalisen median kontakteja. TA 2018 ja TP 2018 ilmoitustapa muuttunut, ilmoitetaan erikseen työpajatoimintaan osallistuneet ja etsivän nuorisotyön asiakkaat.

****) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 70

Ammatillinen koulutus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 233	-233	2 000	1 895	105
Menot	-35 232	1 364	-33 869	-32 858	-1 011
Toimintakate	-32 999	1 131	-31 869	-30 963	-906

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2018 Vantaan ammattiopisto Variaan luotiin uusi tiimitoimintaan perustuva palveluorganisaatio. Lisäksi vuosille 2018–2021 on laadittu uusi strategia. Palveluorganisaation ja strategian tavoitteet vastaavat muuttuneen ammatillisen koulutuksen toiminnallisia muutoksia.

Syksyllä 2018 aloitti uusi tiimiorganisaatio ja samalla aloitettiin koko henkilöstöä koskevat tiimivalmennukset (työntekijä, esimies ja johto). Vuoden loppuun mennessä oli toteutettu kolme tiimivalmennuskertaa tiimeittäin ja valmennusta jatketaan vuonna 2019. Tiimivalmennusten toteuttamista varten on saatu OKM:n strategiahoidusta vuosille 2018–2020.

Vuonna 2018 jatkettiin opettajien vuosityöaikakokeilua. Kokeilu päätettiin heinäkuun lopussa ja elokuun alussa siirryttiin ns. vakituisen vuosityöaikasopimukseen. Vuosityöaika koskee koko opetushenkilöstöä lukuun ottamatta opinto-ohjaajia. Opinto-ohjaajat siirtyvät vuosityöaikaan 1.8.2019. Samalla siirryttiin opetustoiminnan suunnittelussa kalenterivuosisuunnitteluun, jolloin toiminnan ja talouden suunnittelunkierro on yhtäläinen.

Vuoden 2018 aikana opiskelijahallintojärjestelmä vaihdettiin paremmin uuden lainsäädännön tarpeita vastaavaksi. Uusi opiskelijahallintojärjestelmä on osa uusien säädösten mukaista tiedonkeruu-, siirto-, hallinto- ja raportointijärjestelmää. Sitä käytetään myös tiedolla johtamisen tukena.

Variassa oli käynnissä 23 projektia, joiden sisällöt liittyivät johtamiseen, tiimitoimintaan, kansainvälisyyteen, osaamisperusteisen oppimisen kehittämiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen, robotiikan ja virtuaalipedagogiikan kehittämiseen sekä digitaalisen ohjaamisen ja palautteen antamisen menetelmän kehittämiseen. Varia on osallistunut myös mm. lentokenttä – Aviapolis -alueen verkostohankkeisiin.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion muutoksena tuloarviota alennettiin 0,23 milj. euroa ja menoarviota 1,34 milj. euroa. Lisäksi lukio-koulutukseen siirrettiin 0,11 milj. euroa perusopetuksen lisäopetuksen siirryttyä sinne. Muutoksien jälkeen ammatillisen koulutuksen toimintakatteesta jäi vielä käyttämättä 0,9 milj. euroa.

Toiminnan kehittämiseen on saatu odotettua enemmän hankerahoitusta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	44 %	50 %	37 %
järjestämisluvan täyttöaste %	100 %	100 %	100 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
järjestämisluvan mukaiset opiskelijat *)	3 118	..	..
ministeriön päättämä tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste **)	..	100 %	100 %
oppisopimuskoulutuksen opiskelijat	719	765	826
perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijat	71	40	61
keskeyttämisprosentti opiskelijamäärästä ***)	..	13,0 %	18,0 %
käyttömenot, euroa /opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä)	7 285	7 335	7 020
huoneistoneliöt /opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä, pl. oppisopimuskoulutus)	15,2	16,4	14,9

*) Tunnusluku käytössä 1.1.-31.12.2017.

**) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen. Laskentatapa muuttuu: opiskelijamäärän sijasta seurataan opiskelijavuosien määrää.

***) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 85**Musiikkiopisto**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	981	49	1 030	1 056	-26
Menot	-3 993	-103	-4 096	-4 083	-13
Toimintakate	-3 012	-54	-3 066	-3 027	-40

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Taiteenperusopetuksen opetussuunnitelmauudistus, jossa opintojen arvioinnin fokus on siirtynyt lopputuloksen arvioinnista prosessin arviointiin. Vantaan musiikkiopistolla on 1.8.2018 voimaan astunut uusi opetussuunnitelma, jonka myötä on tehty rakenteellisia muutoksia myös kaikissa instrumenttikohtaisissa opetussuunnitelmissa. Uuden opetussuunnitelman jalkautus on käynnissä ja tullaan saattamaan loppuun siirtymäajan (3 vuotta) puitteissa.

Uutena linjauksena musiikkiopistoon on pääsykokeiden lisäksi toinen väylä, kun perusopetuksen oppilaaksi voi päästä suoraan instrumenttivalmennuksesta. Tällöin oppilaat testataan pikkuhiljaa vuoden aikana instrumenttivalmennustuntien lomassa.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan musiikkiopiston toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakatteen toteutumaprosentti on 99.

13 86**Kuvataidekoulu**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	302	87	389	383	6
Menot	-911	-96	-1 007	-966	-41
Toimintakate	-609	-9	-618	-583	-35

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuluneen vuoden aikana Kuvataidekoulussa on valmisteltu uutta Taiteen perusopetuksen Kuvataiteen opetussuunnitelma. Uusi opetussuunnitelma hyväksyttiin Vapaa-ajanlautakunnassa ja astui voimaan 1.8.2018. Opetussuunnitelma otetaan käyttöön kolmen vuoden siirtymäajan kuluessa.

Kuvataidekoulu otti käyttöön uuden selainpohjaisen oppilashallintojärjestelmän eepoksen. Eepoksen lisäksi myös muuta tietohallintoon liittyvää toimintaa pyritään kehittämään digiprojektin myötä.

Vantaan voimakas kasvu näkyy myös Kuvataidekouluun hakijoiden määrässä. Aivan kaikkia hakijoita ei pystytä sijoittamaan.

Talousarvion toteutuminen

Kuvataidekoulun toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakatteen toteutuma-prosentti on 96. Kuvataidekoulun ulkopuolinen rahoitus vuonna 2018 oli 16 000 euroa.

14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	265 693	-500	265 193	273 025	-7 832
Menot	-208 118	-10 601	-218 719	-210 069	-8 650
Toimintakate	57 575	-11 101	46 474	62 956	-16 482

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,8 milj. euroa.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Vuosi 2018 jää aikakirjoihin Vantaan nopean kasvun vuotena. Asuntorakentaminen ylitti 1970-luvun ennätykset. Vuonna 2018 Vantaalle valmistui 4 531 uutta asuntoa.

Kaupungin kehittäminen on pitkän aikavälin työtä. Valtuusto hyväksyi kesäkuussa niin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset kuin myös resurssiviisauden tiekartan. Vantaan vastuullinen linjaus asunto-olojen parantamiseksi toteutuu nyt kaavoissa, maankäyttösopimuksissa ja rakennusluvista. Jatkossakin varmistetaan, että kaikessa vantaalaisessa rakentamisessa otetaan huomioon kestävän kehityksen ja paremman kaupunkiympäristön toteuttaminen.

Valtuuston tekemä päätös tavoitella hiilineutraalia Vantaata vuoteen 2030 mennessä on resurssiviisauden tiekartan haastavin lupaus. Ilmastomuutoksen haaste on globaali, mutta Vantaan kaupungissa on edellytykset ja edelläkävijänä kykyä löytää ratkaisuja tämän toteuttamiseksi. Ensimmäiset askeleet on jo otettu, kuten Martinlaakson biovoimalan rakentaminen tai varikon aloitteesta tehty linjaus siirtyä kaupungin ajoneuvoissa biodieselin käyttöön. Myös uusia työnteontapoja, pienemmällä hiilijalanjäljellä, ideoitiin vuoden 2018 aikana. Pysäköinninvalvonnassa testattiin työntekoa ilman autoja ja matkat taittuivat sähköpotkulaudoilla. Toimialan tehtäväkenttä on laaja ja työtä tehdään vantaalaisen kaupunkiympäristön parhaaksi.

Vuoden 2018 aikana toimialalla valmisteltiin hallintosääntömuutoksia. Uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2019. Hallintosääntöön tehtyjen muutosten myötä pysäköinninvalvonta siirtyi osaksi kuntatekniikan keskusta ja geotekniikka osaksi kiinteistöt ja asuminen -tulosaluetta. Uudistustyön keskeisenä tavoitteena oli tehtävajaon selkeyttäminen toimialan tulosalueiden välillä.

Vuonna 2018 lähimetsäteemavuoden keskiössä olivat erityisesti korvet ja muut suot. Lähimetsävuoden tavoitteena on vahvistaa ja tukea vantaalaisten luontosuhdetta sekä turvata lähimetsien luonnon monimuotoisuutta, nostaa lähimetsien arvoa, merkitystä ja tunnettuutta. Lähimetsävuotta vietettiin muun muassa retkeillen: keksäksi palkatut lähimetsäoppaat järjestivät yhteensä 61 retkeä ja 8 vieraslajien kitkentätalkoot. Lisäksi Lähimetsävuosi on näkynyt muun muassa Asukaslehdessä, sosiaalisessa mediassa sekä Vantaa-infon lähimetsäaiheisissa näyttelyissä. Soltorpin luonnonsuojelualueelle tehtiin lasten toiminnallinen luontopolku, joka johdattaa löytöretkelle metsän salattuun maailmaan.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2018

Toteutuneet tavoitteet

- 38,2 milj. euron maanmyyntivoitot ylittivät tavoitteen.
- Vahvistuneista kaavoista 53 prosenttia on kaupungin omistamilla mailla.
- Joukkoliikenteen käyttö kasvoi ja arkivuorokautena tehtiin 129 684 nousua.
- Ekologisten viheryhteyksien selvitys valmistui.
- Vantaa on hiilineutraali kaupunki - tavoitteen ensimmäinen askel otettiin resurssiviisauden tiekartan valmistuttua.

Osa tavoitteista toteutui osittain

- Asuntokaavoitus kohdistuu asemanseuduille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Isot asumisen kaavat sijoittuvat kuitenkin joukkoliikennevyöhykkeelle.
- MAL-tavoitteet toteutuvat: Asumisen kaavaa syntyi 170 536 k-m². Valmistuneita asuntoja on yhteensä 4 533, joista 3 965 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa ja 388 pientaloissa sekä 46 olemassa olevien rakennusten laajennusten kautta.
- Tikkurilan toimitilahanke etenee. Hankkeen väistötilojen suunnitelmat ovat edenneet ja asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä.
- Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat. Annetun palautteen perusteella vain 32 prosenttia kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustulos kärsi alhaisesta vastausprosentista.

Tavoite ei toteutunut lainkaan

- Pysäköinti uudistuu: keskustojen maksullinen pysäköinti toimii ja on tuonut väljyyttä asiointipysäköintiin. Pysäköintiyrityksen toimintamallin selvittely on edelleen käynnissä. Pysäköintitulojen tavoite alittui.

Talousarvion toteutuminen 2018

Toimialan tulot ylittivät talousarvion 13 milj. eurolla. Merkittävimmät syyt ylitykselle ovat maankäyttö- ja kehittämiskorvausten, maanmyyntivoittojen ja maanlajitysmaksujen budjetoitua suuremmat tulot. Toimialan käyttötalouskulut alittuivat 3,5 milj. eurolla. Toimialan toimintakate oli 63 milj. euroa. Luvuissa on jätetty HSY:n tulot ja menot huomioimatta.

Vuoden 2018 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötalousosaan:

- Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen maanmyyntitappioiden lisäys 816 000 euroa.
- Tilakeskuksen ulkoisten vuokrien määrärahan korotus 9,5 milj. euroa ja tuottojen lasku 0,5 milj. euroa. Katetavoitteen lasku yhteensä 10 milj. euroa.
- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahojen lisäys 285 000 euroa.

Vuoden 2018 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Osakehankintamenojen lisäys 2,2 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden ostomenojen lisäys 10,5 milj. euroa.
- Kuntatekniikan keskuksen julkisen käyttöomaisuuden lisäys 0,2 milj. euroa Kehäradan budjetoimattomiin menoihin.

Toimialan projektitoiminta

Thinking Portfolio - projektinhallintajärjestelmässä on seuraavat kuusi projektia:

ICT-kehittämisprojektit:

- Kiinteistönhallintajärjestelmä- Kiha
- Konekeskus-sovellus
- Liikennetiedon kehittäminen
- MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä)

EU-rahoitettavat projektit:

- 6Aika: Ilmastoviisaat taloyhtiöt

Muuta ulkopuolista rahoitusta saavat projektit:

- Suomen kasvukäytävä

14 0

Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Kaupunkisuunnittelulautakunta

Puheenjohtaja: Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	48 858	0	48 858	53 016	-4 158
Menot	-16 406	-921	-17 327	-17 022	-304
Toimintakate	32 452	-921	31 531	35 994	-4 462

14 0

Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	44 358	0	44 358	47 794	-3 436
Menot	-13 196	-909	-14 105	-13 178	-927
Toimintakate	31 162	-909	30 253	34 616	-4 363

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelulautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkisuunnittelulautakunta, toimialahallinto, kiinteistöt ja asuminen sekä kaupunkisuunnittelu. Erikseen sitovana nettoyksikkönä kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluu rakennusvalvonta.

14 10**Kaupunkisuunnittelulautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-98	18
Toimintakate	-80	0	-80	-98	18

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2018. Lautakunnassa on 17 jäsentä, kaupunginhalituksen edustaja, nuorisovaltuuston edustaja sekä toimialan virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2018 lautakunta käsitteli yhteensä 300 pykälää eli keskimäärin 27 pykälää / kokous. Loppukesällä 2018 Vantaan ja Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnille järjestettiin Espoossa yhteinen keskustelutilaisuus, jossa käsiteltiin lautakuntien ajankohtaisia teemoja.

14 20**Toimialahallinto**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 262	0	2 262	2 342	-80
Menot	-3 400	0	-3 400	-2 965	-435
Toimintakate	-1 138	0	-1 138	-623	-515

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialahallinto osallistui vuoden 2018 aikana aktiivisesti muun muassa kaupungin ja toimialan tietojärjestelmäkehitykseen, Uusi Vantaa -projektin työpajoihin, sekä hallintosäätömuutosten valmisteluun.

Toimialan viestinnän kehittämistä jatkettiin, vuoden aikana medialle lähetettiin noin 180 tiedotetta ja 39 sisäistä, koulukohtaista tiedotetta. Toimialan viestintä sai vuoden 2018 aikana lisäresursseja. Sisäilma-asioiden tiedottaja aloitti tehtävässään ja osallistui aktiivisesti sisäilma-asioiden neuvottelukunnan toimintaan. Loppuvuodesta aloitettiin sisäilmaoirekyselyn valmistelemisen ja toteutus.

1.2.2018 toimialan asiakaspalvelu siirtyi Vantaa-Infoon Konserni- ja asukaspalveluiden toimialalle. Vuoden 2018 aikana toimialalla valmisteltiin hallintosäätömuutoksia. Uusi hallintosäätö tuli voimaan 1.1.2019 ja vuoden vaihteessa pysäköinninvalvonta siirtyi osaksi kuntatekniikan keskusta.

Projektijohtajien työ keskittyi Aviapoliksen, Tikkurilan, Kivistön, Myyrmäen, Koivukylän, Korson ja Hakunilan keskustahankkeisiin.

Talousarvion toteutuminen

Toimialahallinto saavutti talousarvion tavoitteen toimintotuottojen osalta ja toimintakuluissa jäätin noin 0,4 milj. euroa alle talousarvion.

14 30**Kiinteistöt ja asuminen**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	41 842	0	41 842	45 154	-3 312
Menot	-5 491	-875	-6 366	-6 392	26
Toimintakate	36 351	-875	35 476	38 762	-3 286

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuosi 2018 oli kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen ensimmäinen kokonainen kalenterivuosi. Tulosalue perustettiin kaupungin hallintosäännön mukaisesti 1.6.2017 alkaen. Uusi tulosalue muodostui 2017 yrityspalvelujen tulosalueesta sekä kaupunkimittauksen tulosityksiköstä. Vuoden 2018 aikana tulosalueella valmisteltiin uutta organisaatiomuutosta, jossa geotekniikan tulosityksikkö siirtyisi kuntatekniikan tulosalueelta kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle 1.1.2019 alkaen.

Kesäkuussa valtuusto hyväksyi kaupungille uudet maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, joiden tuella toimintaa jatkossa kehitetään ja viedään eteenpäin. Asuntorakentamisessa kerrostalotuotanto ja valmistuneiden asuntojen määrä saavutti vuoden 2018 aikana huippunsa. Vantaa ylsi asuntotuotannossa ensimmäistä kertaa kaikkiin MAL-sopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin. Vantaalle valmistui yhteensä 4 533 asuntoa (tavoite 2 400), joista 480 oli valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntoja, 303 lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja ja 305 asumisoikeus-asuntoja.

Vuoden 2018 aikana tulosalue luovutti 15 yritystonttia tai tontinosaa. Yrityspuolella yhteistyössä Vantaan Yrittäjien sekä Helsingin seudun kauppakamarin kanssa lanseerattiin ensimmäinen yritystontti-info Kaupungintalolla sekä vastaavasti asumisen osalta vastaava rakennuttajille suunnattu asuntotontti-info Heurekassa.

Kaupunkimittaus on ollut mukana MATTI-hankkeen Julkaisu 1:n toteutusvaiheen eri tehtävissä. Näitä ovat olleet mm. prosessien järjestelmä- ja hyväksymistestaus sekä integraatioiden ja konversioiden testaukset. MATTI otettiin tuotantokäyttöön seuraavissa prosesseissa: tonttijaot, kiinteistötoimitukset ja niihin liittyvät maastomittaukset sekä kiinteistörekisterin pitäjän päätökset ja kiinteistörekisterin ylläpito.

Vantaan 3D-kaupunkimallin julkaisua valmisteltiin sekä Vampatti- että kartta.vantaa.fi -palveluissa. Vampatti-karttapalveluun on lisätty runsaasti monipuolisia tilannekuvia.

Talousarvion toteutuminen

Asuinkerrostalotuotanto jatkui vuoden 2018 aikana vielä hyvällä tasolla, jonka ansiosta kaupungille kertyi maanmyyntivoittoja 38,2 milj. euroa budjettitavoitteen ollessa 34 milj. euroa. Kaupunkimittauksen osalta budjetti toteutui lähes käyttösuunnitelman mukaisesti. Tulosalueen toimintakuluihin kaupunginvaltuusto myönsi 0,816 milj. euron määrärahakorotuksen yksittäisen maanmyyntitappion vuoksi. Toimintakulut ylittivät hieman korotetun talousarvion.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Merkittäviä maanhankintaneuvotteluja käynnissä	12	10	14
Käynnissä olevat luovutuskilpailut	8	4	6
Valmistuneet asunnot	3 290	3 500	4 533
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	387	700	783
Maanmyynti- ja vuokratulot (t€)	47 168	38 150	42 543
Kivistön maanmyyntivoitot koko maanmyyntituloista (t€)	8 350	10 000	6 648
Tonttijaon laadinnan kesto aika (vrk)	62	48	60

14 40**Kaupunkisuunnittelu**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	254	0	254	298	-44
Menot	-4 224	-34	-4 259	-3 723	-536
Toimintakate	-3 970	-34	-4 005	-3 424	-580

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkisuunnittelu vastaa yleiskaavojen, asemakaavojen ja niihin liittyvien maankäytön suunnitelmien laadinnasta. Kaupunkisuunnittelu osallistuu myös moniin muihin tehtäviin sekä koko kaupungin että toimialan tasolla.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työtä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta. Vuonna 2017 määriteltiin yleiskaavatyölle tavoitteet (KH 22.1.2018). Yleiskaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2018 aikana siten, että se saadaan alkuvuodesta 2019 nähtäville ja lausunnoille.

Asemakaavoituksessa työpaikka- ja palveluhankkeiden kaavoitus on edennyt tavoitteiden mukaan ja myös nopeasti toteutettavia päiväkotihankkeita on pystytty lisäämään työohjelmaan. Asuntojen asemakaavoituksessa ei saavuteta Vantaalle asetettua MAL-kauden tavoitetta kaavoituksen osalta, mutta valmistuvien asuntojen lukumäärä kuitenkin toteutuu yli tavoitteiden. Kaavoitusta hidastaneet rekrytointiprosessin ongelmat on selvitetty, mutta saatavuusongelma on edelleen jäljellä. Kaksi uutta aluearkkitehtia aloitti kertomusvuonna toimintansa ja loppuvuonna käynnistyi asemakaavapäällikön rekrytointi.

Resurssiviisauden tiekartan toteuttaminen on aloitettu ja jo aiemmin ilmastotavoitteita toteuttavien toimien lisäksi on edistetty puurakentamista. Myös uusien maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttaminen on tuonut keinoja asuntokaavoituksen kehittämiseen. Myös sujuvan kaavoituksen kannalta on tärkeää lisätä kaupungin maaomaisuutta yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta keskeisillä alueilla.

Kaupunkisuunnittelun laatua on kehitetty ja rakentamisen edellytyksiä parannettu mm. Myyrmäen ja Kivistön kaavarungoilla sekä kilpailuilla, joiden ratkaisemisessa arkkitehtuurilla on ollut laatua tukeva painoarvo.

Kaupunkisuunnittelu on osallistunut MATTI-hankkeen kehitykseen ja kaikki työntekijät koulutetaan järjestelmän käyttäjiksi. MATTI-hanke selkeyttää prosesseja, tehostaa useita työvaiheita ja parantaa seurantaa. Kaupunkisuunnittelun tulevan toiminnan tehostamisessa keskeisintä on ollut osallistuminen MATTI-järjestelmän

testaukseen sekä julkaisu 1:n suunnitteluun. Julkaisu 1 kuuluu mm. asema- ja yleiskaavaprosessit sekä näihin liittyvät aliprosessit. MATTI-hankkeeseen kuuluu myös mittava toimintamallin muutos, joka tehdään muutosjohtamisen avulla yhdessä esimiesten, muutosagenttien ja työntekijöiden kanssa.

Vuoden aikana on suunniteltu uutta organisaatiota, joka vaikuttaa kaupunkisuunnittelun johtamisjärjestelmään ja tehtäviin. Organisaatiomuutos on tarkoitus toteuttaa keväällä 2019.

Tikkurilan uuden toimitilahankkeen asemakaavan muutosluonnosehdotuksen valmistelu on käynnissä.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana on hyväksytty 28 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 170 536 k-m², josta 53 prosenttia on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Uusista vireille tulleista kaavoista on laadittu 54 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 160 kpl. Käyttötalousmenot alittivat talousarvion erityisesti henkilöstömenojen osalta. Toimintatuottojen tavoite talousarviossa saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Hyväksytyt asemakaavat kpl	26	45	28
Uusi asuntokerrosala k-m ²	209 835	265 000	170 536
Asemakaavan muutosaloitteet	169	140	160
Vuoden kaavoitushakemukset	40	40	31
Poikkeamispäätökset	86	70	54

14 75

Rakennusvalvonta

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 500	0	4 500	5 222	-722
Menot	-3 210	-11	-3 221	-3 844	623
Toimintakate	1 290	-11	1 279	1 378	-99

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Rakennusvalvonnan myönnettyjen lupien pinta-alalla mitattu rakentamisen kerrosalan volyymi kasvoi edellisvuodesta ja oli noin 50 prosenttia pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella. Haetun ja aloitetun asuntorakentamisen kerrosalavolyymi ylittyi kymmenen vuoden keskiarvoihin nähden noin 3 000 asunnolla. Käytetyn asuinrakennusoikeuden kerrosalan määrä oli 350 000 k-m². Valmistuneiden asuntojen määrä oli ennätysasuuri, yhteensä 4 533 asuntoa. Tältä osin MAL tavoite ylitettiin yli 2 000 asunnolla. Liike-, varasto- ja toimistorakentaminen nousi merkittävästi edellisvuodesta ja saavutti normaalivuoden tason.

Kehittämistoiminnassa keskeisintä on ollut sähköisen asioinnin kehittäminen. Sähköisen asioinnin alustan, Lupapistein, kehitystyötä on tehty yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Koko lupaprosessi, alkutiedusteluista arkistointiin ja tietopalveluihin, hoidetaan sähköisesti. Vantaalla on aktiivisesti kehitetty tietomallien hyödyntämistä rakennusvalvontatyössä mm. KiraDigi -hankkeen avulla. Lupien käsittelyn keskiarvo on ollut yleisesti 39 vuorokautta.

Talousarvion toteutuminen

Rakennusvalvonnan toteutunut toimintakate oli 0,1 milj. euroa talousarviota suurempi. Toteutuneet tuotot olivat 0,7 milj. euroa ja toteutuneet kulut 0,6 milj. euroa talousarviota suuremmat.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Aloitettut asunnot	5 032	2 400	4 369
Kokonaisala, m ²	562 000	400 000	462 081
Tulot/menot, %	167	125	139
Menot/lupien kokonaisala (€/m ²)	6,03	7,00	8,10
Valmistuneet rakennukset, kpl	624	400	663
Toimitilat m ²	1 021	1 021	1 021

14 5

Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja: Carita Orlando (22.8.2018 asti)

Paula Lehmuskallio (27.8.2018 alkaen)

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	216 318	-500	215 818	219 258	-3 440
Menot	-188 055	-9 658	-197 712	-189 482	-8 230
Toimintakate	28 263	-10 158	18 105	29 776	-11 670

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,8 milj. euroa.

14 5

Tekninen lautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	38 938	0	38 938	41 820	-2 882
Menot	-90 425	-152	-90 577	-82 114	-8 463
Toimintakate	-51 487	-152	-51 639	-40 294	-11 345

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä tekninen lautakunta ja kuntatekniikan keskus sekä erikseen sitovana yksikkönä joukkoliikenne. Nettobudjetoituina erikseen sitovina yksikköinä toimivat tilakeskuksen tulosalue ja varikko.

15 01**Tekninen lautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-69	-11
Toimintakate	-80	0	-80	-69	-11

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tekninen lautakunta kokoontui 11 kertaa vuoden aikana. Lautakuntaan kuuluu 13 jäsentä ja kaupunginhallituksen edustaja, ja kokouksissa läsnä olevat virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2018 lautakunta käsitteli 178 pykälää, eli keskimäärin 16 pykälää per kokous. Tekninen lautakunta teki opintomatkan Göteborgiin syyskuussa.

14 50**Kuntatekniikan keskus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	27 338	0	27 338	29 396	-2 058
Menot	-40 345	-152	-40 497	-34 829	-5 668
Toimintakate	-13 007	-152	-13 159	-5 434	-7 726

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,8 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuntatekniikan keskuksen organisaatiouudistusta on valmisteltu vuoden 2018 aikana ja uusi organisaatio astuu voimaan vuoden 2019 alussa. Vuonna 2018 toteutettiin kuitenkin jo ensimmäinen uudistus: kadunpito ja viheralueiden kunnossapito yhdistyivät uudeksi kunnossapidon tulosityksiköksi 1.6.2018 alkaen. Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu siirtyi samalla väliaikaisesti osaksi katutekniikan tulosaluetta siihen asti, kunnes koko kuntatekniikan keskuksen organisaatiouudistus saadaan valmiiksi.

Toimialan yhteinen MATTI-hanke eteni julkaisun 1, ensimmäisen vaiheen käyttöönottoon 14.12.2018. Julkaisuun 1 sisältyi kiinteistönmuodostus ja siihen kuuluvat maastomittaukset. Toisen vaiheen käyttöönotto tehdään alkuvuodesta 2019 ja siihen sisältyvät kaavoitus, rakennusvalvonnan luvat, kaupunkisuunnittelun poikkeamispäätökset, kauppahintarekisteri ja etuosto-oikeus prosessi sekä kaupunkimallin hallinta.

Vuoden 2018 aikana kuntatekniikan henkilöstö osallistui hankkeessa kaavoitukseen sisältyvän yleissuunnittelun määrittelyyn ja testaukseen, liikennejärjestelmäsuunnittelun osana yleiskaavaa toteutukseen ja testaukseen sekä julkaisun 2 sisällön toteutuksen edistämiseen. Muun muassa kunnossapidossa testattiin tehtävänantoja sovelluksen kautta, mitä voisi hyödyntää uusissa toimintavoissa kenttätöissä. Vuoden 2018 aikana pilotoitiin myös infran suunnittelujärjestelmä Novapointia, jonka koko suunnittelun henkilöstö ottaa käyttöön vuoden 2019 puolella. Järjestelmä integroidaan MATTI-kokonaisuuteen julkaisussa 2, jonka toteutus on jo käynnistynyt.

vuoden 2018 aikana. Julkaisuun 2 sisältyy julkisen kaupunkitilan toteuttaminen suunnittelun ja kunnossapidon osalta.

Talousarvion toteutuminen

Kuntatekniikan keskuksen tulot olivat noin 25,6 milj. euroa, joten talousarvio ylitettiin noin 7,3 milj. eurolla. Ylitys muodostui suurimmaksi osaksi sopimustulojen ja maanlajitysmaksutuottojen ennakoitua suuremmista tuloista. Tulosalueen kulut toteutuivat suunnilleen talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2018 talvikauden aikana lumimäärä oli hiukan pitkäaikaista keskiarvoa korkeampi. Lunta kuljetettiin lumen vastaanottoaikoille noin 18 290 kuormaa, kun pitkäaikainen vuotuinen keskiarvo on noin 14 000 kuormaa. Vastaanottomaksuista saadut tulot olivat täten normaaliluokkaa. Alkupalvi oli melko leuto, mutta vuoden alusta alkanut pitkä yhtäjaksoinen pakkasjakso suojausi katuverkostoa talven aikana suuremmilta vaurioilta. Katuverkoston korjausvelan seurauksia pyrittiin paikkaamaan pienillä rakenteiden korjauksilla ja yleisilmeen parantamisilla kesäaikana hiukan normaalia enemmän.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Liikenneväylien ylläpito (€/m ²)	1,5	1,6	1,6
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m ²)	0,25	0,28	0,3
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m ²)	0,52	0,55	0,58
Maanlajitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	36 024	30 000	47 614

14 51

Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	11 600	0	11 600	12 425	-825
Menot	-50 000	0	-50 000	-47 216	-2 784
Toimintakate	-38 400	0	-38 400	-34 791	-3 609

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2018 aikana tehtiin joitakin muutoksia Vantaan bussilinjastoon. Syysliikenteen alussa linjaa 434 jatkettiin Keimolanmäessä ja sen tarjontaa lisättiin alueen rakentamisen edettyä. Syysliikenteessä aloitti myös uusi linja 437 kulkemaan arkipäivien ruuhkissa välillä Martinlaakso – Niipperi – Perusmäki. Runkolinjan 560 sunnuntain päiväliikenteen vuoroväli tihennettiin syysliikenteen alkaessa 15 minuutista 10 minuuttiin suuren kuormituksen takia. Linjan 445 T-reitin liikennöinti sunnuntaisin puolestaan loppui kesäliikenteen päättyessä. Näiden lisäksi tehtiin joitakin reitti- ja aikataulumuutoksia.

HSL:n hallitus hyväksyi vuoden 2018 alkupuolella Tuusulan ja Keravan linjastosuunnitelman sekä Lahdenväylän linjastosuunnitelman. Molemmat suunnitelmat vaikuttavat huomattavasti Vantaan bussilinjoihin lähitulevaisuudessa. Länsi-Vantaan linjoihin vaikuttaa jatkossa Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien linjastosuunnitelma, jonka tekemisen HSL aloitti vuoden 2018 loppupuolella.

Kivistön bussiterminaalin suunnittelussa ja toteutuksessa varaudutaan sähköbussien lataukseen. Terminaali toteutunee kauppakeskuksen rakentumisen myötä. Vuoden 2018 lopulla aloitettiin selvitys sähköbussien latauksesta myös Tikkurilan terminaalissa. Vuonna 2018 toteutettiin lisäksi useita infratoimenpiteitä (mm. pysäkkien parantamisia ja liikennevaloetuksia) tulevalle runkolinjalle 570 ja toimenpiteitä jatketaan vuoden 2019 aikana. Sekä linjan 570 liikennöinnin aloittaminen, että sähköbussien liikennöinti Tikkurilan terminaalista ovat riippuvaisia Ojangon bussivarikon valmistumisesta. Varikko otetaan suunnitelmien mukaan käyttöön kesällä 2021.

Vantaan ratikan alustava yleissuunnitelma valmistui vuoden 2018 alussa ja tämän jälkeen aloitettiin yleissuunnitelman laatiminen. Kaupunginhallitus linjasi ratikan reitin Tikkurilan rautatieaseman ali. Yleissuunnitelma valmistuu 2019 syksyllä.

Talousarvion toteutuminen

HSL:n vuoden 2018 tulos oli kokonaisuudessaan noin 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Merkittävimmät syyt budjetoitua parempaan tulokseen olivat talousarviota korkeammat lipputulot ja pienemmät liikennöintikustannukset. Vantaan kuntaosuus toteutui myös vielä budjetoitua pienempänä, vaikkakin Etelä-Espoon suorien seutubussiyhteysien lisäys näkyi myös Vantaan kuntaosuuden kasvussa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Matkustajamäärä (nousua/arkivrk) *	124 500	128 200	129 684

* Joukkoliikenteen nousijatiedot 2016–2017 ovat olleet väärin bussinousujen vuoksi. Nyt taulukossa luvut korjattu.

15 20

Tilakeskuksen tulosalue

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	171 518	-500	171 018	170 749	268
Menot	-92 630	-9 506	-102 136	-101 776	-360
Toimintakate	78 887	-10 006	68 882	68 973	-91

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tulosalueen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin, vaikka henkilöstön vaihtuvuus jatkui poikkeuksellisen suurena. Tämän vuoden strategiset tulostavoitteet toteutuivat osittain. Useissa investitihankkeissa löydettiin merkittäviä säästöjä ja korjausvelka pidettiin kurissa. Energiatehokkuuden ja sisäilmaolosuhteiden parantamiseksi tehtiin hyvää valmistelevaa työtä, minkä tulokset näkyvät hieman myöhemmin. Vuokra-asuntojen käyttöaste pysyi yli 90 prosentin tasolla.

Tilakeskus on ollut edelläkävijä resurssiviisauden tiekartan jalkauttamisessa ja vuoden lopulla valmisteltu tilakeskuksen energiaojohtamisen malli tukee hyvin ympäristötavoitteiden saavuttamista. Kiinteistöhallintajärjestelmän hyödyntämistä edistettiin täydennyskoulutuksin ja käytön lisääntyessä ohjelmiston sisältöä on rikastettu ja toiminnallisuutta parannettu. Työnteon tavat ovat muuttumassa, minkä tueksi uusien monitilatoimistotilojen suunnittelu eteni vuoden aikana aikataulun mukaisesti.

Investointiohjelma valmisteltiin taloussuunnitelmakaudelle 2019–2022 toimialojen välisenä yhteistyönä. Väestöennusteiden tarkentuessa ohjelman sisältöä tarkistettiin vielä syksyn kuluessa. Toimitilatarpeet kasvoivat erityisesti uusien päiväkotihankkeiden osalta. Hankkeiden aikatauluja tarkistettiin ohjelmointivaiheessa. Joidenkin uudisrakennushankkeiden aikataulu viivästyi edelleen vuoden aikana, mutta vastaavasti korjausrakennuskohteet etenivät pääosin suunnitelmien mukaisesti. Sisäilmakorjauksia tehtiin entistä laajempina, minkä seurauksena investointimäärärahoja käytettiin budjetoitua enemmän korjausrakentamisen hankeryhmässä. Kokonaisuutena investointimäärärahaa jäi kuitenkin käyttämättä. Omien investointihankkeiden rinnalla hankittiin jälleen kuusi uutta päiväkotia vuokraamalla erittäin nopealla aikataululla.

Henkilöstöresursseissa ollut vajaus henkilöstösuunnitelmaan verrattuna jatkui eri yksiköissä. Eläköitymisen lisäksi lähtövaihtuvuus oli suurta. Vuoden aikana tehtiin 13 uutta rekrytointia avaintehtävissä, jolloin resurssivajasta oli ollut noin 15 prosenttia koko ajan. Rakennuttamisessa oli vuoden vaihteessa edelleen noin 25 prosenttia vakansseista täyttämättä.

Talousarvion toteutuminen

Tilakeskuksen käyttötalouden nettotavoitteeksi vuodelle 2018 oli asetettu 78,9 milj. euroa. Ulkoisten vuokrien määrärahaa korotettiin 9,5 milj. euroa ja tuottoja laskettiin 0,5 milj. euroa. Katetavoitetta laskettiin yhteensä 10 milj. euroa. Hyväksytyn määrämuutosesityksen jälkeen tulosalueen nettotavoite aleni 68,9 milj. euroon. Tilakeskuksen sitova nettotavoite saavutettiin.

Palvelujen ostoihin käytettiin yhteensä 18 milj. euroa, josta kiinteistönhoidon osuus oli 7,5 milj. euroa ja kunnossapidon osuus 5,2 milj. euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut toteutuivat 16,9 milj. euron suuruisina. Lämmityksen kulut olivat noin 8,3 milj. euroa ja kasvua edelliseen vuoteen oli noin 150 000 euroa. Sähkölukut olivat noin 6,3 milj. euroa ja pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 230 000 euroa.

Tilakeskuksen vuoden 2018 talousarvion käyttötalouden toteutumaan vaikuttivat erityisesti Vantaan kaupungin ja kaupungin tytäryhtiön VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten sopimusehtojen yhtenäistäminen ja uusien toimitilojen vuokraaminen. Merkittävimmät uusien toimitilojen vuokraukset tehtiin työllisyyspalveluiden Vantaan Valon käyttöön ja nuorisopalveluiden käyttöön Tikkurilassa. Samassa yhteydessä työllisyyspalvelut luopui Korson Minkkitien toimipisteestä ja nuorisopalvelu luopui Tikkurilan Pajatalon toimipisteestä. Pajatalo ja sen vieressä sijainnut Kukkakedon päiväkoti purettiin alkuvuonna 2018 ja niiden paikalle rakennetaan uusi Tikkurilan päiväkoti. Päivähoito-oikeuden laajentamisen takia vuokrattiin kiireellisinä kuusi uutta tilaelementti-päiväkotia eri puolille kaupunkia. Lisäksi tehtiin vuokrauksia mm. Havukosken koulun ja Tikkurilan varhaiskasvatuksen väistötilajärjestelyitä varten. Edellä mainituista syistä tilakeskuksen ulkoa vuokraamien toimitilojen ja asuntojen vuokrauskustannukset kasvoivat edelliseltä tilikaudelta noin 8,8 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:lle maksettujen vuokrien määrä kasvoi 14,1 milj. eurosta 22,1 milj. euroon.

Tuottopuolella ulkoisten vuokrien tuotot pienenivät noin 0,4 milj. euroa, mikä johtui mm. purettavasti Esikko-tien vuokratalosta ja kasvaneesta tyhjäkäyttöasteesta.

Vuonna 2018 puretuksi kirjattiin yhteensä 3 641 brm². Merkittävimmät puretut rakennukset olivat Markkulantie 24 päiväkotina toiminut omakotitalo ja Taivaanvuohentie 8 asuntola sekä uudishankkeen yhteydessä puretut Neilikkatien pajatalo ja Kukkakedon päiväkoti. Osoitteessa Kirvisenkuja 6 sijainnut työpajarakennus tuhoutui tulipalossa. Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen maanhankintoihin liittyen purettiin 640 brm².

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toimitilamäärä (m ²)	821 002	849 394	883 039
Käyttökustannukset milj. €	16,0	15,5	15,7
Uudisrakentaminen (brm ²)	2 910	8 011	6 246
Puretut kiinteistöt (m ²)	2 060	2 500	3 641
Kiinteistöjen myynnit, myyntivoitto (t€)	176	250	150
Korjausvelka 75 % (t€) *	55 309	68 000	
Energiansäästö (t€)	410	450	490
Asiakastyytyväisyys tiloihin (KTI, 1-5) **	**)	-	-

* Varmistuu myöhemmin.

** Tutkimusta ei tehty 2017. Asiakastyytyväisyyskysely (KTI) järjestetään joka toinen vuosi.

14 52**Varikko**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 862	0	5 862	6 688	-826
Menot	-4 999	0	-4 999	-5 592	593
Toimintakate	863	0	863	1 096	-234

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä pyrittiin vähentämään mm. lisäämällä vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen määrää (kaasu, sähkö) sekä siirtymällä uusiutuvan dieselin käyttöön raskaassa ajoneuvokalustossa.

Oma korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalvelujen osuus oli noin 42 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 60 prosenttia.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 14 prosenttia ja toimintakulut noin 12 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat. Toimintatuottoja sekä -kuluja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste sekä kaluston määrän lisääntyminen.

Varikon sitova nettotavoite saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Polttoaineen kulutus (L/ajoneuvo/v)	1 634	1 600	1 459

14 7**Ympäristölautakunta yhteensä****Vastuhenkilö: Hannu Penttilä****Toimielin: Ympäristölautakunta****Puheenjohtaja: Maija Rautavaara**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	517	0	517	751	-234
Menot	-3 657	-23	-3 680	-3 564	-116
Toimintakate	-3 140	-23	-3 163	-2 814	-349

Toiminnan kuvaus

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus.

14 74**Ympäristölautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-62	0	-62	-41	-21
Toimintakate	-62	0	-62	-41	-21

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristölautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2018. Lautakunnassa on 13 jäsentä, kaupunginhallituksen edustaja, nuorisovaltuuston edustaja sekä toimialan virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2018 lautakunta käsitteli yhteensä 109 pykälää eli keskimäärin 10 pykälää / kokous.

14 76**Ympäristökeskus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	517	0	517	751	-234
Menot	-3 595	-23	-3 618	-3 523	-95
Toimintakate	-3 078	-23	-3 101	-2 773	-328

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristökeskus on jatkanut valmistautumista maakuntauudistukseen osallistumalla valmistelevien työryhmien työhön. Henkilöstö on pidetty ajan tasalla muutoksen eri vaiheista. Ympäristökeskus vetää Uusi Vantaa -projektin ympäristöterveydenhuollon työryhmää.

Ympäristökeskuksen valmisteleva resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Sen pohjalta toimialat ovat valmistelleet tiekarttaa toimenpanevia toteutussuunnitelmiaan. Ympäristökeskus on valmistellut luonnonsuojelualueiden tarkistuksia uuteen yleiskaavaan sekä laatinut siihen liittyen selvityksen ekologisista yhteyksistä. Meluntorjunnan toimintasuunnitelma hyväksyttiin kesäkuun alussa.

Lähimetsien teemavuotta on jatkettu korpien ja muiden soiden teemalla. Lähimetsäoppaat ovat järjestäneet vieraslajitalkoita kahdeksan kertaa ja osallistujia oli yhteensä 63. Päiväkotien ja koulujen lähimetsäretkiä järjestettiin yhteensä 55. Ne olivat erittäin suosittuja, hakemuksia tuli yli 90. Soltorpiin valmistui alkusyksystä toiminnallinen lasten luontopolku.

Syksyllä alkoi kaksivuotinen 6Aika-hanke "Ilmastoviisaat taloyhtiöt". Ympäristökeskuksen johdolla aloitettiin kaupungin uusiutuvan energian kuntakatselmuksen laadinta.

Ympäristölupalaitosten valvontaan liittyvät asukkaiden palautteet ovat jonkin verran lisääntyneet edellisestä vuodesta. Muihin ympäristöhaittoihin liittyvät yhteydenotot lisääntyivät noin neljänneksellä (=70 kpl) edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristölupahakemuksia valmisteltiin yhteensä neljä ja niitä tuli vireille loppuvuodesta 5 kpl. Meluilmoituksista tehtiin päätöksiä 52 kpl, mikä vastaa aiempien vuosien määrää. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastustavoitteita ei saavutettu.

Ympäristöterveydenhuollon lupien ja ilmoitusten määrä väheni edellisiin vuosiin verrattuna. Erityisesti elintarvikehuoneistoilmoitusten, tupakan vähittäismyyntilupien ja nikotiinivalmisteiden myyntilupien määrä väheni.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristökeskuksen tuotot vuonna 2018 olivat noin 0,2 milj. euroa talousarviota suuremmat. Merkittävin syy talousarvion ylitykselle oli tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupien maksutuotot. Menot olivat budjetin mukaiset.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Ympäristöterveys			
Luvat ja ilmoitukset	334	350	251
Tarkastusten määrä	1 645	2 000	1 657
Eläinlääkärin potilaat *	4 588	4 800	5 126
Ympäristönsuojelu			
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	102	120	129
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	4 379	4 800	5 150
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/ha	1 372	1 400	1 474

* Potilastietojärjestelmä muuttui 2018 alusta, mikä muutti uusintakäyntien kirjaustapaa.

Liikelaitokset

Vantaan Työterveys liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2018	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	6 710	0	6 710	7 933	-1 223
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	36	-36
Materiaalit ja palvelut	-2 524	0	-2 524	-3 236	712
Henkilöstökulut	-3 408	0	-3 408	-3 476	68
Poistot ja arvonalentumiset	-38	0	-38	-22	-16
Liiketoiminnan muut kulut	-501	0	-501	-568	67
Liikelylijäämä (-alijäämä)	239	0	239	667	-428
Muut rahoitustuotot	0	0	0	3	-3
Kunnalle maksetut korkokulut	-10	0	-10	-10	0
Korvaus peruspääomasta	-3	0	-3	-3	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-1	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-13	0	-13	-11	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	226	0	226	657	-431
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	-73	73
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	38	0	38	95	-57
Tuloverot	-5	0	-5	-14	9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	259	0	259	665	-406

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämismääräysten kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveidenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniaisten ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämismääräyksiin muusta kunnan järjestämismääräyksellä olevasta kansanterveyshuollosta kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Toimimme neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla.

Vuosi 2018 oli Vantaan Työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi. Liikelaitoksessa toteutettiin mm. yli 45 000 vastaanottokäyntiä ja asiakaskunta kasvoi noin 5 prosenttia.

Liikelaitoksessa on suunnitelmallisesti jatkettu sisäistä- ja ulkoista auditointiprosessia.

Liikelaitos panosti edelleen vahvasti digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2018. Vuonna 2017 käyttöön otetun chat-palvelun käytön laajentamista hoidontarpeen arviointiin ja vastaanottoon on valmisteltu. Asiakas-rajapintaan on otettu käyttöön extranet-palvelu. Virtuaaliset ja digitaaliset ratkaisut laajentavat asiakaspalvelua ja kehittävät työterveyspalveluita entistä moniulotteisimmiksi palvelujen eri asiakassegmenttejä.

Marraskuussa toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely avainasiakkaille ja jälleen kerran asiakkaamme antoivat meille arvosanaksi kaikista toiminnoistamme Hyvä. Kyselyn tuloksissa nousi esille muun muassa toive yhteydenpidon lisäämisestä, johon uskomme extranet-palvelun käyttöönoton vaikuttavan positiivisesti.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 613 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2018 lopussa 3,2 milj. euroa (2,5 milj. euroa vuonna 2017). Tilikauden 2018 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,014 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,66 milj. euroa (0,63 milj. euroa vuonna 2017).

Liikevaihto oli 7,9 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2017) ja muut tuet ja avustukset olivat 0,036 milj. euroa (0,035 milj. euroa vuonna 2017). Myynti ylitti talousarvion 18 prosentilla.

Toimintakulut olivat 7,3 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,11 milj. euroa ja palveluostoja oli 3,13 milj. euroa, henkilöstökuluja 3,5 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,57 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2018 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausa yhteensä 33 628,73 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2018 merimies-toimipisteen tappiosta. Investointivarausta purettiin tilikaudella 1.1-31.12.2018 95 317,93 euroa ja se käytettiin toimipisteiden kalusteinvestointeihin ja tietojärjestelmähankintoihin.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei Vantaan Työterveys liikelaitoksella ole.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	199	594	-395
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-565	565
Rahavarojen muutos	199	29	170

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Irtain omaisuus	-60	-71	11

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tilikauden ylijäämä, 1000 EUR	641	246	665
Laskutettavan työajan osuus työajasta %	56 %	57 %	58 %
Asiakassopimukset yhteensä, kpl	4 701	4 326	4 914
Asiakassopimusten piirissä oleva henkilöstö, kpl	31 416	31 930	32 017
Kela 2 - sopimusten piirissä olevan henkilöstön osuus %	42 %	48 %	41 %
Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-4	*)	3,9	**)

*) Asiakkaiden toiveesta tehdään joka toinen vuosi. Ei tehty 2017.

**) Asiakastyytyväisyyskysely vuonna 2018 tehtiin kahdessa osassa, tulokset eivät ole valmistuneet.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2018	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	37 349	0	37 349	37 581	-232
Liiketoiminnan muut tuotot	130	0	130	181	-51
Materiaalit ja palvelut	-5 487	0	-5 487	-5 254	-233
Henkilöstökulut	-25 480	0	-25 480	-25 410	-70
Poistot ja arvonalentumiset	-1 132	0	-1 132	-1 152	20
Liiketoiminnan muut kulut	-5 381	0	-5 381	-5 431	50
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	515	-515
Muut rahoitustuotot	0	0	0	2	-2
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	2	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	0	0	517	-517
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	356	-356
Vapaaeht. varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	873	-873

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Pelastuslaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksiin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Pelastuslaitos on jatkanut valmistautumista erilaisiin uhka- ja vaaratilanteisiin sekä seuraa aktiivisesti koko Euroopan turvallisuustilannetta

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen vuoden 2021 alussa. Eduskunta ei ole vielä hyväksynyt lainsäädäntöä maakunnista.

Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille vuoden 2021 alussa. Sisäministeriö on perustanut siirtoa valmistelevan uudistushankkeen jo vuonna 2016 ja keväällä 2019 hankkeen loppuraportit ovat käsittelyssä keväen 2019 aikana. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyy osaksi Uudenmaan alueen pelastusalueita, joka vastaa noin 1,6 miljoonan ihmisen turvallisuudesta. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista, mikäli maakunta toteutuu.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuoden 2018 aikana mm. Mittatien kärkiyksiköllä sekä pelastuslaitoksen kehittämishankkeella, jonka johtopäätökset syntyvät keväen 2019 aikana. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttuu vuoden 2020 alussa. Viestintää pelastuslaitos on kehittänyt etenkin sisäisellä tiedottamisella, että sosiaalisen median kautta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli vuonna 2018 yhteensä 8 022 sammutus- ja pelastustehtävää (vuonna 2017 oli 8 329). Tehtävä määrissä on laskua 4 prosenttia edellisvuoteen. Tehtävämäärien vähentyminen selittyy myrskyjen ja myrskytuhojen vähenemisellä, sillä edellisestä vuodesta vahingontorjuntatehtävät vähenivät 600 tehtävällä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ambulanssien tehtävämäärä vuonna 2018 oli 35 761, kun edellisenä vuonna se oli 34 845. Tehtävät lisääntyivät 3 prosenttia. Suurin tehtävälisäys tapahtui HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueella, jossa tehtävät lisääntyivät 4 prosenttia (2018 22 040 tehtävää ja 2017 21 149 tehtävää). Hyvinkään sairaanhoitoalueella pelastuslaitoksen yksiköiden tehtävät puolestaan pysyivät samana edelliseen vuoteen verrattuna (2018 13 721 tehtävää ja 2017 13 697 tehtävää).

Potilaiden tavoittamisviiveet ovat pysyneet edellisiin vuosiin verrattuna HUS:n palvelutasopäätöksen mukaisina kaikissa hälytyskiireellisyysluokissa sekä HYKS Peijaksen (Vantaa-Kerava) että Hyvinkään sairaanhoitoalueilla.

Pelastustoimen suorittamia ensivastetehtäviä oli 1 967 tehtävää, kasvua on 7 prosenttia edelliseen vuoteen (1 831 tehtävää). Kasvu oli suurinta Vantaalla, jossa niitä oli 1 259 tehtävää (1 186 tehtävää), mikä johtuu Vantaan ambulanssien korkeasta käyttöasteesta.

Operatiiviseen ensihoito- ja pelastushenkilöstöön kohdistuvat uhka- ja vaaratilanteet ovat lisääntyneet koko.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella tehtiin määräaikaista valvontakäyntejä muihin kuin asuinrakennuksiin 1 665 kohteeseen, joka vastaa 97 prosentin toteumaa suhteessa tavoiteasetteluun. Lisäksi asuinrakennuksiin tehtiin 453 paloturvallisuuden itsearviointin jälkivalvontaan liittyvää valvontakäyntiä, jotka kohdistuivat lähinnä pientaloihin.

Paloturvallisuuden itsearviointin lomakkeita lähetettiin 4 885 pientaloon, ja näistä palautettiin 89 prosenttia. Asuinkerrostalojen paloturvallisuuden itsearviointin pilotointi aloitettiin vuonna 2018. Pilotointikokeilun yhteydessä alueen sopimuspalokunnat toteuttivat turvallisuusviestinnällisiä asukasilloja sekä järjestivät turvallisuuskävelyitä niissä asuinkerrostaloissa, joihin lähetettiin paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita. Paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita lähetettiin kaikkiaan 236 kerrostaloon, joista vastasi määräaikaan mennessä 69 prosenttia.

Vuonna 2019 asuinrakennusten valvontaa jatketaan valvontakäynnein ensisijassa niihin pien- ja kerrostaloihin, joista omavalvontalomaketta ei ole palautunut tai ei ole ilmoitettu, että puutteet on korjattu.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 516 917,83 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 872 962,22 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 27,7 milj. euroa (27,4 milj. euroa vuonna 2017). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,2 milj. euroa (0,05 milj. euroa vuonna 2017). Toimintatuotot toteutuvat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut olivat 26,1 milj. euroa (24,9 milj. euroa vuonna 2017). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,3 milj. euroa (3,6 milj. euroa vuonna 2017), henkilöstökuluja 17,3 milj. euroa (17,1 milj. euroa vuonna 2017) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa vuonna 2017). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämään 505 555 euroa vaikutti henkilöstökulujen jääminen 0,6 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden osalta.

Ensihoidon osalta talousarvion sitova tavoite toteutui. Liikevaihto oli 9,9 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautettiin tuloja 2,1 milj. euroa (2,0 milj. euroa vuonna 2017). HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulo-kertymä oli 1,6 milj. euroa (1,5 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidon toimintakulut olivat 9,9 milj. euroa (9,8 milj. euroa vuonna 2017). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,0 milj. euroa, henkilöstökulujen 8,1 milj. euroa ja liiketoiminnan muiden kulujen 0,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	-458	91	-550
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	873	-873
Rahavarojen muutos	-458	965	-1 423

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 91 282 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos 964 755 euroa nostaa rahavarojen määrän 2 476 633 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajo-neuvokalusto	-1 490	-1 418	-72
Muu pelastus- ja huoltokalusto	0	-132	132
Johtokeskukset	-30	0	-30
Väestönsuojelujärjestelmät	-30	-41	11
Tietojärjestelmät	-40	0	-40
Investoinnit yhteensä	-1 590	-1 591	1
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	13	-13
Investoinnit netto	-1 590	-1 578	-12

Investointien sitova tavoite toteutui. Investointeihin kului 1 590 403 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuk-sien 12 434 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 642 euroa jälkeen olivat 1 577 327 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearviointit	5 992	7 700	6 636
Turvallisuusviestintä (henk.)	92 696	90 000	61 980
Pelastustoimen tehtävät	8 326	7 000	8 022
Ensihoitotehtävät	34 845	35 000	35 761
Menot €/asukas	79,60	83,28	80,71

Rahastot**Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto**

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntöjen 10 §:n mukaan rahastosta laaditaan tilikausittain ti-linpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomuksen.

Rahaston tuloslaskelman mukainen tilikauden tulos siirretään tilinpäätöksestä rahastopääomaan.

Tuloslaskelma muodostetaan myönnettyjen lainojen koroista ja nostetuista avustuksista sekä saamattomien lainanlyhennysten luottotappioista. Luottotappioista päättää kaupunginhallitus.

Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätöksen.

Talousarvion toteutuminen

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8,0 milj. euroa ja avustuksia 0,4 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden aikana on myönnetty kaksi lainaa ja yksi hissiavustus. Lainat ovat pääomaltaan 500 000 euroa ja 120 000 euroa. Hissiavustus on enimmillään 36 955 euroa. Vuoden loppuun mennessä 500 000 euron lainasta oli nostettu 100 000 euron erä ja 120 000 euron lainasta 105 000 euron erä. Hissiavustus on vuoden 2018 loppuun mennessä kokonaisuudessaan lunastamatta. Avustuksen lunastusaika on 5.3.2020 saakka.

Rahaston saatavien periminen

Vuoden 2018 aikana ei kirjattu luottotappiota.

Rahaston pääoma

Rahaston pääoma 31.12.2018 oli 94.358.919,89 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Rahastosta rahoitettiin keskusten kehittämistä ja aluemarkkinointia. Lisäksi vuonna 2018 kehityshankkeita vietiin eteenpäin Aviapoliksessa, Myyrmäessä, Kivistössä, Keimolanmäessä ja Tikkurilan seudulla. Aviapolista on markkinoitu lentokentän läheisyydestä hyötyville yrityksille ja sijoittajille muun muassa kiinteistöalan kansainvälisillä messuilla MIPIM:ssä sekä Expo Realissa. Vastaavaa aluemarkkinointiyhteistyötä on toteutettu myös Kivistössä ja Keimolassa.

Vuonna 2018 rahaston käyttötalousmenot olivat noin 0,7 milj. euroa ja poistoja kirjattiin 0,5 milj. euroa. Rahaston investointimenot olivat yhteensä 2,2 milj. euroa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-4 400	0	-4 400	-2 249	-2 151
Rakentaminen	0	0	0	-1 072	1 072
Julkinen käyttöomaisuus	-4 400	0	-4 400	-1 176	-3 224

Rahaston investointimenot alittivat talousarvion noin 2,2 milj. eurolla. Vuonna 2018 valmistuneita hankkeita olivat Tikkurilan aseman alikulku ja Asematien itäpää. Hankkeista jatkuvat edelleen Tikkurilan jokirannan kehittäminen ja Tikkurilan pato sekä Kivistön Safiiriparkki ja Lincolnin aukio. Koivukylän keskustan taidehankkeeseen kuuluu valotaideteos, josta osa valmistui vuonna 2018, ja jota täydennetään 2019.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalista luototusta haetaan paljon erilaisten velkojen järjestelemiseen. Kaikissa ikäryhmissä näkyy edelleen paljon vakuudettomien kulutusluottojen kanssa ongelmiin joutuneita.

Eläkeläiset ovat huomattava sosiaalista luototusta tarvitseva ja käyttävä ryhmä. Nykyinen kallis vuokrataso ja elinkustannusten vuosittainen nousu pitävät taloudet tiukoilla. Eläkeläisten tarpeissa sosiaalinen luotto on käytökelpoinen väline, koska heidän tulonsa ovat vakiintuneet.

Kansalaisten suuret talous- ja velkaongelmat näkyivät erittäin runsaina yhteydenottojen määrinä kaikilla velkaantuneita auttavilla tahoilla vuonna 2018.

Talous- ja velkaneuvonta siirtyi osaksi oikeusaputoimistoa 1.1.2019 alkaen. Muutoksen vaikutuksista sosiaaliseen luototukseen ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Sosiaaliseen luototukseen jätettiin 85 kirjallista uutta hakemusta. Luottopäätöksiä tehtiin 104 kappaletta. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 31. Kielteisiä päätöksiä tehtiin kirjallisina 47 ja suullisina 26, yhteensä 73 kappaletta.

Luoton jo saaneille asiakkaille myönnettiin 90 lyhennysvapaata kuukautta ja tehtiin 52 maksusuunnitelmaa räsiin jääneistä eristä. Koko vuonna irtisanottiin 14 luottoa.

Vantaalla sosiaalisesta luotosta on peritty 1.8.2016 alkaen Euriborin sijaan korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko (Sosterltk 13.6.2016). Tuotot ovat pienentyneet koron muuttumisen jälkeen, koska korot ovat olleet niin alhaiset.

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Luottotappiot ovat vuoden 2018 loppuun mennessä 310 278,35 euroa, eli 5,36 prosenttia kaikista myönnettyistä luotoista (5 405 244 euroa). Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä, kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiaassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

31.12.2018 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 795 589,09 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2019 on käytettävissä 744 699,31 euroa.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitosten lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2018

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	51 968	-43	51 925	47 631	4 295
Maksutulot	73 622	-792	72 830	78 116	-5 286
Tuet ja avustukset	13 215	1 117	14 332	16 990	-2 657
Muut tulot	220 293	-420	219 873	227 215	-7 341
Tulot yhteensä	359 099	-138	358 961	369 951	-10 990
Henkilöstömenot	-458 510	-3 643	-462 153	-438 510	-23 643
Palvelujen ostot	-655 269	-8 632	-663 901	-668 723	4 822
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 545	98	-45 447	-47 541	2 094
Avustukset	-85 861	3 584	-82 277	-76 231	-6 046
Muut menot	-202 019	-10 920	-212 939	-213 861	923
Menot yhteensä	-1 447 204	-19 513	-1 466 717	-1 444 867	-21 850
Toimintakate	-1 088 105	-19 651	-1 107 756	-1 074 916	-32 840
Verotulot	994 000	0	994 000	982 746	11 254
Valtionosuudet	168 000	0	168 000	173 387	-5 387
Korkotulot muilta	14 093	0	14 093	14 068	24
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170	170	0
Muut rahoitustulot muilta	15 237	0	15 237	17 385	-2 148
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	0	71	71	0
Korkomenot	-4 100	0	-4 100	-2 312	-1 788
Muut rahoitusmenot	-285	0	-285	-126	-159
Rahoitustulot ja -menot	25 185	0	25 185	29 255	-4 071
Vuosikate	99 080	-19 651	79 429	110 472	-31 042
Poistot ja arvonalentumiset	-111 833	0	-111 833	-107 451	-4 382
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-12 752	-19 651	-32 403	3 021	-35 424
Varausten ja rahastojen muutos	229	0	229	834	-605
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-12 523	-19 651	-32 174	3 855	-36 030

Tuloslaskelman toteutuminen, mukana liikelaitokset

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2018	Liikelaitokset TP 2018	Yhteensä TP 2018
Myyntitulot	47 631	60 406	108 037
Maksutulot	78 116	7 056	85 173
Tuet ja avustukset	16 990	1 294	18 283
Muut tulot	227 215	210	227 424
Tulot yhteensä	369 951	68 966	438 917
Henkilöstömenot	-438 510	-44 992	-483 502
Palvelujen ostot	-668 723	-10 136	-678 859
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 541	-3 558	-51 098
Avustukset	-76 231		-76 231
Muut menot	-213 861	-7 886	-221 747
Menot yhteensä	-1 444 867	-66 571	-1 511 438
Toimintakate	-1 074 916	2 395	-1 072 521
Verotulot	982 746	0	982 746
Valtionosuudet	173 387	0	173 387
Korkotulot muilta	14 068	0	14 068
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170
Muut rahoitustulot muilta	17 385	24	17 408
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	0	71
Korkomenot	-2 312	-170	-2 481
Muut rahoitusmenot	-126	-72	-199
Rahoitustulot ja -menot	29 255	-218	29 037
Vuosikate	110 472	2 177	112 648
Poistot ja arvonalentumiset	-107 451	-1 251	-108 702
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0
Tilikauden tulos	3 021	926	3 947
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	283	283
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	95	95
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	834	0	834
Varausten ja rahastojen muutos	834	378	1 213
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 855	1 304	5 159

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 438,9 milj. euroa, joka on 12,9 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2018. Toimintatuotot ylittyivät vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla 9,5 milj. euroa kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa ja maanlajitysmaksuissa. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,8 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä HSY:lle. Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 103 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 511,4 milj. euroa, joka on 20,2 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 23 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut ylittivät talousarvion noin 6 milj. eurolla, jota selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö. Avustuskulut alittivat talousarvion noin 6 milj. eurolla ennakoitua pienempien palvelusetelikulujen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä. Toimintakulut sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 99 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2018 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 072,5 milj. euroa, joka on 33,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 63,8 milj. euroa eli 6,3 prosenttia. Kasvun syynä ovat erityisesti vertailuvuonna 2017 toteutuneet poikkeuksellisen suuret toimintatuloerät, vuoden 2018 palkankorotukset, erikoissairaanhoidon kustannusten sekä ulkoisten vuokrien nousu.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 982,7 milj. euroa vuonna 2018. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 5,7 milj. euroa eli 0,6 prosenttia. Verotulot alittivat talousarvion 11,3 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 98,9 prosenttia. Vuoden 2018 verotuloista 825,7 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 77,9 milj. euroa yhteisöverosta ja 79,1 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2018 yhteensä 173,4 milj. euroa, joka on 2,6 prosenttia edellisvuotta enemmän. Talousarvion 2018 valtionosuusarvio, 168,0 milj. euroa, ylittyi 5,4 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 103,2.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 29,0 milj. euroa, toteuma ylitti 4,1 milj. eurolla talousarvion 2018. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta sekä yksittäisistä asunto-osakkeiden myynneistä. Korkomenot toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 1,8 milj. eurolla.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2018 oli 112,6 milj. euroa, joka on 31,4 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa 2018. Vuosikate laski 31 prosenttia vuoden 2017 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2018 108,7 milj. euroa, joka oli 96 prosenttia budjetoidusta ja 4,4 milj. euroa vähemmän talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2018 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 3,9 milj. euroa, joka oli 36,5 milj. euroa vuoden 2017 tulosta pienempi ja 35,8 milj. euroa muutettua talousarviota 2018 suurempi. Vuoden 2018 talousarviota parempi tulos johtuu tulojen osalta erityisesti kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvistä sopimus-, maanmyynti- ja maanlajitystulotulojen ennakoitua paremmasta kasvusta. Tilikauden tuloksen positiiviseen kehitykseen talousarvioon nähden vaikutti myös toimintakulujen alittuminen henkilöstökulujen osalta.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	920	-920
Menot	-66 140	0	-66 140	-59 171	-6 969
Netto	-66 140	0	-66 140	-58 251	-7 889

Kaupunginvaltuuston hyväksyi 13.11.2017 vuoden 2018 toimitilainvestointeihin 66,1 milj. euron määrärahan. Investointikulut olivat vuonna 2018 yhteensä 59,2 milj. euroa ja määrärahat alittuivat 7,0 milj. euroa.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	55	-55
Menot	-35 180	0	-35 180	-27 663	-7 517
Netto	-35 180	0	-35 180	-27 609	-7 571

Tilakeskus hankki tehtävänsä mukaisesti yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimitiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa.

Vuonna 2018 valmistuivat seuraavat hankkeet:

- Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus
- Sanomalan väliaikaisen koulun vuokrattu liikuntahalli
- Uomarinteen koulun laajennus
- Martinlaakson päiväkoti
- Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennus
- Katrinebergin maatalon katos- ja konehallitilat
- Voimalatien tukikohdan katos- ja puuntyöstötilat
- polkupyörien parkkitila Tikkurilan aseman yhteyteen
- Kuusijärven korvaava savusauna palaneen tilalle.

Lisäksi 2018 aikana valmistui tilapäisiä vuokrapäiväkotitiloja viiteen kohteeseen (Krassitie, Latukuja, Kuusikko, Virtatie ja Ravurinpuisto) sekä vuokrakoulu- ja päiväkotitiloja Pakkalaan.

Vuoden lopulla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat 2019 valmistuvat Aurinkokivi koulun II vaihe, Rajatorpan uusi korvaava koulu- ja päivähoitorakennus, Hakunilan päiväkoti sekä Tikkurilan päiväkoti Neilikkatielle. Konserniyhtiöiden hankkeista 2018 lopulla rakennusvaiheessa olivat VAV:n hankkeet Myyrmäen vanhustenkeskus ja erityisryhmien asuntokohde Orvokkirinne 4 Tikkurilassa sekä VTK:n hanke Ylästön II koulu. Lisäksi tehtiin VTK:n kanssa vuokrasopimus kaupunginarkiston korvaavista tiloista Koivukylästä Hosantie 2:sta, jossa tehtävät muutostyöt valmistuvat 2019.

Uudisrakennushankkeista suunnitteluvaiheessa 2018 lopussa olivat Veturin ja Kaivokselan päiväkodit, allianssihanke Hämeenkyllän uusi koulu sekä Martinlaakson, Myyrmäen ja Korson urheilukenttien huoltorakennukset. Konserniyhtiöiden hankkeista 2018 suunnitteluvaiheessa olivat VAV:n hanke erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty –hanke Koivuhaassa.

Tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaiheessa 2018 oli seuraavia uudiskohteita: Aviapolikseen tuleva koulu-, päiväkotitila- ja nuorisotilahanke Atomi, Korson kouluja korvaava koululaajennus Leppäkorpeen, Jokiniemen koulujen laajennus- ja muutostyöt päiväkotiratkaisuineen, Keimolanmäen paviljonkipäiväkoti- ja alakoulutilat ja Vaskivuoren lukion ruokasali – ja muut laajennustarpeet sekä Ruusuapuun (ent. Kivistö) päiväkotitila, Länsimäen päiväkotitila ja Uomarinteen koulun päiväkotitila sekä Korson päiväkotitila ja Rajakylän paviljonkipäiväkotitila korvaavat paviljonkitilat. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen hankkeiden osalta kaupunginhallituksessa hyväksyttiin Tikkurilan vanhustenkeskuksen tarveselvitys. Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa olivat Leinelän asukastupahanke sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus, jonka tarveselvitys hyväksyttiin sosiaali- ja terveystoimikunnassa. Sosiaali- ja terveyshallinnon tilojen osalta jatkotoimet odottavat maakunta- ja soteratkaisua.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta Itä-Hakkilasta vuokrattiin lisätiloja pelastusasemalle sekä Tikkurilasta vuokrattiin tiloja päiväkotien korjausrakentamisen aikaisiksi väistötiloiksi ja purettavan toimistotalo Kielotie 13 tiloja korvaaviksi väistötiloiksi, kunnes uusi toimistorakennus valmistuu. Vanhan Silkkitehtaan tiloihin toteutettiin vuokravaikutteisesti sivistystoimen toimitilat.

Vuonna 2018 valmistui seuraavat esiselvityshankkeet: Tikkurilan kouluverkkoselvitys sekä Martinlaakson, Hakunilan ja Aviapoliksen alueiden päiväkotiverkkoselvitykset. Varia toimitilaselvityksen laadinta jatkuu edelleen 2019.

Uudisrakennushankeryhmän 2018 toteuma alitti budjetoidun 7,5 milj. euroa. Hankkeista Kaivokselan II päiväkotitila sekä Myyrmäen ja Martinlaakson urheilukenttien huoltorakennusten rakentamisvaihe jäi kokonaan aloittamatta. Lisäksi Aurinkokiven koulu ja Hämeenkyllän koulu -hankkeiden osalta aikataulutuksesta johtuen osa budjetoiduista investointikustannuksista siirtyy vuodelle 2019.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	865	-865
Menot	-27 245	0	-27 245	-29 934	2 689
Netto	-27 245	0	-27 245	-29 069	1 824

Merkittävimpiä vuoden 2018 aikana valmistuneita korjaushankkeita olivat:

- Katriinan sairaalan B-osan perusparannus- ja potilasarkiston muutostyöt.
- Håkansbölen kartanoalueella Pehtooritalon perusparannustyöt.
- Tikkurilan uimahallin peruskorjaustyöt.
- Myyrmäen kirjaston korjaustyöt.
- Uomarinteen koulun laajennusurakan yhteydessä suoritettut vanhan osan muutostyöt.
- Osittaisia peruskorjaustöitä tehtiin seuraavissa päiväkodeissa: Havukallio, Hämevaara, Malminiitty, Simpukka ja Vartiokuja.

Vuonna 2018 valmistui vesikatto- ja julkisivukorjauksia mm. Kukkonnotkon leirikeskuksessa, julkisivukorjauksia Nissaksen päiväkodissa sekä Villa Grönberg ja Markusas (järjestötilojen käytössä olevissa) kiinteistöissä, vesikattokorjaustöitä Tuomelan koulussa ja Kaunialan sairaalarakennuksessa, ikkunoiden kunnostustyöt Tikkurilan vanhassa asemarakennuksessa sekä elementtisaumauskorjaukset Länsimäen koululla.

Vuonna 2018 aikana valmistui mm. seuraavien kohteiden piha-alueiden peruskorjauksia: Korson vanhustenkeskus, Lehtikuusen ja Kivimäen koulut sekä Jönsaksen ja Malminiityn päiväkodit. Lisäksi toteutettiin Variston koululle lähiliikuntakenttä. Keittiölaitekorjaustöitä mm. Viertolan ja Simonkylän kouluilla sekä Vaskivuoren lukiossa ja Katriinan sairaalassa.

Peruskorjausmäärärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 8 milj. euron arvosta. Merkittävimpiä sisäilmakorjauskohteita vuoden aikana ovat olleet Peltolan, Jokiniemen, Martinlaakson, Veromäen, Ilolan ja Seutulan koulut sekä Hiekkaharjun ja Havukallion päiväkodit.

Vuoden 2018 lopussa suurempia rakennusvaiheessa olevia hankkeita olivat: Havukosken koulun peruskorjaus, Koskimyllyn päiväkodin osittainen peruskorjaus sekä tulevalle kesäkaudella jatkuvat Lehtikuusen Havu koulun liikuntasalirakennuksen peruskorjaustyöt sekä Kuusikon koulun piha-alueen korjaustyöt.

Suunnitteluvaiheessa merkittävimpiä peruskorjaushankkeita 2018 olivat Rajatorpan vanhan koulurakennuksen 2. ja 3. krs:n osittainen peruskorjaus, Leppäkorven koulun muutostyöt, Västersundomin koulun perusparannus sekä Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa 2018 olivat Myyrinkotiin muuttavan päihdevieroitusyksikön muutostyöt, Håkansbölen kartanon talous- ja päärakennuksen korjaukset sekä Askiston, Jokiniemen ala-asteen, Kilterin, Kytöpuiston ja Simonkallion sekä Korson alueen (Mikkola Vega ja Lyyra sekä Nikinmäki, Ruusu vuori) koulujen muutos- ja korjaustyöt. Lisäksi loppuvuodesta oli käynnissä selvitykset Vantaan museon hissihankkeen, Mikkolan Vega koulun korvavan lämmönjakohuoneen, Rajakylän päiväkodin yläpohjan korjaustöiden sekä virkistysalueiden kuten Bjurs ja Palojärvi viemäröintimuutosten osalta.

Korjausrakentamisen määräraha ylittyi noin 2,7 milj. euroa, mikä johtui pääosin sisäilmakorjausten ylitettyä budjetoidut määrärahat noin 3 milj. euroa. Lisäksi mm. Håkansbölen Pehtoorintalon perusparannus, Kuusikon koulun osittainen peruskorjaushanke ja Tikkurilan uimahallin osittainen peruskorjaushanke ylittivät budjetoidut määrärahat.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 715	0	-3 715	-1 573	-2 142
Netto	-3 715	0	-3 715	-1 573	-2 142

Vuonna 2018 valmistuivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman muutos- ja korjaustyöt, Hakunilan terveysaseman vastaanottohuoneiden pienet korjaustyöt, Tikkurilan alueen päiväkotien väistötilojen muutostyöt Lummetielle ja Me-talotoiminnan tilojen muutostyöt Hakunilassa sekä Rajakylän urheiluhallin sulkapallokenttien korjaustyöt.

Konserniyhtiö VTK:n hankkeista valmistui Varia Aviapoliksen toimitilojen osittaiset peruskorjaus- ja muutostyöt. Lisäksi Kielotie 28 osaketiloihin toteutettiin monitilatoimistorakentamisen demotila.

Sisäilmakorjauksia tehtiin noin 0,1 milj. euron arvosta.

Rakennusvaiheessa oli Hakunilan nuorisotilojen korjaus- ja muutostyöt ja Korso-Rekola terveysaseman päällekkäisyjärjestelmän asennustyöt ja VTK:n hankkeena Kaupunginarkiston korvaavat toimitilat Koivukylässä.

Suunnitteluvaiheessa olivat Kielotie 13 toimitiloja korvaavat tilat sekä Håkansbölen päiväkodin pihan korjaustyöt. VTK:n hankkeista suunnitteluvaiheessa oli nuorisotilojen muutostyöt Lumon lukiossa.

Tarveselvitys-/ hankesuunnitteluvaiheessa oli VTK:n toimesta Koivukylän sosiaali- ja terveysaseman muutostyöt hammashoituhuoneiden osalta.

Vuonna 2018 vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöissä määrärahoista käytettiin vain vajaa puolet, johon mm. aikatauluviiveistä (esim. päiväkotien korjaushankkeiden siirtymisistä tuleville vuosille) ja vuokratilakohdeiden hankkeiden toteuttamisesta vuokravaikutteina. 2018 alusta alkaen VTK:n ja tilakeskuksen vuokrasopimusten osalta sovittiin muutos- ja korjausinvestoinnit tehtävän VTK:n taseeseen. Lisäksi Tikkurilan terveysasemahankkeen ja sisäilmakorjaushankkeiden toteumat jäivät budjetoituja pienemmiksi.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-7 735	0	-7 735	-7 343	-392
Netto	-7 735	0	-7 735	-7 343	-392

Vuonna 2018 tietohallinnon palvelukeskuksen aineettoman omaisuuden menot kohdistuivat koko kaupungin yhteisten hallinnon, toimialojen tietojärjestelmähankkeiden toteuttamiseen sekä sähköisten palveluiden hankkokokonaisuuden toteuttamiseen.

Tietohallinnon aineettoman omaisuuden budjetti oli 7,7 milj. euroa. Tästä toteutui 7,3 milj. euroa (toteuma 95 %). Taloudellisesti keskeisimpiä vuoden 2018 projekteja, joista osa jatkuu vuodelle 2019 olivat Apotti, Matti ja muiden sähköisten palvelujen kehittäminen.

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	500	0	500	2 985	-2 485
Menot	-39 900	-200	-40 100	-37 527	-2 573
Kunnallistekniset työt	-39 900	0	-39 900	-37 340	-2 560
Liikennealueet	-28 100	0	-28 100	-27 285	-815
Urheilualueet	-2 800	0	-2 800	-2 967	167
Virkistysalueet	-400	0	-400	-446	46
Ympäristörakentaminen	-6 000	0	-6 000	-5 993	-7
Yhteishankkeet	-2 600	0	-2 600	-650	-1 950
Kehärata	0	-200	-200	-187	-13
Netto	-39 400	-200	-39 600	-34 542	-5 058

Kunnallistekniset työt

Liikennealueiden, urheilualueiden, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen ja yhteishankkeiden investointeihin oli vuoden 2018 budjetissa varattu yhteensä 39,9 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi lopulta yhteensä noin 37,3 milj. euroa, joten alitusta talousarvioon nähden muodostui noin 2,6 milj. euroa.

Kehäradan kustannuksiin ei ollut varauduttu vuoden 2018 talousarviossa. Kehäradalle annottiin määrärahamuutosta, jonka jälkeen talousarvioksi muodostui 200 000 euroa. Toteutuneita kustannuksia muodostui lopulta noin 190 000 euroa.

Liikennealueiden ja yhteishankkeiden rakentamisen määrärahoja oli talousarviossa varattu 30,7 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi yhteensä noin 27,9 milj. euroa, jolloin näihin varatut määrärahat alittuivat noin 2,8 milj. eurolla. Vuoden 2018 aikana isoimmat hankkeet ovat keskittyneet Kivistön, Aviapoliksen, Tikkurilan ja Koivukylän alueelle. Kivistössä on valmistunut useita pienempiä katuja ja keskeneräisiä isoja kohteita on käynnissä Kivistön kaupunkikeskuksessa. Aviapoliksen alueella on rakennettu mm. Perintökuja ja Aviabulevardin kiertoliittymä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) tehtiin erilaisia laskutettavia vesihuollon investointitöitä lisäksi yhteensä noin 3,8 milj. eurolla.

Urheilu- ja virkistysalueiden rakentamiseen oli talousarviossa varattu yhteensä 3,2 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi noin 3,4 milj. euroa, joten näihin varatut määrärahat ylittyivät noin 0,2 milj. eurolla.

Vuonna 2018 ei valmistunut merkittäviä urheilualueita. Suurimmat keskeneräiset hankkeet ovat Rajakylän liikuntapuiston 2. vaihe ja Rekolan liikuntapuisto.

Ympäristörakentamiseen oli varattu talousarviossa 6,0 milj. euroa. Kustannukset toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Merkittävimpiä vuoden 2018 aikana valmistuneita ympäristörakentamisen hankkeita olivat Kanervannummi ja Ankkapuiston lampien ruoppaus, siltojen ja padon rakentaminen.

Avustukset

Valtionapupäätöksiin perustuvia ARA-hankkeita laskutettiin yhteensä noin 2 milj. euroa. Urheilualueisiin ja ympäristörakentamiseen saatiin valtionapua yhteensä noin miljoona euroa.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	37	-37
Menot	-6 248	-243	-6 491	-5 609	-882
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	-610	0	-610	-342	-268
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	-700	0	-700	-118	-582
Sivistystoimen toimiala	-3 358	-243	-3 601	-3 568	-33
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	-1 580	0	-1 580	-1 581	1
Netto	-6 248	-243	-6 491	-5 572	-919

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahat olivat 610 000 euroa, josta toteutui 304 801 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Talousarviokäsittelyn yhteydessä osa irtaimen omaisuuden investointikohteista siirrettiin toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla. Toimialan irtaimen omaisuuden investointimäärärahasta säästyi noin 0,6 milj. euroa. Rahoitusleasingmenoja maksettiin 0,1 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2018 ovat Katriinan sairaalan B-osan peruskorjauksen jälkeinen kalustaminen sekä hoitajakutsujärjestelmän hankinta, Myyrinkodin vanhustenkeskuksen palvelutalojärjestelmä sekä Korson vanhustenkeskuksen peruskorjauksen jälkeinen kalustaminen.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden alkuperäistä määrärahaa (3,4 milj. euroa) korotettiin 243 000 eurolla. Korotus johtui kuudesta uudesta päiväkotipaviljongista ja yhdestä uudesta paviljonkikoulusta sekä Ylästön koulun perusparannuksen aikaistamisesta. Vastaavasti kolmen päiväkodin perusparannus siirtyi tuleville vuosille. Korotetusta 3,6 milj. euron määrärahasta toteutui 99 prosenttia.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin perusopetuksessa Kuusikon, Ylästön, Uomarinteen koulujen ja Pakkalan uuden koulupaviljongin kalustamiseen. Varhaiskasvatuksessa irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin Martinlaakson päiväkodin uudisrakennuksen kalustamiseen ja viiden peruskorjatun päiväkodin kalustamiseen.

Muilla tulosalueilla irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin ammatillisen koulutuksen, liikuntapalveluiden, kulttuuripalveluiden ja nuorisopalveluiden muiden tilojen kaluste- ja laitehankintoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden talousarvio toteutui budjetoidun mukaisesti. Määrärahaa käytettiin pääasiassa varikon ajoneuvokaluston hankintoihin. Lisäksi kaupunkimittaukselle ostettiin mittauslaitteita, katutekniikalle työmaakalustoa ja maataloille traktori sekä kalustettiin Silkin uutta toimitilaa.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	12 971	9 471
Menot	-8 000	-10 500	-18 500	-16 927	-1 573
Kiinteän omaisuuden osto	-6 000	-10 500	-16 500	-16 001	-499
Maa-alueiden kunnostus	-2 000	0	-2 000	-926	-1 074
Myytävän ja vuokr. tonttimaan kunnostus	-1 600	0	-1 600	-361	-1 239
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-aluei- den kunnostus	-400	0	-400	-565	165
Netto	-4 500	-10 500	-15 000	-3 955	7 898

Kiinteän omaisuuden osto ja myynti

Kiinteän omaisuuden ostoon oli budjetoitu 6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti määrärahaa 10,5 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden ostomäärärahan käyttö jakautuu varsinaisiin maanostoihin ja sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden arvon kirjaamiseen. Kiinteän omaisuuden ostoon käytettiin vuonna 2018 yhteensä 16 milj. euroa.

Maanhankintamäärärahalla kaupungille on hankittu mm. toimistorakennusten korttelialue Kaivokselasta, odotusarvomaata ja suojaviheraluetta Kivistöstä, noin 23 ha maa- ja metsätalousalueita Keimolasta, noin 15 ha lähivirkistysalue Ojangosta, pientaloaluetta sekä retkeily- ja ulkoilualueita Sotungista sekä useita katualueita. Valtiolta/Liikennevirastolta hankittiin yleisiä alueita Kivistöstä ja Tikkurilasta sekä tulevan kaavan mukaista rakennusmaata Kivistöstä. Kaupunki on käyttänyt etuosto-oikeutta Riipilässä sijaitsevan metsäalueen kiinteistökaupassa ja noin 13 ha lähivirkistysalue on lunastettu Sotungista Kuusijärven ulkoilualueelta. Sopimuskorvauksina on saatu mm. asuinkerrostalojen korttelialuetta Hiekkaharjusta.

Lisämääräraha mahdollisti noin 13 ha maa-alueen hankinnan Hakkilasta. Alueen ostamisella saatiin kaupungin omistukseen yhtenäistä aluetta kehitettäväksi tulevaisuudessa asuntotuotannon tarpeisiin.

Maa-alueiden kunnostus

Maankäytön toimialan maa-alueiden kunnostukseen oli vuoden 2018 budjetissa varattu yhteensä 2,0 milj. euroa. Maa-alueiden kunnostus- ja esirakentamismenot alittivat talousarvion 54 prosenttia. Myytävän ja vuokratavan tonttimaan kunnostuskulut olivat noin 0,4 milj. euroa ja kaupungin pysyvään omistukseen jäävien maa-alueiden kunnostuksen toteutuneet kulut olivat 0,6 milj. euroa.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	12 953	-12 953
Menot	-1 480	-2 199	-3 679	-4 324	645
Osakkeet	-1 480	-2 199	-3 679	-4 324	645
Kaupunginhallitus / osakkeiden osto	-500	-1 300	-1 800	-2 466	645
Apotti Oy	-980	0	-980	-959	-21
Kivistön Putkijäte Oy	0	-899	-899	-899	0
Netto	-1 480	-2 199	-3 679	8 629	-12 308

Osakkeiden myyntejä toteutui yhteensä 12,9 milj. euroa.

Osakkeiden ostoihin määrärahaa talousarviomuutosten jälkeen oli yhteensä 3,7 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin Kiinteistö Oy Kauppalantalon osakkeiden lunastukseen 1,2 milj. euroa, Tikkurilan Keskustapysäköinnin osakkeiden ostoon 0,4 milj. euroa sekä muiden yksittäisten osakkeiden hankintoihin 0,8 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n osakkeiden merkintää varten määrärahavaraus 0,9 milj. euroa toteutui lisätalousarvion mukaisesti. Lisäksi määrärahaa on sopimuksen mukaan sijoitettu 959 363 euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman osuuteen.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	64 287	-20 467	43 820	69 744	-25 924
Vuosikate	99 080	-19 651	79 429	110 472	-31 042
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-34 793	-816	-35 609	-40 727	5 118
Investointien rahavirta	-95 110	-13 958	-109 067	-62 686	-46 381
Investointimenot	-133 903	-13 142	-147 045	-133 149	-13 896
Rahoitusosuudet investointimenoihin	500	0	500	3 905	-3 405
Käyttöomaisuuden myyntitulot	38 293	-816	37 477	66 558	-29 080
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 823	-34 425	-65 247	7 058	-72 306
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-5 289	0	-5 289	3 608	-8 897
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000	-299	-7 701
Antolainasaamisten vähennykset	2 711	0	2 711	3 907	-1 196
Lainakannan muutokset	34 200	0	34 200	-95 758	129 958
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	134 000	0	134 000	90 000	44 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-99 800	0	-99 800	-169 530	69 730
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-16 229	16 229
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutos	0	0	0	-834	834
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	834	-834
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	10 346	-10 346
Rahoituksen rahavirta	28 911	0	28 911	-81 804	110 715
Rahavarojen muutos	-1 912	-34 425	-36 336	-74 745	38 409
Nettolainanotto	34 200	0	34 200	-95 758	129 958

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	29,2	26,1	3,1	-1,0	2,1	2,8	4,9	-2,1	0,0	-2,1
11 Kaupunginjohtajan toimiala	B	20,1	18,7	1,4	0,1	1,4	2,3	2,8	-0,5	0,0	-0,5
17 Konserni- ja asukaspalv. toimiala	B	89,6	81,3	8,3	0,0	8,3	9,8	9,6	0,2	0,0	0,2
12 Sosiaali- ja terveydenh. toimiala	B	393,1	393,9	-0,8	-4,5	-5,3	41,2	39,5	1,7	-0,8	0,9
12 20 Erikoissairaanhoido	B	228,3	236,1	-7,8	10,8	3,0	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0
13 Sivistystoimen toimiala	B	435,6	438,2	-2,6	4,6	2,1	31,9	35,0	-3,1	1,3	-1,8
13 70 Ammatillinen koulutus	N	35,2	32,9	2,4	-1,4	1,0	2,2	1,9	0,3	-0,2	0,1
13 85 Musiikkiopisto	N	4,0	4,1	-0,1	0,1	0,0	1,0	1,1	-0,1	0,0	0,0
13 86 Kuvataidekoulu	N	0,9	1,0	-0,1	0,1	0,0	0,3	0,4	-0,1	0,1	0,0
14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta	B	13,6	13,5	0,0	0,9	1,0	42,1	45,6	-3,5	0,0	-3,5
14 75 Rakennusvalvonta	N	3,2	3,8	-0,6	0,0	-0,6	4,5	5,2	-0,7	0,0	-0,7
14 5 Tekninen lautakunta	B	40,1	34,6	5,5	0,1	5,6	29,6	31,6	-2,0	0,0	-2,0
14 51 Joukkoliikenne	B	50,0	47,2	2,8	0,0	2,8	11,6	12,4	-0,8	0,0	-0,8
15 20 Tilakeskuksen tulosalue	N	92,6	101,8	-9,1	9,5	0,4	171,5	170,7	0,8	-0,5	0,3
14 52 Varikko	N	5,0	5,6	-0,6	0,0	-0,6	5,9	6,7	-0,8	0,0	-0,8
14 7 Ympäristölautakunta	B	3,7	3,6	0,1	0,0	0,1	0,5	0,8	-0,2	0,0	-0,2
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						994,0	982,7	11,3	0,0	11,3
Valtionosuudet	B						168,0	173,4	-5,4	0,0	-5,4
Korkotuotot liikelaitokselta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						14,1	14,1	0,0	0,0	0,0
Muut rahoitustulot	B						15,2	17,4	-2,2	0,0	-2,2
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	4,3	2,5	1,8	0,0	1,8					
Muut rahoitusmenot	B	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2					
Satunnaiset tulot	B						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	35,2	27,7	7,5	0,0	7,5	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
91 2 Korjausrakentaminen	B	27,2	29,9	-2,7	0,0	-2,7	0,0	0,9	-0,9	0,0	-0,9
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	3,7	1,6	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	7,7	7,3	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	39,9	37,3	2,6	0,0	2,6	0,5	3,0	-2,5	0,0	-2,5
93 7 Kehärata	B	0,0	0,2	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
94 Irtain omaisuus	B	6,2	5,6	0,6	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	8,0	16,9	-8,9	10,5	1,6	3,5	13,0	-9,5	0,0	-9,5
97 Osakkeet ja osuudet	B	1,5	4,3	-2,8	2,2	-0,6	0,0	13,0	-13,0	0,0	-13,0
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	-34,2	79,5	-113,7	0,0	-113,7					
LIKELAITOKSET											
Vantaan Työterveys liikelaitos	N	6,4	7,3	-0,9	0,0	-0,9	6,7	8,0	-1,3	0,0	-1,3
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	36,3	36,1	0,3	0,0	0,3	37,5	37,8	-0,3	0,0	-0,3
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	22,2	23,2	-1,0	0,0	-1,0	22,8	23,2	-0,4	0,0	-0,4

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toimintatuotot		
Myyntituotot	72 044 123,62	72 953 082,68
Maksutuotot	84 289 564,04	90 979 607,33
Tuet ja avustukset	18 283 426,02	16 286 897,66
Muut toimintatuotot	68 370 939,15	71 761 638,92
	242 988 052,83	251 981 226,59
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 383 664 248,35	- 373 966 862,81
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 85 951 837,88	- 85 824 215,99
Muut henkilösivukulut	- 13 886 157,74	- 17 019 968,24
	- 483 502 243,97	- 476 811 047,04
Palvelujen ostot	- 641 434 682,68	- 598 402 388,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 51 065 414,72	- 53 433 004,87
Avustukset	- 76 231 139,11	- 77 731 944,18
Muut toimintakulut	- 63 275 509,53	- 54 316 289,10
	- 1 315 508 990,01	- 1 260 694 673,54
Toimintakate	- 1 072 520 937,18	- 1 008 713 446,95
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	982 745 565,59	977 010 570,84
Valtionosuudet	173 386 738,00	168 933 796,00
	1 156 132 303,59	1 145 944 366,84
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14 068 120,72	14 187 872,82
Muut rahoitustuotot	17 408 491,47	15 337 145,22
Korkokulut	- 2 311 707,21	- 2 521 354,51
Muut rahoituskulut	- 127 774,79	- 229 309,29
	29 037 130,19	26 774 354,24
Vuosikate	112 648 496,60	164 005 274,13
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 107 411 708,89	- 109 518 110,08
Arvonalentumiset	- 1 290 018,79	- 14 055 400,87
	- 108 701 727,68	- 123 573 510,95
Tilikauden tulos	3 946 768,92	40 431 763,18
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	283 164,73	401 619,69
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	95 317,93	155 651,80
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	834 177,57	661 766,45
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 159 429,15	41 650 801,12

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	112 648 496,60	164 005 274,13
Tulorahoituksen korjauserät	- 40 891 159,54	- 40 528 351,28
	71 757 337,06	123 476 922,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 134 810 967,40	- 111 287 308,89
Rahoitusosuudet investointeihin	3 917 673,00	652 306,68
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66 722 381,31	50 572 961,58
	- 64 170 913,09	- 60 062 040,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 586 423,97	63 414 882,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 298 836,00	- 44 625,00
Antolainasaamisten vähennys	3 907 222,85	4 573 239,94
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90 000 000,00	90 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 169 529 724,72	- 190 977 261,79
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 16 228 711,27	10 888 075,00
Oman pääoman muutokset	0,00	1 725 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 142 769,73	202 513,18
Vaihto-omaisuuden muutos	- 4 180,12	19 106 051,46
Saamisten muutos	1 659 938,55	26 503 370,74
Korottomien velkojen muutos	9 576 101,68	- 5 307 604,02
Rahoituksen rahavirta	- 81 060 958,76	- 43 331 240,49
Rahavarojen muutos	- 73 474 534,79	20 083 641,73
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	140 018 591,32	213 493 126,11
Rahavarat 1.1.	- 213 493 126,11	- 193 409 484,38
	- 73 474 534,79	20 083 641,73

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat	1 831 574 207,24	1 838 952 860,93
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	72 297,67	38 989,67
Muut pitkävaikutteiset menot	38 118 025,55	55 531 741,46
	38 190 323,22	55 570 731,13
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	296 715 162,37	292 760 066,29
Rakennukset	559 128 718,31	552 941 686,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	304 120 211,51	304 580 001,08
Koneet ja kalusto	17 955 233,76	16 603 289,39
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	45 589 421,38	34 384 538,07
	1 223 825 530,64	1 201 586 364,20
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	284 698 965,00	293 327 990,37
Muut lainasaamiset	284 201 526,10	287 903 748,95
Muut saamiset	657 862,28	564 026,28
	569 558 353,38	581 795 765,60
Toimeksiantojen varat	1 293 053,85	1 459 342,58
Valtion toimeksiannot	1 290 129,22	1 456 352,55
Lahjoitusrahastojen varat	2 924,63	2 990,03
Vaihtuvat vastaavat	205 939 000,36	281 069 293,58
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	611 336,97	607 156,85
	611 336,97	607 156,85
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225 164,57	294 821,80
Muut saamiset	3 401 496,00	13 378 496,00
	3 626 660,57	13 673 317,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	22 320 043,66	21 651 295,96
Lainasaamiset	1 214 781,87	620 397,85
Muut saamiset	13 339 638,48	13 985 745,22
Siirtosaamiset	24 807 947,49	17 038 253,79
	61 682 411,50	53 295 692,82
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	245 745,27	1 085 745,27
Rahat ja pankkisaamiset	139 772 846,05	212 407 380,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 038 806 261,45	2 121 481 497,09

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma	942 800 526,23	938 475 274,65
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	126 414 502,27	122 248 679,84
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	462 108 463,63	425 457 662,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 159 429,15	41 650 801,12
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2 359 055,50	2 737 538,16
Poistoero	2 359 055,50	2 642 220,23
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	95 317,93
Pakolliset varaukset	11 501 357,33	11 631 969,12
Eläkevaraukset	204 700,00	218 000,00
Muut pakolliset varaukset	11 296 657,33	11 413 969,12
Toimeksiantojen pääomat	1 987 940,73	2 296 999,19
Valtion toimeksiannot	1 332 233,41	1 457 892,55
Lahjoitusrahastojen pääomat	655 707,32	839 106,64
Vieras pääoma	1 080 157 381,66	1 166 339 715,97
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	124 366 666,64	175 099 999,96
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	673 036 250,30	684 596 082,54
	797 402 916,94	859 696 082,50
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 733 333,32	70 733 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 559 832,27	28 796 391,43
Lainat muilta luotonantajilta	31 959 018,38	48 187 729,65
Saadut ennakot	23 935 222,33	32 513 872,79
Ostovelat	62 500 455,94	49 508 525,62
Muut velat	24 959 666,43	20 420 011,01
Siirtovelat	57 106 936,05	56 483 769,65
	282 754 464,72	306 643 633,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 038 806 261,45	2 121 481 497,09

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toimintatuotot	1 065 950 279,01	1 017 386 583,78
Toimintakulut	- 1 942 109 865,96	- 1 838 579 867,49
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 4 339 227,31	5 718 339,23
Toimintakate	- 880 498 814,26	- 815 474 944,48
Verotulot	982 464 585,20	977 010 570,84
Valtionosuudet	178 485 984,00	174 271 003,00
	1 160 950 569,20	1 151 281 573,84
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 268 536,63	10 807 547,14
Muut rahoitustuotot	4 598 342,55	2 321 101,68
Korkokulut	- 18 510 416,10	- 19 562 519,16
Muut rahoituskulut	- 4 667 444,56	- 1 611 665,82
	- 8 310 981,47	- 8 045 536,16
Vuosikate	272 140 773,47	327 761 093,20
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 205 025 635,87	- 214 622 545,97
Omistuksen eliminointierot	- 2 300 134,95	- 121 237,67
Arvonalentumiset	- 33 062,75	- 1 328 634,45
	- 207 358 833,57	- 216 072 418,09
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	815 821,41
Tilikauden tulos	64 781 939,90	112 504 496,52
Tilinpäätössiirrot	765 348,16	712 579,26
Tilikauden verot	- 7 953 342,40	- 7 745 488,75
Laskennalliset verot	- 9 197 371,90	- 5 792 288,17
Vähemmistöosuudet	- 12 671 719,07	- 18 439 394,55
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35 724 854,69	81 239 904,31

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	272 140 773,47	327 761 093,21
Satunnaiset erät	0,00	815 821,41
Tilikauden verot	- 7 953 342,40	- 7 745 488,75
Tulorahoituksen korjauserät	- 40 547 040,42	- 42 094 246,50
	<u>223 640 390,65</u>	<u>278 737 179,37</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 465 412 788,92	- 304 270 454,10
Rahoitusosuudet investointeihin	4 342 417,66	953 435,86
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>194 219 319,59</u>	<u>100 035 929,41</u>
	- 266 851 051,67	- 203 281 088,83
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 43 210 661,03	75 456 090,54
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 262 904,80	0,00
Antolainasaamisten vähennys	461 291,76	407 830,78
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	67 954 049,83	82 908 210,46
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 11 309 192,14	- 110 505 749,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 99 268 357,14	- 40 875 714,47
Oman pääoman muutokset	- 5 213 616,14	- 4 040 583,11
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 146 083,84	205 947,42
Vaihto-omaisuuden muutos	- 2 396 265,89	15 787 919,66
Saamisten muutos	- 22 085 933,05	11 973 012,76
Korottomien velkojen muutos	<u>66 058 147,48</u>	<u>1 266 982,00</u>
Rahoituksen rahavirta	- 6 208 863,94	- 42 872 144,22
Rahavarojen muutos	- 49 419 524,96	32 583 946,32
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	234 768 680,59	284 188 205,55
Rahavarat 1.1.	<u>- 284 188 205,55</u>	<u>- 251 604 259,23</u>
	- 49 419 524,96	32 583 946,32

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat	3 379 394 682,53	3 277 170 341,21
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 061 791,02	9 976 281,48
Muut pitkävaikutteiset menot	49 628 498,89	62 510 790,51
Ennakkomaksut	3 715 547,59	3 176 142,19
	<u>62 405 837,50</u>	<u>75 663 214,18</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	390 965 296,28	385 977 406,16
Rakennukset	1 423 199 709,06	1 401 316 138,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	809 726 405,63	808 374 680,29
Koneet ja kalusto	81 202 949,51	78 744 768,05
Muut aineelliset hyödykkeet	8 535 094,49	8 074 675,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	221 252 551,36	158 893 271,29
	<u>2 934 882 006,32</u>	<u>2 841 380 939,48</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	74 430 735,14	65 329 601,24
Muut osakkeet ja osuudet	108 567 300,91	95 489 396,70
Muut lainasaamiset	193 879 039,50	194 395 361,46
Muut saamiset	5 229 763,16	4 911 828,15
	<u>382 106 838,71</u>	<u>360 126 187,55</u>
Toimeksiantojen varat	3 251 077,37	3 322 594,49
Valtion toimeksiannot	2 075 133,15	2 086 483,73
Lahjoitusrahastojen varat	656 993,91	670 595,87
Muut toimeksiantojen varat	518 950,30	565 514,89
Vaihtuvat vastaavat	431 827 272,64	466 032 345,86
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	23 255 145,85	20 717 985,43
Muu vaihto-omaisuus	- 9 476,87	135 242,92
	<u>23 245 668,98</u>	<u>20 853 228,35</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	10 337 648,06	12 282 073,26
Laskennalliset verosaamiset	1 196 545,37	1 842 603,83
Muut saamiset	17 665,86	0,00
Siirtosaamiset	3 554 627,32	1 948 565,12
	<u>15 106 486,60</u>	<u>16 073 242,21</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	99 971 199,04	83 971 224,09
Lainasaamiset	2 100 776,27	952 534,84
Muut saamiset	31 230 815,87	27 001 617,23
Siirtosaamiset	25 403 645,29	32 992 293,59
	<u>158 706 436,47</u>	<u>144 917 669,75</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	290 937,38	1 117 527,30
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	43 788,83
Muut arvopaperit	21 121 161,03	20 402 615,52
	<u>21 412 098,40</u>	<u>21 563 931,65</u>
Rahat ja pankkisaamiset	213 356 582,18	262 624 273,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 814 473 032,55	3 746 525 281,56

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma	1 190 189 086,44	1 170 127 623,41
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Arvonkorotusrahasto	0,00	5 465 478,00
Muut omat rahastot	187 519 945,20	183 255 697,29
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	617 826 155,37	551 048 412,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35 724 854,69	81 239 904,31
Vähemmistöosuudet	116 631 162,59	103 658 693,62
Pakolliset varaukset	26 437 763,83	24 826 329,44
Eläkevaraukset	324 501,06	337 801,06
Muut pakolliset varaukset	26 113 262,77	24 488 528,38
Toimeksiantojen pääomat	3 946 810,50	4 164 411,46
Valtion toimeksiannot	2 117 237,34	2 089 606,88
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 310 622,85	1 507 488,36
Muut toimeksiantojen pääomat	518 950,30	567 316,22
Vieras pääoma	2 477 268 209,19	2 443 748 223,63
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	124 366 666,64	175 099 999,96
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 477 291 851,85	1 447 707 155,69
Lainat julkisyhteisöiltä	183 358 729,78	186 098 855,78
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	14 617,25
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	140 985 588,96	135 420 238,14
Siirtovelat	1 524,05	106 057,00
Laskennalliset verovelat	46 630 984,78	40 812 821,40
	<u>1 972 635 511,30</u>	<u>1 985 259 910,45</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	60 493 333,32	70 733 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 734 098,26	82 746 915,74
Lainat julkisyhteisöiltä	2 740 126,00	7 326,00
Lainat muilta luotonantajilta	10 256 932,86	8 457 034,41
Saadut ennakot	33 503 800,01	41 463 416,19
Ostovelat	113 561 771,19	91 879 506,04
Muut velat	94 233 997,31	52 258 401,84
Siirtovelat	113 249 150,42	106 816 041,16
Laskennalliset verovelat	6 859 488,54	4 126 338,48
	<u>504 632 697,90</u>	<u>458 488 313,18</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 814 473 032,55	3 746 525 281,56

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistuspäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkutaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tuloslaskelman jaottelua on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua. Tuloslaskelmalla ei esitetä omana eränään valmistusta omaan käyttöön. Tuloslaskelman toimintakuluihin sisältyviä henkilöstökulujen, palvelujen ostojen, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä muiden toimintakulujen eriä on oikaistu vastaavasti poistamalla kulueristä valmistusta omaan käyttöön vastaavat kulut.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman esittämistapaa on muutettu edelliseen tilikauteen nähden siten, ettei valmistusta omaan käyttöön esitetä omana eränään. Edellisten tilikausien vertailutietoja on muutettua vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisen tilikauden ylijäämään on kohdistunut seuraava oikaisu: Vantaan kaupungin kirjaama Vahinkorahaston pääoman korotus -5 000 000,00 euroa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot*Konsernitilinpäätöksen laajuus*

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiötä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy, Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan pysäköinti Oy, joita VAV Asunnot Oy –alakonserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistelty osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 31,4 %:n omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuus 17,7 %:a on yhdistelemättä. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla, sekä VAV Asunnot Oy –alakonsernin osakkuusyhteisöjä Asunto Oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan Pysäköinti Oy. As Oy Hirvitie 39 ja Kiinteistö Oy Korsontie 2 on yhdistelty konsernitilinpäätökseen vuoden 2017 osuudella omasta pääomasta, koska vuoden 2018 tilinpäätöstietoja ei ollut saatavilla. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistelty osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,09 %:n omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuus 8,2 %:a on yhdistelemättä. Yhdistelemättä jätettyjen osakkuusyhtiöiden vaikutus konsernin lukuihin on vähäinen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistö-osuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy –alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä ETEVA –kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Vantaan Energia on tilinpäätöksessään kirjannut kuluksi johdannaissopimuksen tekohetken ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon välisen erotuksen. Nämä kirjaukset on konsernissa peruutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 115/24.1.2017 mukaisesti, jossa todetaan, että kirjanpitolautakunnan 1963/2016 lausuntoa johdannaisten käsittelystä ei sovelleta kuntien vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Liitetiedon 4.4 vakuudet ja vastuusitoumukset kohdassa Johdannaiset vuoden 2017 vertailutietoa on muutettu 2017 tilinpäätöksen vastaavasta liitetiedosta niin että Vantaan Energia -al konsernin raaka-ainejohdannaisten nimellisarvot on oikaistu.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävänä oikaisuina näkyvät seuraavat erät: Vantaan Energia Oy:n v 2017 tilinpäätöksessään kuluksi kirjaamat johdannaissopimusten tekohetken ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon erot, joita ei peruutettu vuoden 2017 Vantaan konsernitilinpäätöksessä (- 1 442 051,87e). 2017 konsernitilinpäätöksessä Vantaan kaupungin pitkä- ja lyhytaikaisiin saamisiin kirjattu Vantaan osuus HSL-kuntayhtymän edellisten tilikausien ylijäämästä peruutettiin. Tätä kirjausta on 2018 konsernitilinpäätöksessä oikaistu (-1 757 324,92).

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	381 899	363 772	2 788	4
Kaupunginjohtajan toimiala	2 792	2 227	2 827	2 257
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	11 417	10 908	8 791	8 751
Sosiaali- ja terveystoimi	296 614	278 955	40 623	42 046
Sivistystoimi	35 786	36 861	35 911	37 087
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	299 434	288 075	112 603	122 920
Liikelaitokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	26 628	25 426	27 521	27 207
Vantaan Työterveys	4 487	4 227	5 031	4 773
Suun Terveystoimi	6 684	6 331	6 684	6 331
Marja-Vantaa	209	603	209	603
Sosiaalinen luotosto	0	1	1	1
Asuntolainarahasto	0	1	1	1
Toimintatuotot yhteensä	1 065 950	1 017 387	242 989	251 981

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	2018	2017
Kunnan tulovero	825 742	818 980
Osuus yhteisöveron tuotosta	77 930	80 699
Kiinteistövero	79 074	77 331
Verotulot yhteensä	982 746	977 011

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Laskennalliset valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	198 742	197 718	198 742	197 718
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-41 649	-45 527	-41 649	-45 527
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	21 394	22 080	16 295	16 743
Valtionosuudet yhteensä	178 486	174 271	173 387	168 934

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	402 581	379 701
Muiden palvelujen ostot	238 854	287 713
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	641 435	667 413

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	2018	2017
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	3	4
Keskustan valtuustoryhmä	6	7
Vihreä valtuustoryhmä	24	21
Vantaan Siniset valtuustoryhmä	6	0
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	36	36
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	8	7
Kokoomuksen valtuustoryhmä	34	26
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	10	8
RKP:n valtuustoryhmä	3	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	130	112

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laituskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuu 1.1.	338	369	218	234
Vähennykset	-13	-31	-13	-16
Eläkevastuu 31.12.	325	338	205	218
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	17 408	15 533	11 414	9 426
Lisäykset	997	2 228	0	2 000
Vähennykset	-836	-353	-117	-12
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	17 569	17 408	11 297	11 414
Muut pakolliset varaukset 1.1.	7 081	6 575	0	0
Lisäykset	2 445	1 140	0	0
Vähennykset	-982	-634	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	8 544	7 081	0	0

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	38 343	39 696	38 200	42 971
Osakkeiden luovutusvoitot	6 340	0	0	0
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	3 389	497	3 225	497
Luovutusvoitot yhteensä	48 072	40 193	41 425	43 468
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	828	957	828	957
Muut luovutustappiot	274	10	0	0
Luovutustappiot yhteensä	1 102	967	828	957

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Satunnaiset tuotot				
HUS-kuntayhtymä potilasvakuutuksen palautus ja jälkiseuranta-ajan pidentäminen	0	816	0	0
Satunnaiset tuototyhteensä	0	816	0	0

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 605	12 530
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 400	1 400
Yhteensä	14 005	13 930

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-283	-402
Poistoeron muutokset yhteensä	-283	-402

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €				Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.				39	55 532	55 571	
Lisäykset tilikauden aikana				37	5 882	5 919	
Vähennykset tilikauden aikana				0	-450	-450	
Siirrot erien välillä				24	1 941	1 965	
Tilikauden poisto				-28	-24 787	-24 815	
Poistamaton hankintameno 31.12.				72	38 118	38 190	
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	292 760	552 941	304 579	16 603	317	34 385	1 201 586
Lisäykset tilikauden aikana	16 927	29 197	37 132	7 152	0	34 161	124 569
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-920	-2 985	-44	0	32	-3 917
Vähennykset tilikauden aikana	-12 972	-840	0	-37	0	0	-13 849
Siirrot erien välillä	0	17 957	2 115	951	0	-22 989	-1 966
Tilikauden poisto	0	-39 206	-36 721	-6 670	0	0	-82 597
Poistamaton hankintameno 31.12.	296 715	559 129	304 120	17 955	317	45 589	1 223 826

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: Yhdentyvä viestintä 2 364 611,93 euroa ja sähköinen asiointi 1 300 000 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 8 574 714,17 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	111 010	9 000	148 042	25 276	293 328
Lisäykset tilikauden aikana	3 365	0	0	959	4 324
Vähennykset tilikauden aikana	-12 726	0	0	-227	-12 953
Poistamaton hankintameno 31.12.	101 649	9 000	148 042	26 008	284 699
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
1 000 €		Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		47 701	234 783	5 983	288 467
Lisäykset tilikauden aikana		0	0	94	94
Vähennykset tilikauden aikana		-3 188	0	-514	-3 702
Poistamaton hankintameno 31.12.		44 513	234 783	5 563	284 859

Maa- ja vesialueet erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 073	1 039	410	410
Muut maa- ja vesialueet	391 347	379 599	296 305	293 679
Maa- ja vesialueiden arvonalennukset	-1 455	0	0	-1 329
Maa- ja vesialueiden arvonorotukset	0	5 339	0	0
Maa- ja vesialueet yhteensä	390 965	385 977	296 715	292 760

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2018						
Konserniyhteisön nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden yli-/ ali- jäämästä
Tytäryhtiöt						
As Oy Vantaan Elviira	Vantaa	100,0 %	100,0 %	909	0	0
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vantaa	100,0 %	100,0 %	343	739	-44
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	515	143	20
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	833	274	11
Kiint Oy Kehäsuora	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 042	622	26
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 10	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 468	2	-14
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 456	0	31
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	4 065	7 314	40
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 535	9	-1
Kiint Oy Tikkurilan linja-autoasema	Vantaa	100,0 %	100,0 %	35	0	-2
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 051	9	-88
Kiint Oy Vantaan Maarukka	Vantaa	100,0 %	100,0 %	5	0	-3
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 032	113	-298
Tikkuparkki Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	7 993	40	-444
Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	786	79	83
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 156	8 138	276
Vantaan Työterveys Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	7	0	-1
VAV Yhtymä Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	167 008	555 284	12 549
VAV Asunnot Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	29 029	132 559	2 415
Kiint Oy Myyrinselkä	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Paloasema	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Moottorirata Oy	Vantaa	95,4 %	100,0 %	258	1	-355
Kiint Oy Lehdokkietien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	100,0 %	714	27	-109
A-Tulkkaus Oy	Vantaa	99,6 %	99,6 %	1 390	1 043	47
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %	15 437	706	-131
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	87,2 %	87,5 %	-21	109	-27
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %	131	6	-13
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %	141	20	-12
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %	1 445	18	-140
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %	1 309	563	-157
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %	93 037	243 237	12 334
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %	157	119	9

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2018						
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €						
Konserniyhteisön nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %	Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden yli-/ ali- jäämästä
Kuntayhtymät						
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %	107 279	319 439	5 997
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Helsinki	17,2 %	17,2 %	14 332	18 555	324
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	363	83	14
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %	256	4 736	1
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 049	6 105	189
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. Kuntayht.	Helsinki	11,9 %	11,9 %	46 789	87 760	-677
Västra-Nylands folkhögskola - kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %	40	8	0
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	Parainen	2,5 %	2,5 %	313	751	-9
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %	-905	30	-1 003
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %	-2 236	17	0
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %	-118	20	-231
Kiint Oy Vantaan Säästötal	Vantaa	39,6 %	39,6 %	-196	1 762	-83
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %	-209	1	0
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %	16 345	2 920	117
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %	-10	25	-1
Kaunialan Sairaala Oy	Kauniainen	45,0 %	45,0 %	367	1 762	-83
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	11,0 %	29,2 %	-864	16	-7
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	27,2 %	27,2 %	-219	5	-576
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %	7 922	4 769	221
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %	-316	1	-8
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %	91	1	1
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	Vantaa					
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	49,6 %			
Suomen Energia-Urakonti Oy	Helsinki	0,0 %	25,9 %			
Solar Power Holding Oy	Helsinki	0,0 %	24,1 %			
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	22,5 %			
VTK Kiinteistöt Oy	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	38,3 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	26,6 %			
Yhdistelemättömät						
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	9,4 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	2018		2017	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	557	0	842
Lainasaamiset	0	998	0	332
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	2 136	0	4 791
Siirtosaamiset	3 402	15 000	12 059	6 041
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0	1 346	0	28
Saamiset yhteensä	3 402	20 037	12 059	12 034

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	3 401	13 378
Muut tulojäämät	3 627	1 949	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	563	936	19	10
Jaksotetut henkilöstökulut	26	160	0	0
Jaksotetut korot	135	161	8	22
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	123	139
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 493	1 062	584	940
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 609	2 687	2 015	1 892
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	15 000	6 041
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	3 359	5 003
Muut tulojäämät	20 488	27 986	3 699	2 991
Siirtosaamiset yhteensä	28 941	34 941	28 208	30 416

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	2018	2017
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	9 355	10 998
Kirjanpitoarvo	246	1 086
Erotus	9 109	9 912

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			92 805	91 160
Lisäykset			1 517	1 645
Peruspääoma 31.12.			94 322	92 805
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			22 805	23 804
Vähennykset			1 022	999
Peruspääoma 31.12.			21 783	22 805
Sosiaalisen luotituksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 778	1 831
Lisäykset			20	27
Vähennykset			12	80
Peruspääoma 31.12.			1 785	1 778
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			4 861	6 116
Lisäykset			5 000	0
Vähennykset			1 337	1 255
Peruspääoma 31.12.			8 524	4 861
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	189 431	182 316		
Lisäykset	4 236	7 134		
Vähennykset	6 147	729		
Peruspääoma 31.12.	187 520	188 721		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	632 288	548 814	467 108	425 061
Lisäykset	0	474	0	1 725
Vähennykset	11 762	8	5 000	1 329
Oikaisu edelliseen tilikauteen	-2 701	1 768	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	617 826	551 048	462 108	425 457
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	35 725	81 240	5 159	41 651
Oma pääoma yhteensä	1 190 189	1 170 128	942 801	938 475

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 359	2 642
Poistoero yhteensä	2 359	2 642

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat	61 433	67 167
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	380 018	390 879
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	441 451	458 046

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2018	2017
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	10 400	11 200
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	9 600	10 400
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	19 200	20 800
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	17 600	19 200
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	19 833	21 000
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	18 667	19 833
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	9 000	9 500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	8 500	9 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	31 667	33 333
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	30 000	31 666
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 45.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	45 000	45 000
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-45 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	45 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016 =100336		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	40 000
- korko %: kiint. +0,155		
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	40 000	40 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	124 367	175 100

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2018	2017
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 45.000.000,00		
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- lyhennys: kertalyhenteinen		
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	45 000	
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	45 000	
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2014 =100308		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 65.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	65 000	0
- korko %: 3 kk euribor/ marg. + 0,30		
- lyhennys: kertalyhenteinen	-65 000	
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	0	65 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	65 000
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	50 733	70 733
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	175 100	245 833

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	325	338	205	218
Ympäristövastuut	17 569	17 408	9 896	9 952
Muut pakolliset varaukset	8 544	7 081	1 401	1 462
Muut pakolliset varaukset yhteensä	26 438	24 826	11 501	11 632

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2018		2017	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	31 959	0	48 188
Ostovelat	0	9 010	0	9 007
Yhteensä	0	40 969	0	57 195
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	-1 608	0	7 386
Yhteensä	0	-1 608	0	7 386
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0	1 310	0	1 346
Yhteensä	0	1 310	0	1 346
Vieras pääoma yhteensä	0	40 671	0	65 927

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	140 896	135 420	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	140 896	135 420	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	308	1 232	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	89 616	89 616	54 074	54 016
Korkojaksotukset	1 543	1 853	279	356
Muut siirtovelat	21 782	14 221	2 754	2 112
Siirtovelat yhteensä	113 249	106 922	57 107	56 484

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuuksivakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	133 615	142 447		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	183 378	183 998	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	447 403	436 322		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	888 521	945 686	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	1 071 899	1 129 684	0	0
Velat, joiden vakuudeksi pantattu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 981	13 856		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	20 730	12 898	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	20 730	12 898	0	0

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	9	11	0	0
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	5 487	3 717	0	0
Vakuudet yhteensä	5 496	3 728	0	0

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	24 029	21 631	37 231	29 141
Myöhemmin maksettavat	128 531	92 666	383 867	303 068
Vuokravastuut yhteensä	152 560	114 297	421 098	332 209
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	29 382	24 349	11 802	9 004
Myöhemmin maksettavat	199 968	208 552	26 242	12 937
Leasingvastuut yhteensä	229 350	232 901	38 044	21 942
Vuokravastuut yhteensä	381 910	347 198	459 142	354 151

Vuokravastuut ilmoitettuu ilman arvonlisäveroa.

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta			515 747	579 630
Takaussuorituksista käytetty 31.12.			336 576	355 608
Takaussuorituksista käyttämättä 31.12.			179 171	224 021
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi takaus on annettu 31.12.			237 564	267 738
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen leasingvastuiden puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta			176 000	172 000
Takaussuorituksista käytetty 31.12.			172 000	156 397
Takaussuorituksista käyttämättä 31.12.			4 000	15 603
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi takaus on annettu 31.12.			149 223	115 671
Takaukset muiden puolesta				
Takaukset muiden puolesta	114 906	93 875	71 000	52 100
Takaussuorituksista käytetty 31.12.	78 309	50 039	34 403	28 898
Takaussuorituksista käyttämättä 31.12.	36 597	43 837	36 597	23 202
Velat, jonka vakuudeksi takaus on annettu 31.12.	61 114	61 418	19 908	19 643

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 273 245	1 227 906
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	818	812

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	106 793	122 177	86 928	122 177
Maankäyttösopimukset	1 845	1 572	1 522	1 572
Muut sopimukset	73 098	136 829	3 580	1 599
Sopimusvastuut yhteensä	181 736	260 578	92 030	125 348
Arvonlisäveron palautusvastuu	36 212	36 700	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	217 948	297 278	92 030	125 348

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Avoinna olevien johdannais sopimusten nimellisarvot				
Korkojohdannaiset	342 255	367 667	130 000	150 000
Valuuttajohdannaiset	1 555	3 314	0	0
Muut johdannaiset	9 296	25 599	0	0
Nimellisarvot yhteensä	353 107	396 580	130 000	150 000
Avoinna olevien johdannais sopimusten markkina-arvot				
Korkojohdannaiset	-5 481	-8 659	0	-794
Valuuttajohdannaiset	55	-234	0	0
Muut johdannaiset	4 515	288	0	0
Markkina-arvot yhteensä	-910	-8 605	0	-794

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Ns. basis swapit

- 30 miljoona euroa, sopimuksen alkamispäivä 27.6.2012, päättymispäivä 27.6.2019, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,166 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 30 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, sopimuksen alkamispäivä 27.12.2016, päättymispäivä 27.6.2019, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,166 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- 15 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2019, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1325 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 15 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2019, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1325 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

- 20 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- Yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 20 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

Yllä luetellut basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu.

Konsernin johdannaiset

Vantaan Energia suojaa yhtiön omaa, lähivuosien tuotantoennusteen mukaista sähköntuotantoa, sen tarvitsemia polttoaineita, päästöoikeuksia ja -sertifikaatteja sekä sähkön myyntiä vastaavia hankintoja sähköpörssistä johdannaisinstrumenteilla. Sähkön hintariskejä on suojattu tekemällä sähköjohdannais sopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiön avoinna oleva sähköjohdannais sopimukset ovat Nasdaq Commodities -pörsissä noteerattuja sähköfutuureita ja -forwardeja. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä.

Vantaan Energia suojautuu polttoaineiden hintariskeiltä tekemällä raaka-ainejohdannaiskauppoja. Yhtiöllä on hiili- ja öljyjohdannaisia. Yhtiö suojautuu dollarin arvonmuutoksilta tekemällä valuuttajohdannaiskauppoja. Hiilidioksidin päästöoikeuksien hintariskiltä suojaudutaan puolestaan päästöoikeusjohdannais sopimuksilla sekä huomioimalla päästöoikeuksista aiheutuvat kustannukset tuotannonsuunnittelussa. Polttoaine-, päästöoikeus- ja valuuttajohdannaisilla on suojattu polttoaineiden ja päästöoikeuden hintariskien vaikutusta yhtiön tulokseen.

Vantaan Energia on suojannut korkojohdannaisilla pankkilainojensa sekä taseen ulkopuolisten sopimustensa (leasing-rahoitus) muuttuvan koron korkoriskiä. Ne koronvaihtosopimukset, joiden voimassaoloaika ja korkojakso vastaavat lainan juoksuaikaa ja korkojaksoa (käänteinen yhtenäisyys korkojen osalta), esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa vastuina. Ne koronvaihtosopimukset ja hyödykejohdannaiset, joissa kohdistusta ei kyetä tekemään, on arvostettu sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon. Tällöin johdannais sopimuksen teko hetken arvon ja tilinpäätöspäivän arvon välinen negatiivinen erotus on kirjattu tilikauden kuluksi. Vantaan Energian johdannaisinstrumenttien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin ja ovat ulkopuolisen vahvistamia.

ETEVA-kuntayhtymällä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus. Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin pienentämiseksi. Sopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2022.

HSY-kuntayhtymän johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia sekä valuutanvaihtosopimuksen. Kaikki johdannais sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko on sidottu koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkokuluiksi tai -tuotoiksi. Valuutanvaihtosopimuksella on vaihdettu valuuttamääräinen (SEK) laina euromääräiseksi. Johdannais sopimusten käyvät arvot on ilmoitettu pankin ilmoituksen mukaisesti.

HUS-kuntayhtymän johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia ja sähköjohdannais sopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset ja sähköjohdannais sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Johdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana kuluja oikaisuksi. Johdannaisten käypää arvoa ei ole kirjattu tilinpäätöksessä kuluksi. Käypä arvo on esitetty liitetietojen muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä.

HUS:lla on korkoriskin suojaamistarkoituksessa kaksi koronvaihtosopimusta, joista kumpikin kohdistuu yksittäiseen lainaan. Näillä sopimuksilla lainan vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi ja osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Osa sähkönkulutuksesta suojataan sähköjohdannaisilla, jotka hankitaan suojaamistarkoituksessa ja vaihdetaan fyysiseen tuotteeseen. Sopimuksia on 26 kappaletta, ja ne on tehty kalenterivuosille 2019, 2020, 2021 ja 2022.

VAV Yhtymä Oy on suojannut yhtiön vaihtuvakorkoisia korkotukilainoja, joiden omavastuukorko on 3,4 %:a, korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin. Korkotason ollessa negatiivinen aiheuttaa myös negatiivinen korkoero maksuvelvoitteen. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja ja siksi ne esitetään taseen ulkopuolisena vastuuna. Yhtiöllä on koronvaihtosopimuksia kahdessa eri korkoryhmässä, vaihtuvakorko 12 kk Euribor, kiinteäkorko 1,034 % - 1,096 % ja vaihtuvakorko 6 kk Euribor, kiinteä korko 0,937 % - 0,952 %. Kaikki sopimukset erääntyvät 2025.

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2018 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 928 700 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ja öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2018 olivat yhteensä 29,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja

Ympäristöinvestoinnit olivat vuonna 2018 hieman yli miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmaston- ja luonnonsuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ulkoilmansuojelu	10	4	1 104	1 421	80	494
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	669	834	0	26
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	4 106	3 387	25	12
Maaperän ja pohjaveden suojelu	2	4	2 025	171	189	367
Melun ja tärinän torjunta	0	0	3	72	165	209
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	78	82	204	30
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	118	61	1 565	947	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	609	16 625	16 364	100	2 182
Ilmastonsuojelu	799	0	1 301	680	264	0
Ympäristötoiminta yhteensä	929	678	27 477	23 958	1 027	3 322
Verot, Investointien poistot	0	0	2 324	2 486	0	0
Kaikki yhteensä	929	678	29 801	26 444	1 027	3 322

Ympäristotaloudelliset tunnusluvut

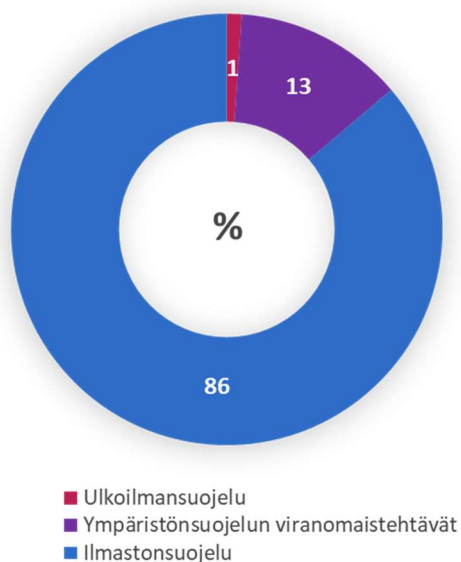
Ympäristotaloudelliset tunnusluvut		
	2018	2017
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,4 %	0,3 %
Ympäristötuotot / asukas	4,1 €	3,0 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,9 %	1,7 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	120,4 €	107,4 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	0,8 %	3,0 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	4,5 €	14,9 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksettu ympäristötulo.

Vuonna 2018 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 928 700 euroa. Ne olivat 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 4,1 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

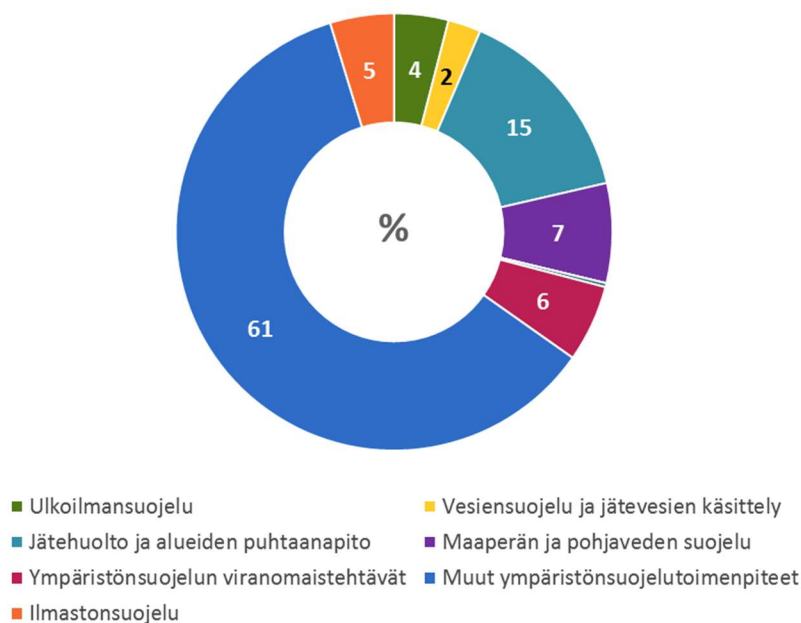
Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvien osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 29,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (16,6 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 4,1 miljoonaa euroa, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,6 miljoonaa euroa ja ulkoilman suojeluun käytettiin 1,1 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 120,4 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

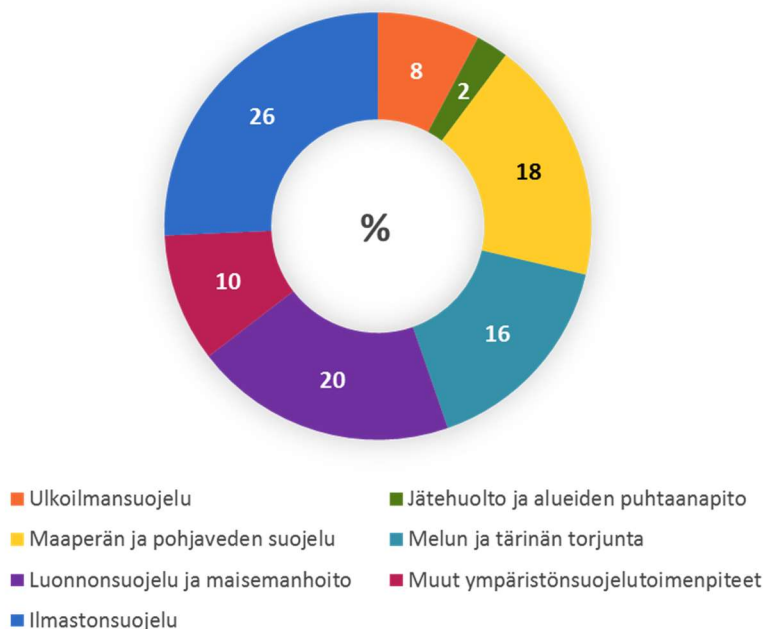

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävästä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenoista vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli miljoonalla eurolla. Eniten, 264 000 euroa, investoitiin ilmastosuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ne olivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 4,5 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 10 220 euroa, mikä on tuplasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2018 ei ollut.

Vuoden 2018 ulkoilman suojelun kulut tulivat lähes kaikki kuntatekniikan keskuksen katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnän henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista. Yhteensä niiden osuus oli miljoona euroa, kun edellisenä vuotta aikaisemmin kuluja oli 1,4 miljoonaa euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 80 000 euroa.

Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2018 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2018 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 669 457 euron kuluista koostui palveluiden ostosta tilakeskuksessa vuonna 2018. Sivistystoimen toimialan kulut olivat 10 769 euroa, joka koostui pääasiassa jätevesi- ja liete-maksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2018.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2018 yhteensä 4,1 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,1 miljoonaa euroa. Kuntatekniikan keskuksen suuri kuluerä koostui ympäristön siivoamisen ja töhryjen poistoon liittyvistä kuluista kuten edellisenäkin vuonna. Tilakeskuksella oli jätehuollon kustannuksia 786 463 euroa. Sivistystoimen toimialalta kului jätehuoltoon 84 546 euroa, jotka koostuivat vaarallisen jätteen käsittelystä ja tieto ja lavapalveluiden ostosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (110 623 euroa) koostuivat jätteenkäsittelymaksista.

Jätehuollon palvelut HSY:ltä ja pääkaupunkiseudun kierrätyskeskukselta maksoivat kaupungille vuonna 2018 vajaa miljoonaa euroa.

Tilakeskus investoi jätehuoltoon ja alueiden puhtaanapitoon 25 060 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Vuonna 2018 maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot 1 901 euroa muodostuivat pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojarahaston avustuksista.

Maaperän ja pohjaveden suojelun runsaasta kahden miljoonan euron kuluista suurin osa muodostui henkilöstökuluista ja konsulttitöistä kuntatekniikan keskuksessa (92 359 euroa) ja pelastuslaitoksen menoista (46 990 euroa).

Vuonna 2018 maaperän ja pohjaveden suojelemaan investoitiin 189 321 euroa, josta valtaosan kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen.

Melun ja värinän torjunta

Melun ja värinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2018.

Melun ja värinän torjunnasta aiheutuneet kulut (2 600 euroa) muodostuivat vuonna 2018 kuntatekniikan keskuksessa meluselvityksistä.

Kuntatekniikan keskus käytti investointina melun ja värinän torjuntaan 114 772 euroa, jolla rakennettiin meluvalleja ja -esteitä. Summa oli lähes puolet vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tilakeskus investoi melun- ja värinäntorjuntaan 50 000, joissa kohteena oli Tikkurilan vanha asema.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2018.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat vuonna 2018 yhteensä 78 405 euroa. Siitä suurin osa oli pelastuslaitoksen kuluja sekä kiinteistö ja asukaspalveluiden kuluja yhden luonnonsuojelualueen ostoon (33 605 euro).

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat jopa 204 236 euroa kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 30 203 euroa. Kuntatekniikan keskus suunnitteli ja rakensi reittejä Tammiston,

Pikkujärven ja Pyymosanlehdon luonnonsuojelualueille. Kuntatekniikan keskus oli myös mukana toteuttamassa ympäristökeskuksessa suunniteltua lasten luontopolkua Soltorpin luonnonsuojelualueelle.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 117 668 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 1,5 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2018.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Muista ympäristönsuojelutoimista ei saatu tuloja vuonna 2018.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista 16,6 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (14,2 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioidut palkkakulut olivat 13,7 milj. euroa. Ympäristökeskuksen kulut olivat noin 190 649 euroa, joka koostui suurimmaksi henkilöstökuluista.

Rakennusvalvonnan kulut olivat 32 694 euroa. Kulut koostuivat maalämpöpumppujen luvituksesta, energianeuvonnasta ja ympäristöasiantuntijan palkkakuluista.

Muun muassa Smart & Clean -hankkeen koordinointi ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja 32 539 euroa elinkeinopalveluille.

Tilakeskus investoi muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin kaikkiaan 100 000 euroa.

Ilmaston suojele

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palveluostot aiheuttivat vuonna 2018 tilakeskukselle kuluja 798 882 euroa, mutta energiatehokkuuden kasvamisen mukanaan tuomat säästöt olivat samansuuruiset, ESCO-toimijan takaamana.

Vuonna 2018 tilakeskus investoi aurinkopaneeleihin ja ikkunan tiivistyksiin, uusi lämmönjakokeskuksia energiatehokkaammiksi ja teki perusparannuksia energiatehokkuuden edistämiseksi yhteensä 264 000 euron edestä.

Kuluja ilmaston suojelusta kertyi reilu 1,3 miljoonaa euroa. Se koostui ESCO-hankkeiden energiatehokkuustöiden lisäksi eri toimialojen ympäristöryhmien työstä esimerkiksi kehittämishankkeissa.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vantaan kaupunki maksoi vuonna 2018 ympäristöperusteisia veroja yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Yleishallinto	6	8
Kaupunginjohtajan toimiala	177	178
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	962	966
Sosiaali- ja terveystoimi	3 240	3 206
Sivistystoimi	6 015	5 832
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	643	668
Yhteensä	11 043	10 858

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaist sekä työllistetyt.

Henkilöstökulut		
1 000 €	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	483 451	476 811
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	4 206	4 766
Henkilöstökulut yhteensä	487 657	481 577

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2018	2017
Kansallinen kokoomus Vantaa	72	70
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	14	17
Perussuomalaiset	16	20
Vantaan siniset ry	4	1
Suomen Kristillisdemokraatit	10	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	1
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	104	105
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	11	10
Vihreä liitto Vantaa	59	48
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	32	30
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	326	314

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2018	2017
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	80	88
Muut palkkiot	12	28
Palkkiot yhteensä	91	116

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin (tytäryhtiöt/ osakkuusyhtiöt) kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Liiketoimi on varovaisuusperiaatetta noudattaen pidetty oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellisenä esittää, kun liiketoimen arvo on vähintään miljoona euroa (alv 0 %). Tietoja yksittäisistä liiketoimista on tarpeen mukaan yhdistelty, jotta kokonaisuuteen liittyvä oikea ja riittävä kuva on välitetty.

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n (entinen VAV Asunnot Oy) koko osakekannan. VAV Yhtymä -konsernissa on tällä hetkellä tytäryhtiöinä VAV Palvelukodit Oy ja VAV Asunnot Oy, johon siirrettiin liiketoimintasiirrolla käyttö- ja luovutusrajoitusten alaiset asuinkiinteistöt käsittävä liiketoiminta. Tilivuoden 2018 aikana kaupunki on vuokrannut VAV Palvelukodit Oy:n asuntoja ja palvelutiloja erillisillä vuokrasopimuksilla yhteensä 4 221 332,85 euron (alv 0 %) arvosta. VAV Asunnot Oy ja VAV Yhtymä Oy ovat perineet vuonna 2018 eri vuokrasopimusten perusteella kaupungilta 5 508 038,89 euroa. Perityt vuokrat on määritetty ARA-ehtojen mukaisesti.

- Kaupunginhallitus 22.10.2018 päätti (§ 24) allekirjoittaa VAV Asunnot Oy:n kanssa maankäyttösopimuksen, kunnallisteknisen rakentamissopimuksen ja esisopimuksen määräalojen vaihdosta. Yhtiö maksoi osana kokonaisuutta kaupungille MRL 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 1 048 628 euroa. Maankäyttösopimuksessa ja muissa järjestelyyn liittyvissä sopimuksissa on noudatettu Vantaan kaupungin yleisesti soveltamia ehtoja.
- Kaupunginvaltuusto 24.9.2018 päätti (§ 6), että kaupungin VAV Asunnot Oy:n (nyk. VAV Yhtymä Oy, y-tunnus 0640915-7) lainojen vakuudeksi myöntämät, päätöksessä yksilöidyt, omavelkaiset takaukset siirretään VAV Ara-asunnot Oy:lle (nyk. VAV Asunnot Oy, y-tunnus 2903526-6) liiketoimintasiirrossa siirtyvien normaaliehtoisten rahalaitoslainojen vakuutena. Kaupunginvaltuusto päätti periä VAV Ara-asunnot Oy:ltä vuosittain 0,5 %:n takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jokaisen vuoden 1. päivänä jäljellä olevasta pääomasta, ja vaatia VAV Asunnot Oy:tä allekirjoittamaan VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti VAV Asunnot Oy:n omistuksessa tulee olla 100 % VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeista ja äänioikeudesta koko takausvastuun ajan.
- Kaupunginhallitus 17.9.2018 päätti (§ 15) samaan järjestelyyn liittyen siirtää vastaavasti asuntolainakiinteistö ja rakentamisrahastosta myönnettyt päätöksessä yksilöidyt lainat siten, että lainat siirtyvät osana sitä liiketoimintaa, johon ne kohdistuvat. Kaupunginhallitus päätti edellyttää lainojen siirrolle, että VAV Asunnot Oy (VAV Yhtymä Oy) allekirjoittaa VAV Ara-asunnot Oy:n (VAV Asunnot Oy:n) osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti emon omistuksessa tulee olla 100 % tytäryhtiön osakkeista ja äänioikeudesta koko laina-ajan.

VAV Asunnot Oy:lle annetut lainat, joiden pääoma on 30.6.2018 ollut 34 020 582,62 euroa, on myönnetty yhtiön harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. Kyse ei ole sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, joka vääristäisi taikka uhkaisi vääristää kilpailua tai joka vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Lainat ovat siirtyneet entisine ehtoineen ja yhdessä niiden luovutus- ja käyttörajoitusten alaisten kiinteistöjen kanssa, joihin ne kohdistuvat siten kuin ARA edellyttää. Lainoihin ei sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä. Lainat ovat oman pääoman ehtoisia tertiäärilainoja, joiden kulloisestakin pääomasta yhtiö maksaa kaupungille 4 %:n korkoa. Vuoden 2018 järjestelyssä ei myönnetty uusia lainoja eikä lainakanta näin ollen järjestelyn myötä kasvanut.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2018 aikana kaikkiaan 22 237 957,32 euroa pääasiassa vuokrina. Yhtiön ja kaupungin välisiä vuokrasopimuksia on tarkistettu vuodesta 2015 lukien siten, että sopimukset ovat markkinaehtoisia.

- Tekninen lautakunta 24.3.2015 päätti (§ 14) vuokrata ns. liikuntalaitoskiinteistöt yhtiöltä.
- Tekninen lautakunta 30.1.2018 päätti (§ 8) hyväksyä laajennukset kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n väliseen liikuntakiinteistöjä koskevaan vuokrasopimukseen.
- Tekninen lautakunta 20.3.2018 päätti (§ 14) allekirjoittaa Ylästön koulun laajennusta ja muutosta koskevan vuokrasopimuksen.
- Tekninen lautakunta 6.11.2018 päätti (§ 15) hyväksyä muutoksia VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa tehtäviin vuokrasopimuksiin.

Varsinaisen toimitilojen vuokraukseen liittyvän päätoimialansa lisäksi yhtiö on vuokrannut kokonaan omistamansa Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n sille vuokraaman henkilöstön edelleen kaupungin liikuntapalveluille (Yleisjaosto 9.3.2015 § 8). Henkilöstövuokraus VTK Kiinteistöt -konsernissa (Myyrmäen Urheilupuisto Oy → VTK Kiinteistöt Oy) ja edelleen vuokraus kaupungille on päättynyt 31.5.2018.

VTK Kiinteistöt Oy:lle ja sen kokonaan omistamille tytäryhtiöille kaupunki on myöntänyt asuntolainarahastosta lainaa seuraavasti:

- Kivistön Putkijäte Oy, lainaa jäljellä 1 875 000 euroa per 31.12.2018. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.
- Kivistön Pysäköinti Oy (sulautunut VTK Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2018), lainaa jäljellä 2 200 000 euroa per 31.12.2018. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

A-Tulkkaus Oy

Kaupunki omistaa A-Tulkkaus Oy:n osakekannasta 99,6 %. Kaupunki on päättänyt toiminnan yhtiöittämisen yhteydessä yhtiön kanssa solmittavasta palvelusopimuksesta (Kaupunginhallitus 6.10.2014 § 15), joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 30.9.2018 asti. Sopimuksen nojalla kaupunki on tilivuoden 2018 aikana ostanut yhtiöltä tämän toimialan mukaisia tulkkaus- ja käännöspalveluja 1 944 104,42 eurolla.

Yhtiö on sen omistavien julkisten hankintayksiköiden hankintalaissa tarkoitettu sidosyksikkö, mistä johtuu vaatimus toimia *määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti*. Yhtiö toimii kannattavasti eikä sen soveltamia kaupallisia ehtoja voida pitää epätavanomaisina.

Kaunialan Sairaala Oy

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n osakekannasta 45 %. Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksineen Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaalatoiminnasta vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunginhallitus päätti 8.2.2016 § 8 hyväksyä sairaalayhtiölle pysyväisluonteisen vuotuisen vuokrahuojennuksen 250 000 euroa 1.1.2015 alkaen johtuen vanhan päärakennuksen soveltumattomuudesta tuotantokäyttöön.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2018 aikana yhteensä 14 267 503,76 eurolla. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen.

Yhtiö maksoi maanvuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perustella tilivuoden 2018 aikana kaikkiaan 1 826 951,45 euroa.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö- lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2018 kaupungille sähköä 3,1 milj. euron arvosta ja kaukolämpöä 4,6 milj. euron arvosta. Yhtiö on maksanut kaupungille takausprovisiota 0,9 milj. euroa.

Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2018 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 4,1 milj. euroa.

Sopimusten arvot ovat markkinaehtoisia.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita. Yhtiön laskutus kaupungille on tilivuoden 2018 aikana ollut 46,4 milj. euroa, joka jakautuu ateriapalveluihin 21,1 milj. euroa, puhtauspalveluihin 13,0 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 12,3 milj. euroa.

- Tekninen lautakunta 19.5.2015 päätti (§ 28) hyväksyä kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalvelua, tukipalveluja sekä ulkoalueiden hoitoa koskevan kiinteistönhoitosopimuksen, joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 31.12.2020 asti.
- Hankintajohtaja on erillisillä päätöksillään päättänyt hallintosäännön 4 luvun 8 §:n 6. ja 7. kohtien mukaisen hankintatoimivaltansa nojalla kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnoista sekä kaupungin aula- ja vartiointipalveluiden hankinnoista.

Oy Apotti Ab

Kaupunki omistaa Oy Apotti Ab:n osakkeista alle 13 %. Yhtiö tuottaa toimialansa mukaisesti omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiö on voittoa tavoittelematon in house -yhtiö. Yhtiön mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen eikä osinkoa jaeta.

Yhtiö on veloittanut kaupungilta vuoden 2018 aikana 1 363 466,33 euroa. Summasta 967 611,24 euroa on Vantaan osakassopimukseen perustuva osuus yhtiön toimintakuluista ja 305 405,48 euroa asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia.

- Kaupunginvaltuusto 14.12.2015 päätti (§ 8) myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 28 milj. euron määräisen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Vantaan kaupungin omavelkainen takaus ei ehtojensa mukaisesti koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/ järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu. Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa (omistuspohjan tai toiminnan muutokset) periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja että Oy Apotti Ab:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.
- Kaupunginhallitus 13.8.2018 päätti (§ 15) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (5 715 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostaman 45 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginhallitus 17.12.2018 päätti (§ 19) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (8 890 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostaman 70 000 000 euron suuruista lainaa. Tämä takaussitoumus korvasi vuonna 2016 allekirjoitetun takauksen (13 % eli 9 100 000 euron osuus 70 000 000 euron lainaan).

Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti

Vantaan kaupunki osti Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasemalta 50 kappaletta Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin B-sarjan osaketta kaupunginhallituksen 28.5.2018 tekemän päätöksen perusteella. Päätöksen täytäntöönpanon jälkeen kaupunki omistaa Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin koko osakekannan. Kaupunki osti Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin omistaman pysäköintilaitosrakennuksen yhtiöltä 1.11.2018 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Kauppahinta on 1,0 milj. euroa. Kauppahintaan vaikuttivat vireillä olleet kaavamuutokset, jotka tulivat johtamaan pysäköintilaitoskokonaisuuden purkamiseen ja yhtiön pysäköintilaitostoiminnan päättymiseen sekä pysäköintilaitoksen tekninen kunto, joka olisi toiminnan jatkuessa edellyttänyt mittavia peruskorjauksia. Kauppahinta vastasi pysäköintilaitoksen arvoa Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin taseessa ja oli yhteneväinen KPMG Oy Ab:n ja BDO Audiator Oy:n pysäköintilaitoksen arvosta tekemien määritelmien kanssa. Samalla sopimuksella päätettiin kaupungin ja yhtiön välinen maanvuokrasopimus. Kauppahinta sisälsi korvauksen vuokraoikeuden ennen aikaisesta päättämisestä.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Pelastuslaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksiin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Pelastuslaitos on jatkanut valmistautumista erilaisiin uhka- ja vaaratilanteisiin sekä seuraa aktiivisesti koko Euroopan turvallisuustilannetta

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen vuoden 2021 alussa. Eduskunta ei ole vielä hyväksynyt lainsäädäntöä maakunnista.

Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille vuoden 2021 alussa. Sisäministeriö on perustanut siirtoa valmistelevan uudistushankkeen jo vuonna 2016 ja keväällä 2019 hankkeen loppuraportit ovat käsittelyssä keväen 2019 aikana. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyy osaksi Uudenmaan alueen pelastusalueeksi, joka vastaa noin 1,6 miljoonan ihmisen turvallisuudesta. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista, mikäli maakunta toteutuu.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuoden 2018 aikana mm. Mittatien kärkiyksiköllä sekä pelastuslaitoksen kehittämishankkeella, jonka johtopäätökset syntyvät keväen 2019 aikana. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttuu vuoden 2020 alussa. Viestintää pelastuslaitos on kehittänyt etenkin sisäisellä tiedottamisella, että sosiaalisen median kautta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli vuonna 2018 yhteensä 8 022 sammutus- ja pelastustehtävää (vuonna 2017 oli 8 329). Tehtävä määrässä on laskua 4 prosenttia edellisvuoteen. Tehtävämäärien vähentyminen selittyy myrskyjen ja myrskytuhojen vähenemisellä, sillä edellisestä vuodesta vahingontorjuntatehtävät vähenivät 600 tehtävällä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ambulanssien tehtävämäärä vuonna 2018 oli 35 761, kun edellisenä vuonna se oli 34 845. Tehtävät lisääntyivät 3 prosenttia. Suurin tehtävälisäys tapahtui HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueella, jossa tehtävät lisääntyivät 4 prosenttia (2018 22 040 tehtävää ja 2017 21 149 tehtävää). Hyvinkään sairaanhoitoalueella pelastuslaitoksen yksiköiden tehtävät puolestaan pysyivät samana edelliseen vuoteen verrattuna (2018 13 721 tehtävää ja 2017 13 697 tehtävää).

Potilaiden tavoittamisviiveet ovat pysyneet edellisiin vuosiin verrattuna HUS:n palvelutasopäätöksen mukaisina kaikissa hälytyskiireellisyysluokissa sekä HYKS Peijaksen (Vantaa-Kerava) että Hyvinkään sairaanhoitoalueilla.

Pelastustoimen suorittamia ensivastetehtäviä oli 1 967 tehtävää, kasvua on 7 prosenttia edelliseen vuoteen (1 831 tehtävää). Kasvu oli suurinta Vantaalla, jossa niitä oli 1 259 tehtävää (1 186 tehtävää), mikä johtuu Vantaan ambulanssien korkeasta käyttöasteesta.

Operatiiviseen ensihoito- ja pelastushenkilöstöön kohdistuvat uhka- ja vaaratilanteet ovat lisääntyneet koko.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella tehtiin määräaikaista valvontakäyntejä muihin kuin asuinrakennuksiin 1 665 kohteeseen, joka vastaa 97 prosentin toteumaa suhteessa tavoiteasetteluun. Lisäksi asuinrakennuksiin tehtiin 453 paloturvallisuuden itsearviointin jälkivalvontaan liittyvää valvontakäyntiä, jotka kohdistuivat lähinnä pientaloihin.

Paloturvallisuuden itsearviointin lomakkeita lähetettiin 4 885 pientaloon, ja näistä palautettiin 89 prosenttia. Asuinkerrostalojen paloturvallisuuden itsearviointin pilotointi aloitettiin vuonna 2018. Pilotointikokeilun yhteydessä alueen sopimuspalokunnat toteuttivat turvallisuusviestinnällisiä asukasiloja sekä järjestivät turvallisuuskävelyitä niissä asuinkerrostaloissa, joihin lähetettiin paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita. Paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita lähetettiin kaikkiaan 236 kerrostaloon, joista vastasi määräaikaan mennessä 69 prosenttia.

Vuonna 2019 asuinrakennusten valvontaa jatketaan valvontakäynnein ensisijassa niihin pien- ja kerrostaloihin, joista omavalvontalomaketta ei ole palautunut tai ei ole ilmoitettu, että puutteet on korjattu.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu pelastusjohtaja, pelastuspäällikkö, riskienhallintapäällikkö ja turvallisuusviestintäpäällikkö. Hallinnon tehtävät on pystytty jakamaan johtoryhmän ja muun henkilökunnan kesken ja yhteistyö talouspalvelukeskuksen kanssa on sujunut erittäin hyvin. Talouspäällikön tehtäviä on hoitanut vuoden 2016 alusta alkaen Heidi Piikki talouspalvelukeskuksesta, mutta hän siirtyi toisiin tehtäviin vuoden 2018 lopussa. Hän tekee vielä pelastuslaitoksen taloudellisen tilinpäätöksen vuoden 2018 osalta.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 516 917,83 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 872 962,22 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 27,7 milj. euroa (27,4 milj. euroa vuonna 2017). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,2 milj. euroa (0,05 milj. euroa vuonna 2017). Toimintatuotot toteutuvat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut olivat 26,1 milj. euroa (24,9 milj. euroa vuonna 2017). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,3 milj. euroa (3,6 milj. euroa vuonna 2017), henkilöstökuluja 17,3 milj. euroa (17,1 milj. euroa vuonna 2017) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa vuonna 2017). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämään 505 555 euroa vaikutti henkilöstökulujen jääminen 0,6 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden osalta.

Ensihoidon osalta talousarvion sitova tavoite toteutui. Liikevaihto oli 9,9 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautettiin tuloja 2,1 milj. euroa (2,0 milj. euroa vuonna 2017). HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulo-kertymä oli 1,6 milj. euroa (1,5 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidon toimintakulut olivat 9,9 milj. euroa (9,8 milj. euroa vuonna 2017). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,0 milj. euroa, henkilöstökulujen 8,1 milj. euroa ja liike-toiminnan muiden kulujen 0,8 milj. euroa.

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 91 282 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos 964 755 euroa nostaa rahavarojen määrän 2 476 633 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Investointien sitova tavoite 1,59 milj. toteutui. Investointeihin kului 1 590 403 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 12 434 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 642 euroa jälkeen olivat 1 577 327 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2018 lopussa oli 485, joista määräaikaisia 59. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 9 henkilöllä vuoteen 2017 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2018 yhteensä 25 410 090 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuosikatsauksien yhteydessä. Tulosityksiköiden ja toimistojen tuloksia seurataan osavuosikatsauksien yhteydessä Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuuden valvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2018 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus. Valvontatoimintaan on kohdistunut normaalina pidettäviä hallintovalituksia.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimuksien mukaisesti.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvon alennuksia.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien tai kiinteistöosa-
keyhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palveluihin liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista sekä tarvittavalla ohjeistuksella.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa ja ensihoidossa lisäksi sairaanhoitopiirin ylläpitämää ohjelmaa.

Tietoturvassa ja tietosuojassa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeistusta sekä sisäministeriön turvallisuusverkon vaatimuksia.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 516 917,83 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivarauxselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 356 044 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 872 962,22 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Pelastus			Ensihoito Hyvinkää			Ensihoito HYKS Peijas		
	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	27 630	27 657	27	4146	4 146	0	5 573	5 778	205
Liiketoiminnan muut tuotot	130	173	43	0	0	0	0	8	8
Materiaalit ja palvelut	-4 259	-4 259	0	-583	-454	129	-645	-541	104
Henkilöstökulut	-17 833	-17 271	562	-3169	-3 264	-95	-4 477	-4 876	-399
Poistot ja arvonalentumiset	-1 120	-1 152	-32	-8	0	8	-4	0	4
Liiketoiminnan muut kulut	-4548	-4642	-94	-386	-418	-32	-447	-371	76
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	506	506	0	10	10	0	-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	508	508	0	10	10	0	-1	-1
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356	356	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	864	864	0	10	10	0	-1	-1

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	37 349	37 581	232
Liiketoiminnan muut tuotot	130	181	51
Materiaalit ja palvelut	- 5 487	- 5 254	233
Henkilöstökulut	- 25 480	- 25 410	70
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 132	- 1 152	- 20
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 381	- 5 431	- 50
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	515	515
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	517	517
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356	356
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	873	873

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	1 002	1 505	503
Investointien rahavirta	- 1 460	- 1 414	46
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	874	874
Rahavarojen muutos	- 458	965	1 423

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	1490	1 418	72
Muu pelastus- ja huoltokalusto	0	132	-132
Johtokeskukset	30	0	30
Väestönsuojelujärjestelmät	30	41	-11
Tietojärjestelmät	40	0	40
Investoinnit yhteensä	1 590	1 590	0
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	-13	13
Investoinnit netto	1 590	1 577	13

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	37 580 732,23	37 164 157,13
Liiketoiminnan muut tuotot	181 130,60	46 015,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 947 446,05	- 1 585 131,08
Palvelujen ostot	- 3 306 737,46	- 3 082 646,33
	- 5 254 183,51	- 4 667 777,41
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 20 200 970,75	- 19 575 334,74
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4 320 870,21	- 4 237 609,22
Muut henkilösivukulut	- 888 248,79	- 1 203 066,24
	- 25 410 089,75	- 25 016 010,20
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 151 690,79	- 1 338 940,69
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 431 031,04	- 5 041 018,01
Liikelylijäämä (-alijäämä)	514 867,74	1 146 425,92
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 162,72	1 633,90
Muut rahoituskulut	- 112,63	- 23,96
	2 050,09	1 609,94
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	516 917,83	1 148 035,86
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	356 044,39	411 355,05
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	872 962,22	1 559 390,91
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	17,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,0	17,6
Voitto, %	1,4	3,1

Keski-Uudenmaan		1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma			
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	514 867,74		1 146 425,92
Poistot ja arvonalentumiset	1 151 690,79		1 338 940,69
Rahoitustuotot ja -kulut	2 050,09		1 609,94
Tulorahoituksen korjauserät	- 163 670,73		9 748,15
	1 504 937,89		2 496 724,70
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 1 590 403,18	-	1 567 130,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	12 434,00		32 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	164 312,87		34 032,26
	- 1 413 656,31	-	1 501 098,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	91 281,58		995 626,10
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	378 810,93		682 605,85
Saamisten muutos muilta	103 697,38	-	1 450 642,80
Korottomien velkojen muutos kunnalta	- 1 978,43	-	5 827,95
Korottomien velkojen muutos muilta	392 943,27	-	410 103,18
Rahoituksen rahavirta	873 473,15	-	1 183 968,08
Rahavarojen muutos	964 754,73	-	188 341,98
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	2 476 632,87		1 511 878,14
Rahavarat 1.1.	- 1 511 878,14	-	1 700 220,12
	964 754,73	-	188 341,98
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	3 396 353		2 973 398
Investointien tulorahoitus, %	105,7		162,0
Kassan riittävyys, pv	24,0		15,2
Quick ratio	1,2		1,2
Current ratio	1,2		1,2

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	6 403 556,54	5 977 920,29
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	6 157 451,54	5 130 080,29
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	246 105,00	847 840,00
	<u>6 403 556,54</u>	<u>5 977 920,29</u>
Vaihtuvat vastaavat	8 427 984,33	7 945 737,91
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 140 170,72	2 179 187,55
Saamiset kunnalta	3 810 535,75	4 189 346,68
Muut saamiset	0,00	64 000,00
Siirtosaamiset	644,99	1 325,54
	<u>5 951 351,46</u>	<u>6 433 859,77</u>
Rahat ja pankkisaamiset	2 476 632,87	1 511 878,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 831 540,87	13 923 658,20
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	5 390 818,47	4 517 856,25
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 517 856,25	2 958 465,34
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	872 962,22	1 559 390,91
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2 237 379,04	2 593 423,43
Poistoero	2 237 379,04	2 593 423,43
Vieras pääoma	7 203 343,36	6 812 378,52
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 058 226,69	1 879 732,13
Korottomat velat kunnalta	1 071,67	3 050,10
Muut velat	985 557,35	833 906,52
Siirtovelat	4 158 487,65	4 095 689,77
	<u>7 203 343,36</u>	<u>6 812 378,52</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 831 540,87	13 923 658,20
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	51,4	51,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,1	18,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	44,8	35,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	5 390,8	4 517,9

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2018	2017
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	26 629	26 331
Ensihoito	8 340	8 317
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	411	385
Ensihoitopalvelut	1 583	1 468
Yhteistoimintakorvaukset	430	471
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	186	191
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	181	47
Toimintatuotot yhteensä	37 762	37 210

Valtionosuuksien erittely		
1 000 €	2018	2017
Palosuojelurahasto	12	31
Valtionosuudet yhteensä	12	31

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	1	0
Irtaimen omaisuuden myyntitappiot	0	-10
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	1	-10

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-356	-411
Poistoeron muutokset yhteensä	-356	-411

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Pysyvät vastaavat				
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus- välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	4 650	480	880	6 010
Lisäykset tilikauden aikana	1 195	150	246	1 590
Rahoitusosuudet tilikaudella	-44	0	0	-44
Vähennykset tilikauden aikana	-1	0	0	1
Siirrot erien välillä	880	0	-880	0
Tilikauden poisto	-960	-192	0	-1 152
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 719	438	246	6 404

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2018	2017
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 518	2 959
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 518	2 959
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	873	1 559
Oma pääoma yhteensä	5 391	4 518

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 237	2 593
Poistoero yhteensä	2 237	2 593

Vieras pääoma		
1 000 €	2018 Lyhyt-aikainen	2017 Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	7	9
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	878	787
Velat muille		
Ostovelat	1 173	1 084
Vieras pääoma yhteensä	2 058	1 880

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 022	4 001
Muut tilinpäätösjaksotukset	137	95
Siirtovelat yhteensä	4 159	4 096

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2018	2017
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 796	4 525
Vuokravastuut yhteensä	4 796	4 525
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 729	590
Myöhemmin maksettavat	3 196	1 144
Leasingvastuut yhteensä	4 925	1 734
Yhteensä	9 721	6 259

Vuokravastuut ilmoitettuu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
1 000 €	2018	2017
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalkuntasopimukset	1 128	1 128
Sopimusvastuut yhteensä	1 128	1 128

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Virka- ja työsuhteisia	426	421
Määräaikaisia	59	55
Yhteensä	485	476

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2018	2017
Keskustapuolue Uusimaa	0,2	0,1
Kokoomus Uusimaa	1,4	1,3
Perussuomalaiset Uusimaa	0,2	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	1,9	1,1
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,1	0,1
Vihreä Uusimaa ry	0,5	0,2
Yhteensä	4,3	2,9

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 26.2.2019

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta

Kostamo Miika
puheenjohtaja, Vantaa

Nieminen Seppo
jäsen, Hyvinkää

Peltonen Veikko
varajäsen, Järvenpää

Savolainen Timo
jäsen, Nurmijärvi

Ohvo-Härnäkös Mira
jäsen, Pornainen

Parkkima Jukka
jäsen, Tuusula

Landstedt Jyrki
pelastusjohtaja

Nyberg Juha
varapuheenjohtaja, Vantaa

Riskilä Timo
jäsen, Hyvinkää

Timonen Paavo
jäsen, Kerava

Peltonen Siiri
jäsen, Nurmijärvi

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ ____ 2019

BDO Auditor Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.2 Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveidenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniaisten ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Toimimme neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2018 oli Vantaan työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi. Liikelaitoksessa toteutettiin mm. yli 45.000 vastaanottokäyntiä ja asiakassopimusten määrä kasvoi n. 5 %.

Liikelaitoksen jo vuosien varrella vakiintunut sisäinen auditointi sai 2017 rinnalleen ulkoisen auditoinnin prosessin, kun liikelaitos sai arvostetun laatusertifikaatin 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta. Sekä sisäinen että ulkoinen auditointi on merkittävästi kehittänyt liikelaitoksen prosesseja ja osaamista laadunarvioinnista.

Liikelaitos panosti edelleen vahvasti digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2018. Chat-palvelu sopimus- ja laskutusasioissa on osoittautunut menestyksekkääksi, jonka vuoksi liikelaitos lähti loppuvuodesta 2018 valmistelemaan myös työterveyshoitajien chat-vastaanottoa. Yritysassiakkaat ovat saaneet käyttöön extranet-asiakasportaalin, jonka kautta yritysasiakkuuksien kanssa asiointi tapahtuu suojatusti. Extranet-portaalissa yritykset voivat itse päivittää uudet ja poistuneet työntekijät. Lisäksi portaalissa on mahdollista helposti säilyttää työterveyshuollon keskeisiä dokumentteja kuten toimintasuunnitelmia ja työpaikkaselvitysraportteja.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vantaan Työterveys liikelaitos on kuntalain mukaisesti syksyllä 2008 erillisellä päätöksellä perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksiin. Kaupungin organisaatiossa Vantaan Työterveys liikelaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan.

Liikelaitoksella on johtokunta, jossa on kuusi jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan jäsenet:

Varsinaiset jäsenet:

Jarkko Koivuniemi, puheenjohtaja
Risto Hiltunen, varapuheenjohtaja
Sina Nordman
Teija Toivonen
Kirsi Mäkilaine
Tuukka Rämö

Varajäsenet:

Raimo Huvila
Sauli Heinonen
Eija Salmenkivi
Maarit Lehtonen
Marko Kosonen
Kristiina Rautio

Liikelaitos sai uuden johtokunnan jäsenen Tuukka Rämön marraskuussa, kun edellinen jäsen Touko Niskakangas lopetti tehtävässä.

Vantaan Työterveys liikelaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu työterveysjohtaja, johtava työterveyslääkäri, kolme palvelupäällikköä sekä taluspäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii liikelaitoksen työterveysjohtaja.

Talousarvion toteutuminen

Liikelaitoksen talousarvion mukainen toiminnallinen tulos (kate 3) ylitettiin 344 180,73 eurolla.

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 613 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2018 lopussa 3,2 milj. euroa. Tilikauden 2018 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,014 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,66 milj. euroa.

Liikevaihto oli 7,9 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2017) ja liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,036 miljoonaa euroa (0,035 miljoonaa euroa vuonna 2017). Myynti ylitti talousarvion 18 %:lla.

Toimintakulut olivat 7,3 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,11 milj. euroa ja palveluostoja oli 3,13 milj. euroa, henkilöstökuluja 3,5 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,57 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2018 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausa yhteensä 33 628,73 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2018 merimies-toimipisteen tappiosta.

Investointivarausta purettiin tilikaudella 1.1-31.12.2018 95 317,93 euroa ja se käytettiin toimipisteiden kaluste- ja tietojärjestelmäinvestointeihin.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei Vantaan Työterveys liikelaitoksella ole.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2018 lopussa 73 henkilöä (74 vuonna 2017).

Henkilöstökulut olivat 3,5 milj. euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2017).

Vuokralääkäreiden kustannukset olivat 1,39 milj. euroa. (1,28 milj. euroa vuonna 2017)

Henkilöstömenot ylittivät budjetoidun 2 %:lla. Vuokratyövoiman käyttö lasketaan palveluostoiksi ja palvelumeno- not ylittyivät 28 %:lla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen riskienhallinta on kiinteä osa strategista ja operatiivista johtamista. Liikelaitoksessa suoritetaan jatkuvaa toimintaympäristön ja oman toiminnan riskienarviointityötä mm. toimintaympäristön analyysillä ja eri toimintojen raportoinnilla (mm. talous, asiakkuudet, palautteet). Johtamista ja työterveyshuollon työn riskienhallintaa toteutetaan laatu- ja järjestelmään kirjattujen menettelyohjeiden avulla. Sisäinen auditointi aloitettiin keväällä 2015 ja se laajeni ulkoiseen auditointiin 2017 (ISO9001/2015 sertifikaatti). Auditointiin sisältyy johdon katselmus. Riskienarviointityöstä vastaa Vantaan Työterveys liikelaitoksessa työterveysjohtaja.

Lainsäädäntöuudistukset esim. kuntalaki ja potentiaalinen sote- ja maakuntauudistus luo työterveyshuollon toimintakentälle merkittäviä muutospaineita. Yritystyöterveyshuollon sairaudenhoito tulee yhtiöittää 2019 alusta,

mikä aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia muutoksia työterveyshuollon järjestämiselle. Muutokset ovat pääsääntöisesti mahdollisuuksia, mutta myös riskejä, joihin liikelaitos on varautunut huolella. Liikelaitos on tehnyt selvityksen eri muutosskenaarioiden positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista sekä tehnyt selvityksen työterveyshuollon toimintakentän lukuisista samanaikaisista muutoksista. Muutoksiin on varauduttu useiden vuosien ajan, ja ne on pyritty hallitsemaan parhaan mahdollisen kyvyn mukaan. Liikelaitoksen koko liiketoiminta on päätetty yhtiöittää vuoden 2019 alkupuolella.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sisäisen valvonnan järjestäminen

Vantaan Työterveysliikelaitoksen sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Se käsittää tiedossa olevien riskien hallitsemiseksi käyttöön otettuja keinoja, toimintatapoja ja valvontatoimenpiteitä.

Liikelaitoksen sisäinen valvonta on osa liikelaitoksen johtamisjärjestelmää ja työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja, raportoinnin ja tiedon luotettavuutta, resurssien ja omaisuuden turvaamista sekä lainsäädännön ja ohjeiden noudattamista. Sisäistä valvontaa on sisäinen laadun auditointi sekä ulkoinen auditointi.

Liikelaitoksen riskienhallinnasta vastaa viimekädessä toimitusjohtaja. Esimiehet ohjaavat sekä valvovat alaisensa toimintaa ja ryhtyvät korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli havaitsevat väärinkäytöksiä johtamassaan toiminnassa. Talouspäällikön ja toimitusjohtajan vastuualueella on talouden valvonta. Henkilöstön on raportoitava epäilemänsä väärinkäytökset tai rikkomukset esimiehelleen sekä poikkeamalokiin Sharepointiin.

Liikelaitoksen toimintaprosessit on kuvattu menettelyohjein, joihin toiminta perustuu ja joiden toteutumista seurataan päivittäisessä johtamisessa.

Säännölliseen valvontaan on kuulunut 2018 mm. seuraavat asiat.

Liikelaitoksen toimintaprosessit on kuvattu menettelyohjein, joihin toiminta perustuu ja joiden toteutumista seurataan päivittäisessä johtamisessa.

Säännölliseen valvontaan on kuulunut 2018 mm. seuraavat asiat:

- johdolle laadittavat raportit (talous-, henkilöstö-, asiakkuus- ja prosessiraportit sekä sisäinen ja ulkoinen auditointi)
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta (Liikelaitoksen poikkeamaloki ja reklamaatioiden listaus, lokitarkastukset, eri tietojärjestelmien seurantaraportit)
- talousarvion toteutumisen seuranta (johtoryhmässä, johtokunnassa, neuvottelukunnassa ja apulaiskaupunginjohtajan kanssa läpikäytävä kuukausiraportti).
- toimintaperiaatteiden sekä ohjeiden noudattamisen valvonta (mm. esimiestyönä kuukausipalaverissa ja työntekijävarteissa sekä päivittäisessä johtamisessa)
- Kaupungin hallintosäännössä on määritelty valta- ja vastuusuhteet, ja liikelaitoksen omassa johtosäännössä on määritelty lisäksi johtokunnan ja toimitusjohtajan vastuu ja valtaoikeudet mm. sopimusten tai talouden valtuutusjärjestelmä.
- Riskienarviointi toteutetaan ja raportoidaan kaupunkitasoisesti määritellyn frekvenssin, sisällön ja menetelmän mukaisesti.
- Liikelaitoksessa on suoritettu ulkoinen auditointi 2017 ja 2018, ja liikelaitos on saanut työterveyshuollon toiminnastaan ISO9001/ 2015 laatusertifikaatin.

Sisäisen valvonnan kautta tulleiden havaintojen ja raporttien valossa voidaan sanoa, että riskienhallintasuunnitelma on tukenut liikelaitoksen vuodelle 2018 asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallinnalla, sisäisellä valvonnalla ja laatutyöllä auditointineen voidaan perustellusti olettaa olleen positiivinen vaikutus laatuun ja tuloksellisuuteen riskien ennakoidun hallinnan kautta.

Alkuvuonna toteutetussa sisäisessä auditoinnissa tuli ilmi, että poikkeamien tunnistaminen ja kirjaaminen on edelleen henkilökunnalle haasteellista. Henkilökuntaa on koulutettu poikkeamien tunnistamiseen ja kirjaamiseen liittyvissä käytännöissä ja poikkeamien kirjaamistapaa on helpotettu. Sisäisessä auditoinnissa havaittiin myös, että lääkehoitosuunnitelma tulee päivittää, ja se on nyt päivitetty.

Ulkoisessa auditoinnissa kiinnitettiin erityistä huomiota tietosuojan tietosuojalainsäädännön muutosten vuoksi. Liikelaitoksessa suhtaudutaan vakavasti tietosuojan velvoitteisiin, jonka vuoksi henkilökuntaa koulutettiin eri tyyppisissä kokouksissa edelleen tietosuojan liittyvissä kysymyksissä. Erityisesti pyrimme tuomaan tietosuojan liittyvät käytänteet erittäin lähelle omaa työtä, jotta jokainen työntekijä hahmottaa mitä tietosuoja tarkoittaa henkilön omassa työskentelyssä. Lisäksi tehostimme fyysisesti tietoturvallisuutta lisäämällä lukittuja kaappeja ja poistamalla esim. avoimet tietosuojaroskalaatikot.

Arvio tulevasta kehityksestä

Valmisteilla olevan sote-ratkaisun toteutumista tai sen vaikutuksia työterveyshuoltoon ei vielä tiedetä. On todennäköistä, että työterveyshuollon palvelutuottajien palvelukonseptit, tuotteistus ja ansaintalogiikka tulevat lähivuosina muuttumaan merkittävästi. Liikelaitos on lähtenyt tähän muutokseen jo nyt mukaan toiminnan digitalisaation ja uudenlaisten työterveyshuollon palveluiden kehittämiseksi.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja varauksia on 656 578,06 euroa. Tilikaudella kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuun omaisuuteen kohdistuneet 22 438,27 euroa.

Työterveysjohtajan esitys tilikauden 2018 tuloksen käsittelystä Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnalle on seuraava:

Vantaan työterveys liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 665 359,19 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018		Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	6 710		7 933	1 223
Liiketoiminnan muut tuotot	0		36	36
Materiaalit ja palvelut	- 2 524	-	3 236	- 712
Henkilöstökulut	- 3 408	-	3 476	- 68
Poistot ja arvonalentumiset	- 38	-	22	16
Liiketoiminnan muut kulut	- 501	-	568	- 67
Liikelylijäämä (-alijäämä)	239		667	428
Rahoitustuotot ja -kulut	- 13	-	11	2
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	38		22	- 16
Tuloverot	- 5	-	14	- 9
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	259		665	406

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018		Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	259		665	406
Investointien rahavirta	- 60	-	71	- 11
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	-	565	- 565
Rahavarojen muutos	199		29	- 170

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018		Toteuma	Poikkeama
Aineeton omaisuus	- 30	-	37	- 7
Irtain omaisuus	- 30	-	34	- 4
Investoinnit yhteensä	- 60	-	71	- 11

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	7 933 497,11	7 291 613,71
Liiketoiminnan muut tuotot	36 472,31	34 883,67
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 110 381,15	- 95 517,61
Palvelujen ostot	- 3 125 677,68	- 2 689 271,61
	- 3 236 058,83	- 2 784 789,22
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 2 781 848,02	- 2 641 553,19
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 598 746,94	- 615 375,03
Muut henkilösivukulut	- 95 650,65	- 104 518,11
	- 3 476 245,61	- 3 361 446,33
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 22 438,27	- 20 916,44
Liiketoiminnan muut kulut	- 567 973,92	- 520 485,83
Liikelylijäämä (-alijäämä)	667 252,79	638 859,56
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 961,82	2 218,94
Kunnalle maksetut korkokulut	- 10 455,00	- 10 455,45
Korvaus peruspääomasta	- 2 613,00	- 2 612,55
Muut rahoituskulut	- 568,55	- 484,47
	- 10 674,73	- 11 333,53
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	656 578,06	627 526,03
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	- 72 879,66	- 9 735,36
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	95 317,93	30 651,80
Tuloverot	- 13 657,14	- 8 242,08
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	665 359,19	640 200,39
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,2	25,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	21,2	25,3
Voitto, %	8,3	8,6

Vantaan Työterveys liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	667 252,79	638 859,56
Poistot ja arvonalentumiset	22 438,27	20 916,44
Rahoitustuotot ja -kulut	- 10 674,73	- 11 333,53
Tuloverot	- 13 657,14	- 8 242,08
	<u>665 359,19</u>	<u>640 200,39</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 71 375,80	- 54 998,47
Toiminnan ja investointien rahavirta	593 983,39	585 201,92
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 670 993,91	- 134 610,84
Saamisten muutos muilta	80 164,16	- 144 562,12
Korottomien velkojen muutos kunnalta	8 927,65	- 42,10
Korottomien velkojen muutos	17 004,71	18 617,36
Rahoituksen rahavirta	- 564 897,39	- 260 597,70
Rahavarojen muutos	29 086,00	324 604,22
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	661 194,26	632 108,26
Rahavarat 1.1.	- 632 108,26	- 307 504,04
	<u>29 086,00</u>	<u>324 604,22</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	2 717 464	2 176 903
Investointien tulorahoitus, %	932,2	1 164,0
Lainanhoitokate	23,1	22,3
Kassan riittävyys, pv	32,7	34,2
Quick ratio	4,4	3,9
Current ratio	4,4	3,9

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	122 081,00	73 143,47
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	61 397,67	2 142,00
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	0,00	24 346,67
	61 397,67	26 488,67
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	60 683,33	46 654,80
	60 683,33	46 654,80
Vaihtuvat vastaavat	4 340 616,21	3 720 700,46
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	510 171,77	592 894,62
Saamiset kunnalta	3 166 639,49	2 495 645,58
Muut saamiset	2 610,69	52,00
	3 679 421,95	3 088 592,20
Rahat ja pankkisaamiset	661 194,26	632 108,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 462 697,21	3 793 843,93
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	3 213 843,71	2 548 484,52
Peruspääoma	37 500,00	37 500,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 510 984,52	1 870 784,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	665 359,19	640 200,39
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	121 676,46	144 114,73
Poistoero	121 676,46	48 796,80
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	95 317,93
Vieras pääoma	1 127 177,04	1 101 244,68
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	150 000,00	150 000,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	259 330,43	257 774,63
Korottomat velat kunnalta	11 966,71	3 039,06
Muut velat	134 586,82	134 534,48
Siirtovelat	571 293,08	555 896,51
	977 177,04	951 244,68
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 462 697,21	3 793 843,93

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuus, %	74,7	71,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,1	15,0
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	14,1	15,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 176,3	2 511,0
Lainakanta 31.12., 1000 €	150,0	150,0

5.2.4 Vantaan työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot**Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot****Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät**

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pienet käyttöomaisuusinvestoinnit, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa on kirjattu tilikauden kuluksi.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2018	2017
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Myyntituotot kunnalta	2 939	2 553
Myyntituotot muilta	4 995	4 739
Liiketoiminnan muut tuotot	36	35
Toimintatuotot yhteensä	7 970	7 327

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poisto aika ennen 1.1.2013 hankitut	Poisto aika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Erittely poistoeron muutoksista

1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	73	10
Poistoeron muutokset yhteensä	73	10

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Pysyvät vastaavat****Aineettomat hyödykkeet**

1 000 €	Aineettomat oikeudet	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2	24	26
Lisäykset tilikauden aikana	37	0	37
Siirrot erien välillä	24	-24	0
Tilikauden poisto	-2	0	-2
Poistamaton hankintameno 31.12.	61	0	61

Aineelliset hyödykkeet			
1 000 €	Muu kalusto	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	47	0	47
Lisäykset tilikauden aikana	34	0	34
Tilikauden poisto	-20	0	-20
Poistamaton hankintameno 31.12.	61	0	61

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely			
1 000 €	2018	2017	
Peruspääoma 1.1.	38	38	
Peruspääoma 31.12.	38	38	
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 511	1 870	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 511	1 870	
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	665	640	
Oma pääoma yhteensä	3 214	2 548	

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	122	49
Poistoero yhteensä	122	49

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jakсотukset	556	548
Muut tilinpäätösjaksotukset	15	8
Siirtovelat yhteensä	571	556

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Virka- ja työsuhteisia	63	64
Määräaikaisia	10	9
Työllistetyt		1
Yhteensä	73	74

Luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Kansallinen Kokoomus Vantaa	0,8	0,8
Perussuomalaiset	0,1	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Vantaa	1,1	0,8
Vantaan vihreät	0,1	0,1
Yhteensä	2,1	1,8

5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS

Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan ja työterveysjohtajan
allekirjoitukset

Vantaalla 27.2.2019

Jarkko Koivuniemi
Puheenjohtaja

Risto Hiltunen (vara) Sauli Heinonen
Varapuheenjohtaja

Sina Nordman

Telja Toivonen

Kirsi Mäkilaine

Tuukka Rämö

Pirkko Kokkonen
va. työterveysjohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla ____ 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.3 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.3.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä pysyi lähes ennallaan 2018. Vuoden aikana annettiin palveluja 77 159 asiakkaalle (74 987 v. 2017). Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 2,9 %.

Suun terveydenhuollossa toteutui 137 227 hammaslääkärikäyntiä (143 704 käyntiä vuonna 2017, vähennystä edelliseen vuoteen 8,2%), 51 094 suuhygienistikäyntiä (48 493 käyntiä vuonna 2017, lisäystä edelliseen vuoteen 5,3%) sekä 11 276 hammashoitajakäyntiä (11 212 käyntiä vuonna 2017, lisäystä 0,6%). Oikomishoidossa olevien potilaiden määrä oli 6 414 (6 362 potilasta vuonna 2017).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli 7,3 % enemmän edelliseen vuoteen verrattuna (2018 26 351 käyntiä, 2017 24 547). Pääkaupunkiseudun (PKS) virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen ja PKS Suun erikoishoidon yksikön käyttö oli väestösuhdetta alhaisempaa.

Peruuttamattomissa poisjäänneissä pientä kasvua 0,2 % (2018 9261 käyntiä ja 2017 9245 käyntiä). Lasten ja nuorten poisjäänneissä kasvua 0,3 % ja aikuisten poisjäännit lähes ennallaan. Peruuttamattomien poisjääntien kliinisten tuntien määrä väheni 0,3 % vuoteen 2017 verrattuna (2018 5401 h ja 2017 5417 h).

Hoitotakuussa pysyttiin. Jonojärjestelmästä luovuttiin 30.4.2016, jonka jälkeen kiireettömään tutkimukseen pääsy oli 3-4 kk. Palvelut tuotettiin lähes 100% omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui henkilöstön koulutuspäiville. Syksyllä 2018 toteutettiin nettobudjetoitu vuokrasuuhygienistikilpailutus, jossa 6 suuhygienistiä hoitavat aikuispotilaita iltavastaanotona.

Sosiaali- ja terveystoimen asiakastyytyväisyyskyselyssä suun terveydenhuollon asiakkaiden antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli kiitettävä eli 9,36 vuonna 2018.

Kanteluiden ja asiakaspalautteiden määrä pysyi aikaisempien vuosien tasolla. Kanteluita tehtiin suun terveydenhuollosta yksi. Kaupungin sähköisen palautejärjestelmän Oma-Vantaan kautta saapui yhteensä 253 asiakaspalautetta joista positiivisia palautteita oli 42 kpl.

Vantaan kaupunki irtisanoutui SEHYK yhteistyösopimuksesta kesäkuussa 2016 ja oma erikoishammashoito päätettiin aloittaa omana tuotantona 1.1.2017 alkaen. Omana toimintana kustannuksia on saatu madallettua n. 30 % aiemmasta.

Toimintaa tehostettiin sisäisesti standardoimalla ajankäyttöä sekä ottamalla käyttöön uusia tehostettuja toimintatapoja.

Digitalisaation valmistelu- ja kehittämistyötä jatkettiin tietohallinnon kanssa. Yhteistyöllä laadittiin suun terveydenhuollon digitalisaation kehittämissuunnitelma ja aikataulus. Työssä käytettiin palvelumuotoilua ja osallistettiin sekä asiakkaita että henkilöstöä. Yhteistyötä digitalisaatiokehittämisessä tehtiin myös työterveysliiketoiminnan kanssa. Oma Vantaa -palvelu otettiin käyttöön laskutuksen asiakaspalveluun vuoden alussa. Palvelun kautta suun terveydenhuollon asiakkaat voivat asioida sähköisesti laskutukseen liittyvissä kysymyksissä. Sähköisen hoidontarpeen arviointipalvelun kokeilu aloitettiin marraskuussa. Palvelussa asiakkaat voivat arvioida hoidon tarpeen kiireellisyyttä ja jättää yhteydenottopyynnön. Oikomishoidossa testattiin lasten hampaiston digitaalista skannausta oikomishoitoon erikoistuneen hammaslääkärin tekemän tutkimuksen sijaan. Skannauksen avulla tehostetaan oikomishoidon seulontatoimintaa. Suun terveydenhuolto liittyi ensimmäisten kuntien joukossa Kanta-palveluihin. Esimiehille suunnattu toiminnanohjausjärjestelmä henkilöstö- ja tilaresurssien hallintaan ja toiminnan tehostamiseen otettiin käyttöön joulukuussa. Etätulkkipalvelu vieraskielisten potilaiden hoitotilanteisiin otettiin käyttöön. Lisäksi digitalisaatiosuunnitelman mukaisia toimintoja kartoitettiin ja suunniteltiin mm. etäkonsultaatiotoimintamallia sekä materiaalien varastonhallintajärjestelmää. Digitalisaatiokehittämisessä huomioitiin tuleva Apotti-järjestelmä siten, että digikehittäminen palvelee tulevaa asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa.

Lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Tuettiin eri ikäisten suun terveyden edistämistä ja omahoitoa yksilöllisten hoitovälien mukaisilla tutkimuskäynteillä.

Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä tapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa. Suun terveydenhuollon toimijat osallistuivat Vantaan monitoimijaiseen perhevalmennuksen toteuttamiseen ja kehittämiseen koko Vantaan alueella. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Jatkettiin yhteistyötä terveystieteiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (Asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvointin ja terveyden edistämiseksi. Ikääntyneiden suun terveyttä kehitettiin voimassa olevien toimintamallien mukaisesti niin avo- kuin hoiva-asumisen piirissä olevien sekä vanhus- ja vammaispalvelujen osalta.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä kehitettiin edelleen huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Toimittiin aktiivisesti maahanmuuttajien palvelupisteessä ja kehitettiin yhteisiä toimintamalleja.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä Hymyhammas-terveystuokioiden pitämisellä esiopetuksessa. Sivistystoimen toimialan ja kouluterveydenhuollon kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Vantin ateriapalvelun kanssa tehtiin yhteistyötä lasten terveellisen ruokailun edistämiseksi. Suun terveydenhuolto haastoi yläkoulut kilpailemaan perumattomien poisjääntien vähentämisessä ja samalla käyttämään verkkomuotoista suun terveystiedon opetusta.

Suun terveydenhuolto osallistui erilaisiin tapahtumiin kuten hyvinvointimessuille, Vantaan hyvinvointiviikolle, Varian hyvinvointipäiviin, puolustusvoimien kutsuntoihin ja ehkäisevän päihdetyön viikolle tuoden suun terveyttä esille.

Suun terveydenhuollon edustajat osallistuivat pääkaupunkiseudun kaupunkien suun terveydenhuollon yksiköiden hammasterveys eli HATE-hammasterveys-työryhmän toimintaan.

Kesäkuussa suun terveydenhuolto osallistui koko Vantaa tasoiseen Muuntamo –projektiin. Tikkurilaan pystytytyssä kontissa suun terveydenhuolto esitteli tapahtumassa mm. uusia digitalisaation muotoja. Ohjelmassa oli mm. suun terveyden edistämistä, kilpailu ja etävastaanoton esittelyä.

Suun terveydenhuolto teki yhteistyötä kouluterveydenhoitajien kanssa koko kesän ajan ”Kesäterkkari” –toiminnan muodossa. Suun terveydenhuollolla oli terveydenedistämistä Myyrmäkitalolla ja Koivukylän terveysasemalla, joissa hammashoitaja oli tavattavissa kerran viikossa.

Kuntalaisille tuotiin tutuksi suun terveyden edistämistä ja oma hoitoa erilaisten materiaalien kautta. Materiaalia tuotettiin internetiin sekä jaettavaksi erilaisissa tapahtumissa.

Lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Tuettiin eri ikäisten suun terveyden edistämistä ja omahoitoa yksilöllisten hoitovälien mukaisilla tutkimuskäynneillä.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Yhteistyötä jatkettiin terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (Asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Ikääntyneiden suun terveyttä kehitettiin yhteistyössä vanhus- ja vammais- palveluiden sekä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa. Uusia opinnäyte- ja kehittämistöitä saimme käytäntöön jalkautettavaksi viisi kappaletta. Jo olemassa olevia toimintamalleja toteutettiin avo- ja hoiva-asumisen piirissä olevien sekä vanhus- ja vammais- palvelujen osalta.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä kehitettiin edelleen huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Toimittiin aktiivisesti maahanmuuttajien palvelupisteessä ja kehitettiin yhteisiä toimintamalleja.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä Hymyhammas-terveystuokioiden pitämisessä esiopetuksessa. Sivistystoimen toimialan ja kouluterveydenhuollon kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Vantin ateriapalvelun kanssa jatkettiin yhteistyötä lasten terveellisen ruokailun edistämiseksi.

Oikomishoitoa annettiin Leinikkien, Myyrmäen ja Länsimäen hammashoitoloissa. Oikomishoidon tiimeissä työskenteli erikoishammaslääkärin johdolla oikomiseen perehtyneitä hammaslääkäreitä, suuhygienistejä ja hammashoitajia. Yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa, Leinikkitiellä oli oikomishoidon erikoistumiskoulutuksen kuntaharjoittelussa kaksi hammaslääkärinä. Myyrmäen terveysaseman hoitolassa toimiva hammaslaboratorio teki tarvittavat oikomiskojeet, mutta niitä hankittiin tarpeen mukaan myös yksityisiltä hammasteknikoilta.

Anestesiapalveluja myytiin Keravan, Loviisan, Sipoon, Nurmijärven, Tuusulan, Järvenpään ja Inkoon kunnille.

Tunnusluvut

Terveydenhuollon palvelut Suun terveydenhuolto

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
suun terveydenhuollon asiakkaat	68059	69134	67821	69068	70114	73407	72290	74987	77159
tutkitut	36708	39741	37404	37855	37791	39418	40230	36871	36021
käynnit yhteensä	186149	194002	193983	195118	193485	197140	198416	203435	204152
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat)	114059	125960	125787	130493	129537	123611	122338	122617	124480
käynnit hammaslääkärillä	137426	138942	144147	146032	144238	144287	147073	149550	137227
käynnit suuhygienistilla	46390	48183	46001	44269	42404	44377	45388	48514	51092
käynnit hammashoitajalla	5743	6613	7265	9601	10787	12397	9541	11212	11276
peruuttamattomat poisjäännit	12034	11986	9619	9752	9526	9354	8972	9245	9261
peruuttamattomien poisjäännien kliiniset tunnit	7279	7329	5870	5881	5746	5621	5306	5420	5401
kiireettömän hoidon jonossa	6561	4182	3689	3951	4221	5177	0	0	0
jonotusaika (joulukuun lopun poikkileikkaustieto)	5kk 3vk	5kk 4vk	4kk 1vk	4kk	3kk 2vk	3kk 3vk	0	0	0
hammaslääkäriissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys)	34,44	27,72	26,16	26,28	26,16	26,64	27,10	26,76	27,57
hammaslääkäriissäkäynti/ potilas (toistuvuus)	2,02	2,01	2,71	2,71	2,65	2,57	2,53	2,55	2,23
Suun terveydenhuollon kustannukset									
kokonaiskustannukset (1000 €)	17501	20571	21818	22176	22176	22548	22678	23235	23468
euroa/ tutkittu	477	518	583	585	587	572	564	630	652
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	4871	5174	5318	5254	5424	5538	6047	6045	6159

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68.210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159.158,04 euroa.

Liikevaihto oli 23.217.138,53 euroa (vuonna 2017 23.039.592,14 euroa), kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 0,8 % mikä johtui ulkoisten myyntituottojen kasvusta verrattuna edelliseen vuoteen. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 16.935,28 euroa (vuonna 2017 248.794,17 euroa), muutos pohjautui pääkaupunkiseudun viikonloppupäivystyksen kustannusten siirtymisestä liikelaitoksen kannettavaksi.

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset tuotot olivat 6.159.309,71 euroa (vuonna 2017 6.044.867,79 euroa) ja palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 16.273.803,00 euroa (vuonna 2017 16.436.541,04 euroa), vuoden 2018 palvelutuotot perustuivat palvelusopimukseen, muutos vuoteen 2017 verrattuna oli -1,0 %. Vuoden 2017 palvelusopimus sisälsi 1,0 %:n määräilytyksen joka saavutettiin perussopimusmäärän lisäksi jo marraskuussa 2017, vuoden 2018 osalta tätä sopimuksen lisälauseketta ei oltu sisällytetty palvelusopimukseen. Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2018 oli 481.346 kappaletta, joka ylitti palvelusopimuksen määrän (433.968 painotettua toimenpidettä) 47.378 kappaleella vastaten 10,9 %:n kasvua palvelusopimukseen verrattuna. Painotettujen toimenpiteiden määräkasvu verrattuna vuoteen 2017 oli 4,3 %. Vuoden 2018 palvelusopimuksen rahamääräinen ylitys oli noin 1,8 miljoonaa euroa. Liikelaitos tuottaa kuitenkin terveyttä edistäviä palveluita keskeytyksettä.

Operatiiviset kulut (kokonaiskulut ilma rahoituksen eriä) olivat 23.258.608,23 euroa (vuonna 2017 23.025.952,47 euroa), josta materiaali- ja palveluostoja oli 5.202.989,33 euroa (vuonna 2017 5.603.289,95 euroa), muutos johtuu tehostetuista toimenpiteistä hankintojen ajoituksessa ja koko liikelaitoksen kattavasta tarvikevalvonnasta. Henkilöstökulut olivat 16.105.451,62 euroa (vuonna 2017 15.806.093,06 euroa). Vuonna 2018 sovittu kompensatio lomarahaleikkauksista kirjattiin vuoden 2018 henkilöstökuluihin. Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2018 1.873.186,76 euroa (vuonna 2017 1.528.439,70 euroa). Merkittävä tekijä liiketoiminnan muissa kuluissa oli sisäisten tilavuokrien kasvu 23,1 % (Tikkurilan toimitilojen laajennus) sekä laite- ja konevuokrien (leasing) kasvu 51,3 %, Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2018 olivat 48,32 euroa (vuonna 2017 49,89 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 76.980,52 euroa (vuonna 2017 88.129,76 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 234.247,19 euroa alijäämäinen (vuonna 2017 ylijäämä oli 177.874,22 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2018 rahoitettiin leasingperusteella joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste oli voimassa myös vuonna 2017.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat olivat vuoden 2018 lopussa 94.940,51 euroa, vuonna 2017 pysyvät vastaavat olivat 171.921,03 euroa. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2018 lopussa olivat 7.448.806,24 euroa (vuonna 2017 7.413.460,14 euroa). Yhdystilillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2018 lopussa 1.914.613,90 euroa (vuonna 2017 3.209.830,99 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2018 lopulla olivat 4.461.296,40 euroa (vuonna 2017 3.220.789,49 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2018 lopussa oli 1.373.096,23 euroa. Liikelaitoksen peruspääoma on täysin katettu.

Toiminta vuonna 2018

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 7 luvun 8 §:n mukaan. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa suun terveydenhuollon johtajan johdolla suun terveydenhuollon palvelujen (sis. suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen sekä kiireellisen suun terveydenhuollon) tuottamisesta. Hallintosäännön 8 luvun 9 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.6.2017 § 21 kokouksessaan vahvistaa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä lukumääräksi 6 toimikaudeksi 2017–2021.

Liikelaitoksen johtokunta kokoontui vuoden 2018 aikana 7 kertaa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta kaudella 2017-2021

Varsinaiset jäsenet:

Raija Heikkonen, puheenjohtaja
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja
Matti Lepistö
Joni Hilden
Anni Salonen
Tanja Vahvelainen

Varajäsenet:

Ulla-Maija Kopra
Sina Nordman
Jan Edelmänn
Kari Hokkanen
Leila Mäkyne
Kim Hyvärinen

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 1.10.2017 lähtien viiteen tulosyksikköön: suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut (Pohjois-Vantaa, Keski-Vantaa, Länsi-Vantaa) sekä oikominen ja Vantaan suun erikoishoidonyksikkö. Tulosyksiköitä johtaa johtava ylihammaslääkäri ja ylihoitaja. Toimipisteitä on 25 sekä 2 liikkuvaa Pop-Up yksikköä.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2018 aikana yhteensä 327 henkilöä (vuonna 2017 329 henkilöä), joista määräaikaista oli 44 (vuonna 2017 44). Henkilöstökulut olivat 16.105.451,62 euroa (vuonna 2017 15.806.093,06 euroa).

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulosyksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia ja ne kilpailutettiin vuonna 2013. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2018 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei suun terveydenhuollon liikelaitoksella ole.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erytys sopimusten laadinnassa ja tulkinassa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 234.247,19 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi.

5.3.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018		Toteuma		Poikkeama
Liikevaihto	22 835		23 217		382
Liiketoiminnan muut tuotot	0		17		17
Materiaalit ja palvelut	- 4 425	-	5 203	-	778
Henkilöstökulut	- 15 901	-	16 105	-	204
Poistot ja arvonalentumiset	- 87	-	77		10
Liiketoiminnan muut kulut	- 1 855	-	1 873	-	18
Liikelylijäämä (-alijäämä)	567	-	24	-	591
Muut rahoitustuotot ja -kulut	0		17		17
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159	-	159		0
Korvaus peruspääomasta	- 68	-	68		0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 227	-	210		17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	340	-	234	-	574

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018		Toteuma		Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	327	-	157	-	484
Rahoituksen rahavirta	0		1 398		1 398
Rahavarojen muutos	327		1 241		914

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018		Toteuma		Poikkeama
Irtain omaisuus	100		0	-	100
Investoinnit yhteensä	100		0	-	100

5.3.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto		23 217 138,53	23 039 592,14
Liiketoiminnan muut tuotot		16 935,28	248 794,17
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	1 499 809,04	2 038 720,09
Palveluiden ostot	-	3 703 180,29	3 564 569,86
	-	5 202 989,33	5 603 289,95
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-	12 903 806,34	12 522 035,01
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-	2 739 302,64	2 721 014,86
Muut henkilösivukulut	-	462 342,64	563 043,19
	-	16 105 451,62	15 806 093,06
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	76 980,52	88 129,76
Liiketoiminnan muut kulut	-	1 873 186,76	1 528 439,70
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-	24 534,42	262 433,84
Rahoitustuotot aj -kulut			
Korkotuotot		18 430,96	18 339,01
Kunnalle maksetut korkokulut	-	159 158,04	159 158,04
Korvaus peruspääomasta	-	68 210,04	68 210,04
Muut rahoituskulut	-	775,65	530,55
	-	209 712,77	209 559,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-	234 247,19	52 874,22
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	125 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-234 247,19	177 874,22
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-0,2	7,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		-0,2	7,2
Voitto, %		-1,0	0,2

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	- 24 534,42	262 433,84
Poistot ja arvonalentumiset	76 980,52	88 129,76
Rahoitustuotot ja -kulut	- 209 712,77	- 209 559,62
	- 157 266,67	141 003,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	40 322,58
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 157 266,67	181 326,56
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 295 217,09	405 662,58
Saamisten muutos muilta	- 90 056,28	- 121 038,32
Korottomien velkojen muutos kunnalta	270,00	- 82 495,14
Korottomien velkojen muutos muilta	192 342,77	60 910,71
Rahoituksen rahavirta	1 397 773,58	263 039,83
Rahavarojen muutos	1 240 506,91	444 366,39
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 461 296,40	3 220 789,49
Rahavarat 1.1.	-3 220 789,49	-2 776 423,10
	1 240 506,91	444 366,39
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 551 837	1 709 104
Investointien tulorahoitus, %	-	-349,7
Lainanhoitokate	0,0	1,9
Kassan riittävyys, pv	69,6	50,9
Quick ratio	1,9	2,0
Current ratio	1,9	2,0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	94 940,51	171 921,03
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	94 940,51	171 921,03
	94 940,51	171 921,03
Vaihtuvat vastaavat	7 448 806,24	7 413 460,14
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 032 034,93	982 639,66
Saamiset kunnalta	1 951 311,19	3 209 830,99
Muut saamiset	4 163,72	200,00
	2 987 509,84	4 192 670,65
Rahat ja pankkisaamiset	4 461 296,40	3 220 789,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 543 746,75	7 585 381,17
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	1 373 096,23	1 607 343,42
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	632 908,42	455 034,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 234 247,19	177 874,22
Vieras pääoma	6 170 650,52	5 978 037,75
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	449 464,60	463 006,24
Korottomat velat kunnalta	286,00	16,00
Muut velat	764 726,63	650 317,57
Siirtovelat	2 682 493,13	2 591 017,78
	3 896 970,36	3 704 357,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 543 746,75	7 585 381,17
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	18,2	21,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,6	25,7
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	29,6	28,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	398,7	632,9
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7

5.3.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmanmukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2018	2017
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	60	58
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	297	143
Myyntituotot muilta	6 309	6 115
Opetuspalvelumaksut	0	7
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	16 550	16 717
Liiketoiminnan muut tuotot	17	249
Toimintatuotot yhteensä	23 233	23 289

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poisto aika	Poisto aika
		ennen	1.1.2013
		1.1.2013	alkaen
		hankitut	hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		Koneet ja kalusto
1 000 €	2018	2017
Poistamaton hankintameno 1.1.	172	300
Vähennykset tilikauden aikana	0	-40
Tilikauden poisto	-77	-88
Poistamaton hankintameno 31.12.	95	172

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	633	455
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	633	455
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-234	178
Oma pääoma yhteensä	1 373	1 607

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 611	2 534
Muut tilinpäätösjaksotukset	72	57
Siirtovelat yhteensä	2 683	2 591

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2018	2017
Tilikaudella maksetut	136	93
Myöhemmin maksettavat	571	439
Vuokravastuut yhteensä	707	532

Vuokravastuut ilmoitettu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Virka- ja työsuhteisia	283	285
Määräaikaisia	44	44
Yhteensä	327	329

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Kansallinen kokoomus Vantaa	720	810
Perussuomalaiset	158	150
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	365	1 296
Vihreä liitto Vantaa	0	238
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 243	2 494

5.3.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2018 allekirjoitukset

Raija Heikkonen
johtokunnan puheenjohtaja

Jari Ahokas
johtokunnan jäsen, vara pj.

Matti Lepistö
johtokunnan jäsen

Joni Hildén
johtokunnan jäsen

Tanja Vahvelainen
johtokunnan jäsen

Leila Mäkynen
johtokunnan varajäsen

Joonas-Iso-Lotila
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 27.2.2019

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Vantaalla _____ 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais- tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	41,33	30,72	0,00				72,04
Myyntituotot, sisäiset	6,30	29,69	0,00	-6,30	-29,69	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	77,27	7,01	0,00				84,29
Maksutuotot, sisäiset	0,81	0,04	0,03	-0,81	-0,04	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	16,99	1,29	0,00				18,28
Muut toimintatuotot, ulkoiset	67,95	0,21	0,21				68,37
Muut toimintatuotot, sisäiset	158,64	0,00	0,41	-158,64	0,00	-0,41	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-438,51	-44,99	0,00				-483,50
Palvelujen ostot, ulkoiset	-631,23	-7,96	-2,25				-641,43
Palvelujen ostot, sisäiset	-35,24	-2,17	-0,01	35,24	2,17	0,01	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk	-47,50	-3,56	-0,01				-51,07
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis	-0,03	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-76,19	0,00	-0,04				-76,23
Muut toimintakulut, ulkoiset	-59,21	-3,82	-0,25				-63,28
Muut toimintakulut, sisäiset	-154,41	-4,07	0,00	154,41	4,07	0,00	0,00
Toimintakate	-1 073,02	2,40	-1,90	23,92	-23,49	-0,43	-1 072,52
Verotulot	982,75						982,75
Valtionosuudet	173,39						173,39
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,55	0,02	1,52				14,09
Korkotuotot, sisäiset	0,17	0,00	0,00	-0,17			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	17,33	0,00	0,05				17,38
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-2,31	0,00	0,00				-2,31
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,17	0,00	0,00	0,17		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,12	0,00	-0,01				-0,13
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	110,81	2,18	-0,34	23,68	-23,25	-0,43	112,65
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-105,66	-1,25	-0,50				-107,41
Arvonalentumiset	-1,29	0,00	0,00				-1,29
Tilikauden tulos	3,86	0,93	-0,83	23,68	-23,25	-0,43	3,95
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,38	0,83				1,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3,86	1,30	0,00	23,68	-23,25	-0,43	5,16

	Rahoituslaskelman toteumat mili. €			Sisäisten erien eliminoinnit mili. €			Kokonais- tarkastelu mili. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Rahoitus- laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	110,81	2,18	-0,34	23,68	-23,25	-0,43	112,65
Tulorahoituksen korjauserät	-40,73	-0,16					-40,89
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-130,90	-1,66	-2,25				-134,81
Rahoitusosuudet investointeihin	3,91	0,01					3,92
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66,56	0,16	0,00				66,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	9,64	0,53	-2,59	23,68	-23,25	-0,43	7,59
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,09		-0,21				-0,30
Antolainasaamisten vähennykset	0,24		3,67				3,91
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,00						90,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-169,53						-169,53
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16,23						-16,23
Oman pääoman muutokset	-5,00		5,00				0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,14						-0,14
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00						0,00
Saamisten muutos	0,51	0,13	-4,30	0,10	0,00	5,22	1,66
Korottomien velkojen muutos	14,17	0,61	0,11	-5,31	-0,01	0,00	9,58
Rahoituksen rahavirta	-86,08	0,74	4,27	-5,21	-0,01	5,22	-81,06
Rahavarojen muutos	-76,43	1,27	1,69	18,48	-23,26	4,78	-73,47

5.5 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.5.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätös-laskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	638,00	650,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 62,59	- 60,86
Liiketoiminnan muut kulut	- 36 955,00	2 126,81
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 36 379,59	2 715,95
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 512 986,75	1 588 997,13
Muut rahoitustuotot	40 824,31	53 037,49
	<u>1 553 811,06</u>	<u>1 642 034,62</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	1 517 431,47	1 644 750,57
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 517 431,47	- 1 644 750,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 36 379,59	2 715,95
Rahoitustuotot ja -kulut	1 553 811,06	1 642 034,62
Toiminnan rahavirta	1 517 431,47	1 644 750,57
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 205 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	3 665 134,71	4 247 196,80
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 5 218 237,77	- 5 879 029,28
Saamisten muutos muilta	203 716,59	3 504,52
Korottomien velkojen muutos muilta	36 955,00	16 422,61
Rahoituksen rahavirta	- 1 517 431,47	- 1 644 750,57
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	48 692 020,41	52 152 155,12
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	48 692 020,41	52 152 155,12
Vaihtuvat vastaavat	45 666 899,48	40 652 378,30
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	45 543 692,87	40 325 455,10
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	187 949,08
Siirtosaamiset	123 206,61	138 974,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	94 358 919,89	92 804 533,42
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	94 321 964,89	92 804 533,42
Muut omat rahastot	94 321 964,89	92 804 533,42
Vieras pääoma	36 955,00	0,00
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	36 955,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	94 358 919,89	92 804 533,42

5.5.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	209 069,04	602 945,45
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 990,77	- 1 707,03
Palvelujen ostot	- 484 356,66	- 290 522,05
	- 486 347,43	- 292 229,08
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	0,00	- 7 043,55
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	0,00	- 4,93
Muut henkilösivukulut	0,00	- 1 712,07
	0,00	- 8 760,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 497 396,42	- 497 396,42
Liiketoiminnan muut kulut	- 247 672,10	- 803 119,61
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	31,10	0,00
Muut rahoituskulut	- 87,99	- 76,25
	- 56,89	- 76,25
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 1 022 403,80	- 998 636,46
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 022 403,80	998 636,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	- 1 022 403,80	- 998 636,46
Poistot ja arvonalentumiset	497 396,42	497 396,42
	- 525 007,38	- 501 240,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 248 538,60	- 2 134 912,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 2 773 545,98	- 2 636 152,88
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	2 136 500,73	2 692 598,80
Saamisten muutos muilta	580 337,63	- 379 067,90
Korottomien velkojen muutos muilta	56 707,62	322 621,98
Rahoituksen rahavirta	2 773 545,98	2 636 152,88
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	9 672 031,90	7 920 889,72
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 679 313,92	5 683 020,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 992 717,98	2 237 869,57
	9 672 031,90	7 920 889,72
Vaihtuvat vastaavat	12 551 361,12	15 268 199,48
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	12 551 361,12	14 687 861,85
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	505 176,00
Siirtosaamiset	0,00	75 161,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 223 393,02	23 189 089,20
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	21 782 801,15	22 805 204,95
Muut omat rahastot	21 782 801,15	22 805 204,95
Vieras pääoma	440 591,87	383 884,25
Lyhytaikainen		
Ostovelat	432 591,87	375 884,25
Muut velat	8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 223 393,02	23 189 089,20

5.5.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	525,16	1 328,20
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 2 235,22	- 2 832,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 336,82	11 577,00
Muut rahoitustuotot	11 149,65	13 987,37
Muut rahoituskulut	- 10 191,85	- 77 051,97
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	7 584,56	- 52 991,85
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 7 584,56	52 991,85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 1 710,06	- 1 504,25
Rahoitustuotot ja -kulut	9 294,62	51 487,60
Toiminnan rahavirta	7 584,56	- 52 991,85
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 240,80	1 502,72
Saamisten muutos muilta	133 794,72	117 832,45
Korottomien velkojen muutos muilta	10 191,85	0,00
Rahoituksen rahavirta	145 227,37	119 335,17
Rahavarojen muutos	152 811,93	66 343,32
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	378 303,72	225 491,79
Rahavarat 1.1.	- 225 491,79	- 159 148,47
	<u>152 811,93</u>	<u>66 343,32</u>

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	1 795 589,09	1 777 812,68
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225 164,57	294 821,80
Saamiset kunnalta	894 974,46	896 215,26
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	80 557,60	73 009,39
Lainasaamiset	216 588,74	288 274,44
Rahat ja pankkisaamiset	378 303,72	225 491,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 795 589,09	1 777 812,68
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	1 785 397,24	1 777 812,68
Muut omat rahastot	1 785 397,24	1 777 812,68
Vieras pääoma	10 191,85	0,00
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	10 191,85	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 795 589,09	1 777 812,68

5.5.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	30 000,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	410 911,13	413 732,24
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 8 785,91	- 3 824,39
Palvelujen ostot	- 1 766 503,41	- 1 694 796,56
	- 1 775 289,32	- 1 698 620,95
Liiketoiminnan muut kulut	- 2 411,61	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 1 336 789,80	- 1 254 888,71
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 336 789,80	1 254 888,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	- 1 336 789,80	- 1 254 888,71
Toiminnan rahavirta	- 1 336 789,80	- 1 254 888,71
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 336 789,80	1 254 888,71
Rahoituksen rahavirta	1 336 789,80	1 254 888,71
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Vahinkorahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	8 532 591,43	4 862 016,12
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	8 532 591,43	4 862 016,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 532 591,43	4 862 016,12
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	8 524 338,99	4 861 128,79
Muut omat rahastot	8 524 338,99	4 861 128,79
Vieras pääoma	8 252,44	887,33
Lyhytaikainen		
Ostovelat	8 252,44	887,33
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 532 591,43	4 862 016,12

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpito- ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2017	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2017	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	atk-tuloste
Hoitotarvikevarasto	atk-tuloste
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2018

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
01	A0	13802001 - 13802999	Palvelukassa	Varia, Tennistie
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
03	A2	13804001 - 13804999	Palvelukassa	Myyrmäen yht.palv.piste
04	A3	13806001 - 13806999	Palvelukassa	Tikkurilan uimahalli
05	A4	13809001 - 13809999	Palvelukassa	Matkakeskus
06	A5	13810001 - 13810999	Palvelukassa	Korson yhteispalvelupiste
07	A6	13811001 - 13811999	Palvelukassa	Varia, Myyrmäen opetus piste
08	A7	13812001 - 13812999	Palvelukassa	Varia, Tikkurilan opetusyksikkö
09	A8	13813001 - 13813999	Palvelukassa	Maankäyttö, Kaupunkisuunnittelu
10	A9	13814001 - 13814999	Palvelukassa	Hakunilan uimahalli
11	B0	13815001 - 13815999	Palvelukassa	Korson uimahalli
12	B1	13816001 - 13816999	Palvelukassa	Martinlaakson uimahalli
13	B2	13817001 - 13817999	Palvelukassa	Myyrmäen uimahalli
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
16	B5	13820001 - 13820999	Palvelukassa	Käenkukka
27	C6	13831001 - 13831999	Palvelukassa	Kaupunginmuseo
28	C7	13832001 - 13832999	Palvelukassa	Ympäristökeskus, eläinlääkäri
30	C9	13836001 - 13836999	Palvelukassa	Varia, Talvikkitie
31	D0	13838001 - 13838999	Palvelukassa	Kuvataide
33	D2	13840001 - 13840999	Palvelukassa	Koutsi
35	D5	13842001 - 13842999	Palvelukassa	Vantaan Valo Minkkitie
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talousspalvelukeskus
AB	99	99000000 - 99999999	Kirjanpitosite	Talousspalvelukeskus
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talousspalvelukeskus
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talousspalvelukeskus
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talousspalvelukeskus
BM	24	24000000 - 24999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	54000000 - 54999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
D7	56	56000000 - 56999999	SoftMedic	Työterveys/1210
DG	16	16000000 - 16999999	Asiakkaat-hyvitys	Talousspalvelukeskus
DL	31	31000000 - 31999999	Luottotappio	Talousspalvelukeskus
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talousspalvelukeskus
DR	18	18000000 - 18999999	Asiakk. -lasku	KuPeLa /1211
DT	19	19000000 - 19999999	Asiakkaat - tasaus	Talousspalvelukeskus
DV	14	14000000 - 14999999	Myyntisuor.autom.	Talousspalvelukeskus
DZ	14	14000000 - 14999999	Myyntisuor.manuaal.	Talousspalvelukeskus
K1	25	25000000 - 25999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	26000000 - 26999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K5	33	33000000 - 33999999	PSOP toimittajalasku	Talousspalvelukeskus
K9	K9	50000000 - 59999999	Rahapalautukset	Talousspalvelukeskus

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelukeskus
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelukeskus
KP	48	480000001 - 489999999	*Tilin ylläpito	Talouspalvelukeskus
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelukeskus
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelukeskus
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat - tasaus	Talouspalvelukeskus
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelukeskus
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LE	LE	29100001 - 29199999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LF	LF	29200001 - 29299999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LG	LG	29300001 - 29399999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Twin rahoitusvienti	Rahoitustoimi
LS	LS	53000000 - 53999999	Twin jaksoitus/ arvost.	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstökeskus, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelukeskus
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelukeskus
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelukeskus
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelukeskus
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelukeskus
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2018

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talouspalvelukeskus

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/ asukas

$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

$= 100 * (\text{Yli-/ alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

$= \text{Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymä}$

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate

$= (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio

= (Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset)
/ (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

(Konserni) Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas

= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 25.3.2019

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Säde Tahvanainen

Timo Juurikkala

Faysal Abdi

Pentti Hakulinen

Lauri Kaira

Ulla Kaukola

Pirkko Kotila

Mika Niikko

Vaula Norrena

Anitta Orpana

Pentti Puoskari

Sakari Rokkanen

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

